

2024 YILI KURUMSAL MALİ DURUM VE BEKLENTİLER RAPORU

Temmuz 2024

Strateji Geliştirme Başkanlığı

GİRİŞ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 30 uncu maddesinde, genel yönetim kapsamındaki idarelerin, ilk altı aylık bütçe uygulama sonuçları, ikinci altı aya ilişkin eklentiler ve hedefler ile faaliyetlerini Temmuz ayı içinde kamuoyuna açıklayacakları hükme bağlanmıştır.

Söz konusu düzenleme ile kamu hizmetlerinin yürütülmesinde ve bütçe uygulamalarında mali saydamlığın ve hesap verilebilirliğin artırılması ve kamuoyunun kamu idareleri üzerindeki genel denetim ve gözetim fonksiyonunun gereği şekilde gerçekleştirilmesinin sağlanması amaçlanmıştır.

Bu amaç doğrultusunda, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri arasında yer alan Bakanlığımızın yılın ilk altı aylık dönemine ilişkin bütçe uygulama sonuçlarının, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile yapılması planlanan faaliyetlerinin yer aldığı “2024 Yılı Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu” kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

İÇİNDEKİLER

I. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI	5
1. BÜTÇE GİDERLERİ	5
1.1. PERSONEL GİDERLERİ.....	6
1.2. SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ.....	7
1.3. MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	8
1.4. CARİ TRANSFERLER	9
1.5. SERMAYE GİDERLERİ.....	10
1.6. SERMAYE TRANSFERLERİ	11
1.7. BORÇ VERME.....	12
II. BİRİMLERCE YÜRÜTÜLEN FAALİYET, PROJE VE MEVZUAT ÇALIŞMALARI 14	
1. MEKÂNSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	14
1.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ.....	14
1.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ	20
2. ÇEVRE YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	23
2.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ.....	23
2.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ	48
3. ÇED, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	64
3.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ.....	64
3.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ	69
4. YAPI İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	71
4.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ.....	71
4.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ	83
5. MESLEKİ HİZMETLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	87
5.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ.....	87
5.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ	90
6. COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	93
6.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ.....	93
6.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ	106
7. AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	114
7.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ.....	114
7.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ	115
8. TABİAT VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	116
8.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ.....	116

8.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ	122
9. YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	128
9.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ.....	128
9.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ	131
10. MİLLİ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	132
10.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ.....	132
10.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ	134
11. ÇÖLLEŞME VE EROZYONLA MÜCADELE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	136
11.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ.....	136
11.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ	144
12. PERSONEL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	147
12.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ.....	147
12.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ	147
13. EĞİTİM VE YAYIN DAİRESİ BAŞKANLIĞI.....	148
13.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ.....	148
13.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ	148
14. REHBERLİK VE TEFTİŞ BAŞKANLIĞI	149
14.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ.....	149
14.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ	149
15. STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI.....	150
15.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ.....	150
15.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ	151
16. HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ.....	152
16.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ.....	152
16.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ	153
17. YÜKSEK FEN KURULU BAŞKANLIĞI	154
17.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ.....	154
17.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ	154
18. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜKLERİ	154
18.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ.....	154
18.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ	156
19. YURTDIŞI TEŞKİLATI	158
18.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ.....	158
18.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ	158
III. BÜTÇE GİDERLERİNİN GELİŞİMİ	159

I. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

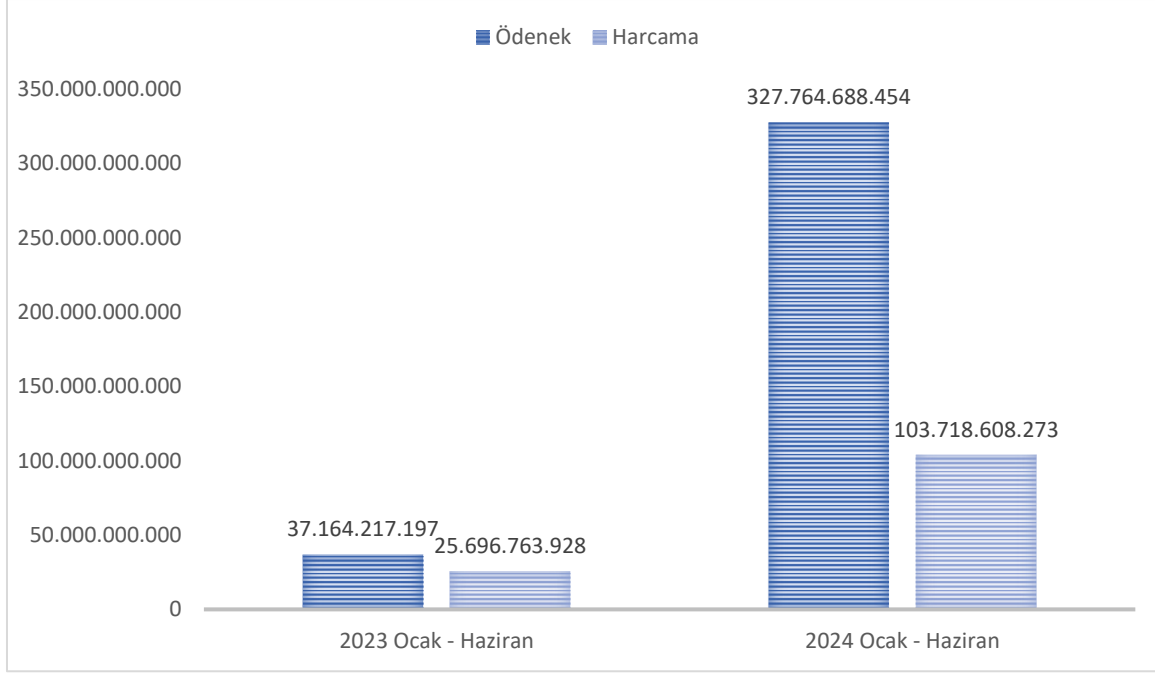
1. BÜTÇE GİDERLERİ

Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının 2024 yılı bütçesiyle tahsis edilmiş olan **271.741.383,000 TL** başlangıç ödeneğine yıl içinde yapılan aktarmalarla **327.752.261.161 TL** toplam ödeneye ulaşılmıştır. Bu ödeneğin % 31,65'i olan **103.718.608.274 TL** yılın ilk yarısında harcamaya dönüşmüştür. Bu harcama tutarı geçen yılın aynı dönemine ait harcama tutarı olan **25.696.763,927 TL**'ye göre % 403,63 oranında bir artış ifade etmektedir.

2023-2024 yılları bütçe giderlerinin birinci düzey ekonomik sınıflandırmaya göre ilk altı aylık gerçekleşmesi aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

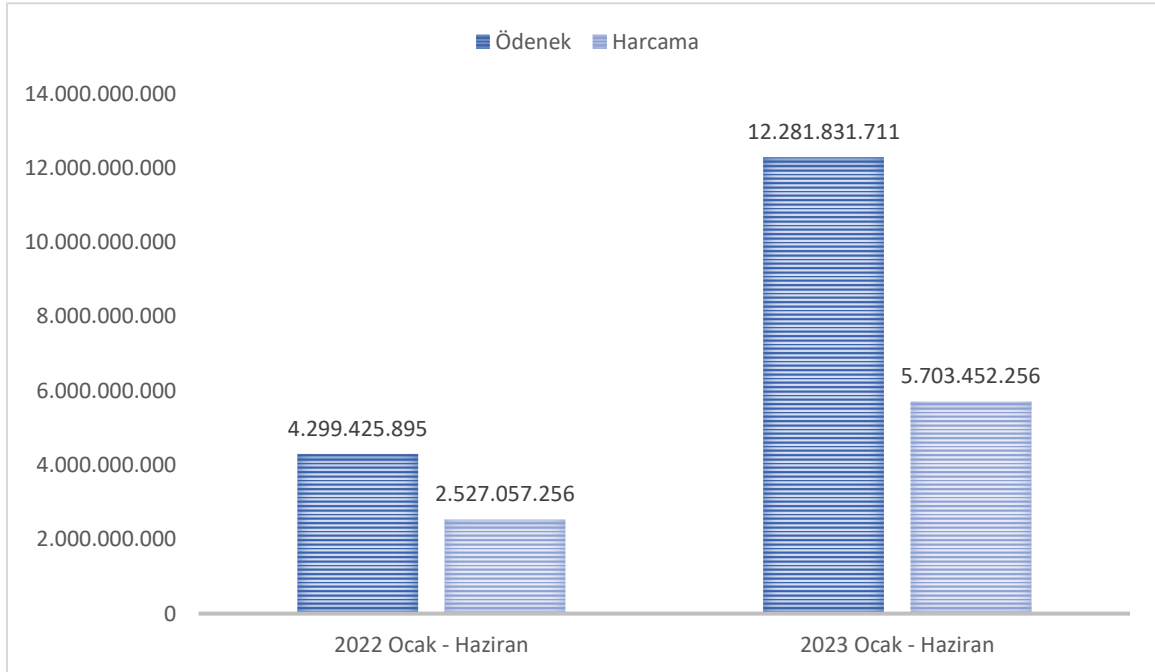
AÇIKLAMA	2023 OCAK-HAZİRAN DÖNEMİ			2024 OCAK-HAZİRAN DÖNEMİ			HARCAMA MİKTARINDAKİ ARTIŞ ORANI (%)
	TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	GERÇEK LEŞME ORANI	TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	GERÇEK LEŞME ORANI	
Personel Giderleri	4.299.425.895	2.527.057.256	58,78%	12.281.831.711	5.703.452.256	46,44%	225,70%
Sos. Güv. Kur. Dev. Giderleri	775.168.425	423.645.126	54,65%	1.710.344.193	756.855.949	44,25%	178,65%
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	777.616.529	338.412.737	43,52%	1.730.353.731	456.454.882	26,38%	134,88%
Cari Transferler	10.769.668.278	6.727.896.823	62,47%	224.832.897.403	41.742.944.590	18,57%	620,45%
Sermaye Giderleri	5.886.919.765	2.365.881.650	40,19%	68.226.859.711	44.375.461.683	65,04%	1875,64%
Sermaye Transferleri	14.465.418.305	13.307.104.735	91,99%	18.756.930.305	10.654.608.913	56,80%	80,07%
Borç Verme	190.000.000	6.765.600	3,56%	225.451.400	28.830.000	12,79%	426,13%
TOPLAM	37.164.217.197	25.696.763.928	69,14%	327.764.668.454	103.718.608.273	31,64%	403,63%

2023 ve 2024 yılı birinci altı aylık toplam ödenek ve harcama tutarları aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

1.1. PERSONEL GİDERLERİ

Bakanlık bütçesinde 2024 yılı personel giderleri için ayrılmış olan 12.281.831.711 TL revize toplam ödeneğin 5.703.452.256'si harcanmış olup, bu harcama 2024 yılı personel ödeneğinin % 46,44'ünü oluşturmuştur.

2024 yılı Ocak-Haziran dönemi Personel Giderleri tertibindeki harcamalarda, 2023 yılının aynı dönemine göre % 225,70 oranında bir artış meydana gelmiştir.

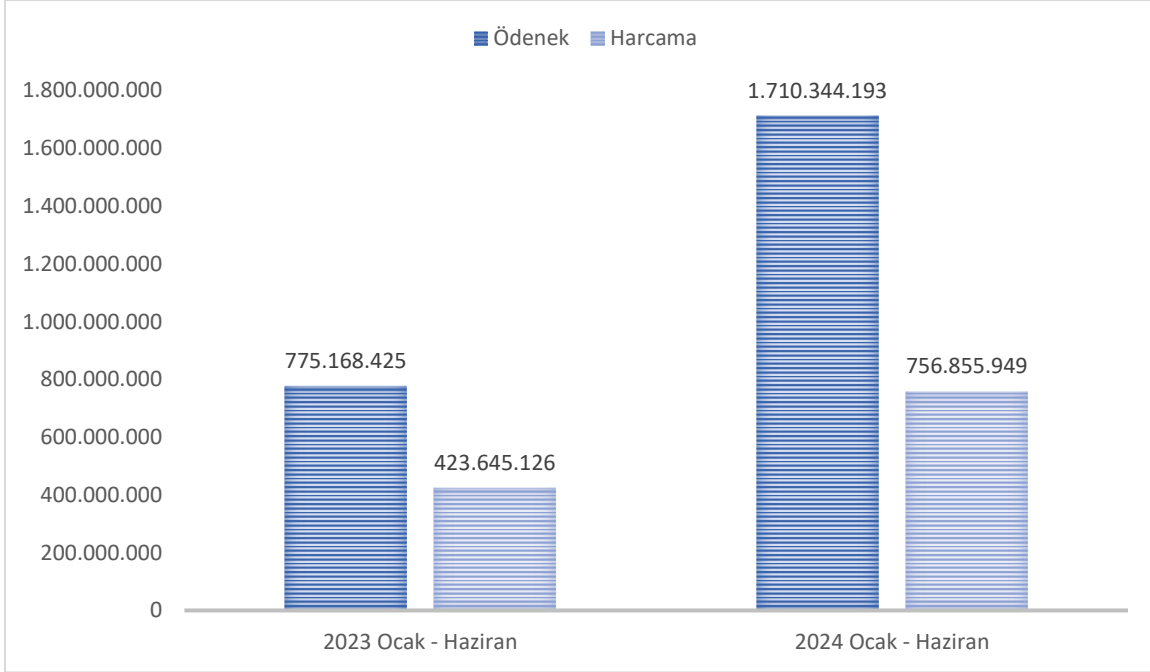

2023-2024 Yılları Ocak – Haziran Dönemi Personel Giderleri Ay İçi Gerçekleşmeleri						
	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN
2023	488.011.495	384.003.234	391.590.010	420.196.293	424.061.347	418.332.011
2024	1.169.659.572,89	875.811.370	897.952.229	922.500.698	938.602.789	897.751.827

2024 Yılı Ocak – Haziran Dönemi Personel Harcamalarının Dağılımı	
MEMURLAR	4.576.452.627
SÖZLEŞMELİ PERSONEL	358.563.531
İŞÇİLER	766.800.678
GEÇİCİ SÜRELİ ÇALIŞANLAR	1.635.420

1.2. SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ

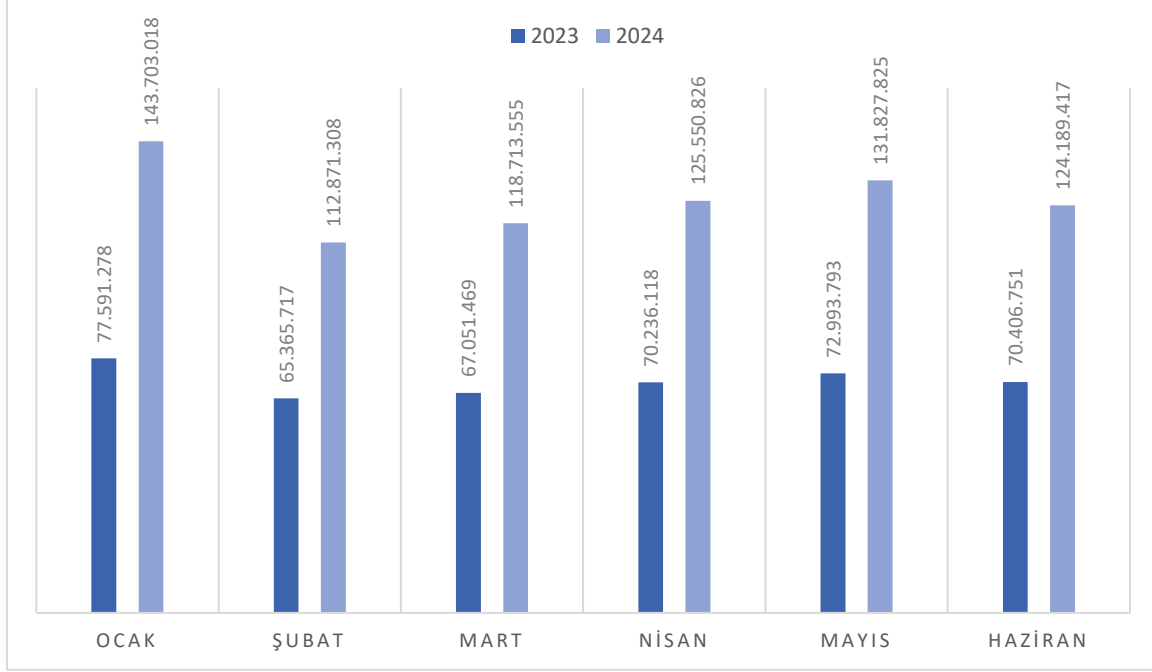
Bakanlık bütçesinde 2024 yılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri için ayrılmış olan 1.710.344.193 TL revize toplam ödeneğin 756.855.949 TL' si harcanmış olup, bu harcama 2024 yılı SGK Devlet Primi Giderleri ödeneğinin % 44,25'ini oluşturmuştur.

2024 yılı Ocak-Haziran dönemi Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri tertibindeki harcamalarda, 2023 yılının aynı dönemine göre % 178,65 oranında artış meydana gelmiştir.

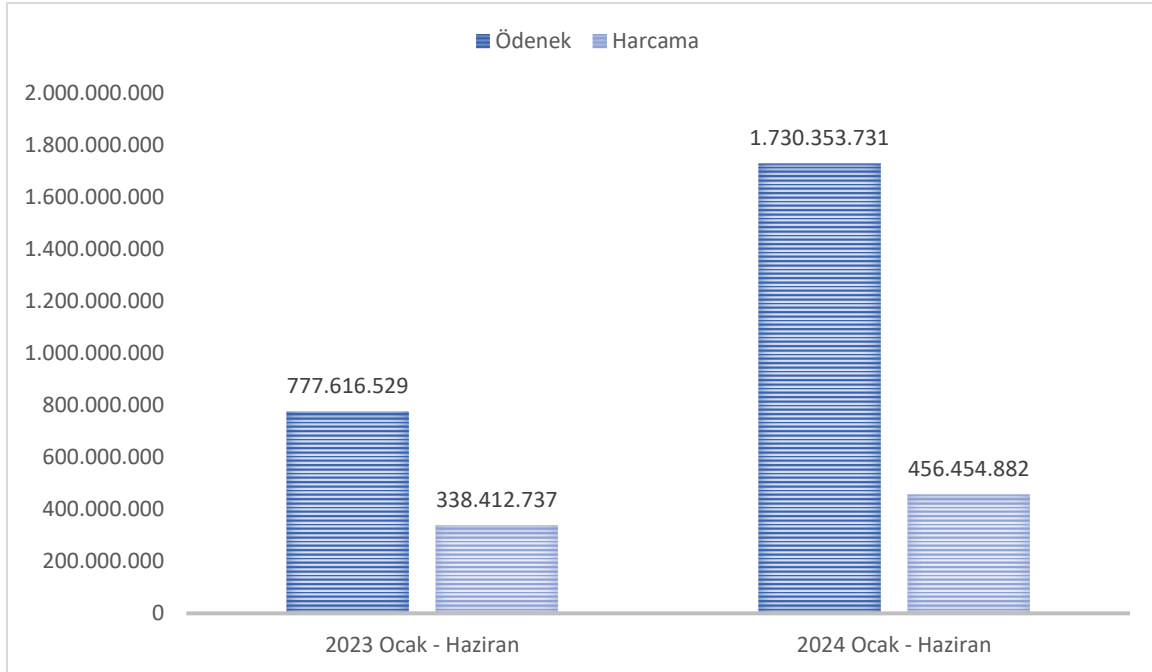

2023-2024 Yılları Ocak – Haziran Dönemi SGK Devlet Primi Giderleri Ay İçi Gerçekleşmeleri						
	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN
2023	77.591.278	65.365.717	67.051.469	70.236.118	72.993.793	70.406.751
2024	143.703.018	112.871.308	118.713.555	125.550.826	131.827.825	124.189.417

1.3. MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ

Bakanlık bütçesinde 2024 yılı Mal ve Hizmet Alım Giderleri için ayrılmış olan 1.730.353.731 TL revize toplam ödeneğin 456.454.882 TL' si harcanmış olup, bu harcama 2024 yılı Mal ve Hizmet Alımı Giderleri ödeneğinin % 26,38% 'ini oluşturmuştur.

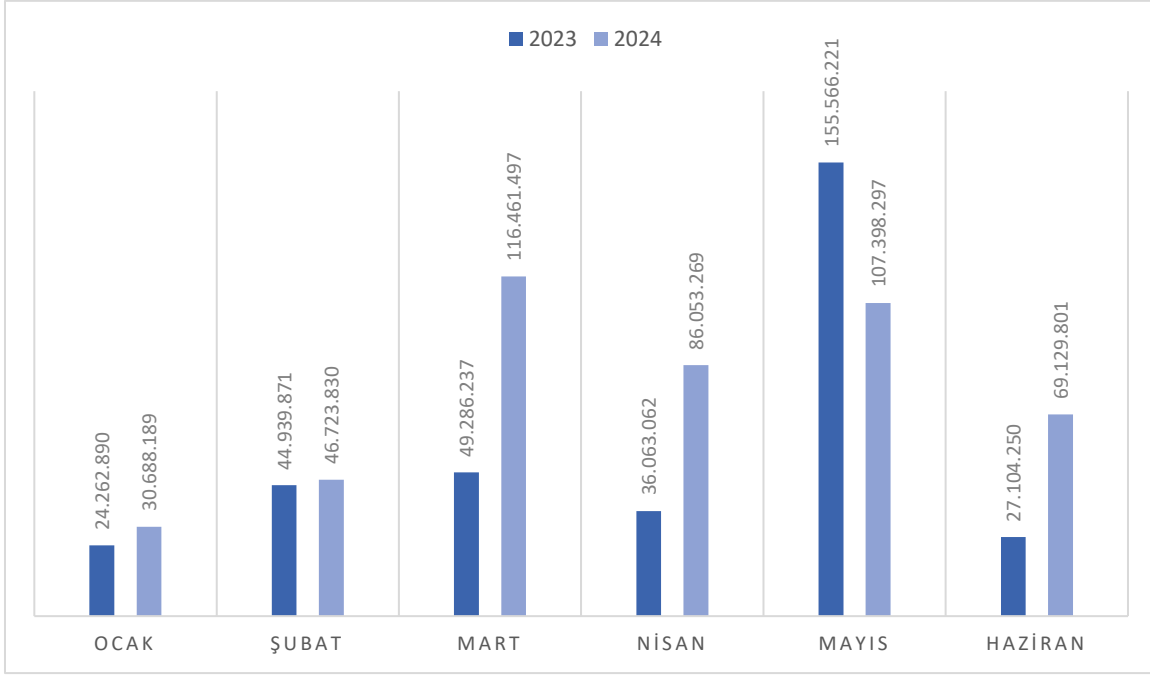

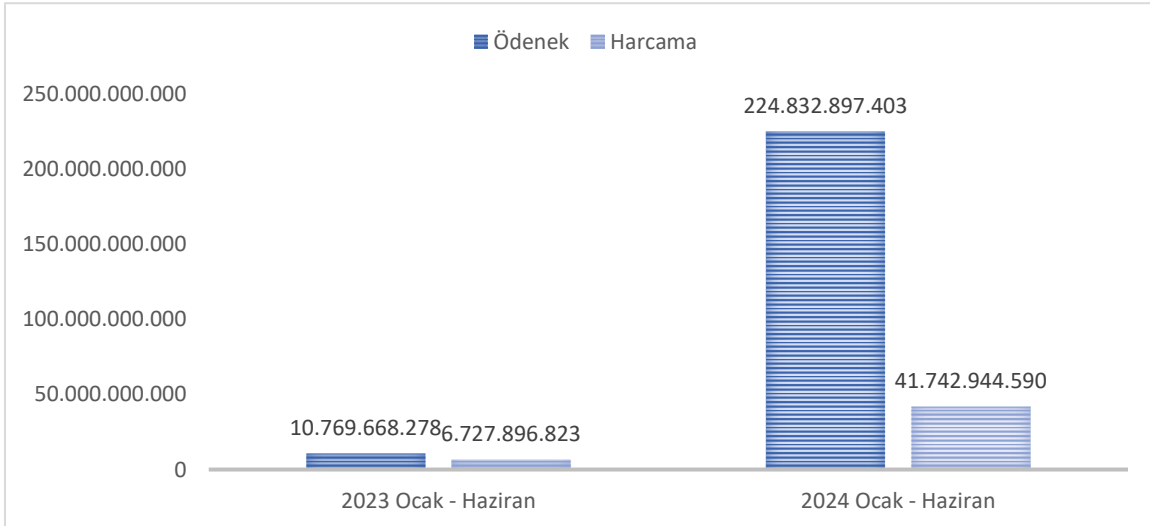
2024 yılı Ocak-Haziran dönemi Mal ve Hizmet Alım Giderleri tertibindeki harcamalarda, 2023 yılının aynı dönemine göre 134,88% oranında artış meydana gelmiştir.

2023-2024 Yılları Ocak – Haziran Dönemi Mal ve Hizmet Alım Giderleri Ay İçi Gerçekleşmeleri						
	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN
2023	24.262.890	44.939.871	49.286.237	36.063.062	155.566.221	27.104.250
2024	30.688.189	46.723.830	116.461.497	86.053.269	107.398.297	69.129.801

1.4. CARİ TRANSFERLER

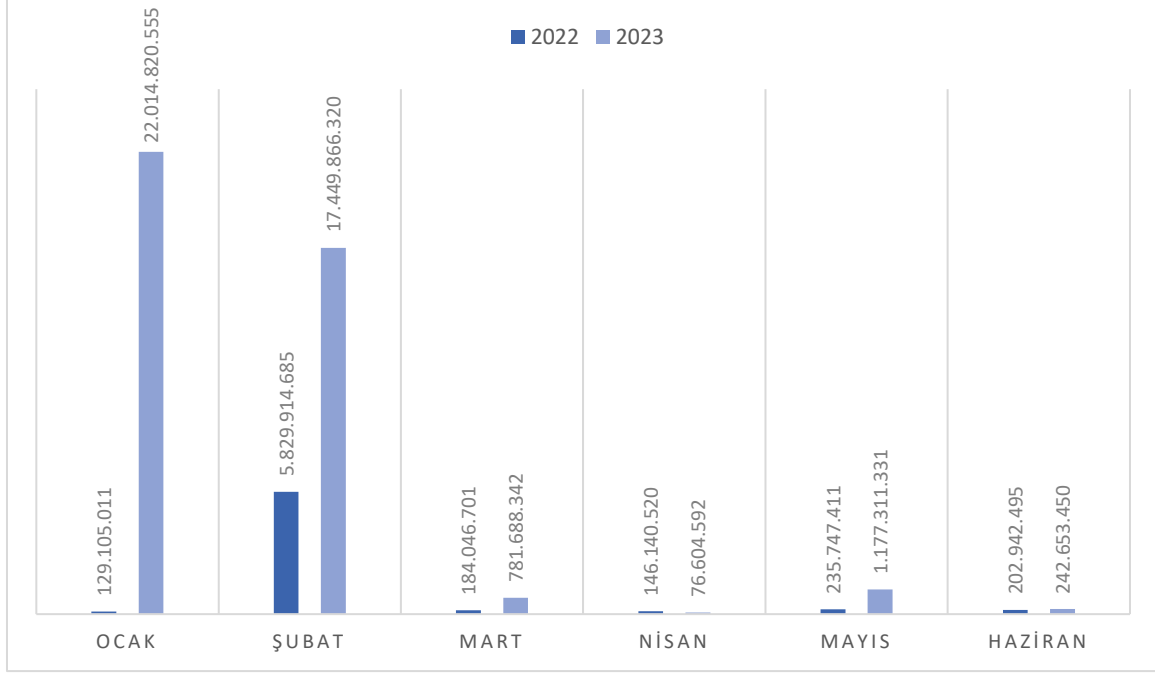
Bakanlık bütçesinde 2024 yılı Cari Transferler için ayrılmış olan 224.832.897.403 TL revize toplam ödeneğin 41.742.944.590 TL' si harcanmış olup, bu harcama 2024 yılı Cari Transferler ödeneğinin 18,57% 'sini oluşturmuştur.

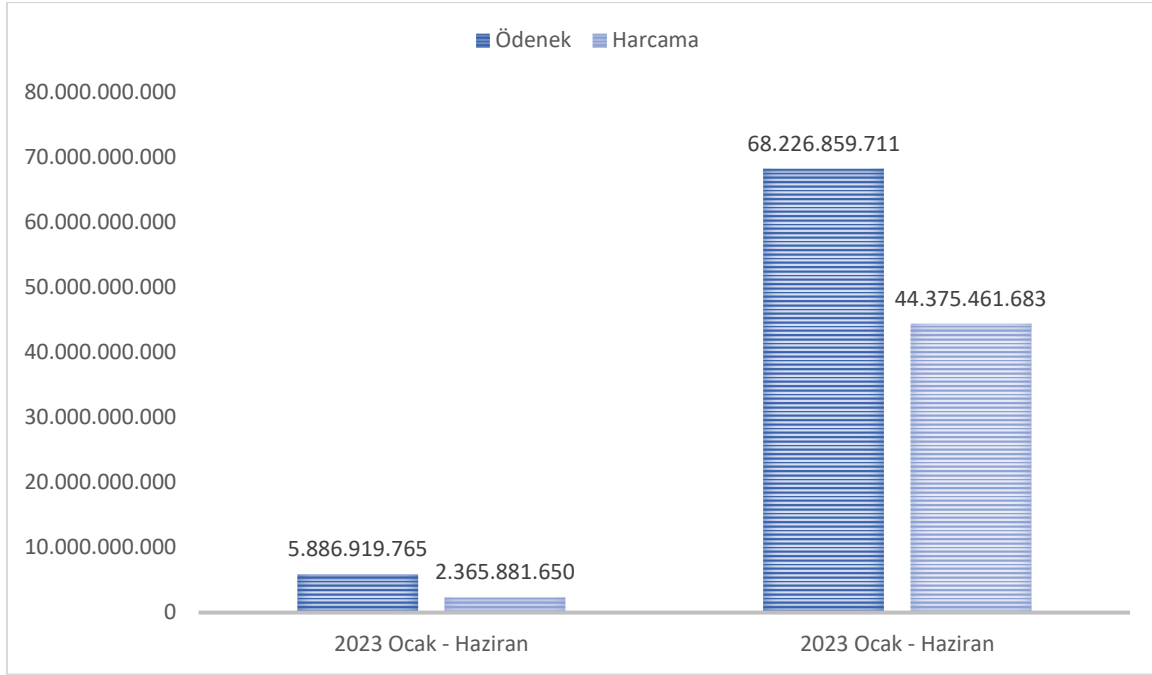
2024 yılı Ocak-Haziran Cari Transferler tertibindeki harcamalarda, 2023 yılının aynı dönemine göre 620,45% oranında artış meydana gelmiştir.

2023-2024 Yılları Ocak – Haziran Dönemi Cari Transferler Ay İçi Gerçekleşmeleri						
	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN
2023	129.105.011	5.829.914.685	184.046.701	146.140.520	235.747.411	202.942.495
2024	22.014.820.555	17.449.866.320	781.688.342	76.604.592	1.177.311.331	242.653.450

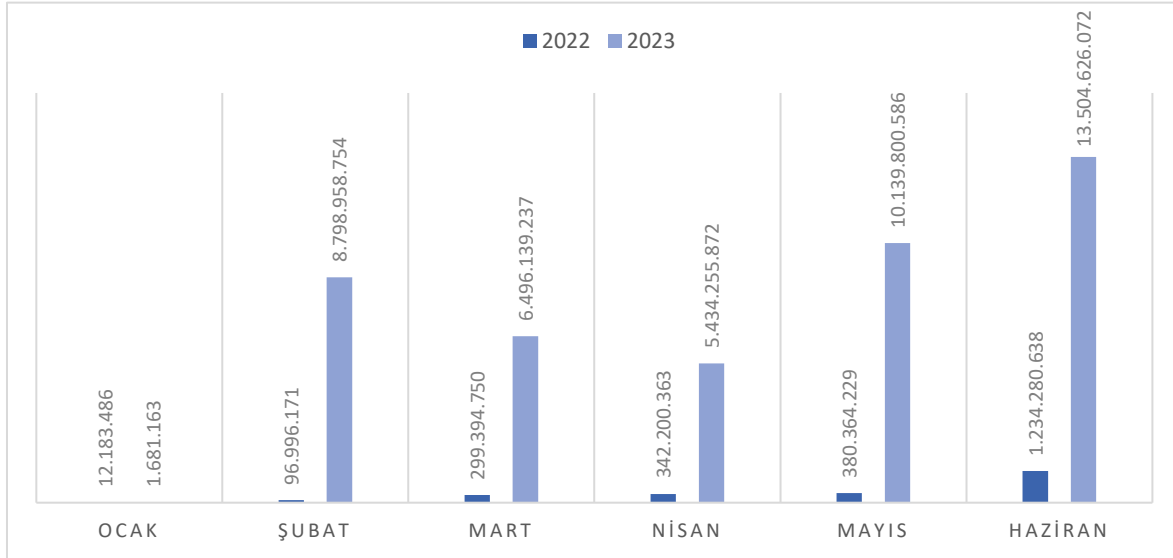
1.5. SERMAYE GİDERLERİ

Bakanlık bütçesinde 2024 yılı Sermaye Giderleri için ayrılmış olan 68.226.859.711 TL revize toplam ödeneğin 44.375.461.683 TL' si harcanmış olup, bu harcama 2024 yılı Sermaye Giderleri ödeneğinin 65,04% 'ünü oluşturmuştur.

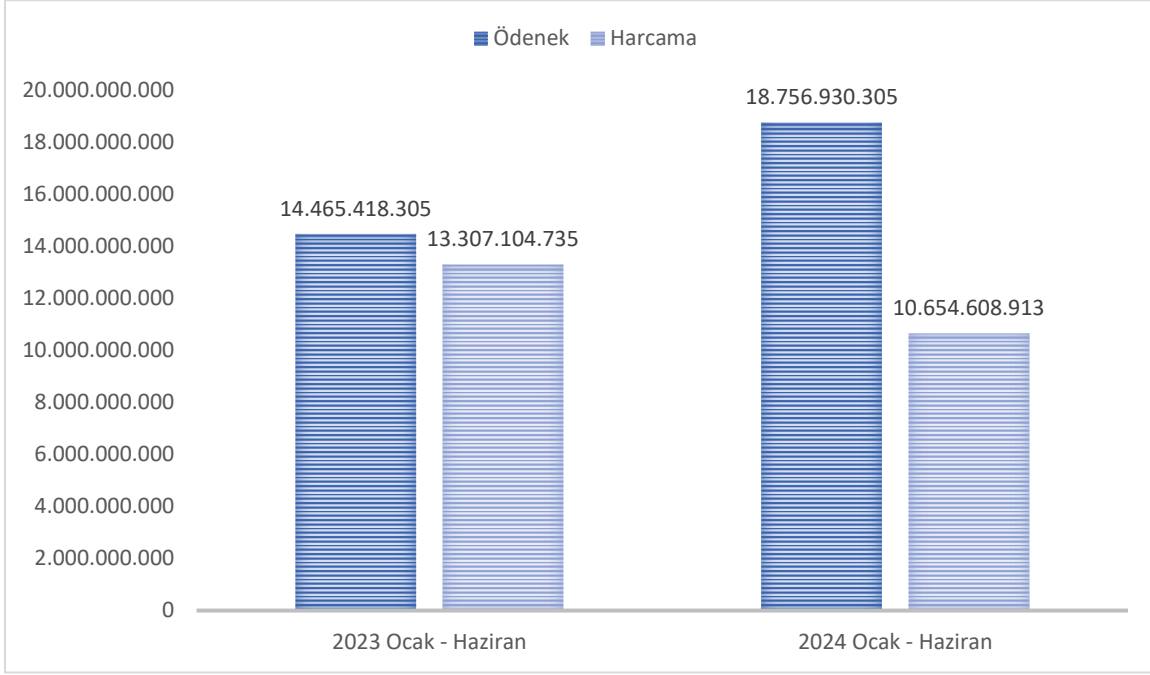
2024 yılı Ocak-Haziran Sermaye Giderleri tertibindeki harcamalarda, 2023 yılının aynı dönemine göre % 1875,64 oranında artış meydana gelmiştir.

2023-2024 Yılları Ocak – Haziran Dönemi Sermaye Giderleri Ay İçi Gerçekleşmeleri						
	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN
2023	12.183.486	96.996.171	299.394.750	342.200.363	380.364.229	1.234.280.638
2024	1.681.163	8.798.958.754	6.496.139.237	5.434.255.872	10.139.800.586	13.504.626.072

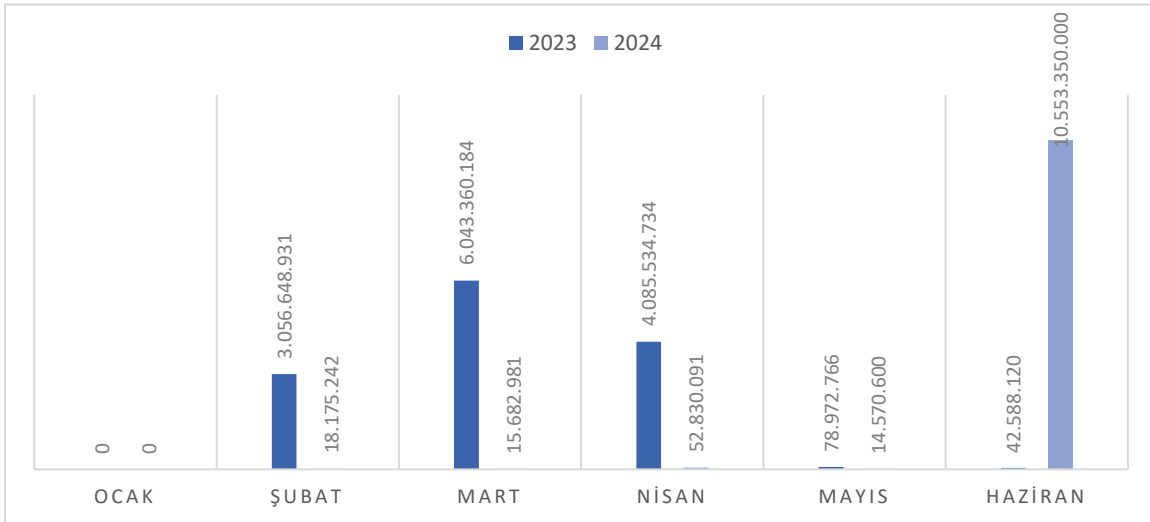
1.6. SERMAYE TRANSFERLERİ

Bakanlık bütçesinde 2024 yılı Sermaye Transferleri için ayrılmış olan 18.756.930.305 TL revize toplam ödeneğin 10.654.608.913 TL'si harcanmış olup, bu harcama 2024 yılı Sermaye Transferleri ödeneğinin 56,80% 'ini oluşturmuştur.

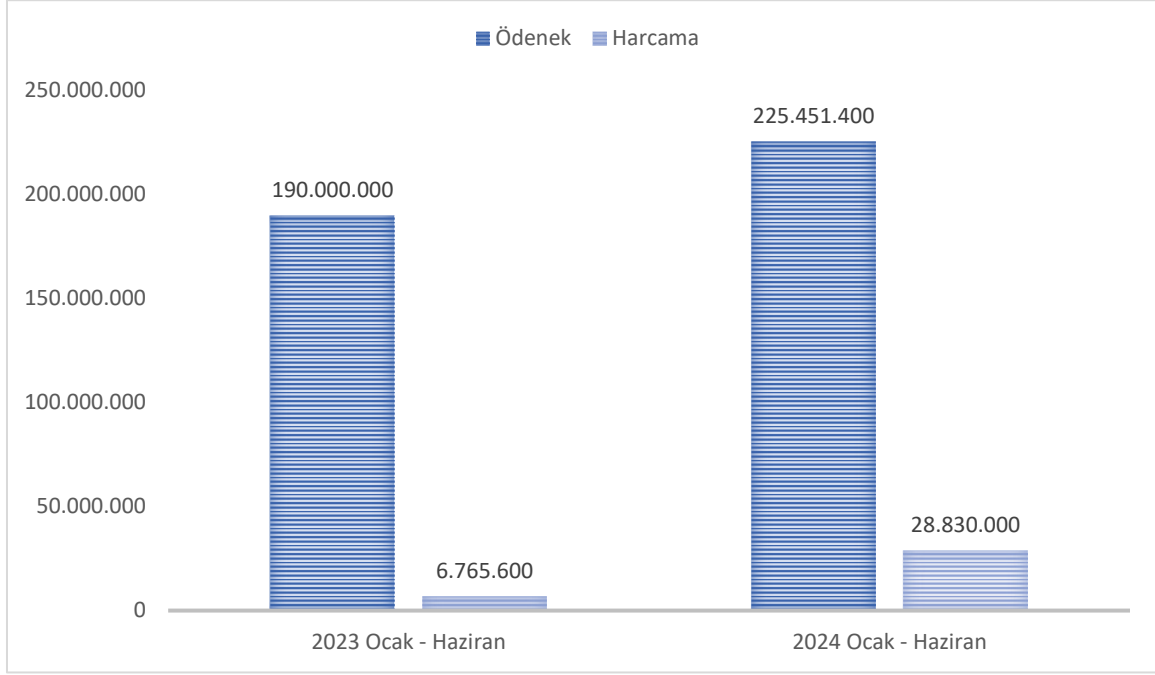
2024 yılı Ocak-Haziran Sermaye Transferleri tertibindeki harcamalarda, 2023 yılının aynı dönemine göre % 80,07 oranında artış meydana gelmiştir.

2023-2024 Yılları Ocak – Haziran Dönemi Sermaye Transferleri Ay İçi Gerçekleşmeleri						
	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN
2023	0	3.056.648.931	6.043.360.184	4.085.534.734	78.972.766	42.588.120
2024	0	18.175.242	15.682.981	52.830.091	14.570.600	10.553.350.000

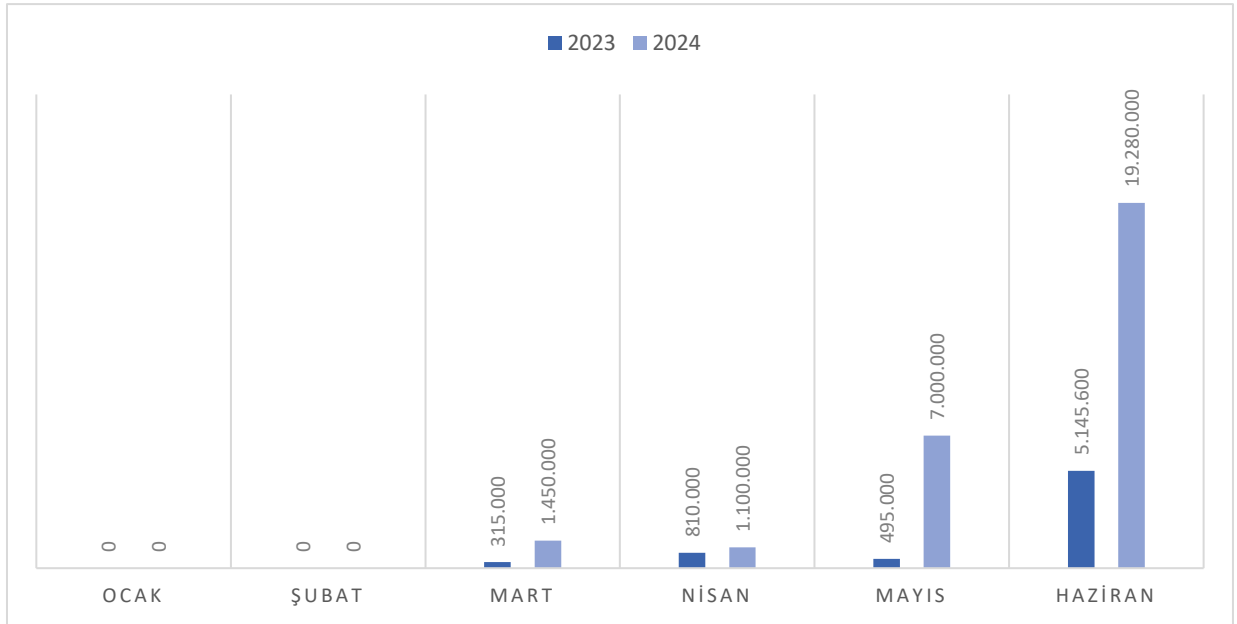
1.7. BORÇ VERME

Bakanlık bütçesinde 2024 yılı Borç Verme için ayrılmış olan 225.451.400 TL revize toplam ödeneğin 28.830.000 TL'si harcanmış olup, bu harcama 2024 yılı Borç Verme ödeneğinin 12,79% 'unu oluşturmuştur.

2024 yılı Ocak-Haziran Borç Verme tertibindeki harcamalarda, 2023 yılının aynı dönemine göre % 426,13 oranında artış meydana gelmiştir.

2023-2024 Yılları Ocak – Haziran Dönemi Borç Verme Ay İçi Gerçekleşmeleri						
	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN
2023	0	0	315.000	810.000	495.000	5.145.600
2024	0	0	1.450.000	1.100.000	7.000.000	19.280.000

II. BİRİMLERCE YÜRÜTÜLEN FAALİYET, PROJE VE MEVZUAT ÇALIŞMALARI

1. MEKÂNSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ

1.1.1. FAALİYETLER

Mekânsal Planlama ve Uygulama:

2024 yılı ilk 6 ay içerisinde;

a. Genel Müdürlüğümüzce incelenerek onaylanan İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik/Mikrobölgeleme Etüt Raporları:

- 277 adet İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik Etüt Raporu
- 167 adet İmar Planına Esas Mikrobölgeleme Etüt Raporu

olmak üzere toplam 444 adet İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik ve Mikrobölgeleme Etüt Raporu

b. İl Müdürlüklerimizce incelenerek onaylanan İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik Etüt Raporları:

- 845 adet İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik Etüt Raporu

c. İLBANK ve Belediyelerce ihale edilerek, Bakanlığımızca onaylanan önemli İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik ve Mikrobölgeleme Etüt Raporları:

- Sivas-Cemel (339.44 hektar)
- Giresun-Doğankent-Süttaş Mah. (1218.56 Hektar)
- Kütahya-Gediz-Dayımlar Mah. (26.17 hektar)
- Eskişehir-Mihalgazi-Sakarılıca (74.50 hektar)
- Kütahya-Merkez (4910.26 hektar)
- Zonguldak-Ereğli (222.07 hektar)
- Kars-Kağızman (2370.72 hektar)
- Isparta-Eğirdir (261.23 hektar)
- Afyonkarahisar-Merkez (770.89 hektar)
- Bolu-Merkez-Karacasu (751.09 hektar)
- Eskişehir-Odunpazarı-Karacaşehir SİT Alanı (292.14 hektar)
- Aksaray-Gülağaç-Saratlı (780.63 hektar)
- Çorum-Sungurlu-Topuz Mah. (0.5 hektar)
- Çorum-Sungurlu-Topuz Mah. (1.53 hektar)
- Aksaray-Sevinçli Köyü (210.87 hektar)
- Çorum-Merkez-İğdeli Mah. (2,64 hektar)
- Konya-Doğanhisar-Çınaroba (175.46 hektar)
- Konya-Doğanhisar-Karaağa (208.04 hektar)
- Konya-Doğanhisar-Koçaş (328.78 hektar)
- Konya-Yunak-Sülüklü (405.12 hektar)

- Muğla-Ula (1322.78 hektar)
- İstanbul-Bağcılar-100. Yıl Mah. (1.83 hektar)
- Denizli-Pamukkale-Tekke Mah. (1.19 hektar)
- Denizli-Çardak-Hayriye Mah. (11.87 hektar)
- Denizli-Sarayköy-Hisar Mah. (1.84 hektar)
- Trabzon-Akçaabat-Söğütlü ve Yıldızlı Mah. (1082.92 ha)
- İzmir-Tire-Gökçen ve Kahrat Mah. (484.79 hektar)
- Erzurum-Palandöken (1936.38 hektar)
- Van-Edremit (5,34 hektar)
- Muğla-Bodrum-Yalıkavak (45.51 hektar)
- Kocaeli-Kartepe-Ketenciler (5.12 hektar)
- Kocaeli-İzmit-Sanayi Mah. (4.98 hektar)
- Sakarya-Serdivan-Kazımpaşa Mah. (129.46 hektar)
- Burdur-Karamanlı- Hürriyet Mah. (134.76 hektar)
- Konya-Cihanbeyli- Kale Mah. (51.32 hektar)
- Konya-Cihanbeyli- Ağabeyli Mah. (146.40 hektar)
- Zonguldak-Kozlu (117.25 hektar)
- İstanbul-Büyükçekmece (13.906,57 hektar)
- Sakarya-Arifiye-Kirezce (12.23 hektar)
- Zonguldak-Çaycuma-Perşeme (55.43 hektar)
- Ankara-Beypazarı (3.97 hektar)
- Karaman-Başyayla (1.30 hektar)
- Tokat-Turhal-Şenyurt (52.59 hektar)

d. Bakanlığımızca ihale edilerek onaylanan önemli İmar Planına Esas Jeolojik-
Jeoteknik ve Mikrobölgeleme Etüt Raporları:

- Sakarya-Arifiye (755.03 Hektar) - "Mekânsal Planlama Sürecinde Aktif Fay Zonlarının 1/1000 Ölçekli Haritalanması ve Fay Sakınım Zonu Oluşturma Kriterlerinin Belirlenmesi Projesi" kapsamında Sakarya ili, Arifiye İlçesi ne ait 1/1000 ve 1/5000 Ölçekli İmar Planına Esas Mikrobölgeleme Etüt Raporu
- Afyonkarahisar-Çay-Gölbaşı (1509.84 Hektar) - "Mekânsal Planlama Sürecinde Aktif Fay Zonlarının 1/1000 Ölçekli Haritalanması ve Fay Sakınım Zonu Oluşturma Kriterlerinin Belirlenmesi Projesi" kapsamında Afyonkarahisar ili, Çay İlçesi ne ait 1/1000 ve 1/5000 Ölçekli İmar Planına Esas Mikrobölgeleme Etüt Raporu
- Van-Tuşba-Merkez (405.85 Hektar) - "Mekânsal Planlama Sürecinde Aktif Fay Zonlarının 1/1000 Ölçekli Haritalanması ve Fay Sakınım Zonu Oluşturma Kriterlerinin Belirlenmesi Projesi" kapsamında Van ili, Tuşba İlçesi ne ait 1/1000 ve 1/5000 Ölçekli İmar Planına Esas Mikrobölgeleme Etüt Raporu
- Kahramanmaraş-Pazarcık-Narlı (650 Hektar)
- Kahramanmaraş-Pazarcık-Yumaklıcerit (70 Hektar)
- Kahramanmaraş-Türkoğlu-Şekeroba (466 Hektar)
- Kahramanmaraş-Pazarcık-Evri (123 Hektar)
- Kahramanmaraş-Türkoğlu-İlave Alanlar (802 Hektar)
- Gaziantep-İslahiye-Fevzipaşa (358 Hektar)
- Adıyaman-Merkez-Tepe Mah. (271 Hektar)
- Gaziantep-Karkamış (126 Hektar)
- Şanlıurfa-Bozova-Yaslıca (33 Hektar)
- Malatya-Doğanşehir-Çığlık-Kelhalil (64 Hektar)

- Malatya-Doğanşehir-Polatdere (16 Hektar)
  - Adıyaman-Merkez (361 Hektar)
  - Adıyaman-Merkez-Örenli (361 Hektar)
  - Kahramanmaraş-Pazarcık-Büyüknacar (240 Hektar)
  - Kahramanmaraş-Çağlayancerit-Aksu (124 Hektar)
  - Kahramanmaraş-Türkoğlu-Yeşilyöre (415 Hektar)
  - Malatya-Doğanşehir-Gövdeli (2.53 Hektar)
  - Gaziantep-Nurdağı-Sakçagözü-Şatırhöyük (1071 Hektar)
  - Adıyaman-Gölbaşı (432 Hektar)
  - Malatya-Doğanşehir-Karaterzi (57.1 Hektar)
  - Kahramanmaraş-Dulkadiroğlu-Bulanık (105 Hektar)
  - Malatya-Akçadağ-Bölüklü (147 hektar)
  - Osmaniye-Düziçi-Aliboşlu (2.77 hektar)
  - Kahramanmaraş-Dulkadiroğlu-Peynirdere (4.92 Hektar)
  - Kahramanmaraş-Dulkadiroğlu-Yusufhacılı (6.1 Hektar)
  - Gaziantep-Nizip (1893 hektar)
  - Kahramanmaraş-Pazarcık-Kadıncık (3.15 Hektar)
  - Kahramanmaraş-Göksun-Temurağa-Hacıömer (102 Hektar)
  - Kahramanmaraş-Pazarcık-Akçakoyunlu (17.5 Hektar)
  - Gaziantep-Oğuzeli (1489 hektar)
  - Adıyaman-Merkez-Yaylakonak (22 hektar)
  - Gaziantep-Nurdağı-Gökçedere (8.9 hektar)
  - Kahramanmaraş-Dulkadiroğlu-Ağyar (4.78 Hektar)
  - Kahramanmaraş-Göksun-Gölpınar (4.87 Hektar)
  - Malatya-Doğanşehir-Eskiköy (42.7 hektar)
  - Kırşehir-Akpınar (399 hektar)
  - Tunceli-Çemişgezek (212.86 hektar)
  - Kahramanmaraş-Çağlayancerit-Aksu (27 Hektar)
  - Kahramanmaraş-Nurhak (597 hektar)
  - Kahramanmaraş-Çağlayancerit-Kale (38.50 hektar)
  - Kahramanmaraş-Andırın-Karapınar (3.1 hektar)
  - Kahramanmaraş-Nurhak (570 hektar)
  - Kahramanmaraş-Göksun-Karaömer (176.66 hektar)
  - Bolu-Yeniçağa (313 hektar)
- e. Bakanlığımızca ihale edilen ve arazi çalışmaları devam eden önemli İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik/Mikrobölgeleme Etüt Raporları:
- Kütahya-Gediz (497.37 hektar)
  - Gaziantep-İslahiye-Esenler (5.25 hektar)
  - Gaziantep-İslahiye-Ağabey (4,96 hektar)
  - Gaziantep-Nurdağı-Ataköy (2.70 hektar)
  - Gaziantep-Şehitkamil-Yamaçoba (8.80 hektar)
  - Adıyaman-Gölbaşı-Ozan (35.4 hektar)
  - Adıyaman-Merkez-İpekli ve Aydınoluk (44.26 hektar)
  - Adıyaman-Gerger-Gümüşkaşık (11.39 hektar)
  - Adıyaman-Sincik-Yarpuzlu (69.1 hektar)
  - Adıyaman-Gölbaşı-Balkar ve Karaburun (142.8 hektar)
  - Adıyaman-Merkez-Sarıkaya (44.46 hektar)

- Adıyaman-Merkez-Kemerkaya, Toptepe, Kalburcu ve Boğazönü (42.1 hektar)
- Adıyaman-Kahta-Aydınınar (18.4 hektar)
- Adıyaman-Gölbaşı-Azaplı, Bağlarbaşı ve İnekli (72.09 hektar)
- Adıyaman-Sincik-Hüseyinli-, Karaköse, Şahinbeyler, Uğurlu ve Çelikhane (52.03 hektar)
- Adıyaman-Merkez- Kuyulu ve Durak (96.61 hektar)
- Adıyaman-Sincik-Alancık (30.05 hektar)
- Adıyaman-Sincik-İnlince (7.12 hektar)
- Kocaeli-Gölcük (3074 hektar)
- Aksaray-Merkez (11862 hektar)
- Burdur-Merkez (1754 hektar)
- Erzurum-Uzundere (315 hektar)
- Nevşehir-Kozaklı (410,69 hektar)
- Çorum-Kargı (563 hektar)
- Çorum-Laçın (143 hektar)
- Karabük-Eskipazar-Hamamlı (103 hektar)
- Erzurum-Aşkale (610 hektar)
- Erzurum-Aziziye (1776 hektar)
- Erzurum-Horasan (40 hektar)
- Erzurum-Olur (168 hektar)
- Erzurum-Pasinler (836 hektar)
- Manisa-Turgutlu (2186 hektar)
- Manisa-Merkez (6004 hektar)
- Bolu-Mudurnu-Taşkesti (265 hektar)
- Kayseri-Merkez-1. Etap (9655 hektar)
- Kayseri-Merkez-2. Etap (10621 hektar)
- Kayseri-Merkez-3. Etap (10479 hektar)
- Kayseri-Merkez-4. Etap (3948 hektar)
- Kayseri-Merkez-5. Etap (3425 hektar)
- Kocaeli-Başiskele, İzmit, Kartepe (18954 hektar)
- Denizli-Merkez (13200 hektar)
- Bolu- Merkez ve Köyleri (9435 hektar)
- Kahramanmaraş-Dulkadiroğlu-Kocalar, Küpelikız, Kapıçam, Çiğli ve Öksüzler (296.38 hektar)
- Düzce-Merkez (2870 hektar)
- Gaziantep-Yesemek (29.1 hektar)
- Gaziantep-Nurdağı ve İslahiye-5 Bölge (160 hektar)
- Kahramanmaraş-Nurhak-Barış (Hançıplaklar) (7.24 hektar)
- Kahramanmaraş-Onikişubat-Pınarbaşı-1.Bölge (185 hektar)
- Kahramanmaraş-Onikişubat-Karamanlı-2.Bölge (208 hektar)
- Kahramanmaraş-Merkez-Revize (7835,55 hektar)
- Tunceli-Nazmiye (193 hektar)
- Tunceli-Ovacık (315 hektar)
- Tunceli-Pertek (488,45 hektar)
- Van-Başkale (593 hektar)
- Bingöl-Merkez (2235 hektar)
- Bingöl-Yedisu (68,2 hektar)
- Gaziantep-İslahiye-Arfalı, Çerçilli, Hanağzı ve Kozdere (62,42 hektar)
- Gaziantep-İslahiye- Karakaya ve Ortaklı (51,8 hektar)

f. Çeşitli toplantı, seminer, eğitim ve sempozyumlara katılım sağlanmıştır.

1.1.2. PROJELER

İmar Planları Etüt ve Projelerinin Sayısallaştırılması (2020K09-150592):

İmar Planlarının Sayısallaştırılması Yoluyla Coğrafi Veri Üretimi Projesi için Piyasa Araştırması ve Yaklaşık Maliyet hesabı hazırlanmış olup yaklaşık maliyetin proje ödenek bedelinden fazla çıkması nedeniyle proje gerçekleştirilememektedir.

Yerleşim Alanlarını Etkileyen Aktif Fay Zonları (2022K09-181929):

“Mekânsal Planlama Sürecinde Aktif Fay Zonlarının 1/1.000 Ölçekli Haritalanması ve Fay Sakınım Zonu Oluşturma Kriterlerinin Belirlenmesi” projesinin tamamlanmasının ardından etap etap çalışmalara devam edilerek ülke genelinde aktif fay zonları 1/1.000 ölçekte haritalanacak ve fay sakınım zonları belirlenecektir. 1. Etapta 3 farklı yerleşim alanında çalışmaların gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Bu kapsamda, Etap-1 projemiz 2022 yılı Cumhurbaşkanlığı Yatırım Programına alınan “Yerleşim Alanlarını Etkileyen Aktif Fay Zonlarının 1/1.000 Ölçekli Haritalanması ve Fay Sakınım Zonlarının Belirlenmesi- Etap 1” projesi ile ülkemizin en aktif fay zonlarından olan Kuzey Anadolu Fay Zonu (KAFZ) ve Doğu Anadolu Fay Zonunun (DAFZ) etkilediği, nüfusun ve sanayileşmenin yoğun olduğu Çorum-Kamil (15 Ha), Bingöl-Ilıcalar (37,4 Ha), Burdur-Hacılar (48,2 Ha) olarak belirlenen 3 yerleşim alanında; aktif fay zonları 1/1.000 ölçekte haritalanacak, fay sakınım zonları belirlenerek Yer Bilimsel Etüt Sistemi (YERBİS) üzerinden ilgili kurum/kuruluşların kullanımına açılacaktır.

“Yerleşim Alanlarını Etkileyen Aktif Fay Zonlarının 1/1.000 Ölçekli Haritalanması ve Fay Sakınım Zonlarının Belirlenmesi- Etap 1” projesinin başarı ile tamamlanmasının ardından bu projenin devamı olarak önerilecek projeler ile etap etap aktif fayın yerleşim alanlarını etkilediği alanlarda etaplar halinde 1/1.000 ölçekte aktif fay zonları haritalama ve fay sakınım zonları belirleme çalışmalarının tamamlanması hedeflenmektedir.

2023 yılında projeye ilişkin teknik şartname hazırlanmış ve yaklaşık maliyet belirlenebilmesi için müellif firmalardan teklif mektupları alınarak ihale süreci başlatılmış ancak bütçe yetersizliği nedeniyle ihale süreci tamamlanamamıştır.

Bu kapsamda, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'ndan bütçe talebinde bulunulmuştur. Arttırılan bütçe ile yeniden teknik şartname revize edilmiş ve yaklaşık maliyet alınarak ihale süreci başlatılmış, ancak bu süreçte de tasarruf tedbirleri nedeniyle proje bütçesinde kesinti yapılmıştır.

Düzenlenen proje bütçesine uygun olacak şekilde projenin Teknik Şartnamesi revize edilerek hazırlıklar tamamlanmış olup, projeye ilişkin ihale süreci devam etmektedir.

Örnek İmar Uygulamaları (2023K09-209859):

1) Adana ili, Sarıçam ilçesi Örnek İmar Uygulamaları Projesi

Hakediş, %20 tutar karşılığı 213.400 TL ödeme yapılmıştır. Kesin askı süreci devam etmektedir.

2) Ardahan ili, Merkez ilçesi Örnek imar Uygulamaları Projesi

Hakediş, %20 tutar karşılığı 192.000 TL ödeme yapılmıştır. Plan değişikliği yapılmış ve askı süreci başlamış olup, imar planının kesinleşmesine müteakip parselasyon planı askıya çıkarılacaktır.

3) Bolu ili, Mengen ilçesi Örnek İmar Uygulamaları Projesi

Hakediş, %20 tutar karşılığı 215.000 TL ödeme yapılmıştır. Kesin askı süreci devam etmektedir.

4) Çankırı ili, Ilgaz ilçesi Örnek İmar Uygulamaları Projesi

Kadastro Müdürlüğünden onaylı mülkiyet verilerinin elde edilmesindeki gecikmelerden dolayı imar uygulaması dosyasının hazırlanması gecikmiş olup, hazırlanan imar uygulaması dosyası ön askı süreci için Belediyesine iletilmiştir. Kontrol süreci devam etmektedir.

5) Trabzon ili, Ortahisar ilçesi Örnek İmar Uygulamaları Projesi

Hakediş, %20 tutar karşılığı 216.000 TL ödeme yapılmıştır. Plan değişikliği yapılmış ve askı süreci başlamış olup, imar planının kesinleşmesine müteakip parselasyon planı askıya çıkarılacaktır.

Bütünleşik Kıyı Alanları Planlama (2024K09-234281)

2024 yatırım programı kapsamında İzmir İli kıyılarında gerçekleştirilecek olan Bütünleşik Kıyı Alanları Planlama Projesi ile kıyıları, etkileşim alanı ile birlikte ilgili sektörel faaliyet ve planları, sosyal ve ekonomik konuları da içerecek şekilde bütünleşik bir yaklaşımla ele alan, kıyı alanlarındaki fonksiyon ve faaliyetler ile kıyı alanlarına yönelik hedefler arasındaki uyumu sağlayan, sürdürülebilir gelişme ilkesi doğrultusunda kıyı ekosisteminin korunmasını ve doğal kaynakların kullanımını gözeterek, ulaşım türleri ile ilgili kıyıda yapılması gerekli altyapı tesislerini içeren, koruma ve kullanma dengesini sağlayacak biçimde mekânsal hedef, strateji ve eylem önerilerini ve yönetim planını kapsayan, şematik ve grafik planlama diline uygun, Stratejik Çevresel Değerlendirme sürecini içeren, Deniz Mekânsal Planlamasını içeren, stratejik planlama yaklaşımı ile Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi ve Planının coğrafi bilgi sistemleri (CBS) ortamında hazırlanması hedeflenmektedir. Projeye ilişkin ihale süreci devam etmektedir.

Çevre Düzeni Planı (2024K09-234285)

1 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 102. Maddesi kapsamında çalışmaları Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca yürütülen, plan dönemi dolmuş olan havza bazındaki çevre düzeni planının revize edilmesine yönelik çalışmaların yürütülmesi hedeflenmektedir. Projeye ilişkin ihale süreci devam etmektedir.

1.1.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Kıyı Kanununun Uygulamasına Dair Yönetmeliğin 13. Maddesi kapsamında "Tonoz Sistemlerine İlişkin Usul ve Esasların" belirlenmesine yönelik tebliğ taslak çalışması Genel Müdürlüğümüzce tamamlanarak sonuçlandırılmak üzere Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına iletilmiştir.

İmar Planına Esas Jeolojik, Jeolojik-Jeoteknik ve Mikrobölgeleme Etütleri ve Raporlarının Hazırlanmasına İlişkin Mevzuatta Revizyon:

“Mekânsal Planlara Esas Jeolojik-Jeoteknik/Mikrobölgeleme Etütlerine İlişkin Standartların Belirlenmesi ve Mevzuatının Geliştirilmesi” adlı proje çalışmalarına Temmuz 2021 tarihinde başlanılmış olup Aralık 2021 tarihinde tamamlanmıştır.

Bu proje ile İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik/Mikrobölgeleme Etütlerini uluslararası normlara uyumlu hale getirmek, etütlere ilişkin ilke ve standartları belirlemek, yapılacak uygulamaların yöntem ve metotlarını ortaya koymak, etüt sürecinin iyileştirilmesi ve geliştirilmesini sağlamak, günümüz teknoloji ve şartlarına uygun olarak afet tehlikelerini net bir biçimde tespit etmek, sağlıklı ve doğru bilimsel verinin elde edilmesini sağlamak amaçlanmıştır.

Mekânsal Planlara Esas Jeolojik, Jeolojik-Jeoteknik, Mikrobölgeleme Etütlerine İlişkin Yönetmelik, Uygulama ve Teknik Esaslar Genelgesi çalışmaları devam etmektedir.

1.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ

1.2.1. FAALİYETLER

Mekânsal Planlama ve Uygulama:

- İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik Etüt ve Mikrobölgeleme Raporlarının İncelenmesi ve Onaylanması Faaliyeti

2024 yılı ikinci 6 ay içerisinde:

- Genel Müdürlüğümüzce, İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik/Mikrobölgeleme Etüt Raporlarının inceleme ve onay işlemlerine devam edilecektir.
- İl Müdürlüklerimizce, İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik Etüt Raporlarının inceleme ve onay işlemlerine devam edilecektir.
- İLBANK ve Belediyelerce ihale edilerek, Bakanlığımızca yılın ikinci yarısında tamamlanacağı öngörülen önemli İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik/Mikrobölgeleme Etüt Raporları:
  - Kayseri-Melikgazi- Bağpınar-1, Bağpınar-2, Sarımsaklı, Vekse-Özlüce, Yeşilyurt-1 ve Yeşilyurt-1 (407.43 hektar)
  - Manisa-Ahmetli-Cambazlı (129.81 hektar)
  - Van-Gürpınar (5000 hektar)
  - Kayseri-Hacılar-Beğendik (759.14 hektar)
  - Sakarya-Serdivan-Selahıye (101.69 hektar)
  - Afyonkarahisar-Çobanlar (340.61 hektar)
- Bakanlığımızca ihale işlemleri yürütülen ve arazi çalışmaları tamamlanarak onaylanması öngörülen önemli İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik/Mikrobölgeleme Etüt Raporları:
  - Bolu-Yeniçağa (313 hektar)
  - Kütahya-Gediz (497.37 hektar)
  - Gaziantep- İslahiye-Esenler (5.25 hektar)
  - Gaziantep-İslahiye-Ağabey (4,96 hektar)
  - Gaziantep-Nurdağı-Ataköy (2.70 hektar)

- Gaziantep-Şehitkamil-Yamaçoba (8.80 hektar)
- Adıyaman-Gölbaşı-Ozan (35.4 hektar)
- Adıyaman-Merkez-İpekli ve Aydınoluk (44.26 hektar)
- Adıyaman-Gerger-Gümüşkaşık (11.39 hektar)
- Adıyaman-Sincik-Yarpuzlu (69.1 hektar)
- Adıyaman-Gölbaşı-Balkar ve Karaburun (142.8 hektar)
- Adıyaman-Merkez-Sarıkaya (44.46 hektar)
- Adıyaman-Merkez-Kemerkaya, Toptepe, Kalburcu ve Boğazönü (42.1 hektar)
- Adıyaman-Kahta-Aydınpınar (18.4 hektar)
- Adıyaman-Gölbaşı-Azaplı, Bağlarbaşı ve İnekli (72.09 hektar)
- Adıyaman-Sincik-Hüseyinli-, Karaköse, Şahinbeyler, Uğurlu ve Çelikhane (52.03 hektar)
- Adıyaman-Merkez- Kuyulu ve Durak (96.61 hektar)
- Adıyaman-Sincik-Alancık (30.05 hektar)
- Adıyaman-Sincik-İnlice (7.12 hektar)
- Kocaeli-Gölcük (3074 hektar)
- Aksaray-Merkez (11862 hektar)
- Burdur-Merkez (1754 hektar)
- Erzurum-Uzundere (315 hektar)
- Nevşehir-Kozaklı (410,69 hektar)
- Çorum-Kargı (563 hektar)
- Çorum-Laçın (143 hektar)
- Karabük-Eskipazar-Hamamlı (103 hektar)
- Erzurum-Aşkale (610 hektar)
- Erzurum-Aziziye (1776 hektar)
- Erzurum-Horasan (40 hektar)
- Erzurum-Olur (168 hektar)
- Erzurum-Pasinler (836 hektar)
- Manisa-Turgutlu (2186 hektar)
- Manisa-Merkez (6004 hektar)
- Bolu-Mudurnu-Taşkesti (265 hektar)
- Kayseri-Merkez-1. Etap (9655 hektar)
- Kayseri-Merkez-2. Etap (10621 hektar)
- Kayseri-Merkez-3. Etap (10479 hektar)
- Kayseri-Merkez-4. Etap (3948 hektar)
- Kayseri-Merkez-5. Etap (3425 hektar)
- Kocaeli-Başiskele, İzmit, Kartepe (18954 hektar)
- Denizli-Merkez (13200 hektar)
- Bolu- Merkez ve Köyleri (9435 hektar)
- Kahramanmaraş-Dulkadiroğlu-Kocalar, Küpelikız, Kapıçam, Çiğli ve Öksüzler (296.38 hektar)
- Düzce-Merkez (2870 hektar)
- Gaziantep-Yesemek (29.1 hektar)
- Gaziantep-Nurdağı ve İslahiye-5 Bölge (160 hektar)
- Kahramanmaraş-Nurhak-Barış (Hançıplaklar) (7.24 hektar)
- Kahramanmaraş-Onikişubat-Pınarbaşı-1.Bölge (185 hektar)
- Kahramanmaraş-Onikişubat-Karamanlı-2.Bölge (208 hektar)
- Kahramanmaraş-Merkez-Revize (7835,55 hektar)
- Tunceli-Nazmiye (193 hektar)

- Tunceli-Ovacık (315 hektar)
- Tunceli-Pertek (488,45 hektar)
- Van-Başkale (593 hektar)
- Bingöl-Merkez (2235 hektar)
- Bingöl-Yedisu (68,2 hektar)
- Gaziantep-İslahiye-Arfalı, Çerçilli, Hanağzı ve Kozdere (62,42 hektar)
- Gaziantep-İslahiye- Karakaya ve Ortaklı (51,8 hektar)

1.2.2. PROJELER

İmar Planları Etüt ve Projelerinin Sayısallaştırılması (2020K09-150592):

İmar Planlarının Sayısallaştırılması Yoluyla Coğrafi Veri Üretimi Projesi için Piyasa Araştırması ve Yaklaşık Maliyet hesabı hazırlanmış olup yaklaşık maliyetin proje ödenek bedelinden fazla çıkması nedeniyle proje gerçekleştirilememektedir.

Yerleşim Alanlarını Etkileyen Aktif Fay Zonları (2022K09-181929):

“Yerleşim Alanlarını Etkileyen Aktif Fay Zonlarının 1/1.000 Ölçekli Haritalanması ve Fay Sakınım Zonlarının Belirlenmesi- Etap 1” projesinin ihale süreci tamamlanarak ikinci yarısında proje çalışmalarına başlanması hedeflenmektedir.

Örnek İmar Uygulamaları (2023K09-209859):

- 1) Adana ili, Sarıçam ilçesi Örnek İmar Uygulamaları Projesi
Hakediş, %20 tutar karşılığı 213.400 TL ödeme yapılmıştır. Kesin askı süreci devam etmektedir.
- 2) Ardahan ili, Merkez ilçesi Örnek imar Uygulamaları Projesi
Hakediş, %20 tutar karşılığı 192.000 TL ödeme yapılmıştır. Plan değişikliği yapılmış ve askı süreci başlamış olup, imar planının kesinleşmesine müteakip parselasyon planı askıya çıkarılacaktır.
- 3) Bolu ili, Mengen ilçesi Örnek İmar Uygulamaları Projesi
Hakediş, %20 tutar karşılığı 215.000 TL ödeme yapılmıştır. Kesin askı süreci devam etmektedir.
- 4) Çankırı ili, Ilgaz ilçesi Örnek İmar Uygulamaları Projesi
Kadastro Müdürlüğünden onaylı mülkiyet verilerinin elde edilmesindeki gecikmelerden dolayı imar uygulaması dosyasının hazırlanması gecikmiş olup, hazırlanan imar uygulaması dosyası ön askı süreci için Belediyesine iletilmiştir. Kontrol süreci devam etmektedir.
- 5) Trabzon ili, Ortahisar ilçesi Örnek İmar Uygulamaları Projesi

Hakediş, %20 tutar karşılığı 216.000 TL ödeme yapılmıştır. Plan değişikliği yapılmış ve askı süreci başlamış olup, imar planının kesinleşmesine müteakip parselasyon planı askıya çıkarılacaktır.

Bütünleşik Kıyı Alanları Planlama (2024K09-234281)

Proje'ye ilişkin şartname hazırlama çalışmaları devam etmektedir. Proje maliyetlerinde artışlara bağlı olarak Strateji Geliştirme Başkanlığından ek bütçe istenmiş olmasından dolayı ek bütçe

Çevre Düzeni Planı (2024K09-234285)

Proje'ye ilişkin şartname hazırlama çalışmaları devam etmektedir. Proje maliyetlerinde artışlara bağlı olarak Strateji Geliştirme Başkanlığından ek bütçe istenmiş olmasından dolayı ek bütçe verilmesi durumunda ihale sürecine 2024 yılının ikinci yarısında başlanması öngörülmektedir.

1.2.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Kıyı Kanununun Uygulamasına Dair Yönetmeliğin 13. Maddesi kapsamında "Tonoz Sistemlerine İlişkin Usul ve Esasların" belirlenmesine yönelik tebliğ taslak çalışması Genel Müdürlüğümüzce tamamlanmıştır.

İmar Planına Esas Jeolojik, Jeolojik-Jeoteknik ve Mikrobölgeleme Etütleri ve Raporlarının Hazırlanmasına İlişkin Mevzuatta Revizyon:

İmar Planına Esas Jeolojik, Jeolojik-Jeoteknik ve Mikrobölgeleme Etüt Raporlarına ilişkin işlemlerin YERBİS üzerinden yapılmasına ve var olan mevzuatın hem YERBİS'e uyumlaştırılması hem de günümüz şartlarına göre revize edilmesi çalışmalarına yılın ikinci yarısında devam edilecektir.

2. ÇEVRE YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ

2.1.1. FAALİYETLER

Atıksu Yönetimi:

Ülkemizde, su kirliliğini önleme amaçlı yapılan çalışmalar ve Bakanlığımızca verilen maddi ve teknik destekler sonucunda, son yıllarda kanalizasyon şebekesi ve atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye sayısında ve bu hizmetin verildiği nüfusta önemli artış olmuştur. 2002 yılında 145 atıksu arıtma tesisi ile belediye nüfusunun %35'ine atıksu arıtma hizmeti verilirken, Bakanlığımızca yapılan çalışmalarla 2024 yılı Temmuz ayı itibarıyla 1231 atıksu arıtma tesisi ile belediye nüfusunun % 90,7'sine atıksu arıtma hizmet verilmektedir.

Atıksuların da alternatif bir su, hammadde ve enerji kaynağı olduğu yaklaşımı ve döngüsel ekonomi ilkeleri çerçevesinde planlamalarını yapan Bakanlığımız, atıksu arıtma tesislerinde arıtılan atıksuların kentsel amaçlı sulama, tarımsal sulama ve endüstriyel su temininde yeniden kullanımının artırılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda 2024 yılı Temmuz itibarıyla arıtılmış atıksuların %5,5'i yeniden kullanılmaktadır.

Büyükşehir belediyeleri ve il belediyelerince, kentsel atıksu arıtma tesislerinde arıtılan toplam atıksuyun en az %10'unun yeniden kullanımına yönelik uygulamalar kapsamında yeniden kullanım potansiyelinin ve gerekli yatırım ihtiyacının belirlenmesi amacıyla belediye başkanlıklarınca hazırlanan ve Bakanlığımıza gönderilen fizibilite etüdlerinin incelenmesi ve onaylanması işlemleri yürütülmektedir. Bu kapsamda Ocak-Haziran 2024 döneminde 8

fizibilite etüdü onaylanmış, 18 adet fizibilite etüdü raporuna eksiklik bildirilmiş, sunulan gerekçelere istinaden 2 atıksu altyapı yönetimi fizibilite etüdü hazırlama yükümlülüğünden muaf tutulmuştur.

Atıksu Arıtma Tesisi Enerji Teşviki Yönetmeliği kapsamında atıksu arıtma tesisini mevzuata uygun çalıştıran tesislere enerji teşviki verilmekte olup, 2024 Temmuz ayı itibarıyla talepler alınmıştır. Tesisler tarafından toplam 2.486.419.878 TL talepte bulunulmuştur.

2018/14 Atıksu Arıtma Tesisi/Derin Deniz Deşarjı Proje Onayı Genelgesi kapsamında evsel ve endüstriyel atıksu arıtma tesislerinin proje onay işlemleri yürütülmektedir. Bu kapsamda Genel Müdürlüğümüzce 2004 yılından itibaren 1091 adet atıksu arıtma tesisi proje onayı yapılmıştır. 2024 yılı itibarıyla 6 adet atıksu arıtma tesisi proje onayı yapılmış olup 4 adet atıksu arıtma tesisi proje onay dosyası değerlendirme aşamasındadır.

Van Gölünün korunması ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması amacıyla Cumhurbaşkanlığı başkanlığında, Bakanlığımız koordinesinde oluşturulan “Van Gölü Havza Koruma Eylem Planı ve Uygulama Programı” çalışmalar devam etmektedir. Eylem planının uygulanmasındaki gelişmelerin değerlendirilmesi amacıyla yerinde incelemeler ve değerlendirme toplantıları yapılmakta ve 3'er aylık periyotlar ile Cumhurbaşkanlığına raporlanmaktadır. 2024 yılının ilk yarısında eylem planında yer alan faaliyetlerdeki durum değerlendirilmesi için bir raporlama dönemi gerçekleştirilmiştir.

Gerede Çayı'nda yaşanan kirliliğin giderilmesine yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesi koku ve atıksu konusunda yaşanan sorunlar ve çözüm önerilerini tartışmak üzere 2023 yılında ilgili taraflarla iki toplantı gerçekleştirilmiş ve ilgili atıksu altyapı tesisleri yönetimleri tarafından alınması gereken tedbirler belirlenmiştir.

Gelinen noktada bölgede yapılan incelemeler sonucunda Gerede Çayı'nda yaşanan güncel sorunun etkin bir şekilde çözüme kavuşturulması için ilave tedbirlerin alınması gerektiği tespit edilmiştir.

Bakanlık olarak atıksu yönetiminde temel politikamız, öncelikle atıksu oluşturmamayı, tasarruflu su kullanan ya da oluşan atıksuyu geri kazanarak tekrar kullanımını sağlayan temiz üretimin benimsenmesi ve kirliliğin kaynağında önlenmesi ile atıksuların alternatif bir su kaynağı olduğu yaklaşımı ve döngüsel ekonomi ilkeleri çerçevesinde, arıtılmış atıksuların farklı alanlarda tekrar kullanımının yaygınlaştırılması olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda Yeşil Mutabakat Eylem Planı'na 2.9.6. İklim değişikliğine uyum ve sürdürülebilir su kullanımı hedefi doğrultusunda döngüsel ekonomi ilkeleri çerçevesinde sanayi tesislerinden kaynaklanan atıksu yönetimi uygulamalarının geliştirilmesi eylemi altında “Toplu Sanayi Alanlarında Sürdürülebilir Atıksu Yönetimi Eylem Planının hazırlanmasına” yönelik yeni bir eylem ile eklenmiştir. Bununla birlikte Türkiye Sanayi ve Teknoloji Stratejisi Belgesinin güncellenmesi (2024-2030) çalışmaları kapsamında; “Organize Sanayi Bölgelerinde Arıtılmış Atıksuların Yeniden Kullanım Potansiyelinin Araştırılması ve Yeniden Kullanımın Sağlanması” eylemi önerilmiştir. OSB'lerde arıtılmış atıksuların yeniden kullanımının yaygınlaştırılması amacıyla OSB'lerde arıtılmış atıksuların sürdürülebilirlik hedefleriyle uyumlu biçimde yeniden kullanımına yönelik Eylem Planı hazırlanması planlanmaktadır.

Marmara Denizi'nde yoğun bir şekilde gözlemlenen müsilajın kalıcı olarak giderilerek Marmara Denizi Havzası'nı iyi çevresel duruma ulaştırmak için politika ve stratejileri belirlemek ve uygulamak amacıyla Bakanlığımız koordinasyonunda, ilgili kurum ve kuruluşların katkıları ile hazırlanan Marmara Denizi Bütünleşik Stratejik Planı (2021-2024)'nda yer alan faaliyetlere ilişkin gelişmeler 6 ayda bir Bakanlığımıza raporlanmakta olup 2024 yılı ilk yarısı itibarıyla faaliyetlerde geline noktaya ilişkin izleme çalışması gerçekleştirilmiştir. 27.06.2024 tarihinde Marmara Denizi Eylem Planı Koordinasyon Kurulu'nun 4. Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Çevre Kanunu Gelirleri İle Yürütülen Faaliyetler:

2872 sayılı Çevre Kanunu ve AB Müktesebatına uyum gerekliliklerinin yerine getirilmesi doğrultusunda, plan ve programların çevre üzerindeki olası olumsuz etkilerinin değerlendirilmesi ve bu etkilerin en aza indirgenmesi için hazırlanmış olan “Stratejik Çevresel Değerlendirme Yönetmeliği” kapsamında tarım, ormancılık, balıkçılık, enerji, sanayi, taşımacılık, atık yönetimi, su yönetimi, telekomünikasyon, turizm, kent ve kırsal planlaması ya da arazi kullanımı sektörleri, SÇD uygulanacak plan ve programlara dair sektörler arasında yer almaktadır.

2872 sayılı Çevre Kanunu çerçevesinde; çevre gelirleri karşılığında çevre kirliliğinin önlenmesi, çevrenin korunması, iyileştirilmesi ve daha temiz bir çevrede yaşanabilmesi amacıyla Kamu Kurum ve Kuruluşlarına, Yerel Yönetimlere, vb. çevre yatırımları için nakdi destek sağlanmaktadır.

Hava Kalitesi ve Gürültü Kontrolü:

Hava kalitesi yönetiminde vatandaşa sunulacak bilginin elde edilmesi amacıyla web tabanlı coğrafi bilgi sistemleri ve bilgi teknolojilerini kullanan “Hava Emisyon Yönetim - HEY Portalı” aracılığıyla stratejik bölgesel hava kalitesi haritaları ilçe ilçe km² düzeyinde hazırlanmaktadır. Tüm illerimizin stratejik hava kalitesi haritalarının güncel verilerle elektronik olarak üretilmesi ve arşivlenmesiyle; yerel, bölgesel ve ulusal ölçekli politikalar etkinleştirilmektedir.

HEY Portalı aracılığıyla hava yönetimi alanında bilgi işlem teknolojilerinin etkin olarak kullanımı sağlanmaktadır. Vatandaşlarımızın soludukları ve yarın soluyacakları hava kalitesi hakkında yüksek çözünürlüklü harita bilgisi edinebilmeleri için karar destek mekanizması desteklenmektedir.

Şehirlerimizde hava kalitesinin iyileştirilmesi amacıyla illerde yerel yönetimler tarafından uygulamaya konulacak eylemleri içerecek şekilde hazırlanan Temiz Hava Eylem Planları 2020-2024 ikinci izleme dönemindedir. Bakanlığımızca hazırlanan THEP-İZ yazılımı aracılığıyla 6 aylık dönemler halinde illerdeki eylemlerin gerçekleşme durumlarına ilişkin süreç elektronik olarak takip edilmektedir. 3. İzleme dönemi 2024-2028 yıllarını kapsayacak şekilde eylem planlarının revizyonu için çalışmalar başlatılmıştır.

Hava Emisyon Yönetim Portalı elektronik veritabanında, hava kalitesinin korunmasına esas mevzuat çerçevesinde 12 binden fazla sanayi tesisine ait 63 binden fazla bacanın kirletici bilgileri kayıt altındadır. Portalda 4.785 aktif kullanıcı kayıtlı bulunmaktadır. Katı yakıt modülü aracılığıyla, kömürün yaşam döngüsü takibine esas belgelendirme ve stok işlemleri elektronik olarak sürdürülmektedir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yerli ve milli statüde geliştirilen, 5 metreye kadar kısa mesafeleri dahi hesaplayarak harita üretebilen 3 boyutlu NEFES karar destek yazılımıyla hava kirliliğine neden olan noktalar ve kirlilik kaynağı tespit edilmektedir. Stratejik hava kalitesi haritaları, NEFES yazılımında; 3 boyutlu bina modeli, kent atlası, topoğrafya, trafik yoğunluğu, kavşaklar, binaların yakıt tipi gibi çok sayıda etmenle birlikte modellenerek 3 boyutlu ortamda hava kalitesi değerleri ortaya konulmaktadır.

NEFES yazılımıyla evsel ısınma, sanayi, kara, deniz, hava ve demiryolu ulaşımına bağlı hava kirliliği kaynak noktaları tespit edilip, kaynağa özgü önlemler geliştirilebilmektedir.

İllerimizde NEFES Yazılımı veri üretimi çalışmaları 2022 Yatırım Programında yer alan 3 Boyutlu Ortamda Hava Kalitesi Seviyelerinin Tespiti Projesi çerçevesinde yürütülmüştür. Projeye ait iş planı çerçevesinde takvimlenen işlemler ve faaliyetler gerçekleştirilmiş, veri

üretimi entegrasyon çalışmaları sürdürülmüştür.

Çevresel Gürültü konusu ile ilgili olarak; Bakanlığımız koordinasyonunda, Çevresel Gürültü Kontrol Yönetmeliği gereğince, illerin stratejik gürültü haritalarının hazırlanması kapsamında 2024 yılı başı itibariyle, tamamlanmış olan 66 ilin stratejik gürültü haritalarından Bursa, Kahramanmaraş, Samsun, Kocaeli ve Malatya illeri stratejik gürültü haritası güncelleme çalışmaları tamamlanmış olup, İstanbul ili stratejik gürültü haritası güncelleme çalışmaları başlatılmış ve devam etmektedir.

Stratejik gürültü haritası sonuçları göz önünde bulundurularak yürütülen gürültü eylem planı çalışmaları ile ilgili olarak; Konya, Bursa, Mersin, Kayseri, Sivas, Manisa, İstanbul, Kocaeli, Antalya, Bolu, Balıkesir, Tekirdağ, Gaziantep, Eskişehir, Kahramanmaraş, Trabzon, Sakarya, Ankara, Denizli, Kütahya, Uşak ve İzmir illerinin çevresel gürültü eylem planı tamamlanmıştır.

Gürültü eylem planları göz önünde bulundurularak Yerel Yönetimlerce yapılması planlanan ve değerlendirilmek üzere Bakanlığımıza intikal eden gürültü bariyeri projelerine Bakanlığımızca finansal ve teknik destek sağlanmaktadır.

Bu kapsamda; sağlanan teknik ve finansal destekler ile;

- Ümraniye İlçesi, Millet Bahçesi (E-80 karayolu) mevkiinde **5.737 m²**,
- Çekmeköy İlçesi 0-6 Çevre Yolu-Doğa Parkı Yanı, Şile Yolu mevkiinde **4100 m²**,
- Konya İli Adana Çevre Yolu Adliye Sarayı Önü civarında **1416 m²** ve
- Konya İli Selçuklu ilçesi (Abdülhamithan Caddesi) **580 m²**

gürültü bariyeri olmak üzere toplamda **11.833 m²** gürültü bariyeri yapım işi tamamlanmıştır.

Diğer taraftan;

- İstanbul İli Ümraniye İlçesi **19530 m²**,
- İstanbul İli, Başakşehir İlçesi **10500 m²**,
- Gaziantep İli için **18336 m²**,
- Konya ili Karatay İlçesi için **5982 m²**
- İstanbul Sultangazi İlçesi **4391 m²**

olmak üzere, toplamda **61.239 m²** gürültü bariyeri için proje çalışmaları devam etmektedir.

Ulaşım kaynaklı hava emisyonlarının yönetimi faaliyetleri:

Bakanlığımız sorumluluğunda yürütülen egzoz gazı emisyon ölçümleri, ulaşım kaynaklı hava kirliliğinin önlenmesinde büyük rol oynamaktadır. Bu sayede ölçüm yaptıran araçlara ait tüm veriler **Egzoz Gazı Emisyon Ölçümü Takip Sistemi** üzerinde kayıt altına alınmaktadır. Usulsüz ölçümlerin önüne geçilmesi, ölçüm işlemlerinin sistem üzerinden online takip edilmesi, uygulamada yaşanan sorunların giderilmesi amacıyla kurulan Egzoz Emisyon Ölçümü Takip Sistemi 2018 yılından itibaren hizmet vermektedir. EEÖ Takip Sistemi'nin bakım, onarım, güncelleme ve modernizasyon çalışmaları 2024 yılında da devam etmiştir. Söz konusu sistem Bakanlığın en kritik uygulamalarından biri olup, yıllık 10 milyondan fazla araç sahibine hizmet vermektedir.

Bununla birlikte; denetimlerin etkinliğini yükselterek vatandaşlarımızın egzoz emisyon ölçümleri konusundaki farkındalığının artırılması, ölçüm yaptırmayan araç sayısının düşürülerek ulaşım kaynaklı hava kirliliğinin azaltılması amacıyla Bakanlığımızca yürütülen çalışmalar kapsamında **Egzoz Elektronik Denetleme Sistemi (EGEDES)** kurulmuştur. Bu çerçevede ASELSAN A.Ş. tarafından yerli ve milli yazılım ve teknoloji kullanılarak hareketli ve sabit konumda, her türlü hava koşullarında hizmet verebilecek Mobil Plaka Tanıma Sistemi (MPTS) cihazları geliştirilmiştir.

Söz konusu cihazlar il müdürlüğü denetim araçlarına monte edilerek, trafikte seyreden araçların plakalarını kontrol etmektedir. MPTS tarafından okunan plaka elektronik ortamda Bakanlık

egzoz sistemi üzerinden otomatik sorgulanarak aracın egzoz emisyon ölçümünün bulunup bulunmadığı tespit edilmektedir. İl müdürlüğü personeli sistem üzerinden otomatik tutanak oluşturarak idari yaptırım uygulayabilmektedir. İl müdürlüklerine teslim edilen cihazlarla sahada denetim faaliyeti gerçekleştirilmektedir.

Diğer taraftan; ulaşımdan kaynaklanan hava kirliliğinin azaltılmasına katkı sağlamak amacıyla, egzoz emisyonlarının azaltılması ve alternatif yakıtlı, düşük emisyonlu bireysel ulaşım imkânlarının teşvik edilmesi, bisiklet vb. mikro hareketlilik araçlarının kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Bu çerçevede; ulaşımına entegre şehir içi bisiklet yollarının teşvik edilmesi ve yaygınlaştırılması için gerekli altyapının oluşturulmasına yönelik olarak, yerel yönetimlerce yapılacak bisiklet yollarına finansal destek sağlanmaktadır. Ülkemiz genelinde bisiklet yolu metrajı 1671 km'ye ulaşmıştır.

Ayrıca şehir içi ulaşımına entegre bisiklet yollarının yanı sıra; Avrupa Bisiklet Ağı (Eurovelo) ile entegre bir şekilde ülkemizin tarihi, doğası ve kültürüyle öne çıkan bölgelerini de kapsayacak 3165 km güzergâh için "Şehirlerarası Ulaşım ve Turizm Amaçlı Bisiklet Yolları Master Planı" Bakanlığımızca hazırlanmıştır. Bu kapsamda; 1681 km Anadolu Koridoru için TOKİ tarafından uygulama projeleri hazırlanmıştır.

Sanayide Yeşil Dönüşüm

Sanayide yeşil dönüşüm, çevresel etkiyi ve sürdürülebilirliği dikkate alan bir dönüşüm süreci olup; bu dönüşüm, yenilikçi ve en iyi çevresel uygulamalarını, temiz üretimi, karbonsuzlaşma faaliyetlerini, enerji ve kaynak verimliliğini artırmayı, yenilenebilir enerji kaynaklarına geçişi teşvik etmeyi, atık yönetimini iyileştirmeyi ve sürdürülebilir üretim ve tüketim modellerini benimsemeyi içerir.

Avrupa Yeşil Mutabakatı, Sıfır Kirlilik Eylemi, Taksonomi Düzenlemesi- kirlilik önleme ve kontrol başlığı- altında da değerlendirilen ve revizyon sürecinde olan, 2010/75/AB Endüstriyel Emisyonlar Direktifi'nin uyumlaştırılması çalışmaları Bakanlığımız uhdesinde yürütülmektedir. Bu kapsamda, Avrupa Yeşil Mutabakatı ile birlikte gelen yeşil dönüşüm, sınırda karbon, taksonomi, pil ve bataryalar, atık sevkiyatı tüzüğü ve sıfır kirlilik gibi yeni düzenlemelerde yer bulan ve Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu Eylem Planı ve Ulusal Yeşil Mutabakat Eylem Planında 2024 yılı içerisinde yayımlamayı hedeflediğimiz "Endüstriyel Emisyonların Yönetimi Yönetmeliği" taslağına yönelik kurum görüşü alma süreci tamamlanmıştır. Çerçeve mevzuat niteliğindeki bu Yönetmeliğin yayımlanmasını takiben hazırlanan 33 sektörel Tebliğ taslakları da görüşe açılarak yayımlanması planlanmaktadır.

Yönetmelikle, üretimlerini çevre, enerji ve kaynak verimliliği açısından en temiz tekniklerle (Mevcut En İyi Teknikler-MET'ler) gerçekleştiren sanayi tesislerimizin;

- çevre yatırımları ile yeşil finanstan faydalanmaları,
- ihracatta eşit şartlarda rekabet etmelerine olanak sağlanması,
- çevresel performanslarının dereceli olarak uluslararası tanınır nitelikte belgelenmesi,
- faaliyetleri esnasında çevreci yaklaşımda oldukları belgelenmiş olacaktır.

Ayrıca ulusal sürdürülebilir tüketim ve üretim eylem planı ile sıfır kirlilik eylem planının hazırlanması kapsamında çalışmalar yürütülmektedir. Yeşil Mutabakat İhtisas Çalışma Grupları (İÇG) kapsamında Sıfır Kirlilik Eylemi İÇG ve Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Eylem Planı İÇGleri Genel Müdürlüğümüz Hava Yönetimi Dairesi Başkanlığı koordinasyonunda çalışmalarını yürütmektedir.

Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim

Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim çalışmaları kapsamında, ülkemiz için Ulusal Eylem Planı Hazırlanmasına yönelik Boğaziçi Üniversitesi Finansal Uygulama ve Araştırma Merkezi (CARF) ile 2023 yılında Proje başlamıştır. Söz konusu proje kapsamında, konu ile ilgili lider ülkelerde sürdürülebilirlik çerçevesinde belirlenen 2030 ve 2050/2053 hedefleri dikkate alınarak, STÜ UEP kapsamında teknik ve sosyoekonomik gelişim yol haritalarına yönelik mevcut ulusal çevre mevzuatı ile politikaları değerlendirmek, STÜ politika eylemlerine yönelik öneriler geliştirmek için “Sektörel Değer Zinciri Metodolojisi”ni geliştirip belirli bir standarda oturtmak ve bu amaçla yürütülecek çalıştaylar ile varılan sonuçların sistematik bir şekilde değerlendirileceği sektörel değer zinciri metodoloji analizlerini gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Emisyon Yönetimi ve Isıtmada Yeşil Dönüşüm

Hava kalitesinin evsel ısınmadan kaynaklanan emisyonlardan etkilenmesinin engellenmesine ilişkin olarak özellikle kış aylarında artan hava kirliliğinin önlenmesine yönelik, "Hava Kirliliğinin Kontrolüne Yönelik Uygulamalar" konulu 2020/25 sayılı Genelge Bakanlığımız tarafından yürürlüğe konulmuştur.

Söz konusu Genelgede Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında düzenlenen Uygunluk İzin Belgesi, Satış İzin Belgesi, Dağıtıcı Kayıt Belgesi, Katı Yakıt Satıcısı Kayıt Belgesi yerli katı yakıtlar için bu Genelgenin yayım tarihinden itibaren, ithal katı yakıtlar için 1 Ocak 2021 tarihi itibarıyla Hava Emisyon Yönetim (HEY) Portalı Katı Yakıt Modülü üzerinden elektronik ortamda düzenlenmektedir. Kullanıma açıldığından bu yana 47.576 belge hazırlanmıştır. Sistemde tüm illerden toplam 4.785 kullanıcı aktif kayıtlı bulunmaktadır. Katı yakıt veritabanı modülü ile illerde kullanılan kömür miktarlarının izlenmesi ve doğrulanması mümkün olmaktadır. Yazılımın bu aracı ile hız, zaman ve kaynak tasarrufu sağlanmaktadır.

Bakanlığımızca; şehirlerimizde hava kirliliğinin en önemli nedeni olan ısınma kaynaklı hava kirliliğinin azaltılmasına yönelik yeşil mutabakat hedefleri doğrultusunda çevreci, konforlu ve ekonomik stratejiler belirlenmektedir. Sanayi atık ısıları, yenilenebilir enerji kaynakları başta olmak üzere bölgesel ısıtma ve soğutma sistemleri ile temiz, ekonomik ısınma ve sıfır emisyonlu binalar hedefi doğrultusunda taslak Isıtmada Yeşil Dönüşüm Stratejisi Belgesi hazırlanmıştır.

Ülkemizin Paris İklim Anlaşması'ndan doğan yükümlülükleri yerine getirmesi için belirlenen “**2053 yılı için net sıfır emisyon hedefleri**” doğrultusunda, tüm çabaların ülkenin bu hedeflere ulaşmasında hayati önem taşıyacak, mevcut “Bölgesel Isınma Sistemlerinin” korunması ve yaygınlaştırılması amacıyla gerekli strateji ve politikaları benimsemeye odaklanmasını elzem kılmaktadır.

Yine Avrupa Yeşil Mutabakatı çerçevesinde, Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan “ Ulusal Yeşil Mutabakat Eylem Planı”nda yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği politikalarının gözden geçirilmesi hedefine yönelik olarak, enerji verimli ve düşük karbonlu ısıtma ve soğutma sistemlerinin yaygınlaştırılması için ulusal strateji belgelerinin, kılavuzların ve yol haritasının hazırlanması çalışmalarının yapılabilmesi için Bakanlığımızca Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile işbirliği halinde çalışmaların yürütülmesi planlanmaktadır.

Isınma kaynaklı hava kirliliğinin azaltılması, enerji verimliliği, daha temiz ve konforlu ısıtmanın sağlanması açısından bireysel ısıtma yerine Avrupa ülkelerinde olduğu gibi bölgesel ısıtma sistemlerinin kullanılması için etki analizi çalışmalarının yapılması önem arz etmektedir.

Bu kapsamda; Isınma Kaynaklı Hava Kirliliğinin Yönetimi Projesi Genel Müdürlüğümüzce yürütülmüş olup, bu proje sonucunda Isınma Kaynaklı Hava Kirliliği Yönetimi açısından etkin bir yönetim sisteminin oluşturulması amacıyla kısa, orta ve uzun vadeli hedeflerimizi kapsayacak Strateji Belgesi hazırlanmıştır. Söz konusu belge kısa süre içinde ilgili kurum ve birimlere görüşlerin alınması için iletilecektir. Bununla birlikte, Genel Müdürlüğümüzün Dünya Bankası ile gerçekleştirmeyi planladığı proje çerçevesinde seçilecek il/ilçelerde bölgesel ısıtma sistemlerinin yapılması hedeflenmektedir.

Bölgesel ısıtma sistemleri ile ısınma kaynaklı hava kirliliğini sıfıra indirerek, hava kalitesinin iyileştirilmesi ve dolayısıyla iklim değişikliğine neden olan kirliliğin azaltılması sağlanacaktır.

Hava Kalitesi İyileştirilmesi projeleri çerçevesinde belediyelere sağlanan hibe desteği ile yaklaşık 6000 adet konutun doğalgaza dönüşümü gerçekleştirilmiş olup, hava kirliliğinin azaltılmasına ilişkin alt yapı projeleri çeşitlendirilerek desteklenmeye devam etmektedir.

Büyük Yakma Tesisleri yazılımı ile; 50 MW ve üzerindeki ısıl güce sahip enerji üretim tesislerinin yıllık üretim kapasiteleri, kullandıkları yakıt miktarları ile havaya salınan emisyon miktarlarının takip edilmektedir.

Benzin ve Naftanın Depolanması ve Dağıtılmasından Kaynaklanan Uçucu Organik Bileşik Emisyonlarının Kontrolü Yönetmeliği revize edilerek, terminallerde yapılması gerekli olan buhar geri kazanım sistemi ve akaryakıt istasyonlarındaki buhar dengeleme sistemlerinin yurtdışında tedarikinde yaşanan sıkıntılar dikkate alınarak, yerli milli teknolojilerin geliştirilmesine imkân tanınması amacıyla süre uzatımı sağlanmıştır.

Jeotermal üretim tesislerinde H₂S emisyonlarının azaltılmasına yönelik sistemlerin (arıtma sistemleri, ölçüm, sürekli ölçüm vb.) uygulanması amacıyla sektör temsilcileri ve akademisyenler ile bir araya gelinerek sektörün ihtiyaçları tespit edilerek pilot uygulamaların sektörde yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmüştür.

Kara ve Deniz Kaynaklı Kirleticilerin Önlenmesi ve Kimyasalların Yönetimi:

Limanlarda, haliçlerde veya nehir ağızlarda deniz dibinden taranan malzemenin denize boşaltımı ile ilgili faaliyetlere ilişkin olarak 14.01.2020 tarihli ve 31008 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren Dip Tarama Malzemesinin Çevresel Yönetimi Yönetmeliği ve Uygulama Genelgesi kapsamında faaliyet sahipleri tarafından Çevresel Yönetim Planı hazırlanarak Bakanlığımıza sunulmakta ve gerekli incelemeler yapılarak uygun bulunanlar için Uygunluk Belgesi düzenlenmektedir.

Yüzme Suyu Alanları ve Kalitesi

Yüzme Suyu Kalitesinin Yönetimine Dair Yönetmelik kapsamında, Sağlık Bakanlığı izlemeden, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ise bu alanlarda kirliliğin önlenmesinden sorumlu otoriteler olarak tanımlanmıştır.

Yüzme sularının kalitesinin belirlenmesi, öncelikle halk sağlığının korunması ve çevre sağlığı için önem arz etmektedir. Bu yüzden gerek Ülkemizde bulunan yüzme alanlarının korunması ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması ve gerekse Avrupa Birliğinin 2006/07/EC sayılı

Yüzme Suyu Direktifine gerekli uyumun temin edilmesi amacıyla Yüzme Suyu Kalitesinin Yönetimine Dair Yönetmelik yayımlanmıştır.

Bakanlığımızca 1436 yüzme alanı için profil belgeleri hazırlanmış ve Yüzme Alanı Bilgi sisteminde “plaj.csb.gov.tr” vatandaş erişimine açılmıştır.

Bu kapsamda her yılın ocak ayı içerisinde Sağlık Bakanlığı’ndan Bakanlığımıza gönderilen yüzme suyu raporları incelenmekte ve gerekli değerlendirme yapılmaktadır.

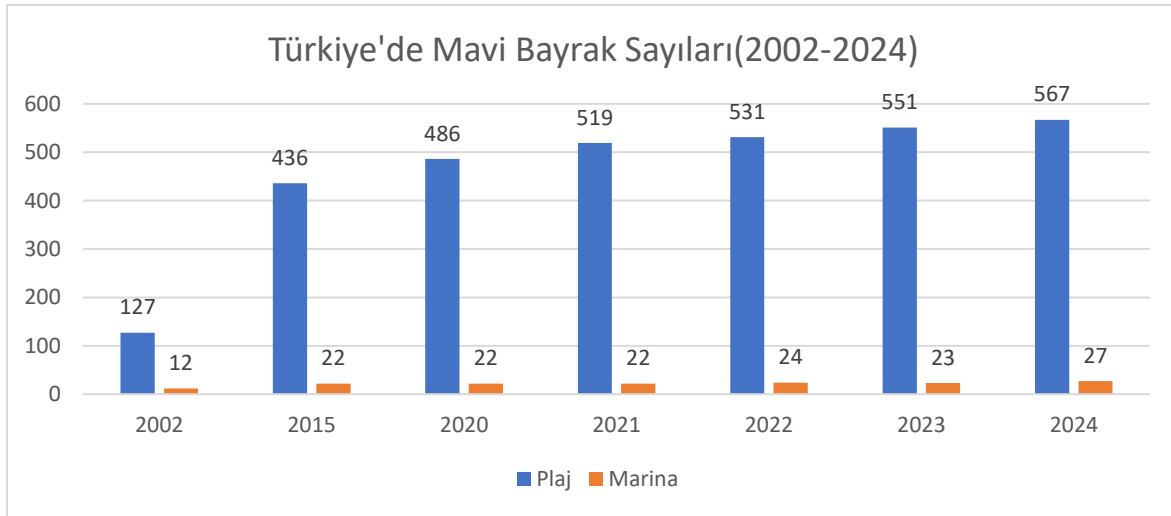
Mavi Bayrak

Uluslararası Çevre Eğitim Vakfı (FEE) koordinatörlüğünde plajlar ve marinalarda denizin evsel nitelikli atıksular tarafından kirliliğinin önlenmesi amacıyla yürütülen Mavi Bayrak Kampanyası’na ülkemiz de 1994 yılından bu yana katılmaktadır. Mavi Bayrak, plaj ve marinalara verilen uluslararası bir çevre ödülüdür. Mavi Bayrak ödülü, 1 (bir) yıl süre ile geçerlidir.

Plaj ve marinalara verilen uluslararası bir çevre ödülü olan mavi bayrak için plajlarda 33 ve marinalarda 21 kriter aranmaktadır. Plajlar için öncelikle deniz suyunun AB Yüzme Suları Direktifi, Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği ve Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği’ne uygun olması ve atık suların uygun olarak bertaraf edilmesi, düzenli olarak deniz suyu analizlerinin yapılması, plajda ve yüzme alanında meydana gelebilecek kirlilik kazalarında uygulanmak üzere acil durum planlarının hazırlanması önem kazanmaktadır. Marinalarda ise başta marina içerisinde deniz suyunun görsel olarak temiz olması, bir çevre politikası ve planının olması, marinalarda olabilecek kazalar için acil durum planı ve güvenlik önlemleri ile birlikte yat ve teknelerden kaynaklanan pis su, sintine suları ve tehlikeli atıkları alabilecek olanakların bulunması gelmektedir.

Yüzme suyu kalitesinin iyi olduğunun bir göstergesi de Mavi Bayrak Ödülüdür. Dünyada 50 ülkede uygulanmaktadır.

Türkiye genelinde 567 adet plaj ve 27 marina ile 9 bireysel yat ve 18 Turizm Teknesi 2024 yılında Mavi Bayrak almaya hak kazanmıştır.

Derin Deniz Deşarjı Proje Onayı

Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği (SKKY) Madde 33 uyarınca; “Denize kıyısı olan yerleşimler ve kıyı bölgelerinde bulunan endüstriler için, alıcı ortamda yeterli seyreltme kapasitesinin

bulunduğunun ayrıntılı mühendislik çalışmaları sonucunda kanıtlanması hâlinde, atıksuların ve soğutma sularının derin deniz deşarjlarıyla bertarafına izin verilir.

Derin deniz deşarjına izin verilebilecek atıksuların özellikleri SKKY Tablo 1 ve Tablo 2 de verilmiştir. Bu tablodaki sınır değerlerden fazla kirletici özellikler ihtiva eden suların denize boşaltımına izin verilmez. Endüstriyel atıksuların derin deniz deşarjı ise sektör tablolarında bulunan deşarj standartlarının sağlanarak yapılması gerekmektedir.

Bununla birlikte SKKY'nin 53. maddesinde belirtilen “Derin deniz deşarjı ile sonuçlanan atıksu arıtma tesisi projeleri Bakanlık tarafından onaylanır.” hükmü uyarınca, derin deniz deşarjı projeleri (derin deniz deşarjı ve derin deniz deşarjı ile sonuçlanan atıksu arıtma tesisleri projeleri) onaylarına ilişkin usul ve esasların düzenlenmesini amaçlayan 2018/14 sayılı Atıksu Arıtma Tesisi/Derin Deniz Deşarjı Proje Onay Genelgesi yürürlüğe girmiştir. “Çevre mevzuatımıza göre, derin deniz deşarjı yapılabilmesi için çevre izin belgesi alınması esastır. Derin deniz deşarj izni alan kurum, kuruluş ve işletmeler en az 6 aylık periyotlar hâlinde izleme yapıp, tesisin sınırları içerisinde yer aldığı İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü'ne rapor etmekle yükümlüdürler. İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü'nce gerekli görülen durumlarda izleme periyodunda değişikliğe gidilebilir.”

Bu yükümlülüğün uygulayıcılar açısından netleştirilmesi ve konuya ilişkin hali hazırda yürürlükte olan mevcut çevre mevzuatımızda dağınık bir şekilde bulunan ilke, usul ve esasların tek bir mevzuat çatısı altında toparlanmasının sağlanması amacıyla, Bakanlığımızca 30.07.2009 tarihli ve 2009/16 sayılı Derin Deniz Deşarjı İzleme Genelgesi hazırlanmıştır.

Söz konusu Genelge uyarınca, Derin Deniz Deşarjlarının çevresel etkileri; atıksuda, alıcı ortamda ve derin deniz deşarjı hattında, bu Genelgede verilen parametreler, izleme noktaları, izleme yöntemi ve numune alma aralığına göre, Derin deniz deşarj izni alan kurum, kuruluş ve işletmeler tarafından izlenir.

SKKY'nin Geçici Madde 13'te mevzuat yayımından faaliyette olan ve kıyıda soğutma suyu deşarjı yapan tesisler için yeterli seyrelme kriterlerini sağladıklarını belgelemek üzere 1 yıl süreli izleme yapmaları husus yer almaktadır. Bu kapsamda bulunan tesislerin izleme raporları Bakanlığımıza ulaşmış ve raporlara ilişkin çalışmalar yürütülmüştür.

Denizlerde Faaliyet Gösteren Balık Çiftliklerinin Çevresel Yönetimi

28 Ekim 2020 tarihli ve 31288 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Denizlerde Faaliyet Gösteren Balık Çiftliklerinin Çevresel Yönetimi Yönetmeliği ile denizlerde faaliyet gösteren balık çiftliklerinin kurulamayacağı hassas alanların belirlenmesi ve balık çiftliklerinin deniz çevresine olan etkilerinin belirlenerek çevresel yönetimlerine ilişkin usul ve esasların oluşturulması amaçlanmıştır.

Yönetmelik çerçevesinde 1000 ton/yıl ve daha fazla kapasitede balık üretimi/yetiştiriciliği gerçekleştiren balık çiftliklerinin Çevresel Yönetim Planları Bakanlığımıza sunulmakta ve Uygunluk Belgesi düzenlenmektedir.

Bu amaçla 2024 yılı içerisinde 2 balık çiftliğine daha Uygunluk Belgesi verilmiş ve toplamda uygunluk verilen balık çiftliği sayısı 131'e ulaşmıştır.

Tersane, Tekne İmal ve Çekek Yerlerinde Temiz Üretim Tekniklerinin Yaygınlaştırılması

07/12/2022 tarihli ve 32036 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Tersane, Tekne İmal ve Çekek Yerlerinin Çevresel Yönetimi Hakkında Yönetmelik ile Ülkemiz kıyı alanlarında faaliyet gösteren tersane, tekne imal ve çekek yerlerinde inşa, tadilat ve/veya bakım onarım faaliyeti sonucu ortaya çıkan ve deniz kirliliğine ve deniz tabanında birikim oluşturarak uzun sürede ekosistem tahribatına sebebiyet veren kirleticilerin çevresel yönetimine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

Yönetmelik kapsamında Çevre İzin Lisansına tabi olan gemi inşası, bakım-onarımı ile 20 metre ve üzerinde yat, tekne inşa ve bakım-onarım yapılan tesisler bulunmakta olup, bu tesislerin deniz çevresine olan olumsuz etkilerini azaltmak amacıyla;

- Raspa ve boyama işlemleri sırasında oluşan emisyonların önlenmesi,
- Bakım işlemine alınmadan önce gemilerin atıklarının alınması,
- Atık suların tesis alanında toplanması ve arıtılmadan denize ulaşmasının önlenmesi,
- Enerji verimliliği,

hususlarını içeren temiz üretim teknikleri 01.01.2025 tarihi itibari ile uygulanmaya başlayacaktır. Tesisler etki alanında bulunan deniz alanlarında izlemeler yapmakta olup, bunlara ilişkin çalışmalar takip edilmektedir.

Deniz Çevresinin Korunması Konusunda Gerçekleştirilen Uluslararası Faaliyetler

Ülkemiz 1995 yılında taraf olduğu Antarktika Antlaşması çerçevesinde, Bilimsel çalışmalar esnasında Kıta'da çevreye zarar verilmemesi için gereken tedbirlerin alınmasını teminen Antarktika Anlaşması eki Protokolü olan Çevre Koruma Protokolünde (Madrid Protokolü) bildirilen şartlara uyulması zorunlu olup, yine bu kapsamda TÜBİTAK-MAM Kutup Araştırmaları Enstitüsünün 27 Ocak – 2 Mart 2024 tarihleri arasında 24 kişilik ekip ile 8. Ulusal Antarktika Bilim Seferi için gerekli olan izinler düzenlendi. Antarktika Sözleşmesi Çevre Koruma Protokolünün uygulanması için Çevre Koruma Komitesi adı verilen uzman danışma organı kurulmuş olup ATCM'ye Protokolün uygulanmasına ilişkin önerilerde bulunmaktadır. Çevre Koruma Komitesi her yıl ATCM ile bağlantılı olarak toplanmaktadır. Ülkemiz tarafından, bütün taraf ülkelerin temsil edildiği, bu yıl Hindistan'ın Koçi şehrinde düzenlenen 26. Çevre Koruma Komitesi toplantısına katılım sağlandı.”

Akdeniz'in Deniz Ortamı ve Kıyı Bölgesinin Korunması Sözleşmesi (Barselona Sözleşmesi) çalışmaları kapsamında Ülkemiz Sözleşme Büro Üyeliği görevini yürütmekte olup, (3-4 Nisan 2024 tarihlerinde Slovenya'da düzenlenen 95. Büro Toplantısına katılım sağlanmıştır. Sözleşme kapsamında Faaliyet Merkezleri tarafından yürütülen teknik toplantılara ilgili odak noktalarının katılım sağlanmaktadır. Ayrıca COP23'te kabul edilen İklim Değişikliği Bölgesel Faaliyet Merkezi'nin aktif hale getirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Karadeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması (Bükreş) Sözleşmesi Rusya Federasyonu ile Ukrayna arasındaki gerginlikten dolayı 2018'den bu yana aktif faaliyet yürütememektedir.

Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerden Kaynaklanan Deniz Kirliliğine Müdahale

Deniz ve kıyılarımızda, kıyı tesisi ve gemi kaynaklı kirliliklere karşı hazırlıklı olmak ve etkin bir müdahale sağlamak üzere, 5312 Sayılı Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun ve bu kanunun Uygulama Yönetmeliği hükümleri uygulanmaktadır. Bu kapsamdaki bir deniz

kirliliğine karşı hazırlıklı olma, müdahale ve kurumlar arası işbirliğinin sağlanması amacıyla Bakanlığımızca 6 Bölgesel ve 1 Ulusal Acil Müdahale Planı hazırlanarak yürürlüğe girmiştir. Müdahalenin planlanması, atıkların toplanması ve bertarafı ile kirlenen alanların rehabilitasyonu süreçlerine ilişkin planlamalar güncellenmekte olup bu çerçevede, 1 Ulusal ve 6 Bölgesel Acil Müdahale Planımız güncellenmekle beraber ulusal müdahale stratejimizin yeniden yapılandırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Bununla birlikte, deniz kirliliklerinde müdahaleye yönelik stratejilerin geliştirilmesi amacıyla kıyı tesislerinin acil müdahale planlamasına ilişkin yazılım oluşturulması hedeflenmektedir. Bakanlığımızca, 2024 yılı ilk yarısı itibarıyla 377 kıyı tesisine ait Risk Değerlendirmesi ve Acil Müdahale Planı Bakanlığımızca onaylanmıştır.

Denizcilik Faaliyetlerinden Kaynaklanan Kirliliğin Önlenmesi Faaliyetleri

Ülkemizde, gemilerin normal faaliyetlerinden kaynaklanan atıkların yönetimi, Uluslararası Denizcilik Örgütü tarafından yürütülen ve ülkemizin de 1990 yılında taraf olduğu, “Denizlerin Gemiler Tarafından Kirlenmesinin Önlenmesi Sözleşmesi” (Marpol Sözleşmesi) ile “2019/883/EC sayılı Gemilerin Ürettiği Atıklar ve Yük Artıkları İçin Kullanılan Liman Atık Alım Tesisleri Hakkında Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi” uyarınca yayımlanan “Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği” kapsamında yürütülmektedir. Yönetmelik ile Türkiye'nin deniz yetki alanlarında bulunan gemilerin ürettiği atıklar ile yük artıklarının denize verilmesinin önlenmesi ve deniz ortamının korunması maksadıyla, kıyı tesisleri tarafından atık kabul tesislerinin kurulması ve işletilmesi ile atık alma gemilerine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir. Hâlihazırda, ülke genelinde toplam 180 adet atık kabul tesisi ve 62 adet atık alım gemisi ile 342 adet kıyı tesisinde gemilere atık alım hizmeti verilmektedir. Marpol Sözleşmesi kapsamında yer alan deniz araçlarının atıklarının takibi ile yatlar, tekneler gibi Marpol Sözleşmesi kapsamı dışında kalan küçük deniz araçlarının atıklarının takibi Denizcilik Atıkları Uygulaması (DAU) ile çevrim içi olarak gerçekleştirilmektedir.

Deniz Çöpleri ile Mücadele ve Sıfır Atık Mavi

Deniz çöplerinin azaltılmasına yönelik uygulamaların sistematik bir şekilde yürütülmesi, bilinirliğinin sağlanması ve toplumda bu konuda bir duyarlılığın oluşturulması amacıyla, 10 Haziran 2019 tarihinde tüm yurtda denizlerin korunması ve deniz temizliği seferberliği başlatılmıştır. Sıfır Atık Mavi Hareketi altında, tüm vatandaşlar, sivil toplum kuruluşları, tüm ilgili kurumlar ile basın organlarının deniz çevresinin korunması konusunda duyarlı olmaya ve bilinçlendirme çalışmalarını arttırmaya davet edilmiştir. 10 Haziran 2019 tarihinde yayımlanan Deniz Çöpleri İl Eylem Planlarının Hazırlanması ve Uygulanması Genelgesi uyarınca denize kıyısı bulunan tüm illerimizde Valilerin sorumluluğunda uygulamaya alınan deniz çöpleri il eylem planları çerçevesinde çalışmalar sürdürülmektedir. Sıfır Atık Mavi Hareketi ile başlatılan kampanya ve Deniz Çöpleri İl Eylem Planları kapsamında gerçekleştirilen çalışmalarda bugüne kadar toplam yaklaşık 220.000 ton atık toplanmıştır. Ayrıca, “İkinci 5 Yıllık Deniz Çöpü İl Eylem Planları”nın hazırlanmasına yönelik çalışmalara başlanılmıştır.

Kimyasallar Yönetimi:

Ülkemizin taraf olduğu Kalıcı Organik Kirleticilere ilişkin Stockholm Sözleşmesi ülke yükümlülüklerimizin yerine getirilmesi amacıyla Ulusal Uygulama Planı güncelleme çalışması başlatılmıştır.

Kalıcı Organik Kirleticilerden biri olan HBCD maddesinin ulusal düzeyde kullanımının tamamen durdurulması ve HBCD maddesi içeren malzemelerin ortadan kaldırılmasına yönelik olarak söz konusu kimyasalın muadili olabilecek alev geciktirici bor bileşiklerinin geliştirilmesi amacıyla TENMAK BOREN şirketi ile protokol imzalanmıştır.

Ülkemizin taraf olduğu “Bazı Tehlikeli Kimyasalların ve Pestisitlerin Uluslararası Ticaretinde Ön Bildirimli Kabul Usulüne Dair Rotterdam Sözleşmesine” ilişkin ülke yükümlülüklerimizin yerine getirilmesi amacıyla Rotterdam Sözleşmesi’nin Ek III’ünde yer alan zararlı kimyasallara ilişkin olarak sözleşme sekreteryasına gönderilecek “İthalat Kararları”na ilişkin formların doldurulmasına yönelik hazırlık çalışmaları başlatılmıştır.

Ülkemizde imal veya ithal edilen zararlı kimyasalların sınıflandırma ve etiketleme bildirimlerinin Bakanlığımıza bildirilmesi kapsamında, 2024 yılının ilk 6 ayında sanayiciler tarafından Kimyasal Kayıt Sistemi aracılığıyla 2475 adet bildirim yapılmıştır.

Zararlı kimyasal imalatçıları veya ithalatçıları tarafından Bakanlığımıza 2014 yılından bu yana gönderilen ve zararlı kimyasalın sınıflandırılmasına ve etiketlenmesine ilişkin bilgiler içeren elektronik bildirimlerin envanteri oluşturulmuş ve Kimyasallar Veri Sistemi (KİMVES) <https://kimves.cevre.gov.tr/KIMVES/> üzerinden halkın erişimine açılmıştır. Burada yaklaşık 20 bin adet farklı maddeye ilişkin olarak kimyasal imalatçısı/ithalatçısı firmalar tarafından beyan edilen 94085 adet bildirimden filtrelenen zararlılık sınıflandırması bilgileri ile etiketleme bilgilerine erişim sağlanabilmektedir, KİMVES elektronik ortamda güncel bir şekilde yayınlanmaktadır.

Ocak-Haziran 2024 döneminde Kimyasal Değerlendirme Uzmanlığı eğitimi için 5 Adet eğitim kuruluşuna onay verilmiş olup, Bakanlığımızdan onay almış toplamda 51 adet Kimyasal Değerlendirme Uzmanı Eğitim kuruluşu bulunmaktadır.

Kimyasallar sektörünün soru ve sorunlarına cevap oluşturması ve hizmetin etkili bir şekilde yürütülmesini sağlamak için Bakanlığımız kimyasallar mevzuatına ilişkin her türlü güncel mevzuat, rehber doküman vb bilgilerin ayrıca sanayicilerin sorularını doğrudan Bakanlığa ilettikleri Soru Formunun yer aldığı Kimyasallar Yardım Masası kimyasallar.csb.gov.tr web adresinde aktif bir şekilde kullanımdadır. Sanayicilerin soruları günlük olarak takip edilmekte, en kısa sürede yanıtlanmaktadır.

Döngüsel Ekonomi ve Atık Yönetimi ve Sıfır Atık Uygulaması

Ülke genelinde mahalli idareler arasında bölgesel yönetim birliklerinin oluşturulması, ekonomik olarak sürdürülebilir kapasitede entegre atık yönetim tesisi projeleri geliştirilmesi ve projelerin bir plan dâhilinde uygulanmasının sağlanması amacıyla ilgili mevzuatta öngörüldüğü şekilde atık oluşumunun önlenmesi, atık azaltımı, yeniden kullanım, maddesel geri kazanımın sağlanması, atık taşıma giderlerinin düşürülmesi, gerekli olduğu hallerde aktarma istasyonlarının kullanılması ve ön işlem tesisleri ile düzenli depolama tesislerinin kurulması hedeflenmiştir. Bu kapsamda olabildiğince fazla nüfusa hizmet verecek şekilde entegre atık yönetimi tesislerinin tamamlanması planlanmakta ve düzensiz döküm sahalarının rehabilite edilerek kapatılması, çevreye olan olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi hedeflenmektedir. Bakanlığımızca bu kapsamda yapılan çalışmalar doğrultusunda; 2003 yılında 15 olan düzenli depolama tesisi sayısı Ocak-Haziran 2024 Dönemi itibari ile 94’e yükseltilmiş olup, bu tesisler ile 1248 belediyede 75,9 milyon nüfusa hizmet verilmektedir. Performans göstergesi, düzenli depolama hizmeti verilen nüfus oranı %94,5’dir.

Ülke genelinde 456 adet düzensiz döküm sahası bulunmakta olup 219 adedinde atık alımına devam edilmekte, 237 adedinde ise atık alımı sonlandırılmıştır.

2024 yılı ilk yarısı itibariyle belediye atıklarının işlendiği çevre lisanslı 33 adet mekanik ayırma tesisi, 2 adet biyokurutma tesisi, 14 adet kompost tesisi ve 18 adet biyometanizasyon tesisi bulunmaktadır. Tesislerin mekanik ayırma ünitelerinde ayrıştırılan atıklar; biyometanizasyon, kompost, atıktan türetilmiş yakıt (ATY) ve biyokurutma ünitelerinde değerlendirilmektedir. Belediyelerin altyapı yatırımlarının tamamlanmasına yönelik Katı Atık Programı (KAP) Projesi, 2017 yılından bu yana ön işlem ve düzenli depolama tesisi ile aktarma istasyonu yapım işleri, uygulama projelerinin hazırlanması işlemlerini kapsayacak şekilde yürütülmektedir.

Bakanlığımızca Ulusal Atık Yönetimi ve Eylem Planı (2023-2035) hazırlanmış olup plan, Ülkemizde atık yönetimine ilişkin mevcut durumu, yönetim sisteminde iyileştirilmesi veya geliştirilmesi gereken hususları, atık tahminlerini, 2035 yılına kadar yapılması planlanan yatırımları içermektedir. Plan kapsamında çeşitli dönemlerde il bazlı yapılmış atık karakterizasyon çalışmaları bölgesel olarak değerlendirilmiş ve her bir bölge için belediye atığı karakterizasyon verileri oluşturulmuştur. UAYP kapsamında atıkların yönetiminde toplama ve geri kazanım verimini arttırmak ve döngüsel ekonomi stratejisinin öngördüğü hedeflere ulaşmak için, kamu ve özel sektörün sistematik bir şekilde çalışmaları hedeflenmektedir.

Diğer taraftan Ülkemizde ve dünyada döngüsel ekonomi çalışmalarının önem kazanmasıyla birlikte IPA II Dönemi kapsamında Avrupa Birliği (AB) fonlarıyla “Türkiye'nin Döngüsel Ekonomiye Geçiş Potansiyelinin Değerlendirilmesi için Teknik Destek Projesi” 07.02.2022 tarihinde resmi olarak başlamıştır. 17.02.2022 tarihinde Bakanlığımız Toplantı Salonunda Başlangıç Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Projenin temel amaçları arasında; Türkiye genelinde daha verimli kaynak ve atık yönetimine de katkıda bulunan döngüsel ekonomiye geçişi teşvik etmek, AB Döngüsel Ekonomi Paketi doğrultusunda Türkiye'nin döngüsel ekonomiye geçişte kurumsal ve teknik kapasitesini güçlendirmek, Ülkemiz şartlarına uygun kapsamlı bir ulusal strateji ve eylem planının geliştirilmesi yer almaktadır.

Proje şartnamesinde bulunan hedef grupları; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ilgili birimleri, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri, atık yönetimi firmaları, ilgili belediyeler, atık oluşumuna neden olan üretim tesisleri, Organize Sanayi Bölgeleri ve toptan ve perakende firmalarıdır.

Proje şartnamesinde bulunan tüm paydaşlar; Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı – Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı – Deniz ve Kıyı Yönetimi Dairesi Başkanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türkiye Belediyeler Birliği (TBB), Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB), Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), genişletilmiş üretici sorumluluğu kapsamındaki yetkilendirilmiş kuruluşlar, uluslararası organizasyonlar (UNDP, UNIDO, SCP/RAC, REC vb.), sanayi dernekleri, tüketici dernekleri, ilgili sivil toplum örgütleri'dir.

Sıfır atık, doğal kaynakların korunması, atık oluşumunun önlenmesi ve atıkların geri dönüştürülerek yeniden kullanılması prensiplerine dayanan bir çevre yönetim yaklaşımıdır. Bu yaklaşım, atık miktarını en aza indirmeyi, geri dönüştürülebilir ve yeniden kullanılabilir malzemelerin değerlendirilmesini, enerji ve kaynak tasarrufunu hedeflemektedir.

Sıfır Atık Projesi 2017 yılında Bakanlığımız öncülüğünde başlatılmıştır. Pilot ölçekte başlayan sıfır atık kapsamındaki çalışmalar kalkınma planlarında yer verilerek ülke politikası haline getirilmiştir.

Sıfır Atık Hareketi kapsamında yapılan çalışmalar ile;

- 2017 yılı Haziran ayından bu yana sıfır atık yönetim sistemine geçen bina/yerleşke sayısı yaklaşık **188 bine** ulaşmıştır.
- Sıfır atık konusunda yaklaşık **21 milyon** kişiye eğitim verilmiştir.
- 2017 yılında **%13** olan geri kazanım oranı 2021 yılında **%27,2**'ye; 2022 yılında **30,13**'e, **2023 yılında %34,92**'ye çıkarılmıştır. Geri kazanım oranının **2035 yılında %60'a** çıkarılması hedeflenmektedir.
- Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması, işletilmesi ve izlenmesine ilişkin çalışmalara yön vermek amacıyla uygulayıcılara yönelik 11 adet sıfır atık yönetim sistemi uygulama kılavuzu hazırlanmıştır.
- Proje başlangıcından bu yana 29,3 milyon ton kağıt-karton, 7,8 milyon ton plastik, 2,9 milyon ton cam, 3,7 milyon ton metal ve 16,2 milyon ton organik ve diğer geri kazanılabilir atıklar olmak üzere toplamda yaklaşık **59,9 milyon ton** geri kazanılabilir atık, Bakanlığımızdan lisans almış işletmelerce işlenerek ekonomiye kazandırılmıştır.
- Toplanan atıklar geri dönüştürerek **185 milyar TL** ülkemiz ekonomisine kazandırılmış, 2,6 milyar kWh enerji tasarrufu, 819 milyon m³ su tasarrufu, 104 milyon m³ atık depolama alanından, 127 milyon varil petrolden tasarruf sağlanmıştır. Ayrıca 498 milyon ağacın kesilmesinin ve 5,9 milyon ton sera gazı salımının önüne geçilmiştir.

30 Mart Uluslararası Sıfır Atık Günü

- 2023 yılında ilk defa kutlanmaya başlanan Uluslararası Sıfır Atık Günü başta New York olmak üzere Ülkemizde, BM organlarında ve uluslararası kuruluşlarda kutlanmıştır.
- 2024 yılında ikincisi kutlanan “30 Mart Uluslararası Dünya Sıfır Atık Günü” dolayısıyla ABD'nin New York şehrinde bulunan BM Genel Merkezi başta olmak üzere dünyanın dört bir yanında çeşitli etkinlikler düzenlenmiştir. Etkinliklere dünya çapında birçok önemli isimler katılmıştır.
- Sayın Emine Erdoğan Hanımefendinin de video mesaj yoluyla katıldığı kutlamalar, Birleşmiş Milletlere üye ülkelerin, uluslararası kuruluşların, daimi temsilcilikler ve dış misyonların katılımıyla; New York'ta, BM Çevre Programı'nın (UNEP) öncülüğünde, BM-Habitat'ın desteğiyle BM Genel Merkezi'nde, Viyana'da BM merkezinde, Roma'da BM Gıda ve Tarım Teşkilatı (FAO) merkezinde, Paris'te Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) Oditoryumunda, Paris'te Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) Genel Merkezinde, Cenevre'de BM Cenevre Ofisinde ve Nairobi'de BM Habitat merkezinde gerçekleştirilmiştir.

2.1.2. PROJELER

Katı Atık Programı (2017K08-28036):

Büyükşehir belediyeleri ile belediyelerin/birliklerin atık yönetimi yatırımlarını en uygun ve ekonomik şekilde gerçekleştirmeleri, atık yönetiminde çevresel yükümlülüklerini yerine getirmeleri amacıyla Katı Atık Programı (KAP) Projesi başlatılmıştır.

KAP Projesi büyükşehir belediyeleri ile belediyelerin/birliklerin, entegre atık yönetimi tesisi, II. sınıf düzenli depolama tesisi, mevcut II. sınıf düzenli depolama tesisine ilave lot, ön işlem tesisi (mekanik ayırma, biyokurutma veya atıktan türetilmiş yakıt tesisi) ve atık aktarma istasyonu yapım işleri, uygulama projelerinin hazırlanması, uygun görülmesi/onaylanması ile ilgili her türlü iş ve işlemleri kapsamaktadır.

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından 17.05.2017 tarihinde yatırım programına alınan projenin 40 Milyon TL tutarındaki 2017 yılı ödeneği 2017 yılında kullanılmamış olup 2018 yılında kullanılmıştır. 2019 yılında 50 milyon TL, 2020 yılında 50 milyon TL ödenek kullanılmış olup 2021 yılı ödeneği 54 milyon TL'dir. 2021 yılı ödeneğinden herhangi bir harcama gerçekleştirilmemiş olup 2022 yılı ödeneği 60 milyon TL, 2023 yılı ödeneği 165 milyon TL, 2024 yılı ödeneği 135 milyon TL'dir.

Mültecilere Ev Sahipliği Yapan Belediyelerde Kapsayıcı Sıfır Atık Yaklaşımı Aracılığıyla Sosyal Uyumun Sağlanması Projesi (Social Cohesion Through Inclusive Zero Waste in Refugee Hosting Municipalities)

Projeyi Fonlayan Kuruluş: Amerika Birleşik Devletleri Nüfus, Mülteciler ve Göç Bürosu (PRM- Bureau of Population, Refugees, and Migration)

Proje Yürütücüsü: Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (United Nations Development Programme-UNDP)

Proje Süresi: 2024-2027 (3 Yıl)

Projenin Uygulama Alanı: Kilis, Şanlıurfa, Adıyaman, Mersin, İzmir ve Hatay

Proje Toplam Bütçesi: 8.510.826 ABD Doları

Projenin Amacı: Projenin genel amacı, seçilen pilot illerde yaşayan geçici koruma altındaki Suriyeliler ve ev sahibi toplulukların sosyal uyumuna katkıda bulunmak ve aynı zamanda atık yönetimi alanında belediyelerin kapasitelerini geliştirerek yerel düzeyde dayanıklılık sağlamaktır. Proje, toplum temelli aksiyon ve müdahalelerle ortaya koyduğu atık toplama modelleri çerçevesinde kaynakların geri kazanımını iyileştirmek adına belediyelerin ve yerel toplulukların geri dönüşüm kapasitelerini güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

Proje öncelikli olarak, atıkların kaynaktan ayrıştırılması ve geri dönüştürülmesi yoluyla, çöp sahalarında biriken atık miktarının azaltılmasına odaklanmaktadır. Bu nedenle, katı atıkların halihazırda boşaltıldığı çöp sahalarının yükünün azaltılması, projenin önemli hedefleri arasında yer alarak, bu bölgelerdeki çevre kirliliği ve kamu sağlığı ile ilgili sorunların çözümüne yapısal katkılar sunacaktır. Projenin amaçlarından bir diğeri de yerel kamu hizmetlerinin ani nüfus artışı nedeniyle artan talebe yanıt verememesi (örneğin atık/çöp toplama, vs.) nedeniyle Suriyeliler ve ev sahibi topluluklar arasında ortaya çıkabilecek sosyal gerilimleri ve sorunları azaltmaktır. Kamu hizmeti alamayan veya yetersiz hizmet alan toplumlarda sosyal gerilim ve

topluluklar arasında muhtemel diğer risklerin artmasıyla, sosyal uyum ve entegrasyonun bozulma ihtimali mevcuttur. Proje, belediye hizmetlerini güçlendirerek yerel idarelerin kapasitelerini artırmakta, dolayısıyla toplumun tüm bireyelerine hizmet götürülmesine katkıda bulunmaktadır.

Proje kapsamında:

- Öncelikle deprem bölgesi ile paralellik gösteren pilot illerdeki mevcut durumun tespit edilmesi (belediyelerin kapasitesinde nasıl bir değişiklik olduğuna dair mevcut durum analizi yapılacaktır).
- Belediyelere mevcut durum tespiti sonrasında ihtiyaç duyulan ekipman desteğinin sağlanması,
- Atık toplayıcılarının belediyeler tarafından kayıt altına alınması, çalışma şartlarının daha güvenli hale getirilmesi için ekipman desteğinin sağlanması,
- Geri dönüştürülebilir atıklarını, atık toplama noktalarına getiren vatandaşlara getirilen atık karşılığında kartlarına para yükleme işleminin dijitalleştirilmesi, para yüklene kartların kullanılması için mobil marketlerin oluşturulması,
- Sıfır atık konusunda eğitimler düzenlenmesi, mülteci odaklı hizmetler verilmesi,
- Proje kapsamında düzenlenecek eğitimler öncesi ve sonrasında kapasitenin belirlenmesine ilişkin anket çalışmalarının yapılması,
- Mahalle ve ilçe düzeyinde atık toplama yönelik çalışmalar yapılması, atık toplama kooperatiflerinin yapılarının incelenerek, bu kooperatiflerle ve kadın kooperatifleri ile atık yönetimi konusunda işbirliği yapılması,
- Mevsimsel işçilere yönelik eğitim vb. çalışmalar yapılması hedeflenmektedir.

Proje dokümanının onaylanmış olup, proje faaliyetlerine başlanmıştır.

AAT Ulusal Tasarım Kriterleri Belirleme (2024K06-226052)

Proje ile Bakanlığımızca, istenilen düzeyde arıtma verimini sağlayabilecek, döngüsel ekonomi yaklaşımıyla uyumlu, doğal kaynakları koruyan, iklim ve sürdürülebilirlik hedeflerine katkı sağlayan, kaynak ve enerji verimliliğini hedefleyen atıksu arıtma tesislerinin tasarlanmasını sağlamak amacıyla, bölgesel şartlar da dikkate alınarak ülkemize özgü tasarım normlarının ve kriterlerinin belirlenmesi planlanmaktadır.

Proje kapsamında;

- Mevcut evsel/kentsel AAT'lerde tasarım hatalarından kaynaklanan proses sorunlarının belirlenerek değerlendirilmesi,
- Konuyla ilgili diğer ülkelerde bugüne kadar yapılan çalışmaların değerlendirilmesi,
- Bölgesel şartlar dikkate alınarak ülkemize özgü evsel/kentsel AAT'lerin tasarımına yönelik teknik bilgi alt yapısının oluşturularak tasarım normları ve kriterlerinin belirlenmesi,
- Optimum yatırım ve işletme maliyetli AAT'lerin tasarlanmasına yönelik önerilerin geliştirilmesi,
- Ayrıca tesislerin kapasitelerinin en verimli işletimi ve ileri arıtma için revizyon gerekliliklerinin belirlenmesi,

- En uygun arıtma prosesleri, sistem konfigürasyonu ve teknolojisi, havuz hacimleri ve ekipman kapasitelerini belirleyen bir tasarım yazılımının geliştirilmesi.
- Simülatörler ile proses hesaplarının kontrol edilmesi için metodoloji geliştirilmesi,
- Geri kazanım ve kaynak verimliliği çerçevesinde sürdürülebilirliğin değerlendirilerek seçilen pilot AAT'lerin döngüsel ekonomi ilkeleri ışığında biyorafineri tesislerine dönüşebilme potansiyellerinin belirlenmesi,

hedeflenmektedir.

2024 yılının ilk yarısında 2024 yılı Yatırım Programında yer alan Atıksu Arıtma Tesisi (AAT) Ulusal Tasarım Kriterlerinin Belirlenmesi Projesinin 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3 üncü Maddesinin (f) bendi kapsamında gerçekleştirilmesi planlanmış olup, bu kapsamda teknik şartname hazırlanarak fiyat teklifleri talep edilmiştir.

Diğer taraftan, kamu kurum ve kuruluşlarının harcamalarında tasarruf sağlanması amacıyla 2024/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi yayımlanmıştır. Bu bağlamda, bahse konu projeye ilişkin hazırlanan teknik şartname revize edilmiş olup, yaklaşık maliyet tespitine esas teşkil edecek olan fiyat tekliflerinin yeniden düzenlenerek tarafımıza sunulması ilgili kurumdan talep edilmiştir. İlgili kurumdan yaklaşık maliyet fiyat teklifi gelmiş olup, satın alma komisyonuna esas teşkil edecek kesin fiyat teklifi ilgili kurumdan talep edilmiştir.

Endüstriyel Atıksu Profili Belirleme (2024K06-226053)

Ülkemizde faaliyet gösteren sanayi sektörlerinde kullanılan hammadde ve kimyasallar vb. dikkate alınarak sektörel atıksu profilinin çıkarılması, sanayi sektörleri için atıksu envanterinin oluşturulması, sektöre özgü atıksuda bulunan konvansiyonel kirleticiler, ağır metaller ve diğer tehlikeli maddelerin tespit edilmesi, Avrupa Birliği mevzuatı ve uygulamaları da dikkate alınarak sektöre özgü atıksu deşarj standartlarının belirlenmesi ve uygulanabilirliğinin değerlendirilerek daha gerçekçi deşarj kriterlerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Endüstriyel atıksular; endüstri türüne, işlenen hammaddeye, üretim prosesi-teknolojisine, su kullanımına, tesis büyüklüğüne ve tesis yaşına bağlı olarak farklılıklar göstermektedir. Endüstriyel atıksu yönetimi, sanayiden kaynaklanan atıksuyun miktar ve özelliklerinin bilinmesiyle mümkündür. Bu kapsamda, endüstriyel atıksu oluşumuna yönelik politika ve stratejilerin belirlenebilmesi ve sektör özelinde endüstriyel atıksu yönetimi için yol haritalarının belirlenmesi için öncelikli olarak Ülke genelinde endüstriyel atıksu durumunun ortaya konması gerekmektedir. Bu amaçla, tüm sanayi sektörleri için sektörel envanter oluşturulması, kullanılan hammadde ve kimyasallar vb. dikkate alınarak sektörel atıksu profilinin çıkarılması, sektöre özgü konvansiyonel kirleticiler, ağır metaller ve diğer tehlikeli maddelerin tespit edilmesi, MET bazlı emisyon sınır değerleri de göz önünde bulundurularak yeni deşarj standartlarının belirlenmesi ve uygulanabilirliğinin değerlendirilmesi önem arz etmektedir.

Projenin Hedefleri:

- ✓ Ülkemizde faaliyet gösteren endüstriyel sektörlerin belirlenmesi, atıksu karakterizasyonu ve üretim proseslerinin özelliklerinin tanımlanması,
- ✓ Sektörel atıksu profilinin belirlenerek konvansiyonel kirleticiler, ağır metaller ve AB mevzuatında belirlenmiş öncelikli maddelerin sektörel dağılımının tespit edilmesi, sektöre özel MET bazlı emisyon sınır değerleri de değerlendirilerek sektörel deşarj kriterlerinin geliştirilmesi,
- ✓ Endüstriyel atıksu altyapı problemlerinin, iyileştirme ihtiyaçlarının, temel ve tamamlayıcı tedbirlerin ve bu kapsamda yapılacak yatırımların tespit edilmesi,

- ✓ Ülke genelindeki her bir sektör için sanayi envanterinin geliştirilebilmesi amacıyla Bakanlığımız Atıksu Bilgi sisteminin desteklenmesi,
- ✓ Sektörden kaynaklanan atıksu yönetiminde karşılaşılan sorunların tespiti, çözüm önerilerinin ve alternatif yöntemlerin belirlenmesi,
- ✓ Proje sonunda elde edilen çıktıların mevzuata aktarılması yönünde Düzenleyici Etki Analizi çalışması yapılması,
- ✓ Düzenleyici Etki Analizi sonuçları dikkate alınarak Taslak Mevzuat çalışması yapılması,
- ✓ SKKY'nin geliştirilmesi faaliyeti çerçevesinde; boşluk analizi yapılması, ülkemizin sanayi atıksu profilini yansıtabilecek şekilde Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nin güncellenmesi
- ✓ Türkiye'de faaliyet gösteren tüm sektörlerin atıksu yönetimi için rehber kılavuzların hazırlanması, bahse konu faaliyet çerçevesinde eğitim programı ile eğitim dokümanlarının hazırlanması,
- ✓ Kapasitenin güçlendirilmesi (Merkez ve taşra teşkilatı personeli) amacıyla her bir sektör için eğitim programlarının düzenlenmesi, bahse konu faaliyet

çerçevesinde eğitim dokümanlarının hazırlanması ve saha ziyaretlerinin gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

2024 yılının ilk yarısında 2024 yılı Yatırım Programında yer alan Endüstriyel Atıksu Profili Belirleme Projesinin 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3 üncü Maddesinin (f) bendi kapsamında gerçekleştirilmesi planlanmış olup, bu kapsamda teknik şartname hazırlanarak fiyat teklifleri talep edilmiştir.

Diğer taraftan, kamu kurum ve kuruluşlarının harcamalarında tasarruf sağlanması amacıyla 2024/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi yayımlanmıştır. Bu bağlamda, bahse konu projeye ilişkin hazırlanan teknik şartname revize edilmiş olup, yaklaşık maliyet tespitine esas teşkil edecek olan fiyat tekliflerinin yeniden düzenlenerek tarafımıza sunulması ilgili kurumdan talep edilmiştir. İlgili kurumdan kesin fiyat teklifi gelmiş olup, satın alma komisyonu tutanağı Makam onayına sunulacaktır.

Organize Sanayi Bölgelerinde Arıtılmış Atıksuların Yeniden Kullanım Potansiyelinin Araştırılması Projesi

OSB'lerde arıtılmış atıksuların yeniden kullanımının yaygınlaştırılması amacıyla OSB'lerde arıtılmış atıksuların sürdürülebilirlik hedefleriyle uyumlu biçimde yeniden kullanımına yönelik Eylem Planı hazırlanması planlanmakta olup söz konusu proje 2025 yılı yatırım programına teklif edilmiştir

Atık Yönetimi Maliyet Belirleme Kılavuzu Hazırlama (2023K08-207616):

2022 yılı yatırım programına "Atık Yönetiminde Maliyet Belirlenmesine Yönelik Kılavuz Hazırlanması" önerilmiş olup 2022 yılı yatırım programına dahil edilmiştir. Ancak proje bütçesi dikkate alındığında 2022 yılı içerisinde artan maliyetler nedeniyle proje gerçekleştirilememiş olup 2025 yılı yatırım programına proje bütçesinde revize yapılarak başvurulmuştur. Proje bütçesi 9 milyon TL olarak süresi 2024-2026 olarak revize edilmiştir.

Proje kapsamında;

- Yerel yönetimlerin atık üreticilerine sağladıkları atık yönetim hizmetleri için belirlenen evsel katı atık tarife ve ücretlerinin yer aldığı kılavuzun değerlendirilmesi,
- Genişletilmiş üretici sorumluluğu kapsamında olan ürünlerin atık durumuna gelmesi

durumunda belediyeler tarafından yönetiminin sağlanması için gerekli olan maliyetlerin ortaya konulması,

- Evsel katı atık tarife ve ücretlerinin yer aldığı kılavuzun bu maliyetler de dikkate alınarak revize edilmesi,
- Yerel yönetimlerin atık yönetim hizmetlerini yerine getirebilmeleri için tam maliyet esaslı tarifelerin belirlenmesine ilişkin tüm bu bileşenlerin yer aldığı hesaplama aracının oluşturulması,
- Hesaplama aracı kullanılarak yerel yönetimlerin atık yönetim hizmetlerinde gelir gider dengesinin belirlenmesi ve kamu özel işbirliği projelerinde yerel yönetimler ve yüklenici/yatırımcı arasındaki gelirin pay edilmesinde izlenecek yöntemin belirlenerek buna dair uygulama kılavuzunun hazırlanması

sağlanacaktır.

Teknik şartname hazırlık çalışmaları devam etmekte olup 2024 yılı ödeneğinden henüz harcama yapılamamıştır.

Kalıcı Organik Kirlenmelerle Kirlenmiş Sahaların Tespiti ve İyileştirilmesi [AB-1] (2018K10-18341):

Numara	Faaliyet Adı	Etkinlik Tarihi	Etkinlik Yöntemi
1	Kirlenmiş Sahalar Bilgi Sistemi Eğitimi	29-31 Ocak 2024	Yüz yüze
2	Proje Çıktıları Yaygınlaştırma Semineri	28 Şubat 2024	Yüz yüze
3	Teknik Çalışma Ziyareti (Hollanda)	04-08 Mart 2024	Yüz yüze

Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol (EKÖK) (2018K10-150237):

EKÖK Kapsamında Türkiye'nin Endüstriyel Emisyon Stratejisinin Belirlenmesi DIES Projesi [AB-1 (2018K10-150237- Alt Proje)

Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı IPA II Dönemi tarafından finanse edilen Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol (EKÖK) sisteminin altyapısının hazırlanmasına yönelik "Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrolü Kapsamında Türkiye'nin Endüstriyel Emisyon Stratejisinin Belirlenmesi (DIES) (Determination of Industrial Emissions Strategy of Turkey in Accordance with Integrated Pollution Prevention and Control)" Projesi 03.07.2020 tarihinde başlamıştır. Proje ile, Endüstriyel Emisyonlar Direktifi kapsamında Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol (EKÖK) sisteminin etkin olarak uygulanması ile çevre kalitesinin artırılması, bu kapsamda teknik ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

DIES Projesi ile sektörel çalışmaların tamamlanması, sektörel geçiş takvimini içeren "Ulusal Eylem Planı"nın hazırlanması, üretimleri esnasında mevcut en iyi teknikleri uygulayarak daha düşük emisyonla faaliyet gösteren sanayi tesislerine Sanayi'de Yeşil Dönüşüm Belgesi verilmesine yönelik yazılım geliştirilmiştir.

Toplam bütçesi 3.758.000 Avro olan projenin AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından 27.08.2020 tarihinde müşavir firmaya 1.503.264 Avro Avans ödemesi ve 2021 yılı sonunda 751.632 Avro 1. ara ödeme yapılmıştır. 2023 yılı başında 751.632 Avro 2. ara ödeme yapılmıştır.

Proje nihailendirmesini takiben son ödeme olarak 751.632 Avro yapılacaktır. Toplam 39 aylık proje 6 ay uzatma ile 1 Şubat 2024 tarihinde tamamlanmıştır.

2024 Yılı Ocak- Haziran Döneminde proje kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler:

- 8-10 Ocak 2024 tarihlerinde Ankara Bilkent Otel’de 5. Eğiticilerin Eğitimi gerçekleştirilmiştir.
- 16-17 Ocak 2024 tarihinde Ankara Bilkent Otel’de Yaygınlaştırma Semineri ve Kapanış Etkinliği gerçekleştirilmiştir.

EKÖK Sektör Uzmanı (2018K10-150237- Alt Proje)

2023 Yılı Yatırım Programının DKH-Sosyal-Çevre Sektöründe, no’lu "Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol" başlıklı toplulaştırılmış projede alt proje (Danışmanlık, Etüt-Proje, Müşavirlik) olarak yer almakta olup 9 500 000 TL’lik bütçe ile 3 (üç) yıl süreli olarak planlanmış olup, 3/f kapsamında protokolün imzalanması aşamasındadır.

Proje ile, Endüstriyel Emisyonlar Direktifi (EED- 2010/75/AB Bölüm 1 ve 2’de yer alan Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol (EKÖK) yaklaşımının uyumlaştırılması çalışmaları kapsamında taslak mevzuatta tanımlanan ve bazı nitelikleri belirtilen çevresel sürdürülebilirlik baş uzmanı ve uzmanları için yönelik hukuki, teknik ve finansal alt yapının oluşturulmasına yönelik işler bu iş kapsamında yürütülecektir. EED Ek 1 kapsamına giren faaliyetlere yönelik Sanayide Yeşil Dönüşüm Belgelendirme Sistemi Uygulamasına geçiş süreci için kurumsal altyapının güçlendirilmesi ile, çevresel sürdürülebilirlik uzman ve baş uzmanlarının alması gereken eğitimler ile çalışma usul ve esaslarının belirlenmesi ve teknik dokümanların hazırlanması hedeflenmektedir. Proje sonucunda çerçeve mevzuata bağlı olarak uzmanlar tarafından kullanılacak sektörel tebliğler, MET Kontrol Listeleri dikkate alınarak oluşturulacak tebliğ ekleri ve eğitim dokümanlarının oluşturulması beklenmektedir.

Bakanlığımızca Endüstriyel Emisyonlar Direktifi kapsamında sektörel ve teknik olarak yürütülen tüm proje çıktıları (IPA 1 Teknik Yardım ve Eşleştirme Projesi, çimento ve otomotiv

üretim tesisleri, büyük yakma tesisleri, demir ve demir dışı metal tesisleri, tekstil ve deri vb.) ve EKÖK Atık ve DİES Projeleri çıktıları, Tebliğ taslakları, Mevcut En İyi Teknikler (MET) Referans ve MET sonuç belgeleri, Endüstriyel Emisyonlar Özelinde Ulusal Eylem Planı, Sanayide Yeşil Dönüşüm Belgelendirme Yazılımı ve Prosedürü alt yapısı ve bilgi belge birikimi kullanılarak, Sanayide Yeşil Dönüşüm Belgelendirme sürecinde ve izleme süreçlerinde yer alacak Taslak Endüstriyel Emisyonların Yönetimi Yönetmeliğinin uygulanmasında kilit rol oynayan çevresel sürdürülebilirlik başuzmanı ve uzmanlarına yönelik hukuki, teknik ve finansal alt yapısının oluşturulmasının yanı sıra taslak tebliğler ve eklerinde AB de yapılacak son düzenlemeler de dikkate alınarak güncellenmesi hedeflenmektedir.

Bu kapsamda AB MET referans dokümanlarının oluşturulduğu Sevilla Büro çalışmaları kaynak alınarak, daha önceki projelerde elde edilmiş olan mevzuat (yönetmelik, tebliğ vb.) taslakları ve MET kontrol listeleri de kullanılarak AB ve OECD ülkeleri uygulamaları incelenerek nitelikli çevresel sürdürülebilirlik uzmanı ve başuzmanı havuzunun oluşturulması planlanmaktadır

Hava Emisyonlarının Yönetimi (2018K10-43862):

▪ Hava Emisyon Yönetim Portalının Geliştirilmesi ((Heygel) Faz-2

Yatırım Programında yer alan proje ile Bakanlığımız hava kalitesi yönetimi politikalarında etkin bir karar destek aracı olarak kullanılmakta olan Hava Emisyon Yönetim Portalı'na esas şekilde; HEY Portalı Katı Yakıt Modülü etkin kullanımı çerçevesinde mobil versiyon geliştirilmesi ve e-devlet entegrasyonu, HEY Portalı Katı Yakıt Modülü başvuru süreçlerinin elektronik ortama taşınması ve sanayide kullanılan katı yakıt stok takibi için gerekli geliştirmelerin yapılması, HEY Portalı modelleme, tahminleme, veri sayısallaştırma ve yazılım destek hattı ekibinde görevli personelin istihdamının devam ettirilmesi, HEY Portalı emisyon hesaplama modülünün yapay zeka, uzaktan algılama ve büyük veri yönetimi teknolojileri ile geliştirilmesi, emisyon ücreti ve emisyon ticareti tahsisatlarına yönelik ilave modül geliştirilmesi öngörülmüş olup, Bakanlığımız ve İstanbul Teknik Üniversitesi arasında imzalanan sözleşme çerçevesinde, belirlenen iş takvimine göre faaliyetler sürdürülmektedir.

Gelişen teknolojiler çerçevesinde sistemin geliştirmelerinin planlanması ve karar destek mekanizmasına yönelik stratejik bilgi üretimi faaliyetlerinin devamlılığının sağlanması için analiz ve değerlendirmeler gerçekleştirilmektedir.

Koku Emisyonlarının Yönetimi Projesi:

Proje ile; Ülkemizde koku oluşturan emisyonların kontrolüne yönelik koku emisyonuna neden olan tesis ve faaliyetlerde koku emisyonunun kaynağında önlenmesi, kokuya neden olan emisyon kaynaklarının belirlenmesi, alansal koku kaynaklarında ölçüm teknikleri ve şartlarının tespitine ilişkin kriterlerin belirlenmesi, koku dağılımı modellenmesi ve değerlendirilmesi, mevzuatın uygulanmasına ilişkin idari ve teknik kurumsal kapasitenin geliştirilmesi ve uygulamaya yönelik kılavuzlar hazırlanması, tesislerde kokuya neden olan kaçak emisyonların önlenmesi ve uygun arıtım tekniğinin belirlenmesine yönelik en çok sıkıntı yaşanan 5 sektöre yönelik kılavuzlar hazırlanması, amaçlanmıştır.

Projenin gerçekleştirilmesi için ön görüşmeler gerçekleştirilmiş olup, süreç devam etmektedir.

Deniz Kirliliği Olaylarında Müdahalenin Planlanması (2021K10-161745):

Proje ile, 5312 Sayılı Kanun ve Uygulama Yönetmeliği kapsamında Risk Değerlendirmesi ve Acil Müdahale Planı hazırlamakla yükümlü kıyı tesislerinin deniz kirliliğine etkili müdahale etmesi için metodolojinin seçilerek çevresel risklerin belirlenmesi ve kıyı tesislerinin

sınıflandırılması ile tüm kıyılarımızda kirlenme olayına veya kirlenme tehlikesine hazırlıklı olma, müdahalenin planlanması, müdahale, atıkların toplanması ve bertarafı ile kirlenen alanların rehabilitasyonu faaliyetlerinin düzenlenmesi, zararların tazmini ve işbirliği esaslarını içerecek şekilde müdahale planlamasının güncellenmesi amaçlanmaktadır.

2021-2023 yıllarını kapsayacak şekilde hazırlanan ancak mücbir sebepler ile 2021-2026 yıllarını kapsayacak şekilde revize edilen projede, işin yaklaşık olarak %70'i tamamlanmıştır. Kıyı tesislerine ilişkin acil müdahale planlarının analizleri, envanterinin çıkarılması ve raporlaştırılması, yurtiçi ve yurtdışı saha çalışmalarının gerçekleştirilmesi, tüm kıyılarımızın hassas alanlarının haritalandırılması ve kıyı sınıflandırmalarını yapılması, dünyada ve ülkemizde meydana gelen deniz kazalarına ilişkin literatür çalışmalarının yapılarak ilgili raporların oluşturulması, zarar tespit ve tazmin çalışmalarına ilişkin kılavuz dokümanların oluşturulmasına ilişkin işlemler yürütülmüştür. Proje süresi içerisinde, mevcut Ulusal ve Bölgesel Acil Müdahale Planlarımızın güncellenmesinin yanı sıra geliştirilmiş bir müdahale stratejisi ile yeni plan önerileri değerlendirilecektir. Ayrıca, hazırlanacak mevzuat düzenlemeleri ve kılavuz dokümanlar ile kirliliğe müdahale kullanılacak yol haritaları ortaya konulacaktır.

Aralık 2022 tarihinde ilgili kurum ve kuruluşların katılımı ile Açılış Çalıştayı yapılan projenin Haziran 2024 tarihinde geniş ve üst düzey katılımlı Bilgilendirme Çalıştayı gerçekleştirilmiştir.

Türkiye'nin Döngüsel Ekonomiye Geçiş Potansiyelinin Değerlendirilmesi için Teknik Destek [AB-1] (2022K10-181853):

Proje kapsamında Teknik Destek Ekibi tarafından hazırlanan ve Bakanlığımıza sunulan teknik raporların haricinde ve 2023 ve 2024 yıllarında tamamlanan aktivitelere ek olarak; Sektörel Etki Analizi (SEA) Raporu onaylandı ve Alternatif Atık Toplama Modellerinin Geliştirilmesi Çalıştayı düzenlendi. İspanya'nın Barselona şehrine ve Fransa'nın Paris şehrine Çalışma Ziyaretleri gerçekleştirildi. Döngüsel Ekonomi Konferansı organize edildi.

Ayrıca 2024 yılı içerisinde AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı doğrultusunda kaynak ve atık yönetimine ilişkin Ulusal Strateji ve Eylem Planı hazırlıklarına, AB Plastik Stratejisine uyum değerlendirilmesi çalışmalarına, plastiklerin yaşam döngüsü değerlendirilmesi çalışmalarına ve tek kullanımlık plastikler ve deniz çöplü yol haritası hazırlıklarına devam edildi.

2024 yılı içerisinde;

Dış Katkı : 43.054.503,45 TL	İç Katkı : 7.597.853,55 TL olarak ödenmiştir.
------------------------------	---

3 Boyutlu Ortamda Hava Kalitesi Değerlerinin Tespiti (2022K10-181860):

2022-2024 yıllarında, Yatırım Programında yer alan ve öncesinde tamamlanan illere ilave olarak 56 ilimiz için daha 3 boyutlu harita ve veri üretilmesi işlerini kapsayan proje için Bakanlığımız ile TURKSAT arasında imzalanan sözleşme çerçevesinde "3B Bina ve Şehir Topografyası Veri Setlerinin Üretimi" işi gerçekleştirilmektedir. İş takvimine göre planlanan 22 ile ait veri üretimi entegrasyon çalışmaları gerçekleştirilmiştir. NEFES web ergonomisine yönelik rapor hazırlanması ve web arayüzüne ilişkin çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Vatandaş odaklı hava kalitesi izleme hizmetlerinin analizi raporu için çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

3 Boyutlu Ortamda Hava Kalitesi Değerlerinin Tespiti Projesi ile veri çözünürlüğünün toplam 160.000 kat artırılmasıyla hava kirliliğinin kentler üzerindeki etkisi çok daha rahat bir şekilde görselleştirilmektedir. NEFES Yazılımı, 3 Boyutlu (3B) Ortamda Hava Kalitesi Değerlerinin Sokak Seviyesinde tespitine yönelik şekilde, mezo (kilometrelik) ölçekteki stratejik hava kalitesi haritalarının, 3 Boyutlu kent modelleri, yol ağları, kent topoğrafyası ve trafik yoğunluğu gibi detayları kullanarak hava kirliliği dağılımını çeşitli görselleştirme teknikleri ile yazılım haritası olarak ürettiği şekilde çalışmaktadır.

STÜ Ulusal Eylem Planı Hazırlanması (2022K10-183739):

STÜ Ulusal Eylem Planının Hazırlanması Projesi (2022K10-183739, Danışmanlık, Özel Geliştirilmiş Yazılım), 2022 Yılı Yatırım Programının DKH-Sosyal-Çevre Sektöründe yer almakta olup 12 000 000 TL bütçe ile 2 (iki) yıl süreli olarak planlanmıştır.

Proje ile, Ulusal Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Eylem Planının hazırlanması hedeflenmekte olup, proje kapsamında sektörün mevcut durum analizi, değer zinciri metodolojisi, STÜ sektörlerine yönelik rehber dokümanların hazırlanması, STÜ sektörlerine yönelik BAT ve BEP kılavuzu ve sektör notu, sektörü ve kamuyu bir araya toplayan çalışma grubu toplantıları, çalıştaylar, farkındalık eğitimi, STÜ Ulusal Eylem Planının İzlenmesi Yazılımı, taslak mevzuat hazırlanması ve STÜ uygulamaları platformunun oluşturulması çalışmalarının yürütülmesi planlanmaktadır. Proje kapsamında; küresel sürdürülebilir kalkınmanın, toplumun tüketim ve üretim modelini değiştirerek sağlanabileceği düşüncesiyle, kritik sektörlerde yerel ve ulusal eylemlerle daha sürdürülebilir tüketim ve üretim modellerinin oluşturulması hedeflenmektedir. Proje protokolü Boğaziçi Üniversitesi Finansal Uygulama ve Araştırma Merkezi ile 01.02.2023 tarihinde imzalanmış olup, 15.02.2023 tarihinde proje başlangıç toplantısı gerçekleştirilmiştir. Projede sunulan iş paketleri kapsamında 2023 yılında 3.000.000TL, 2024 yılında 3.000.000TL ödeme gerçekleştirilmiştir.

Proje kapsamında çalışmak üzere 7 sektör belirlenmiş olup, bu sektörler; gıda, balıkçılık ve tarım, tekstil, otomotiv, konut ve inşaat, plastik, tüketici ürün imalatı, turizm sektörleridir.

Proje ile, 2024 yılında gerçekleştirilen çalışmalar:

- 5 Ocak 2024 tarihinde Sektörel Değer Zinciri Metodolojisi Raporları Hazırlanmasına Yönelik Çalıştay (Gıda, Tarım ve Balıkçılık) Ankara İbank Sosyal Tesislerinde gerçekleştirilmiştir.

- 5 adet Proje Yönetim Toplantısı yapılmış, 4. İlerleme Raporu sunulup görüş verilmiştir.
- 30 Ocak 2024 tarihinde Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Uygulamaları Çalışmalarının Takibine yönelik Avrupa Birliği Komisyonu Çevre Genel Müdürlüğü ile toplantı gerçekleştirilmiştir.
- 8 Mart 2024 tarihinde Sektörel Değer Zincir Metodolojisi Raporu (Gıda, tarım, balıkçılık, konut inşaat, tekstil) hazırlanmıştır
- 6-7 Mayıs 2024 tarihinde Sektörel Değer Zinciri Metodolojisi Raporları Hazırlanmasına Yönelik Çalıştay (Tüketici Ürünleri İmalatı, Plastik, Otomotiv, Tekstil) İstanbul Boğaziçi Üniversitesi'nde gerçekleştirilmiştir.

- 8 Mayıs 2024 tarihinde Bursa İnegöl'de bulunan Sanko Holding bünyesindeki Re&Up firmasına saha ziyareti gerçekleştirilmiştir.

Deniz Çevresi Hukuku Kapasite Artırımı (2023K10-198444):

Ülkemizin de taraf olduğu Akdeniz'in Deniz Ortamı ve Kıyı Bölgesinin Korunması Sözleşmesi (Barselona Sözleşmesi) çerçevesinde teknik toplantılara yönelik hukuki araştırmalar yapılması, Ülke politikalarına yönelik görüşler hazırlanması, değerlendirilmesi çalışmaları ile kurumsal kapasitenin geliştirilmesi projenin genel amacını oluşturmaktadır. Proje Bakanlığımız ve DEHUKAM (Ankara Üniversitesi Deniz Hukuku Ulusal Araştırma merkezi) arasında 15 Haziran 2023 tarihinde imzalanan Hizmet Alım Protokolü ile proje çalışmaları fiilen başlatılmıştır. Proje çalışmaları çerçevesinde; 06 – 08 Mart 2024 tarihleri arasında ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşlarının katılımıyla “Kurumsal kapasitenin geliştirilmesi ve Proje çıktılarının paydaşlara duyurulması maksadıyla, deniz çevresi hukuku kapsamında Mavi Ekonomi ve Deniz Saha Planlaması eğitim programı düzenlenmiştir.

Denizlerimizin Kara Kökenli Kirleticilere Karşı Korunmasına Yönelik Ulusal Eylem Planının Güncellenmesi Projesi

Proje; Akdeniz, Karadeniz, Ege ve Marmara Bölgeleri için Ulusal Kirlilik Sınır Bütçesinin oluşturulması, bölgesel ve sektör bazında önceliklerin belirlenmesi ve Ulusal Eylem Planının 2023-2028 yıllarını kapsayacak şekilde güncellenmesidir. Proje çalışmaları kapsamında Ülkemizin Ulusal Sınır Bütçesi hazırlanması ve Ulusal Eylem Planı kapsamında yapılacak

çalışmalara yönelik Barselona Sözleşmesine taraf ülke temsilcileri ile yapılan çalıştayda bir sunum yapılmıştır.

Denizcilik Atıkları Uygulaması Bakım ve Teknik Destek Hizmeti, Mobil Uygulama ve İlave CBS Fonksiyonlarının Geliştirilmesi Projesi

"Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği" hükümleri kapsamında, iş ve işlemlerin çevrim içi ortamda takip edilmesi amacıyla Denizcilik Atıkları Uygulaması (DAU) geliştirilmiştir. Uygulama fonksiyonlarının iyileştirilmesi, mevcut DAU uygulaması üzerinde ilave coğrafi bilgi sistemi fonksiyonlarının ve mevcut DAU mobil uygulamasının bakım ve onarım ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla "Denizcilik Atıkları Uygulaması Bakım ve Teknik Destek Hizmeti, Mobil Uygulama ve İlave CBS Fonksiyonlarının Geliştirilmesi Hizmet Alımı" işi 01/04/2024 tarihinde, Bakanlığımız ve TÜRKSAT Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş. arasında imzalanan sözleşme ile başlamıştır.

2.1.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Evsel ve Kentsel Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanımına Dair Yönetmelik Revizyon Çalışmaları

Atıksu arıtma tesislerinde oluşan arıtma çamurlarının toprak iyileştirici olarak toprakta kullanımında yaşanan sıkıntıların giderilmesi amacıyla "Evsel ve Kentsel Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanılmasına Dair Yönetmelik" in yeniden gözden geçirilmesi ve bir revizyona tabi tutulması ihtiyacı hasıl olmuştur. Bu çerçevede; arıtma çamurlarında kalite sınıflandırması, analizlerde sınır değerlerin yeniden düzenlenmesi, arıtma çamurunun toprakta kullanılmasına yönelik verilecek izin belgesi sürecinin yeniden düzenlenmesi, yönetmelik dilinin daha anlaşılır ve sadeleştirilmesine yönelik revizyon çalışmalarımız devam etmektedir.

Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik Revizyon Çalışmaları

AB Kalıcı Organik Kirleticiler Tüzüğü'nü ulusal mevzuatımıza aktarmak için hazırlanan Kalıcı Organik Kirleticiler Hakkında Yönetmelik, AB Mevzuat Uyum Programı kapsamında 14 Kasım 2018'de yayımlanmıştır. Bu nedenle hem ilgili Tüzüğün hem de bu Tüzüğe karşılık gelen ve ülkemizin taraf olduğu Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stockholm Sözleşmesi'nin ülkemizde uygulanabilmesi için gerekli teknik altyapılardan birisi olan kirlenmiş sahaların yönetiminin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda "Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik" in yerelde ve merkezde uygulama kapasitesinin artırılması, ilgili paydaşların teknik ve kurumsal olarak uygulama becerilerinin geliştirilmesi, yönetmeliğin uygulanmasında yaşanan sıkıntılar ve eksikliklerin giderilmesine yönelik revizyon çalışmalarımız devam etmektedir.

Arıtma Çamuru Yönetim Planı Genelgesi Hazırlanması Çalışmaları

Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nin 43 üncü maddesinde yer alan "Atıksu altyapı tesisleri yönetimleri ve münferit sanayi tesisleri işletmecileri tarafından döngüsel ekonomi ilkelerine uygun olarak arıtma çamuru yönetim planı hazırlanır. Arıtma çamuru yönetim planının hazırlanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça düzenlenir." hüküm gereğince "Arıtma Çamuru Yönetim Planı Genelgesi" hazırlık çalışmalarımız devam etmektedir.

3996 Sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanununun Ek Madde-3'ünün Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik

3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtılması Hakkında Kanun Ek Madde-3'ünün Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik taslağı ilgili çalışmalar devam etmektedir.

Endüstriyel Emisyonların Yönetimi Yönetmeliğı Taslağı

2010/75/EC sayılı Endüstriyel Emisyonlar Direktifi'nin Ulusal mevzuatımıza aktarılması çalışmalarında Endüstriyel Emisyonların Yönetimi Yönetmeliğı Taslağı ve sektörel mevcut en iyi teknikler tebliğ taslakları hazırlanmıştır. Taslak Yönetmelik ile çevrenin bütüncül olarak korunması için sıfır kirlilik hedefleri doğrultusunda entegre kirlilik önleme ve kontrol yaklaşımıyla hava, su ve toprak kirliliğine neden olan sanayi kaynaklı emisyonları ve atık oluşumunu kaynağında azaltmak ve önlemek ile, kaynakları verimli kullanmak için sanayide yeşil dönüşüme yönelik idari ve teknik usul ve esasları düzenlemek hedeflenmiştir. Yönetmeliğın uygulanmasında önem arz eden 33 sektörel tebliğ taslaklarının bu Yönetmeliğın yayımlanmasını takiben görüşe açılarak yayımlanması planlanmaktadır.

Benzin ve Naftanın Depolanması ve Dağıtılmasından Kaynaklanan Uçucu Organik Bileşik Emisyonlarının Kontrolü Yönetmeliğı (RG-13/2/2024-32459)

Söz konusu Yönetmelik revize edilerek, terminallerde yapılması gerekli olan buhar geri kazanım sistemi ve akaryakıt istasyonlarındaki buhar dengeleme sistemlerinin yurtdışında tedariğında yaşanan sıkıntılar dikkate alınarak, yerli milli teknolojilerin geliştirilmesine imkân tanınması amacıyla süre uzatımı sağlanmıştır.

Dip Tarama Malzemesinin Çevresel Yönetimi Yönetmeliğı Taslağı

"Dip Tarama Malzemesinin Çevresel Yönetimi Yönetmeliğı (Yönetmelik)" ile deniz ve kıyı alanları ile nehir ağızlarında gerçekleştirilen dip tarama faaliyetlerinin çevresel yönetimi, bu faaliyetler sonucu ortaya çıkan tarama malzemesinin faydalı kullanımı ile çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde deniz ortamına boşaltılması veya bertarafına dair usul ve esasların belirlenmesi amaçlanmıştır. Mevzuat kapsamında denize boşaltım yapılabilecek uygun alanlar belirlenmiş ve ilan edilmiştir. Marmara Denizi'nde belirlenen boşaltım alanlarının kullanımı ile iklim değışikliğı oluşan aşırı yağışların neden olduğı nehir ağızlarındaki birikimin risk oluşturduğı durumlarda hızlıca işlemlerin yapılabilmesini teminen taslak yönetmelik hazırlanmış ve ilgili kurum/kuruluşların görüşüne açılmıştır.

2007/10 sayılı "Katı Atık Karakterizasyonu ve Katı Atık Bertaraf Tesisleri Bilgi Güncellemesi Genelgesi" çerçevesinde belediyeler tarafından karakterizasyon çalışmaları yapılmakta olup analiz metodu uygulamalarında karşılaşılan zorluklar ve hesaplama aracı olmaması nedeniyle revize edilerek "Atık Karakterizasyon Genelge"si taslak çalışmaları tamamlanmıştır.

2.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ

2.2.1. FAALİYETLER

Atıksu Yönetimi:

Ülkemizde, su kirliliğini önleme amaçlı yapılan çalışmalar ve Bakanlığımızca verilen maddi ve teknik destekler ile atıksu arıtma hizmeti verilen belediye nüfusunun 2024 sonu itibarıyla % 92'ye çıkartılması hedeflenmektedir.

Atıksuların da alternatif bir su, hammadde ve enerji kaynağı olduğı yaklaşımı ve döngüsel ekonomi ilkeleri çerçevesinde planlamalarını yapan Bakanlığımız, atıksu arıtma tesislerinde arıtılan atıksuların kentsel amaçlı sulama, tarımsal sulama ve endüstriyel su temininde yeniden kullanımının artırılması hedeflenmektedir. Bakanlığımızca yapılan çalışmalar sonucu, 2024 yılı sonu itibarıyla % 6'ya yükselmesi hedeflenmektedir.

Büyükşehir belediyeleri ve il belediyelerince, kentsel atıksu arıtma tesislerinde arıtılan toplam atıksuyun en az %10'unun yeniden kullanımına yönelik uygulamalar kapsamında yeniden kullanım potansiyelinin ve gerekli yatırım ihtiyacının belirlenmesi amacıyla belediye başkanlıklarınca hazırlanan ve Bakanlığımıza gönderilen fizibilite etüdlerinin incelenmesi ve onaylanması işlemlerine devam edilecektir.

Atıksu Arıtma Tesisi Enerji Teşviki Yönetmeliği kapsamında atıksu arıtma tesisini mevzuata uygun çalıştıran Tesisler tarafından toplam 2.486.419.878 TL başvuru yapılmış olup, %50 Geri Ödeme Oranına Göre **1.243.209.939** TL ödeme yapılacaktır.

2018/14 Atıksu Arıtma Tesisi/Derin Deniz Deşarjı Proje Onayı Genelgesi kapsamında evsel ve endüstriyel atıksu arıtma tesislerinin proje onay işlemleri yürütülecektir. Bu kapsamda proje onaylarının dijital ortamda gerçekleştirilmesi için program hazırlanmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

“Van Gölü Havza Koruma Eylem Planı ve Uygulama Programı” kapsamında çalışmalara devam edilecek olup yılın ikinci yarısında 3'er aylık periyotlar ile 2 adet raporlama yapılması planlanmaktadır.

Gerede Çayı'nda yaşanan kirliliğin giderilmesine yönelik olarak bölgede yapılan incelemeler sonucunda Gerede Çayı'nda yaşanan güncel sorunun etkin bir şekilde çözüme kavuşturulması için ilave tedbirlerin yer aldığı Eylem Planı yayımlanarak takibi yapılacaktır.

Marmara Denizi Bütünleşik Stratejik Planı (2021-2024)'nda yer alan faaliyetlerde gelinen noktaya ilişkin 2024 yılı ikinci yarısında da izleme çalışması gerçekleştirilecektir. Ayrıca 27.06.2024 tarihinde gerçekleştirilen Marmara Denizi Eylem Planı Koordinasyon Kurulu'nun 4. Toplantısında alınan karar gereği havzadaki atıksu arıtma tesislerinin ileri biyolojik atıksu arıtma tesislerine dönüşümü ile ilgili yer tahsisi, imar planı, finans vb. sorunların giderilmesine yönelik Marmara denizi havzasında yer alan tüm illerde sonuç toplantılarının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Kentsel ve endüstriyel atıksu arıtma tesislerinin etkin, verimli ve mevzuata uygun şekilde işletilmesinin sağlanması amacıyla, Atıksu Arıtma Tesislerinde istihdam edilmesi gereken tesis sorumlularının belgelendirilmesi amacıyla 2024 yılı ikinci yarısında eğitim düzenlenmesi planlanmaktadır.

Ülke genelinde arıtma çamurlarının döngüsel ekonomi normları çerçevesinde sürdürülebilir ve etkin yönetilmesi amacıyla ek yakıt/alternatif hammadde, toprak iyileştirici olarak kullanılması, arıtma çamurundan azot ve fosfor gibi maddelerin geri kazanılması ve enerji elde edilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir. Bu çerçevede arıtma çamurlarının sürdürülebilir yönetimine yönelik eylemleri içeren “Türkiye’de Arıtma Çamuru Yönetimi Eylem Planı” çalışması devam etmekte olup, çalışmanın sonucunda yurt genelinde döngüsel ekonomi kriterlerine uygun etkin ve sürdürülebilir bir arıtma çamuru yönetiminin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Stabilize Arıtma Çamurunun Toprak Vasfını Yitirmiş Arazilerin İyileştirilmesinde Kullanılması amacıyla GEF-8 dönemine sunulan proje kapsamında; arazi tahribatına uğramış topraklarda evsel ve kentsel atıksu arıtma tesislerinde oluşan organik maddece zengin arıtma çamurları, struvit ve arıtılmış atıksuyun toprak iyileştirici olarak kullanılması; toprağın kalite, su ve karbon tutma kapasitesi üzerindeki etkisinin belirlenmesi hedeflenmektedir.

Proje dokümanının hazırlanmasına yönelik çalışmalar GEF Ajansı FAO ile ortak bir şekilde devam etmekte olup, proje dokümanının GEF sekreteryası tarafından onaylanmasına müteakip proje başlatılacaktır. Projenin bütçesi 1.200.000 USD, projenin uygulama süresi 4 yıldır

Atıksu arıtma tesislerindeki proste oluşabilecek sorunların önceden tahmin edilebilmesi, tesis verimliliğini artırma, tesiste enerji kullanımını azaltma, uzman personelin daha etkin

kullanımın sağlanması amacıyla atıksu arıtma tesislerinin yapay zeka ile işletilmesi, proje onay ve atıksu arıtma tesisi teknik personelin eğitim süreci ve Atıksu Bilgi Sisteminin yapay zeka ile entegrasyonuna yönelik ön hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

Çevre Kanunu Gelirleri İle Yürütülen Faaliyetler:

2872 sayılı Çevre Kanunu ve AB Müktesebatına uyum gerekliliklerinin yerine getirilmesi doğrultusunda, plan ve programların çevre üzerindeki olası olumsuz etkilerinin değerlendirilmesi ve bu etkilerin en aza indirgenmesi için hazırlanmış olan “Stratejik Çevresel Değerlendirme Yönetmeliği” kapsamında tarım, ormancılık, balıkçılık, enerji, sanayi, taşımacılık, atık yönetimi, su yönetimi, telekomünikasyon, turizm, kent ve kırsal planlaması ya da arazi kullanımı sektörleri, SÇD uygulanacak plan ve programlara dair sektörler arasında yer almaktadır.

2872 sayılı Çevre Kanunu çerçevesinde; çevre gelirleri karşılığında çevre kirliliğinin önlenmesi, çevrenin korunması, iyileştirilmesi ve daha temiz bir çevrede yaşanabilmesi amacıyla Kamu Kurum ve Kuruluşlarına, Yerel Yönetimlere, vb. çevre yatırımları için nakdi destek sağlanmaktadır

Hava Kalitesi ve Gürültü Kontrolü:

Bakanlığımızca hazırlanan THEP-İZ yazılımı aracılığıyla 6 aylık dönemler halinde izlemesi yapılan; illerdeki eylemlerin gerçekleşme durumlarına ilişkin süreç ile birlikte 3. İzleme dönemi 2024-2028 yıllarını kapsayacak şekilde Temiz Hava Eylem Planlarının revizyonu için çalışmalar sürdürülecektir.

Strateji belirleme ve politika etkinleştirme sürecine doğrudan bilgi üreten HEY Portalı ve NEFES yazılımları için kullanılan verinin güncel tutulması, hava kalitesi haritalarının emisyon kaynaklarına göre güncellenmesi, hava kalitesi modelleme ve tahmin çalışmalarının sürdürülmesi öngörülmektedir.

Gürültü haritası tamamlanan illerde eylem planı hazırlama çalışmaları devam edecek olup, ilgili belediye başkanlıklarıyla ikili işbirliği ve koordinasyon içerisinde çalışmalara Bakanlığımızca teknik destek sağlanacaktır.

Yerleşim alanları, ana ulaşım kaynakları için hazırlanan gürültü haritalama raporları değerlendirilerek onay işlemleri gerçekleştirilecektir.

Ayrıca, gürültü bariyeri faaliyeti ile ilgili olarak; gürültü eylem planı tamamlanan iller bazında Yerel Yönetimlerce Bakanlığımıza destek talebi ile gönderilen gürültü bariyeri proje başvuru dosyaları değerlendirilecektir.

Ulaşım kaynaklı hava emisyonlarının yönetimi faaliyetleri:

Bakanlığın en kritik uygulamalarından biri olan **Egzoz Gazı Emisyon Ölçümü Takip Sistemi** üzerinden yürütülmekte olan çalışmalara 2024 yılının ikinci yarısında da devam edilecektir.

Denetimlerin etkinliğini yükselterek vatandaşlarımızın egzoz emisyon ölçümleri konusundaki farkındalığının artırılması, ölçüm yaptırmayan araç sayısının düşürülerek ulaşım kaynaklı hava kirliliğinin azaltılması amacıyla Bakanlığımızca yürütülen çalışmalar kapsamında Egzoz Elektronik Denetleme Sistemi (EGEDES) üzerinden denetimlerin yapılmasına il müdürlüğü tarafından devam edilecektir.

Egzoz emisyonlarının azaltılması ve alternatif yakıtlı, düşük emisyonlu bireysel ulaşım imkânlarının teşvik edilmesi, bisiklet vb. mikro hareketlilik araçlarının kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmaların yürütülmesine devam edilecektir.

Tasarruf tedbirleri genelgesi kapsamında izin verildiği ölçüde ve yerel yönetimlerin talepleri

doğrultusunda bisiklet yolu, yeşil yürüyüş yolu ve çevre dostu sokak yapım faaliyetlerine hibe desteği sağlanmasına yönelik çalışmalar değerlendirilecektir.

Sanayide Yeşil Dönüşüm

Sanayide yeşil dönüşüm, çevresel etkiyi ve sürdürülebilirliği dikkate alan bir dönüşüm süreci olup; bu dönüşüm, yenilikçi ve en iyi çevresel uygulamalarını, temiz üretimi, karbonsuzlaşma faaliyetlerini, enerji ve kaynak verimliliğini artırmayı, yenilenebilir enerji kaynaklarına geçişi teşvik etmeyi, atık yönetimini iyileştirmeyi ve sürdürülebilir üretim ve tüketim modellerini benimsemeyi içerir.

Avrupa Yeşil Mutabakatı, Sıfır Kirlilik Eylemi, Taksonomi Düzenlemesi- kirlilik önleme ve kontrol başlığı- altında da değerlendirilen ve revizyon sürecinde olan, 2010/75/AB Endüstriyel Emisyonlar Direktifi'nin uyumlaştırılması çalışmaları Bakanlığımız uhdesinde yürütülmektedir. Bu kapsamda, Avrupa Yeşil Mutabakatı ile birlikte gelen yeşil dönüşüm, sınırda karbon, taksonomi, pil ve bataryalar, atık sevkiyatı tüzüğü ve sıfır kirlilik gibi yeni düzenlemelerde yer bulan ve Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu Eylem Planı ve Ulusal Yeşil Mutabakat Eylem Planında 2024 yılı içerisinde yayımlamayı hedeflediğimiz "Endüstriyel Emisyonların Yönetimi Yönetmeliği" taslağına yönelik kurum görüşü alma süreci tamamlanmıştır. Çerçeve mevzuat niteliğindeki bu Yönetmeliğin yayımlanmasını takiben hazırlanan 33 sektörel Tebliğ taslakları da görüşe açılarak yayımlanması planlanmaktadır.

Yönetmelikle, üretimlerini çevre, enerji ve kaynak verimliliği açısından en temiz tekniklerle (Mevcut En İyi Teknikler-MET'ler) gerçekleştiren sanayi tesislerimizin; ,

- çevre yatırımları ile yeşil finanstan faydalanmaları,
- ihracatta eşit şartlarda rekabet etmelerine olanak sağlanması,
- çevresel performanslarının dereceli olarak uluslararası tanınır nitelikte belgelenmesi,
- faaliyetleri esnasında çevreci yaklaşımda oldukları belgelenmiş olacaktır.

Sanayide Yeşil Dönüşüm çalışmaları kapsamında temiz ve çevre dostu üretimin yaygınlaştırılması ile önemli bir çevresel iyileşmenin yanı sıra ülkemiz sanayisinin Dünya ve Avrupa Birliği standartlarında üretim seviyesini yakalayarak ihracat pazarında yüksek payla yer alması hedeflenmektedir. Taslak Yönetmeliğin yayımlanmasının ardından taslak tebliğler ile ilgili sektörel toplantıların düzenlenmesi, tebliğlerin görüşe açılması ve yıl sonuna kadar yayımlanması planlanmakta olup ayrıca teknik alt yapı ve kurumsal kapasitenin güçlendirilmesine yönelik çalışmalar devam edecektir.

Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim

Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim çalışmaları kapsamında , ülkemiz için Ulusal Eylem Planı Hazırlanmasına yönelik Boğaziçi Üniversitesi Finansal Uygulama ve Araştırma Merkezi (CARF) ile 2023 yılında Proje başlamıştır. Söz konusu proje kapsamında, konu ile ilgili lider ülkelerde sürdürülebilirlik çerçevesinde belirlenen 2030 ve 2050/2053 hedefleri dikkate alınarak, STÜ UEP kapsamında teknik ve sosyoekonomik gelişim yol haritalarına yönelik mevcut ulusal çevre mevzuatı ile politikaları değerlendirmek, STÜ politika eylemlerine yönelik öneriler geliştirmek için "Sektörel Değer Zinciri Metodolojisi"ni geliştirip belirli bir standarda oturtmak ve bu amaçla yürütülecek çalıştaylar ile varılan sonuçların sistematik bir şekilde değerlendirileceği sektörel değer zinciri metodoloji analizlerini gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Emisyon Yönetimi ve Isıtmada Yeşil Dönüşüm

"Hava Kirliliğinin Kontrolüne Yönelik Uygulamalar" konulu 2020/25 sayılı Genelgede Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında düzenlenen Uygunluk İzin Belgesi, Satış İzin Belgesi, Dağıtıcı Kayıt Belgesi, Katı Yakıt Satıcısı Kayıt Belgesi yerli katı yakıtlar için bu Genelgenin yayım tarihinden itibaren, ithal katı yakıtlar için 1 Ocak 2021 tarihi itibarıyla Hava Emisyon Yönetim (HEY) Portalı Katı Yakıt Modülü üzerinden elektronik ortamda düzenlenmektedir.

Hazırlanan taslak Isıtmada Yeşil Dönüşüm Stratejisi Belgesi kurum ve kuruluşların görüşlerine açılarak nihai hale getirilmesi planlanmaktadır.

Yine Avrupa Yeşil Mutabakatı çerçevesinde, Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan “ Ulusal Yeşil Mutabakat Eylem Planı”nda yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği politikalarının gözden geçirilmesi hedefine yönelik olarak, enerji verimli ve düşük karbonlu ısıtma ve soğutma sistemlerinin yaygınlaştırılması için ulusal strateji belgelerinin, kılavuzların ve yol haritasının hazırlanması çalışmalarının yapılabilmesi için Bakanlığımızca Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile işbirliği halinde çalışmaların yürütülmesi planlanmaktadır.

Bu kapsamda, Genel Müdürlüğümüzün Dünya Bankası ile gerçekleştirmeyi planladığı proje çerçevesinde seçilecek il/ilçelerde bölgesel ısıtma sistemlerinin yapılması hedeflenmektedir.

Ayrıca, Hava Kalitesi İyileştirilmesi projeleri çerçevesinde belediyelere sağlanan hibe desteğine devam edilerek yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını artırımı ve temiz yakıt dönüşümü ilişkin alt yapı projeleri çeşitlendirilerek desteklenmeye devam edilecektir.

Büyük Yakma Tesisleri yazılımı ile; 50 MW ve üzerindeki ısıl güce sahip enerji üretim tesislerinin yıllık üretim kapasiteleri, kullandıkları yakıt miktarları ile havaya salınan emisyon miktarlarının takip edilecektir. .

Jeotermal üretim tesislerinde H₂S emisyonlarının azaltılmasına yönelik sistemlerin (arıtma sistemleri, ölçüm, sürekli ölçüm vb.) uygulanması amacıyla sektör temsilcileri ve akademisyenler ile bir araya gelinerek sektörün ihtiyaçları tespit edilerek pilot uygulamaların sektörde yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmeye devam edecektir.

Kara ve Deniz Kaynaklı Kirleticilerin Önlenmesi ve Kimyasalların Yönetimi:

Deniz Dibi Tarama Faaliyetleri

Limanlarda, haliçlerde veya nehir ağızlarda deniz dibinden taranan malzemenin denize boşaltımı ile ilgili faaliyetlere ilişkin olarak 14.01.2020 tarihli ve 31008 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren Dip Tarama Malzemesinin Çevresel Yönetimi Yönetmeliği ve Uygulama Genelgesi kapsamında faaliyet sahipleri tarafından Çevresel Yönetim Planı hazırlanarak Bakanlığımıza sunulmakta ve gerekli incelemeler yapılarak uygun bulunanlar için Uygunluk Belgesi düzenlenmeye devam edecektir.

Yüzme Suyu Alanları ve Kalitesi

Yüzme Suyu Kalitesinin Yönetimine Dair Yönetmelik kapsamında, Sağlık Bakanlığı izlemeden, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ise bu alanlarda kirliliğin önlenmesinden sorumlu otoriteler olarak tanımlanmıştır.

Yüzme sularının kalitesinin belirlenmesi, öncelikle halk sağlığının korunması ve çevre sağlığı için önem arz etmektedir. Bu yüzden gerek Ülkemizde bulunan yüzme alanlarının korunması ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması ve gerekse Avrupa Birliğinin 2006/07/EC sayılı Yüzme Suyu Direktifine gerekli uyumun temin edilmesi amacıyla Yüzme Suyu Kalitesinin Yönetimine Dair Yönetmelik yayımlanmıştır.

Bakanlığımızca 1400 yüzme alanı için profil belgeleri hazırlanmış ve Yüzme Alanı Bilgi sisteminde “plaj.csb.gov.tr” vatandaş erişimine açılmıştır.

Bu kapsamda her yılın ocak ayı içerisinde Sağlık Bakanlığı’ndan Bakanlığımıza gönderilen yüzme suyu raporları incelenmekte ve gerekli değerlendirme yapılmaktadır. Yönetmelik kapsamında çalışmalar sürdürülecektir.

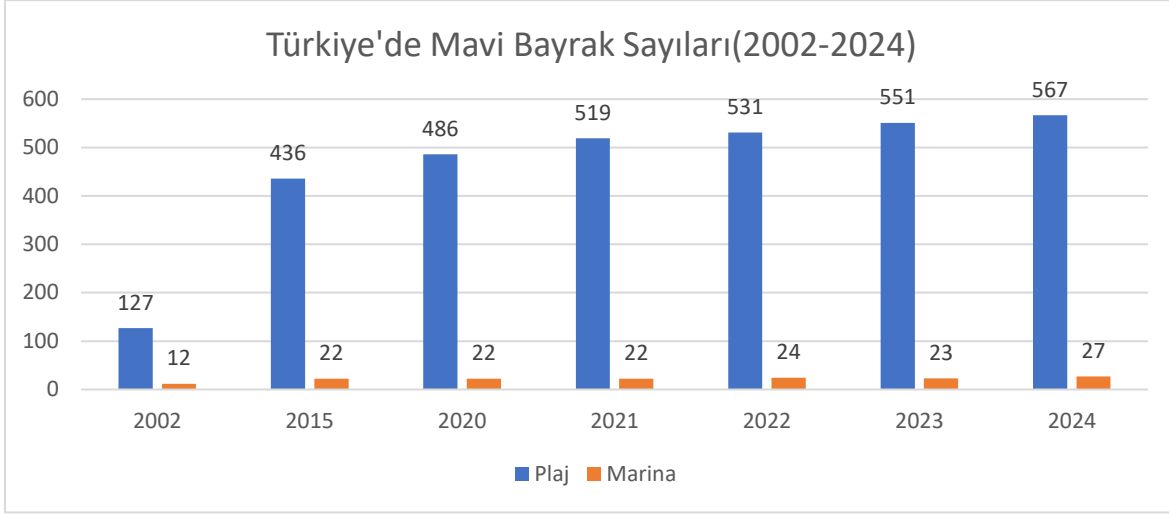
Mavi Bayrak

Uluslararası Çevre Eğitim Vakfı (FEE) koordinatörlüğünde plajlar ve marinalarda denizin evsel nitelikli atıksular tarafından kirliliğinin önlenmesi amacıyla yürütülen Mavi Bayrak Kampanyası’na ülkemiz de 1994 yılından bu yana katılmaktadır. Mavi Bayrak, plaj ve marinalara verilen uluslararası bir çevre ödülüdür. Mavi Bayrak ödülü, 1 (bir) yıl süre ile geçerlidir.

Plaj ve marinalara verilen uluslararası bir çevre ödülü olan mavi bayrak için plajlarda 33 ve marinalarda 21 kriter aranmaktadır. Plajlar için öncelikle deniz suyunun AB Yüzme Suları Direktifi, Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği ve Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği’ne uygun olması ve atık suların uygun olarak bertaraf edilmesi, düzenli olarak deniz suyu analizlerinin yapılması, plajda ve yüzme alanında meydana gelebilecek kirlilik kazalarında uygulanmak üzere acil durum planlarının hazırlanması önem kazanmaktadır. Marinalarda ise başta marina içerisinde deniz suyunun görsel olarak temiz olması, bir çevre politikası ve planının olması, marinalarda olabilecek kazalar için acil durum planı ve güvenlik önlemleri ile birlikte yat ve teknelerden kaynaklanan pis su, sintine suları ve tehlikeli atıkları alabilecek olanakların bulunması gelmektedir.

Yüzme suyu kalitesinin iyi olduğunun bir göstergesi de Mavi Bayrak Ödülüdür. Dünyada 50 ülkede uygulanmaktadır.

Türkiye genelinde 551 adet plaj ve 27 marina ile 9 bireysel yat ve 18 Turizm Teknesi 2024 yılında Mavi Bayrak almaya hak kazanmıştır.

Mavi Bayrak konusunda çalışmalar yapılmaya devam edilecektir.

Derin Deniz Deşarjı Proje Onayı

Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği (SKKY) Madde 33 uyarınca; “Denize kıyısı olan yerleşimler ve kıyı bölgelerinde bulunan endüstriler için, alıcı ortamda yeterli seyreltme kapasitesinin bulunduğu ayrıntılı mühendislik çalışmaları sonucunda kanıtlanması hâlinde, atıksuların ve soğutma sularının derin deniz deşarjlarıyla bertarafına izin verilir.

Derin deniz deşarjına izin verilebilecek atıksuların özellikleri SKKY Tablo 1 ve Tablo 2 de verilmiştir. Bu tablodaki sınır değerlerden fazla kirletici özellikler ihtiva eden suların denize boşaltımına izin verilmez. Endüstriyel atıksuların derin deniz deşarjı ise sektör tablolarında bulunan deşarj standartlarının sağlanarak yapılması gerekmektedir.

Bununla birlikte SKKY’nin 53. maddesinde belirtilen “Derin deniz deşarjı ile sonuçlanan atıksu arıtma tesisi projeleri Bakanlık tarafından onaylanır.” hükmü uyarınca, derin deniz deşarjı projeleri (derin deniz deşarjı ve derin deniz deşarjı ile sonuçlanan atıksu arıtma tesisleri projeleri) onaylarına ilişkin usul ve esasların düzenlenmesini amaçlayan 2018/14 sayılı Atıksu Arıtma Tesisi/Derin Deniz Deşarjı Proje Onay Genelgesi yürürlüğe girmiştir. “Çevre mevzuatımıza göre, derin deniz deşarjı yapılabilmesi için çevre izin belgesi alınması esastır. Derin deniz deşarjı izni alan kurum, kuruluş ve işletmeler en az 6 aylık periyotlar hâlinde izleme yapıp, tesisin sınırları içerisinde yer aldığı İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü’ne rapor etmekle yükümlüdürler. İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü’nce gerekli görülen durumlarda izleme periyodunda değişikliğe gidilebilir.”

Bu yükümlülüğün uygulayıcılar açısından netleştirilmesi ve konuya ilişkin hali hazırda yürürlükte olan mevcut çevre mevzuatımızda dağınık bir şekilde bulunan ilke, usul ve esasların tek bir mevzuat çatısı altında toparlanmasının sağlanması amacıyla, Bakanlığımızca 30.07.2009 tarihli ve 2009/16 sayılı Derin Deniz Deşarjı İzleme Genelgesi hazırlanmıştır.

Söz konusu Genelge uyarınca, Derin Deniz Deşarjlarının çevresel etkileri; atıksuda, alıcı ortamda ve derin deniz deşarjı hattında, bu Genelgede verilen parametreler, izleme noktaları, izleme yöntemi ve numune alma aralığına göre, Derin deniz deşarjı izni alan kurum, kuruluş ve işletmeler tarafından izlenir.

SKKY’nin Geçici Madde 13’te mevzuat yayımından faaliyette olan ve kıyıda soğutma suyu deşarjı yapan tesisler için yeterli seyreltme kriterlerini sağladıklarını belgelemek üzere 1 yıl

sürelî izleme yapmaları husus yer almaktadır. Bu kapsamda bulunan tesislerin izleme raporları Bakanlığımıza ulaşan raporlara ilişkin çalışmalar yürütülmeye devam edecektir.

Denizlerde Faaliyet Gösteren Balık Çiftliklerinin Çevresel Yönetimi

28 Ekim 2020 tarihli ve 31288 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Denizlerde Faaliyet Gösteren Balık Çiftliklerinin Çevresel Yönetimi Yönetmeliği ile denizlerde faaliyet gösteren balık çiftliklerinin kurulamayacağı hassas alanların belirlenmesi ve balık çiftliklerinin deniz çevresine olan etkilerinin belirlenerek çevresel yönetimlerine ilişkin usul ve esasların oluşturulması amaçlanmıştır.

Yönetmelik çerçevesinde 1000 ton/yıl ve daha fazla kapasitede balık üretimi/yetiştiriciliği gerçekleştiren balık çiftliklerinin Çevresel Yönetim Planları Bakanlığımıza sunulmakta ve Uygunluk Belgesi düzenlenmektedir.

Çevresel yönetim planlarının onaylanması ve başlık çiftliklerinin izlenmesine yönelik çalışmalara devam edilecektir.

Tersane, Tekne İmal ve Çekme Yerlerinde Temiz Üretim Tekniklerinin Yaygınlaştırılması

07/12/2022 tarihli ve 32036 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Tersane, Tekne İmal ve Çekme Yerlerinin Çevresel Yönetimi Hakkında Yönetmelik ile Ülkemiz kıyı alanlarında faaliyet gösteren tersane, tekne imal ve çekme yerlerinde inşa, tadilat ve/veya bakım onarım faaliyeti sonucu ortaya çıkan ve deniz kirliliğine ve deniz tabanında birikim oluşturarak uzun sürede ekosistem tahribatına sebebiyet veren kirleticilerin çevresel yönetimine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

Yönetmelik kapsamında Çevre İzin Lisansına tabi olan gemi inşası, bakım-onarımı ile 20 metre ve üzerinde yat, tekne inşa ve bakım-onarım yapılan tesisler bulunmakta olup, bu tesislerin deniz çevresine olan olumsuz etkilerini azaltmak amacıyla;

- Raspa ve boyama işlemleri sırasında oluşan emisyonların önlenmesi,
- Bakım işlemine alınmadan önce gemilerin atıklarının alınması,
- Atık suların tesis alanında toplanması ve arıtılmadan denize ulaşmasının önlenmesi,
- Enerji verimliliği,

hususlarını içeren temiz üretim teknikleri 01.01.2025 tarihi itibari ile uygulanmaya başlayacaktır. Tesisler etki alanında bulunan deniz alanlarında izlemeler yapmakta olup, bunlara ilişkin çalışmalar takip edilmeye devam edilecektir.

Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerden Kaynaklanan Deniz Kirliliğine Müdahale

5312 Sayılı Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirletilmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun ve bu kanunun Uygulama Yönetmeliği hükümleri kapsamında kıyı tesislerine ait risk değerlendirmesi ve acil müdahale planlarının onaylanması sürecine devam edilecektir.

Uluslararası Kurum ve Kuruluşlarla Yürütülen Çalışmalar

Uluslararası yükümlülüklerimiz çerçevesinde aşağıda verilen sözleşmelerin güncel süreçlerinin takibi ve denizlerle ilgili uygulamaları yapılmaktadır.

- Akdeniz'in Deniz Ortamı ve Kıyı Bölgesinin Korunması Sözleşmesi (**Barselona Sözleşmesi**) ve eki protokolleri
- Karadeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Sözleşmesi (**Bükreş Sözleşmesi**) ve eki Protokolleri
- Antarktika Antlaşması Çevre Koruma Protokolü (**Madrid Protokolü**)
- BM Deniz Hukuku Sözleşmesi Çerçevesinde Devletlerin Yargı Yetkisi Dışında Kalan Deniz Alanlarında Deniz Biyolojik Çeşitliliğinin Korunması ve Sürdürülebilir Kullanımı (**BBNJ**) Konusundaki Uluslararası Anlaşma
- Plastik Kirliliğine ilişkin Hükümetlerarası Müzakere Komitesi (INC) çalışmaları yürütülecektir.

2053 Sürdürülebilir Mavi Ekonomi Eylem Planı (Mavi Plan)

Denize dayalı ekonomik büyüme sağlanırken denizlerin ve deniz ekosistemlerinin korunmasına yönelik olarak 2053 Sürdürülebilir Mavi Ekonomi Eylem Planı hazırlanacaktır. Böylece deniz alanlarını kullanan sektörler ve ilgili kurum ve kuruluşlar arasındaki iş birliğinin geliştirilmesi ve deniz alanlarının planlanması ile biyoçeşitlilik korunacaktır.

Denizlerimizin Kara Kökenli Kirleticilere Karşı Korunmasına Yönelik Ulusal Eylem Planının Güncellenmesi Projesi

Proje; Barselona ve Bükreş Sözleşmeleri çerçevesinde 5 yıllık döngüler halinde tüm denizlerimiz için hazırlanan Ulusal Eylem Planının 2023-2028 yılları için güncellenmektedir. Projede Akdeniz, Karadeniz, Ege ve Marmara Bölgeleri için Ulusal Kirlilik Sınır Bütçesinin oluşturulması, bölgesel ve sektör bazında önceliklerin belirlenmesini kapsamaktadır.

İklim Değişikliği Bölgesel Faaliyet Merkezi Kurulması

Barselona Sözleşmesinin 05-08 Aralık 2023 tarihlerinde gerçekleştirilen 23. Taraflar Konferansında; Akdeniz'de iklim istikrarını sağlamaya yönelik **İklim Değişikliği Bölgesel Faaliyet Merkezi (CC/RAC)** Türkiye'de kurulması kararı oybirliğiyle alınmıştır.

Bu amaçla; Deniz Hukuku Ulusal Araştırma Merkezi (DEHUKAM) bünyesinde **Akdeniz İklim Değişikliği Araştırma Merkezi (AİDAM)** kurulmuş olup, **1 Ocak 2026** tarihi itibarıyla Birleşmiş Milletler bünyesinde bir merkez olarak çalışmalarını yürütecektir.

Merkez ile Ülkemiz; Akdeniz Bölgesi'nde iklim değişikliğiyle ilgili politika belirleme çalışmalarında etkin rol alacaktır. CC/RAC yapacağı projeler ve iş birliği çalışmaları başta Avrupa Birliği (AB), Küresel Çevre Fonu (GEF) olmak üzere uluslararası fon mekanizmalarından aktif şekilde yararlanabilecektir. Merkezin aktif hale getirilmesi ve etkin şekilde çalışmalar yürütmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.

Denizcilik Faaliyetlerinden Kaynaklanan Kirliliğin Önlenmesi Faaliyetleri

Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği uyarınca kıyı tesislerinde kurulu bulunan atık kabul tesisleri için atık alım yükümlülerince hazırlanan Atık Kabul Tesisi Proje Raporu ve Atık Yönetim Planı her 3 yılda bir revize edilerek onaylanmak üzere Bakanlığımıza sunulmaktadır. Gerek revizyon maksadıyla Bakanlığımıza sunulan raporlar gerekse de ilk defa kurulacak atık kabul tesisleri için hazırlanan raporlar ile kıyı tesislerinin yönetmelik kapsamındaki muafiyet taleplerine yönelik taleplerinin değerlendirilmesine devam edilecektir. Bununla birlikte, Denizcilik Atıkları Uygulamasının ve mobil uygulamasının bakım ve geliştirme çalışmalarına devam edilecektir. 7 gün 24 saat kullanıcılara destek hizmeti sağlanmaktadır.

Deniz Çöpleri ile Mücadele Faaliyetleri - Sıfır Atık Mavi

Deniz Çöpleri İl Eylem Planlarının Hazırlanması ve Uygulanması Genelgesi uyarınca yayımlanarak yürürlüğe giren deniz çöpleri il eylem planlarında yapılan iş/işlemler takip edilecektir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Sıfır Atık Projesinin devamı olarak başlatılan ve deniz çöplerine karşı halkın bilinçlendirilmesi faaliyetlerini içeren Sıfır Atık Mavi Hareketi kapsamında çalışmalara devam edilecektir. Ayrıca, “İkinci 5 Yıllık Deniz Çöpü İl Eylem Planları”nın hazırlanmasına yönelik çalışmaların tamamlanmasının takibi yapılacaktır.

Kimyasallar Yönetimi:

Ülkemizin taraf olduğu Kalıcı Organik Kirleticilere ilişkin Stockholm Sözleşmesi ülke yükümlülüklerimizin yerine getirilmesi amacıyla Ulusal Uygulama Planı güncelleme çalışması tamamlanacaktır.

Ülkemizin taraf olduğu “Bazı Tehlikeli Kimyasalların ve Pestisitlerin Uluslararası Ticaretinde Ön Bildirimli Kabul Usulüne Dair Rotterdam Sözleşmesine” ilişkin ülke yükümlülüklerimizin yerine getirilmesi amacıyla Rotterdam Sözleşmesi’nin Ek III’ünde yer alan zararlı kimyasallara ilişkin olarak sözleşme sekreteriyasına gönderilecek “İthalat Kararları”na ilişkin formların doldurulmasına yönelik çalışmalar tamamlanacaktır.

Bakanlığımızca, firmaların kimyasal kaydı konusundaki farkındalığını arttırmak ve bilgilendirmek amacıyla sektördeki büyük-küçük tüm firmalara daha çok erişim sağlayabilmek için Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile işbirliği içerisinde kamu ve özel sektörden geniş katılımlı çeşitli istişare ve bilgilendirme etkinlikleri düzenlenmeye devam edilecektir.

Kimyasal Kayıt Sisteminin yönetmelik değişikliğinde oluşturulan sürecin de dikkate alınması suretiyle sürdürülebilirliğini ve güvenliğini sağlamak üzere çalışmalara devam edilecektir.

Döngüsel Ekonomi ve Atık Yönetimi ve Sıfır Atık Uygulaması:

Belediyelerin altyapı yatırımlarının tamamlanmasına yönelik Katı Atık Programı (KAP) Projesi kapsamında olan ön işlem ve düzenli depolama tesisleri ile aktarma istasyonu yapım işleri, uygulama projelerinin hazırlanması ve yapım işlemlerini kapsayacak şekilde yürütülmekte olup düzenli depolama tesisi ile hizmet verilen nüfus oranında Temmuz-Aralık 2024 dönemi itibari ile de artış hedeflenmektedir.

Bakanlığımızca Ulusal Atık Yönetimi ve Eylem Planı (2023-2035) hazırlanmış olup planın Temmuz-Aralık 2024 döneminde yayımlanması planlanmaktadır. UAYP kapsamında atıkların yönetiminde toplama ve geri kazanım verimini arttırmak ve döngüsel ekonomi stratejisinin öngördüğü hedeflere ulaşmak için, kamu ve özel sektörün sistematik bir şekilde çalışmaları hedeflenmektedir.

- Sıfır Atık eğitim ve farkındalık çalışmalarının sürdürülerek toplumun her kesiminden insanın geri kazanıma destek olması hedeflenmektedir. Böylelikle atıkların kaynaktan ayrı toplanmasına ilişkin çalışmalara hız verilmesi ve sıfır atık çalışmaları kapsamında ülkemiz geri kazanım oranının arttırılması amaçlanmaktadır.
- Sıfır atık projesi kapsamında sıfır atık hareketinin yaygınlaştırılması, sürdürülebilir üretim ve tüketim ile çevre dostu tüketim alışkanlıklarının kazandırılması, farkındalık oluşturulması amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu iş birliği protokolü yapılmıştır. Protokoller kapsamında, kurumlarda sıfır atık yönetim sisteminin kurulması ve eğitim ve farkındalık çalışmalarının yapılması planlanmaktadır.

Sıfır Atık iyi uygulamaları yaygınlaştırılarak BM Sıfır Atık Danışma Kurulu çalışmalarına model olması sağlanacaktır.

2.2.2. PROJELER

Katı Atık Programı (2017K08-28036):

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından 17.05.2017 tarihinde yatırım programına alınan projenin 40 Milyon TL tutarındaki 2017 yılı ödeneği 2017 yılında kullanılmamış olup 2018 yılında kullanılmıştır. 2019 yılında 50 milyon TL, 2020 yılında 50 milyon TL ödenek kullanılmış olup 2021 yılı ödeneği 54 milyon TL'dir. 2021 yılı ödeneğinden herhangi bir harcama gerçekleştirilmemiş olup 2022 yılı ödeneği 60 milyon TL, 2023 yılı ödeneğinden 157,6 milyon TL kullanılmıştır. 2024 yılı ödeneği 135 milyon TL'dir. Bu ödenekten 4,8 milyon TL harcama yapılmıştır.

Bu proje 2017-2026 yıllarını kapsamakta olup belediyelerin atık yönetimi yatırımları için belirlenen 2024 yılı ödeneğinin (135 milyon TL) yıl sonuna kadar kullanımı öngörülmektedir.

AAT Ulusal Tasarım Kriterleri Belirleme (2024K06-226052)

Yılın geri kalanında ilgili kurumdan kesin fiyat teklifinin değerlendirilmesi akabinde protokol hazırlama çalışmalarına başlanacaktır. Söz konusu projenin başlatılması ve ardından başlangıç raporunun Bakanlığımızca değerlendirilmesi planlanmaktadır. Sonrasında Birinci Ara Rapor kapsamında yapılması planlanan ve 2025 yılında devam etmesi öngörülen işlerin gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Endüstriyel Atıksu Profili Belirleme (2024K06-226053)

Projenin Protokol taslağı hazırlanmış olup; yılın geri kalanında projenin başlatılması ve ardından başlangıç raporunun Bakanlığımızca değerlendirilmesi, akabinde ise açılış toplantısının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Sonrasında Birinci Ara Rapor kapsamında talep edilen ve 2025 yılında devam etmesi öngörülen işlerin gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Atık Yönetimi Maliyet Belirleme Kılavuzu Hazırlama (2023K08-207616):

2022 yılı yatırım programına “Atık Yönetiminde Maliyet Belirlenmesine Yönelik Kılavuz Hazırlanması” önerilmiş olup 2022 yılı yatırım programına dahil edilmiştir. 2022 yılında önerilen proje bütçesinin projede yapılması talep edilen iş ve işlemler için yeterli olmaması sebebiyle proje başlatılamamış olup 2024 yılı ödeneğinden henüz harcama yapılmamıştır. Projede öngörülen işlerin tamamlanabilmesi amacıyla proje süresinin 2026 yılı sonuna kadar uzatılması ve bütçesinin de 9.000.000 TL’ye çıkarılması 2025 yılı yatırım programı hazırladıklarında önerilmiştir.

Kalıcı Organik Kirlenmelerle Kirletilmiş Sahaların Tespiti ve İyileştirilmesi [AB-1] (2018K10-18341):

Proje kapsamında gerçekleştirilecek aktiviteler aşağıda sıralanmıştır.

Numara	Faaliyet Adı	Etkinlik Tarihi	Etkinlik Yöntemi
1	Proje Kapanış Semineri	24 Temmuz 2024	Yüz yüze

Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol (EKÖK) (2018K10-150237):

EKÖK Kapsamında Türkiye’nin Endüstriyel Emisyon Stratejisinin Belirlenmesi DIES Projesi [AB-1 (2018K10-150237- Alt Proje)

Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı IPA II Dönemi tarafından finanse edilen Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol (EKÖK) sisteminin altyapısının hazırlanmasına yönelik “Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrolü Kapsamında Türkiye’nin Endüstriyel Emisyon Stratejisinin Belirlenmesi (DIES) (Determination of Industrial Emissions Strategy of Turkey in Accordance with Integrated Pollution Prevention and Control) ” Projesi 01.02.2024 tarihinde tamamlanmıştır.

EKÖK Sektör Uzmanı (2018K10-150237- Alt Proje)

2022 Yılı Yatırım Programının DKH-Sosyal-Çevre Sektöründe, no'lu "Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol" başlıklı toplulaştırılmış projede alt proje (Danışmanlık, Etüt-Proje, Müşavirlik) olarak yer almakta olup 9 500 000 TL’lik bütçe ile 3 (üç) yıl süreli olarak planlanmış olup, 3/f kapsamında ihale süreci devam etmektedir.

Proje ile, Endüstriyel Emisyonlar Direktifi (EED- 2010/75/AB Bölüm 1 ve 2’de yer alan Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol (EKÖK) yaklaşımının uyumlaştırılması çalışmaları kapsamında taslak mevzuatta tanımlanan ve bazı nitelikleri belirtilen çevresel sürdürülebilirlik baş uzmanı ve uzmanları için yönelik hukuki, teknik ve finansal alt yapının oluşturulmasına yönelik işler bu iş kapsamında yürütülecektir. EED Ek 1 kapsamına giren faaliyetlere yönelik Sanayide Yeşil Dönüşüm Belgelendirme Sistemi Uygulamasına geçiş süreci için kurumsal altyapının güçlendirilmesi ile, çevresel sürdürülebilirlik uzman ve baş uzmanlarının alması gereken eğitimler ile çalışma usul ve esaslarının belirlenmesi ve teknik dokümanların hazırlanması hedeflenmektedir.

Proje sonucunda çerçeve mevzuata bağlı olarak uzmanlar tarafından kullanılacak sektörel tebliğler, MET Kontrol Listeleri dikkate alınarak oluşturulacak tebliğ ekleri ve eğitim dokümanlarının oluşturulması beklenmektedir.

Bakanlığımızca Endüstriyel Emisyonlar Direktifi kapsamında sektörel ve teknik olarak yürütülen tüm proje çıktıları (IPA 1 Teknik Yardım ve Eşleştirme Projesi, çimento ve otomotiv üretim tesisleri, büyük yakma tesisleri, demir ve demir dışı metal tesisleri, tekstil ve deri vb.) ve EKÖK Atık ve DİES Projeleri çıktıları, Tebliğ taslakları, Mevcut En İyi Teknikler (MET) Referans ve MET sonuç belgeleri, Endüstriyel Emisyonlar Özelinde Ulusal Eylem Planı, Sanayide Yeşil Dönüşüm Belgelendirme Yazılımı ve Prosedürü alt yapısı ve bilgi belge birikimi kullanılarak, Sanayide Yeşil Dönüşüm Belgelendirme sürecinde ve izleme süreçlerinde yer alacak Taslak Endüstriyel Emisyonların Yönetimi Yönetmeliğinin uygulanmasında kilit rol oynayan çevresel sürdürülebilirlik başuzmanı ve uzmanlarına yönelik hukuki, teknik ve finansal alt yapısının oluşturulmasının yanı sıra taslak tebliğler ve eklerinde AB de yapılacak son düzenlemeler de dikkate alınarak güncellenmesi hedeflenmektedir.

Bu kapsamda AB MET referans dokümanlarının oluşturulduğu Sevilla Büro çalışmaları kaynak alınarak, daha önceki projelerde elde edilmiş olan mevzuat (yönetmelik, tebliğ vb.) taslakları ve MET kontrol listeleri de kullanılarak AB ve OECD ülkeleri uygulamaları incelenerek nitelikli çevresel sürdürülebilirlik uzmanı ve başuzmanı havuzunun oluşturulması planlanmaktadır.

Proje ile gerçekleştirilmesi planlanan iş adımlar şu şekildedir:

33 adet Sektörel Tebliğin Hazırlanması

Sanayide Yeşil Dönüşüm Belgelendirme Sürecinde Yer Alan Raporların Usul ve Esaslarının Hazırlanması

Çevresel Sürdürülebilirlik Uzmanlığına Yönelik Usul ve Esaslar ile Eğitim ve Rehber Dokümanların Hazırlanması

Sektörel Toplantılar Düzenlenmesi

Hava Emisyonlarının Yönetimi (2018K10-43862):

Hava Emisyon Yönetim Portalının Geliştirilmesi ((HEYGEL) Faz-2

Bakanlığımız hava kalitesi yönetimi politikalarında etkin bir karar destek aracı olarak kullanılmakta olan Hava Emisyon Yönetim Portalı'na esas şekilde; HEY Portalı Katı Yakıt Modülü etkin kullanımı çerçevesinde mobil versiyon geliştirilmesi ve e-devlet entegrasyonu, HEY Portalı Katı Yakıt Modülü başvuru süreçlerinin elektronik ortama taşınması ve sanayide kullanılan katı yakıt stok takibi için gerekli geliştirmelerin yapılması, HEY Portalı modelleme, tahminleme, veri sayısallaştırma ve yazılım destek hattı ekibinde görevli personelin istihdamının devam ettirilmesi, HEY Portalı emisyon hesaplama modülünün yapay zeka, uzaktan algılama ve büyük veri yönetimi teknolojileri ile geliştirilmesi, emisyon ücreti ve emisyon ticareti tahsisatlarına yönelik ilave modül geliştirilmesi faaliyetleri için iş takvimine göre projenin Ağustos ayı itibarıyla tamamlanması öngörülmektedir.

Koku Emisyonlarının Yönetimi Projesi:

Proje teknik şartnamesi hazırlanmış olup, Kamu İhale kanununun 3(f) maddesi kapsamında 2024 yılı son çeyreğinde başlatılması amacıyla üniversiteler ile görüşmeler gerçekleştirilecektir

Deniz Kirliliği Olaylarında Müdahalenin Planlanması (2021K10-161745):

15/11/2024 tarihi itibari ile projenin planlama bölümü nihailendirilecek ancak otomasyon bölümü için çalışmalar devam edecektir. Projenin güncel yazılım teknolojileri ile desteklenmesi ve e-devlet entegrasyonunun sağlanması amacıyla ikinci fazı olarak Acil Müdahale Planlarının web üzerinden yönetilmesine yönelik bir bilgi sisteminin oluşturulması amaçlanmaktadır. Kıyı tesisleri risk değerlendirmesinin ve acil müdahale planlarının oluşturulacak sistem üzerinden hazırlanmasının, onaya sunulmasının ve yönetiminin sağlanması amacı ile, yaklaşık 400-450 adet kıyı tesisine ait acil müdahale planları ile Ulusal ve Bölgesel acil müdahale planlarındaki verilerin ve diğer plan bilgilerinin oluşturulacak sisteme yüklenmesi / entegre edilmesi ve planın uygulayıcılarının ulaşabileceği bir şekilde sistem üzerinde yapılandırılması sağlanacaktır.

Türkiye'nin Döngüsel Ekonomiye Geçiş Potansiyelinin Değerlendirilmesi için Teknik Destek [AB-1] (2022K10-181853):

Proje kapsamında Teknik Destek Ekibi tarafından hazırlanan ve Bakanlığımıza sunulan teknik raporların haricinde ve 2023 ve 2024 yıllarında tamamlanan aktivitelere ek olarak; Sektörel Etki Analizi (SEA) Raporu onaylandı ve Alternatif Atık Toplama Modellerinin Geliştirilmesi Çalışmaları düzenlendi. İspanya'nın Barselona şehrine ve Fransa'nın Paris şehrine Çalışma Ziyaretleri gerçekleştirildi. Döngüsel Ekonomi Konferansı organize edildi.

Ayrıca 2024 yılı içerisinde AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı doğrultusunda kaynak ve atık yönetimine ilişkin Ulusal Strateji ve Eylem Planı hazırlıklarına, AB Plastik Stratejisine uyum değerlendirilmesi çalışmalarına, plastiklerin yaşam döngüsü değerlendirilmesi çalışmalarına ve tek kullanımlık plastikler ve deniz çöplü yol haritası hazırlıklarına devam edildi.

2024 yılı içerisinde;

Dış Katkı : 43.054.503,45 TL	İç Katkı : 7.597.853,55 TL olarak ödenmiştir.
------------------------------	---

3 Boyutlu Ortamda Hava Kalitesi Değerlerinin Tespiti (2022K10-181860):

“3B Bina ve Şehir Topografyası Veri Setlerinin Üretimi” işi çerçevesinde sözleşmede belirtilen iş paketlerine ve faaliyetlerine bağlı olarak 3 boyutlu harita üretilmesi ve karar destek aracının etkinleştirilmesi, veri yönetimi işlemleri sürdürülecektir. Projenin Aralık ayı itibarıyla tamamlanması öngörülmektedir.

STÜ Ulusal Eylem Planı Hazırlanması (2022K10-183739):

STÜ Ulusal Eylem Planının Hazırlanması Projesi (2022K10-183739, Danışmanlık, Özel Geliştirilmiş Yazılım), 2022 Yılı Yatırım Programının DKH-Sosyal-Çevre Sektöründe yer almakta olup 12 000 000 TL bütçe ile 2 (iki) yıl süreli olarak planlanmıştır.

Proje ile, Ulusal Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Eylem Planının hazırlanması hedeflenmekte olup, proje kapsamında sektörün mevcut durum analizi, değer zinciri metodolojisi, STÜ sektörlerine yönelik rehber dokümanların hazırlanması, STÜ sektörlerine yönelik BAT ve BEP

kılavuzu ve sektör notu, sektörü ve kamuyu bir araya toplayan çalışma grubu toplantıları, çalıştaylar, farkındalık eğitimi, STÜ Ulusal Eylem Planının İzlenmesi Yazılımı, taslak mevzuat hazırlanması ve STÜ uygulamaları platformunun oluşturulması çalışmalarının yürütülmesi planlanmaktadır. Proje kapsamında; küresel sürdürülebilir kalkınmanın, toplumun tüketim ve üretim modelini değiştirerek sağlanabileceği düşüncesiyle, kritik sektörlerde yerel ve ulusal eylemlerle daha sürdürülebilir tüketim ve üretim modellerinin oluşturulması hedeflenmektedir. Proje protokolü Boğaziçi Üniversitesi Finansal Uygulama ve Araştırma Merkezi ile 01.02.2023 tarihinde imzalanmış olup, 15.02.2023 tarihinde proje başlangıç toplantısı gerçekleştirilmiştir. Projede sunulan, 2023 yılında Mevcut Durum Raporu ve Mevcut Durum Raporu Yönetici Özeti doğrultusunda KDV Dahil 3.000.000 TL; 2024 yılında Sektörel Değer Zinciri Metodolojisi Raporları için 3.000.000 TL ödeme gerçekleştirilmiştir.

Proje kapsamında çalışmak üzere 7 sektör belirlenmiş olup, bu sektörler; gıda, balıkçılık ve tarım, tekstil, otomotiv, konut ve inşaat, plastik, tüketici ürün imalatı, turizm sektörleridir.

2024 yılı sonunda kadar yapılması planlanan faaliyetler

- Kalan sektörler için Sektörel Değer Zincir Metodolojisi Raporları sunulacaktır.
- Sektörel Değer Zinciri Metodolojisi Raporları Hazırlanmasına Yönelik Çalıştay (Turizm) gerçekleştirilecektir.
- Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Modellerine Yönelik Taslak Mevzuat ve Rehber Doküman hazırlanacaktır.
- Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Modellerine Yönelik Taslak Mevzuat Geliştirme Çalıştayları gerçekleştirilecektir.
- Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Eylem Planı Strateji Belgesi Hazırlanmasına Yönelik Çalıştay düzenlenecek ve Strateji Belgesi sunulacaktır.
- Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Bilgilendirme ve Farkındalık Semineri düzenlenecektir.
- Ulusal Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Eylem Planı İzlenmesi Yazılımı hazırlanacaktır.

Türkiye’de Sanayi Emisyonlarının Azaltımı Projesi:

Dünya Bankası web sitesinde duyurusu yapılan Türkiye’de Sanayi Emisyonlarının Azaltımı Projesi ile sanayide yeşil dönüşüm kapsamında çevreci en iyi üretim yapan sanayi tesislerine Dünya Bankası tarafından toplam 416,70 Milyon Dolarlık dış kaynaklı kredi sağlanması öngörülmüş olup, Bakanlığımız Daimi Koordinasyon Kurulu Üyesi finansman uygulayıcısı ise Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası olacaktır. Proje ile Endüstriyel Emisyonların Yönetimi Yönetmeliği ve Sektörel Tebliği dikkate alınarak, sanayide yeşil dönüşüm kapsamında NO_x, PM ve sera gazı kirleticilerinin azaltımını sağlayan başvuruların kredi ile desteklenmesi planlanmıştır. Projenin tanıtımı için Sn. Bakanımızın teşrifleriyle lansmanın yapılması planlanmaktadır.

Deniz Çevresi Hukuku Kapasite Artırımı (2023K10-198444):

Proje çalışmaları kapsamında mavi ekonomi kavramının araştırılması, incelenmesi ve değerlendirilmesi konularında ve deniz saha planlamasına yönelik hukuki ve teknik araştırma çalışmalarını yürütülecektir. Bu kapsamda, “Mavi Ekonomi ve Deniz Saha Planlamasının Türk Deniz ve Kıyı Yönetimi Çalışmalarına Etkisi” nin değerlendirilmesine kurum, kuruluş ve STK’ların 40 kişinin katılımı ile bir koordinasyon toplantısı gerçekleştirilecektir. Ayrıca, “Deniz Saha Planlaması” konusunda Uluslararası Ülke pozisyon belgesi hazırlanmasına

yönelik bilgilerin yer aldığı bir rehber doküman hazırlanacaktır. Ayrıca, "2030 yılına kadar küresel çapta deniz ve okyanusların en az % 30'unu koruma" kararı ve taahhüdü kapsamında, bölgesel ve uluslararası çalışmaların ve uygulamaların incelendiği, ülkemiz denizlerinin farklı koruma alanları statüsü açısından değerlendirilerek, ülkemizin hukuki ve idari yapısının ortaya konduğu bir rehber doküman da hazırlanacaktır. Ek olarak, İklim Değişikliği Bölgesel Faaliyet Merkezinin görünürlük ve aktif hale getirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.

2.2.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Evsel ve Kentsel Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanımına Dair Yönetmelik Revizyon Çalışmaları

Yönetmelik taslağının kurum görüşlerine açılması, gelen görüşler doğrultusunda gerekli güncellemelerin yapılmasına yönelik çalışmalarımız devam etmektedir.

Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik Revizyon Çalışmaları

Yönetmelik taslağının kurum görüşlerine açılması, gelen görüşler doğrultusunda gerekli güncellemelerin yapılmasına yönelik çalışmalarımız devam etmektedir.

Arıtma Çamuru Yönetim Planı Genelgesi Hazırlanması Çalışmaları

Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nin 43 üncü maddesinde gereğince "Arıtma Çamuru Yönetim Planı Genelgesi'nin hazırlanmasına yönelik çalışmalarımız devam etmektedir.

3996 Sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanunun Ek Madde-3'ünün Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik

3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun Ek Madde-3'ünün Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik taslağına nihai hali verilerek yayımlanmak üzere Cumhurbaşkanlığına gönderilmesi planlanmaktadır.

Endüstriyel Emisyonların Yönetimi Yönetmeliği Taslağı

Bakanlığımızca, Avrupa Yeşil Mutabakatı kapsamında yeşil dönüşüm, sınırda karbon, taksonomi, pil ve bataryalar, atık sevkiyatı tüzüğü ve sıfır kirlilik gibi yeni düzenlemelerde yer bulan ve Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu Eylem Planı ve Ulusal Yeşil Mutabakat Eylem Planında 2024 yılı içerisinde yayımlamayı hedeflediğimiz "Endüstriyel Emisyonların Yönetimi Yönetmeliği" taslağı hazırlanmıştır.

2010/75/EC sayılı Endüstriyel Emisyonlar Direktifi'nin Ulusal mevzuatımıza aktarılması çalışmaları kapsamında hazırlanan taslak Yönetmelik ile çevrenin bütüncül olarak korunması için sıfır kirlilik hedefleri doğrultusunda entegre kirlilik önleme ve kontrol yaklaşımıyla hava, su ve toprak kirliliğine neden olan sanayi kaynaklı emisyonları ve atık oluşumunu kaynağında azaltmak ve önlemek ile, kaynakları verimli kullanmak için sanayide yeşil dönüşüme yönelik idari ve teknik usul ve esasları düzenlemek hedeflenmiştir. Yönetmeliğin uygulanmasında

önem arz eden 33 sektörel tebliğ taslaklarının bu Yönetmeliğin yayımlanmasını takiben görüşe açılarak yayımlanması planlanmaktadır.

Çevresel Gürültü Kontrol Yönetmeliği Eğitim Yetkinlik Belgesine İlişkin Usul ve Esaslar'ın Hazırlanması Çalışmaları

Çevresel Gürültü Kontrol Yönetmeliği kapsamında; Eğitim Yetkinlik Belgesine İlişkin Usul ve Esaslar'ın belirlenmesine yönelik çalışmaların tamamlanması hedeflenmektedir.

Dip Tarama Malzemesinin Çevresel Yönetimi Yönetmeliği Taslağı

Yönetmelik taslağına ilişkin olarak ilgili kurum/kuruluşların görüşlerinin toplanması ve nihai hale getirilecek taslağın yayımlanması hedeflenmektedir.

Ülkemizin taraf olduğu Cıvaya İlişkin Minamata Sözleşmesi'nin ulusal düzeyde uygulanması ve ilgili Avrupa Birliği Tüzüğü'nün uyumlaştırılması çerçevesinde hazırlanan Cıva Hakkında taslak yönetmeliğin nihai hale getirilmesi için ilgili kurum ve kuruluşların resmi görüşleri alınacaktır.

Türkiye piyasasındaki kimyasal maddelerin güvenli bir şekilde imal/ithal edilmesini sağlamak amacıyla kimyasalların kayıt sürecinin etkin olarak uygulanabilmesini temin etmek üzere çalışmalar tamamlanacak ve sanayiciyi yönlendirici "Usul ve Esaslar" yayınlanacaktır.

Avrupa Birliği'nin 1907/2006/EC sayılı REACH Tüzüğünde 2017 yılından bu yana yapılan değişikliklerin ve güncellemelerin Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmeliğe aktarılması konusunda yılın ilk döneminde başlayan çalışmalara yılın ikinci döneminde de devam edilmesi öngörülmektedir. Ayrıca, AB'nin 1272/2008/EC sayılı CLP Tüzüğü ile 440/2008/EC sayılı Test Yöntemleri Tüzüğünü uyumlaştıran yürürlükteki diğer iki yönetmeliğin de revizyon çalışmalarının devam etmesi beklenmektedir.

2007/10 sayılı "Katı Atık Karakterizasyonu ve Katı Atık Bertaraf Tesisleri Bilgi Güncellemesi Genelgesi" çerçevesinde revize edilen "Atık Karakterizasyon Genelge"sinin yıl sonuna kadar yayımlanması planlanmaktadır.

3. ÇED, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

3.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ

3.1.1. FAALİYETLER

Çevre Kanunu Gelirleri İle Yürütülen Faaliyetler:

Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı (DEN-İZ):

Deniz ve kıyılarda deniz kalitesi ve kirliliğini izlemek ve değerlendirmek, deniz ve kıyı koruma politika ve stratejilerine altlık oluşturmak, ayrıca taraf olduğumuz Bölgesel Deniz Sözleşmeleri gereklerini yerine getirmek üzere Genel Müdürlüğümüzce "Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı (DEN-İZ) " yürütülmektedir. Programda deniz suyunda fizikokimyasal parametreler (Sıcaklık, iletkenlik, ışık geçirgenliği, çözünmüş oksijen vb.), sediman ve biyotada kirlenici parametreleri, biyoçeşitlilik açısından fitoplankton, zooplankton, deniz çayırları, makrozoobentoz, makroflora izlenmesi, deniz makro ve mikro çöplerinin izlenmesi, radyoaktivite izlenmesi ve ötrofikasyon gibi birçok bileşen yer almaktadır. 2014'den beri üçer yıllık dönemler halinde TÜBİTAK-MAM koordinesinde yürütülmektedir. 2023-2025 dönemi DEN-İZ programı 425 noktada Bakanlığımız uhdesinde TÜBİTAK-MAM koordinasyonunda devam etmektedir. 2024 yılı Ocak-Haziran döneminde tüm denizlerde kış seferleri

tamamlanmış olup, Marmara Denizi kış ve ilkbahar seferleri tamamlanmıştır. Sefer raporları teslim edilmiştir.

DEN-İZ 2024 yılı Ocak – Haziran dönemi arasında 12.000.000,00 TL. (KDV Dahil) hakediş ödemesi gerçekleştirilmiştir.

Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED), İzin ve Denetim:

Kirletici Salım Ve Taşıma Kaydı (KSTK) Sistemi:

Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı (KSTK) Yönetmeliği 4 Aralık 2021 tarihli ve 31679 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış ancak Yönetmeliğin Ek-1’inde yer alan 65 faaliyetin sınıflandırıldığı 9 sektör için aynı anda yürürlüğe girmemiştir.

Ana faaliyeti “1. Enerji sektörü” ve “2. Metal üretimi ve işlenmesi” altında yer alan tesisler için KSTK Yönetmeliği hali hazırda 4 Aralık 2021 tarihinden itibaren yürürlüktedir. KSTK Yönetmeliği’nin 8’inci maddesi 1’inci fıkrası (b) ve (c) bentleri çerçevesinde bu tesislerin, çevre iznini aldığı/güncellediği veya yükümlülüğünü etkileyen değişikliğin gerçekleştiği tarihten itibaren 3 ay içerisinde KSTK Sistemi’ne kayıt olması gerekmektedir.

Ana faaliyeti “3. Mineral/maden sanayisi” ve “4. Kimya sanayisi” altında yer alan tesislerin KSTK Sistemi’ne kayıt işlemleri, Yönetmeliğin bahsi geçen 8’inci maddesi çerçevesinde 4 Aralık 2022 tarihi itibarı ile başlatılmıştır.

Ana faaliyeti “5. Atık ve atıksu yönetimi” ve “6. Kağıt ve ahşap üretimi ve işlenmesi” altında yer alan tesislerin KSTK Sistemi’ne kayıt işlemleri 4 Aralık 2023 tarihi itibarı ile başlatılmıştır.

Ana faaliyeti “7. Yoğun hayvancılık ve su ürünleri yetiştiriciliği”, “8. Gıda ve içecek sektöründe hayvansal ve bitkisel ürünler” ve “9. Diğer faaliyetler” altında yer alan tesislerin KSTK Sistemi’ne kayıt işlemleri 4 Aralık 2024 tarihinde başlatılacaktır.

01.01-01.07.2024 tarihleri arasında KSTK Sisteminde 236 tesisin kaydı onaylanmıştır.

Sürekli Atıksu İzleme Çalışmaları (SAİS)

Ülke genelinde yüksek kapasiteli arıtma tesisleri çıkış suları SAİS istasyonu ile 7/24 izlenmektedir. Tesislerde pH, iletkenlik, sıcaklık, çözülmüş oksijen ve debi gibi fiziksel parametrelerle birlikte KOİ ve AKM parametreleri 7/24 izlenmektedir. SAİS çalışmaları ile arıtma tesisi çıkış suları değerleri yükseldiğinde alarm durumları il müdürlüklerimize ulaşmakta, 7/24 teknolojik denetim yapılarak sınırı aşanlar için il müdürlüğünce yasal işlem yapılmaktadır.

2021/14 sayılı “Marmara Bölgesi’nde Bulunan Atık Su Arıtma Tesislerinin Gerçek Zamanlı İzlenmesi” konulu Genelge 02/07/2021 tarihinde yayımlanmıştır. Genelge ile düşük debili tesisler; giriş ve çıkış debileri ile numune alma yönünden on-line takibe alınmıştır. Bununla birlikte, Marmara Bölgesi’nde yer alan tüm soğutma suyu tesisleri giriş ve çıkışlarında debi ve sıcaklık değerleri de Genelge ile on-line takibimize alınmıştır, bu sayede Marmara Denizi’ne sıcaklık yönünden etkileri anlık verilerle değerlendirilmektedir.

Sürekli İzleme Merkezi (SİM)

Bakanlığımızca üretilen havza, deniz, hava alıcı ortam izleme verileri ile sürekli atıksu izleme sistemleri (SAİS) ve sürekli emisyon ölçüm sistemleri (SEÖS)’nden alınan çevresel izleme verilerinin etkin yönetiminin sağlanması, erken uyarı sistemleri oluşturulması, etkili denetim mekanizmalarının geliştirilmesi, uygun raporlama ve değerlendirme araçlarıyla elde edilen veriye dayalı politikalar üretilmesi, karar mekanizmalarına, mali destek ve teşviklere yön verilmesi amacıyla 2018 yılında Sürekli İzleme Merkezi (SİM) kurulmuştur.

Her gün binlerce vatandaş, kamu kurumları, belediyeler, tesisler, üniversiteler, Avrupa Çevre Ajansı, İklim Değişikliği grupları gibi kuruluşlara veri üretmektedir. Günde en az 1.200 ziyaretçi girişi alan SİM platformu mevcutta 13.000 Sensör, analizör ve cihaz yönetimi

yapmakta, 50 milyar data yönetimi ile büyük veri tabanı sunmaktadır. www.sim.csb.gov.tr web adresi üzerinden, entegre edilen veri tabanları ile oluşturulan 700'ün üzerinde raporlama ekranı ile havza, deniz, hava kalitesi, SAİS ve SEÖS raporlarına ulaşabilmektedir. SİM'den edinilen çevresel izleme verileri il müdürlüklerimiz, Bakanlığımız ilgili birimleri ve akademik çalışmalara katkı sağlamaktadır. Ayrıca, IOS ve ANDROİD platformlarda çalışan mobil uygulamalar geliştirilmiştir. 2024 yılı "Sürekli İzleme Merkezi (SİM) ve Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı (KSTK) Yazılımı Bakım Hizmeti Alım İşİ" kapsamında Ocak-Haziran döneminde işin İTP hakedişi yapılmış olup, Ara Rapor teslim edilmiştir. SİM 2024 yılı Sözleşme bedeli 10.000.000,00 TL. (KDV Hariç-Döner Sermaye Bütçesi) olup Ocak – Haziran dönemi arasında 4.000.000,00 TL (KDV Hariç) hakediş ödemesi gerçekleştirilmiştir.

Hava Kalitesi İzleme Faaliyeti

Bakanlığımızca; Ülkemizde Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı çalışmaları 2004 yılında başlamıştır. 2004 yılında SO₂ ve PM₁₀ parametreleri ülkemizin çeşitli illerinde 35 Hava Kalitesi İzleme İstasyonu ile izlenmekte iken ilerleyen yıllarda istasyon yer ve durumuna binaen SO₂ ve PM₁₀ parametreleri yanında CO, NO_x ve O₃ parametreleri de izlenmeye başlanmıştır. Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı bugün itibariyle 81 ilimizde 380 adet Hava Kalitesi İzleme İstasyonuna ulaşmış olup; şu an itibariyle tüm illerimizde hava kalitesi 7/24 izlenmektedir.

Bakanlığımız, kamuoyunun hava kalitesi ile ilgili bilgiye ulaşımını kolaylaştırmak amacıyla izleme sonuçlarını anlık olarak www.havaizleme.gov.tr web adresinden ve Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı Mobil Uygulamasından kamuoyu bilgisine sunmaktadır.

Bakanlığımızca; kamuoyunun konuyu daha iyi anlayabilmesi için, ulusal hava kalitesi indeksi (İyi, Orta, Hassas, Sağlıksız, Kötü, Tehlikeli şekilde şeklinde ifade edilerek) oluşturulmuştur. Ayrıca istasyonların 2023 yılı ölçüm sonuçlarının Avrupa Çevre Ajansına raporlanmasıyla ilgili iş ve işlemler Eylül ayı sonuna kadar tamamlanacaktır.

Sınır Aşan Hava Kirliliğinin İzlenmesi faaliyeti ile ilgili olarak Ülkemizin taraf olduğu Sınır Aşan Hava Kirliliği sözleşmesi ve Avrupa'dan Gelen Kirlilik Taşınımının İzlenmesi (EMEP) protokolü kapsamında; Ankara Çubuk, İzmir Seferihisar ve Kırklareli Vize'de bulunan EMEP istasyonları faaliyet göstermektedir.

Ayrıca; İstanbul, İzmir, Ankara, Konya, Samsun, Erzurum, Adana ve Diyarbakır merkezli 8 adet Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, Genel Müdürlüğümüze bağlı olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemi (SEÖS) İzleme Faaliyeti:

Kirletici vasfı yüksek tesislerin mevzuatta belirlenen emisyon sınır değerleri kapsamında sürekli olarak izlenmesi faaliyeti Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleriyle gerçekleştirilmekte ve Sürekli İzleme Merkezinde raporlanmaktadır. Mevcut durumda ülkemizde 406 tesise ait 784 bacada sürekli izleme faaliyeti yapılmaktadır.

Çevre Denetim Faaliyetleri:

2024 yılı ilk 6 ayında Bakanlık Merkez ve Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerimiz tarafından 29.102 tesise ÇED izleme ve çevre denetimi gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen denetimler sonucunda Çevre Kanunu'na aykırı faaliyette bulunan tesislere toplam 753.356.758,01 TL idari para cezası uygulanmış, 202 tesisin faaliyeti durdurulmuştur.

Katı Yakıt Piyasa Gözetimi ve Denetimi ile ilgili; yetki devri yapılan belediyeler ve 81 ilin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüklerince; 12.571.304 ton katı yakıt denetlenmiş olup, 725.835 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Çevre Denetimlerinin Planlanması:

Çevresel açıdan daha riskli tesislerin daha sık denetlenmesine yönelik uygulanan Çevre Denetimlerinin Planlanması yöntemi 81 İl Müdürlüğümüzde yürütülmektedir.

E-Denetim Yazılımı:

Çevre denetim süreçleri 01.01.2015 tarihinden itibaren Bakanlık merkez ve taşra teşkilatımız tarafından Çevre Denetim Uygulaması (E-denetim) sistemi üzerinden yürütülmektedir. E-Denetim programında çevre denetimlerinin yapılması, tutanağın, denetim raporunun ve idari yatırım karar tutanaklarının hazırlanması ve kaydedilmesi, idari yaptırım ve varsa ilgili dava süreçlerinin sistem üzerinden takibinin yapılması mümkün olabilmektedir. Çeşitli parametrelerle istatistik ve raporlama yapılabilmektedir.

Yeni bilişim teknolojilerindeki gelişmelere uygun şekilde, mevcut ve gelecekteki kullanıcı ve veri yükünü taşıyabilecek kapasitede, çeşitli veri paylaşım yapılarına uyumlu, mevzuat gelişmeleri açısından esnekliğe sahip, mobil çevre denetim uygulaması ile daha uyumlu olarak çalışacak yeni bir Çevre Denetim Uygulaması (E-denetim) yazılımının geliştirilmesine ihtiyaç duyulmuştur. Bu kapsamda, 2022 yılı Yatırım Programı DKH-Sosyal-Çevre Sektöründe yer alan 2022K10-183741 numaralı "Çevre Denetim Uygulaması Yazılım Geliştirme" projesi, ödenekleri ile birlikte Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü'ne aktarılmış ve e-denetimin yeniden yazılımına başlanılmıştır.

2024 yılı Mayıs ayı itibari ile Bakanlığımız Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü tarafından yeni çevre denetim uygulaması (E-denetim) yazılımı projesi tamamlanmış olup test çalışmalarında sona gelmiştir.

Bu çerçevede, güncel yazılım alt yapıları ve .NET programlama dili ile yenilenen Çevre Denetim Uygulamasının (E-Denetim) canlı yayına alınmadan önce, Genel Müdürlüğümüz birimlerine ve taşra teşkilatına tanıtılmak üzere Ankara, Konya, İstanbul, Bursa, İzmir, Şanlıurfa, Diyarbakır, Van ve Samsun illerinde "Yeni Çevre Denetim Uygulaması Bölgesel Çalışma Toplantıları" gerçekleştirilmiştir.

Sürekli Denetim Merkezi:

Çevre kirliliklerine müdahalede Bakanlığımız ve İl Müdürlüklerimizin arasında dijital ortamda bilgi ağı oluşturulması, çevresel kirliliklerde hızlı bir biçimde müdahale edilmesini sağlamak ve tüm ülkede çevre denetimlerinin tek merkezden planlanması, yönetilmesi ve takip edilmesi amacıyla Sürekli Denetim Merkezi kurulmuştur.

Sürekli Denetim Merkezi Türkiye Yüzyılı vizyonunun gerçekleşmesine katkı sağlayacak Cumhuriyetimizin referans projeleri arasında, Sürekli İzleme Merkezi ile birlikte yer almaktadır.

Vaka Bildirim Uygulaması

Mevcut çevre bilgi sistemlerine (çevre kalitesi izleme sistemleri, e-izin, e-çed, MOTAT, e-denetim, mobil denetim vb.) ilişkin verilerin, ATLAS verilerinin (coğrafi ve jeolojik değişim) ve mümkün olan uzaktan algılama sistemlerinin kurulmasıyla elde edilecek verilerin coğrafi bazda bütüncül olarak değerlendirildiği bir çevre denetim sisteminin kurulması amaçlanmıştır. Bakanlığımız tarafından geliştirilen Vaka Bildirim Uygulaması ile Bakanlığımız ile taşra teşkilatı arasında, yaşanan çevre olaylarına ilişkin doğrudan bilgi alışverişi sağlanacak olup elde edilecek veriler merkezde bulunan kontrol odasına aktarılarak değerlendirilecek ve olası kirlilik durumlarının ivedi olarak tespit edilmesi, ilgili birimlere online olarak denetim atamasının yapılarak hızlı müdahalenin gerçekleştirilmesi sağlanacaktır. Yazılım tamamlanmış olup geliştirme çalışmaları ve pilot uygulamalar devam etmektedir.

Mobil Çevre Denetimi Yazılımı

Mobil Çevre Denetim Uygulaması Yazılım Geliştirme Projesi kapsamında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatınca yapılan çevre denetim süreçlerinin yürütüldüğü çevre e-denetim yazılımına entegre olarak çalışacak ve çevre denetim tutanaklarının sahada online tutulmasını sağlayacak mobil denetim uygulaması tamamlanmıştır. Çevre denetim tutanakları sahada tabletlerle online tutulabilmekte ve Bakanlık merkez tarafından takip edilebilmektedir.

3.1.2. PROJELER

Türkiye Çevre Etiket Sistemi (2021K10-167192):

Bakanlığımız ile Orta Doğu Teknik Üniversitesi arasında gerçekleştirilen Türkiye Çevre Etiket Sisteminin (TÇES) Geliştirilmesi Projesi kapsamında TS EN ISO 14044 standardına uygun olarak yaşam döngüsü değerlendirmesi yapılarak hazırlanan ıslak mendil, mobilya ve kişisel hijyen ürün grubu çevre etiketi kriterleri 05.04.2024 tarihinde yayımlanmıştır.

2024 yılında, Türkiye Çevre Etiket Sistemi (TÇES) kapsamında 1 (bir) ürün grubunda (Yağlayıcılar) çevre etiketi kriterleri belirlenecektir. Bu hususta gerçekleştirilecek olan yeni projenin yaklaşık maliyet çalışmaları tamamlanmıştır.

Hava Kalitesi İzleme (2014K10-169742):

Söz konusu Proje, 2014-2020 yılları Yatırım programlarında Hava Kalitesi İzleme İstasyonlarının Kurulması ve Bakım-Onarım Projesi olarak 2014K100040 Proje numarası ile yer almakta iken 2021 yılı yatırım programında revize edilerek Hava Kalitesi İzleme şeklinde değiştirilmiştir. Proje 2 alt projeye ayrılmış olup, aşağıda yer almaktadır.

- 1: Hava Kalitesi İzleme İstasyonlarının Kurulması ve Bakım-Onarımı
- 2: Güneydoğu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğüne Ait İllerde İstasyon Kurulumu

Alt Proje-1: Hava Kalitesi İzleme İstasyonlarının Kurulması ve Bakım-Onarımı : Bu Proje ile Ülke genelinde Bakanlığımıza ait hava kalitesi izleme istasyonlarının bakım, onarım ve kalibrasyon işlerinin düzenli bir şekilde yapılması ve söz konusu istasyonlarda yer alan cihaz ve ekipmanların daha sağlıklı çalışması için gerekli sarf ve yedek malzeme alımının yapılması hedeflenmektedir.

Bakanlığımız ile Temiz Hava Merkezi Müdürlüğüne bağlı ve Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı'nda hava kalitesi izleme istasyonlarına ait bakım, onarım ve kalibrasyon işlemleri gerçekleştirilmektedir. Merkez ve 8 adet Temiz Hava Merkezi Müdürlüklerince projenin ilgili bütçesinden sarf ve yedek malzeme alımı için 60.000.000,00 TL (Döner Sermaye) ile bakım, onarım ve kalibrasyon iş ve işlemleri için 49.890.000,00 TL (Genel Bütçe) olmak üzere toplam 109.890.000,00 TL (KDV Dahil) ödenek bulunmaktadır.

Sarf ve yedek malzeme alımı için işe ait ihale gerçekleştirilmiş olup, sözleşme imzalama aşamasına gelinmiştir. İstasyon bakım, onarım ve kalibrasyon işinde hakediş işlemleri devam etmektedir.

Alt Proje-2: Güneydoğu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğüne Ait İllerde İstasyon Kurulumu : Hava kalitesi izleme istasyonlarının kurulumu için gerekli şartname hazırlanmış olup, aklaşık maliyet belirleme çalışmaları tamamlanmıştı. Ancak 2024/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile söz konusu işe ait bütçe ödeneği %10 oranında kesintiye uğradığından ihtiyaçlar bütçe olanakları çerçevesinde tekrardan gözden geçirilerek yaklaşık maliyet belirleme çalışmalarına yeniden başlanmıştır. İhale yapılmasının ardından istasyon kurulumları gerçekleştirilecektir.

Söz konusu proje ait ödenek 120.000.000,00 TL iken, 108.000.000,00 TL. (KDV Dahil)' ye düşürülmüştür.

Marmara Denizi Bütünleşik Modelleme-Faz3 (2024K10-225378)

DEN-İZ Programı bulguları ve deniz bilimleri enstitülerinin çalışmaları sonucunda Marmara Denizi'nin ara ve alt tabakasında çözünmüş oksijende azalma tespit edilmiştir. Buradan hareketle Bakanlığımız 2017 yılında acil tedbirleri belirlemek amacıyla Marmara Denizi Bütünleşik Modelleme Sistemi (MARMOD) Projesi-Faz I çalışmalarını başlatmıştır. ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü koordinasyonu ile 2017 yılında gerçekleştirilen MARMOD Projesi FAZ I aşamasında Marmara Denizi'ne yönelik tek boyutlu model çalışmaları yapılmış, veri tabanı oluşturulmuş ve besin yükü bütçeleri belirlenmiştir.2021 yılında bu çalışmaları 3 boyutlu modele taşımak ve Marmara Denizi'nin "Dijital İkiz"inin altyapısının oluşturulması amacıyla MARMOD FAZ II başlatılmıştır. DEN-İZ Programımızın ve MARMOD Projemizin çabaları sayesinde 2021 yılında meydana gelen "Müsilaj Olayı" hızlı ve etkin bir şekilde çözümlenebilmiştir.

Marmara Denizi'nin sağlıklı bir ekosisteme sahip olmasını sağlamak ve besin yükü kirliliği sorununa ilişkin kademeli yük azaltım stratejilerinin Dijital İkiz kapsamında oluşturulmasına yönelik MARMOD Projeleri serileri devam ettirilmektedir.

Genel Müdürlüğümüzce yürütülen ve ODTÜ-Deniz Bilimleri Enstitüsü koordinasyonunda gerçekleşecek olan MARMOD FAZIII Projesi 10 Temmuz 2024 tarihinde protokolün taraflarca imzalanmasının ardından başlamıştır.

MARMOD Faz III Projesi ile Faz II'de altyapısı kurulan, geliştirilen modelleri ve toplanan verileri kapsayan bütüncül bir Dijital İkiz uygulamasının yapısının geliştirilmesi, yeni gözlem ve verilerle veri tabanının güncellenmesi, modellere girdi sağlanması, karar destek sistemlerin oluşturulması ve sonuçlarının yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

3.1.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Herhangi bir mevzuat çalışması bulunmamaktadır.

3.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ

3.2.1. FAALİYETLER

Çevre Kanunu Gelirleri İle Yürütülen Faaliyetler:

Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı (DEN-İZ):

Program kapsamında 2024 yılı kış seferleri tüm denizlerimizde 425 noktada tamamlanmış ve sefer raporları teslim edilmiştir. Temmuz-Aralık 2024 döneminde; Temmuz-Ağustos ayında Karadeniz ve Marmara yaz seferi, Ağustos-Eylül ayında ise Akdeniz ve Ege Denizi yaz seferleri başlayacaktır. 2024 yılı Aralık ayında 2024 yılı Final Raporları teslim edilecektir.

DEN-İZ 2024 yılı Temmuz-Aralık dönemi 28.800.000,00 TL. (KDV Dahil) hakediş ödemesi gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED), İzin ve Denetim:

Sürekli Atıksu İzleme Çalışmaları (SAİS)

Ülke genelinde yüksek kapasiteli arıtma tesisleri çıkış suları SAİS istasyonu ile 7/24 izlenmeye devam edilecektir.

Sürekli İzleme Merkezi (SİM)

2024 yılı "Sürekli İzleme Merkezi (SİM) ve Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı (KSTK) Yazılımı Bakım Hizmeti Alım İşi" kapsamında Temmuz ayında Ara Raporun eksiklikleri bildirilecektir. Çalışmalar Aralık sonu itibari ile tamamlanacaktır.

SİM 2024 yılı Temmuz – Aralık dönemi arasında 6.000.000,00 TL (KDV Hariç) hakediş ödemesi gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Hava Kalitesi İzleme Faaliyeti

Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı kanalıyla 81 ilimizde 380 adet Hava Kalitesi İzleme İstasyonunda ülkemizin hava kalitesi 7/24 izlenmeye devam edilerek mevcut ağın genişletilmesi çalışmaları devam edecek olup, istasyon sayısının 2024 yıl sonuna kadar 382' e ulaştırılması hedeflenmektedir.

Ayrıca istasyonların 2023 yılı ölçüm sonuçlarının Avrupa Çevre Ajansına raporlanmasıyla ilgili iş ve işlemlerin Eylül ayı sonuna kadar tamamlanması hedeflenmektedir.

Çevre Denetim Faaliyetleri:

2024 yılı sonunda stratejik planda yer alan planlı birleşik çevre denetimi hedefine ulaşılacağı öngörülmektedir.

E-Denetim Yazılımı:

Yeni e-denetim yazılımının canlı yayında kullanılmaya başlanması öngörülmektedir.

Mobil denetim:

Tutanakların sahada online olarak tutularak merkezden anında görülmesi ve takip edilmesi sağlanmaktadır. Mobil denetimin yaygınlaştırılması sağlanarak, matbu tutanak (kağıt) kullanımının azaltılması amaçlanmaktadır.

Sürekli Denetim Merkezi:

Denetim ve izleme işlemlerinin tek noktadan, sürekli ve anlık olarak yürütülmesi amacıyla çalışmalar devam edecektir. Sürekli Denetim Merkezi bünyesinde Çevre Vaka Bildirim Uygulaması kullanılmaya başlanacaktır.

Vaka Bildirim Uygulaması:

Yazılım çalışmaları tamamlanmış olup, kullanıcı eğitimleri ve yazılım geliştirme çalışmaları devam etmektedir.

3.2.2. PROJELER

Türkiye Çevre Etiket Sistemi (2021K10-167192):

Türkiye Çevre Etiket Sistemi (TÇES) kapsamında 1 (bir) ürün grubunda (Yağlayıcılar) çevre etiketi kriterlerinin belirlenmesi için gerçekleştirilecek olan yeni projenin sözleşmesinin imzalanarak, çevre etiketi kriter belirleme çalışmalarına başlanması hedeflenmektedir.

2024 yılı Yatırım Programında yer alan söz konusu projenin bütçe ödeneği 2.700.000,00 TL. (KDV Dahil) dir. Proje beş aylık olup iki hakediş gerçekleştirilecektir. İlk hakedişte proje bedelinin %40 'ı ikinci hakedişte ise proje bedelinin %60'ı ödenecektir.

Ayrıca 2021K10-167192 numaralı Yatırım Programında yer alan projenin haricinde Türkiye Çevre Etiket Sisteminin yaygınlaştırılması kapsamında Bakanlığımız Döner Sermaye bütçe kaleminden karşılanmak üzere bir ürün grubunda (Kişisel Bakım ve Kozmetik) daha çevre etiketi kriterlerinin belirlenmesi planlanmaktadır. Bütçesi 3.000.000 TL (KDV hariç) olup 2024 yılı sonunda tamamlanması planlanmaktadır.

Hava Kalitesi İzleme (2014K10-169742):

Alt Proje-1: Hava Kalitesi İzleme İstasyonlarının Kurulması ve Bakım-Onarımı: Bu Proje ile, Ülke genelinde Bakanlığımıza ait hava kalitesi izleme istasyonlarının bakım, onarım ve kalibrasyon işlerinin düzenli bir şekilde yapılması ve söz konusu istasyonlarda yer alan cihaz ve ekipmanların daha sağlıklı çalışması için gerekli sarf ve yedek malzeme alımının tamamlanması hedeflenmektedir.

Alt Proje-2: Güneydoğu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğüne Ait İllerde İstasyon Kurulumu: Projenin, yeni ödeneği çerçevesinde hava kalitesi izleme istasyon kurulumlarının gerçekleştirilerek veri akışının Bakanlığımıza sağlanması ile birlikte Güneydoğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğüne bağlı illerde hava kalitesi izleme altyapısının tamamlanması hedeflenmektedir.

Marmara Denizi Bütünleşik Modelleme-Faz3 (2024K10-225378)

MARMOD FAZIII Projesi 10 Temmuz 2024 tarihinde protokolün taraflarca imzalanmasının ardından başlamıştır. Yüklenici Temmuz-Ağustos ayında İş Termin Planı sunacaktır. Temmuz ayında ilk sefer başlayacaktır. 2024-2025 döneminde 2 yıllık yürütülecek olan projenin 2024 yılı faaliyetleri Aralık ayında tamamlanacak, ara raporu teslim edilecektir.

MARMOD FAZIII Proje Protokolü kapsamında, 2024 yılı Temmuz-Aralık dönemi arasında 17.160.000,00 TL'nin (KDV Dahil-Döner Sermaye Bütçesi) hakkediş ödemelerinde kullanılması hedeflenmektedir.

3.2.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Herhangi bir mevzuat çalışması bulunmamaktadır.

4. YAPI İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

4.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ

4.1.1. FAALİYETLER

Binalarda Enerji Verimliliği Faaliyetleri:

Dünya Bankası finansmanlı toplam 200.000.000 ABD Doları kredi ve hibe destekli Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Projesi kapsamında kamu binalarında enerji verimliliği uygulamaları yapılmakta, kamu binalarının enerji giderlerinde en az %20 azalma sağlanması hedeflenmektedir. 2025 yılı sonuna kadar devam edecek proje ile toplamda 500'e yakın kamu binasının enerji iyileştirmesinin yapılması planlanmaktadır.

Proje 2024 Yılı Yatırım Programının Enerji Sektöründe 7.218.198.000 TL proje tutarı ve 1.909.511.000 TL 2023 yılı ödeneği ile yer almaktadır. 2024 yılı Ocak – Haziran ayları arasında 1.900.000.000 TL harcama gerçekleştirilmiştir.

Ocak – Haziran 2024 Döneminde gerçekleştirilen işler:

KABEV Projesi kapsamında 565 adet kamu binasında enerji verimliliğine yönelik etüt ve proje çalışmaları tamamlanmıştır. %20’i enerji tasarruf hedefi %40’a yükseltilmiştir. 372 adet kamu binasının 200 milyon dolarlık yapım ihaleleri gerçekleştirilmiş, bu binalardan 318 adedinin geçici kabul süreci tamamlanmış ve ölçme, doğrulama sürecine geçilmiştir. Bu 318 binada:

Ortalama %41 enerji tasarrufu oranı yakalanmıştır.

280 milyon kWh/yıl enerji tasarrufu sağlanmıştır.

70.000 ton CO₂/yıl emisyon azalımı gerçekleşmiştir.

26.000 adet/yıl ağaç korunmuştur.

18 mW kurulu güce sahip güneş enerji santrali kurulmuştur.

Ankara, Karabük, Bursa, İstanbul, Antalya, Karaman, Sakarya, Kocaeli, Zonguldak, Denizli, İzmir, Rize, Trabzon, Giresun, Samsun, Adana, Osmaniye ve Mersin illerindeki 565 kamu binasında enerji verimliliği çalışmaları tamamlandığında toplamda 800 milyon TL/yıl tasarruf sağlanacaktır. Ayrıca yenilenebilir enerji üretimi ön planda tutulan KABEV Projesi ile binaların çatısına ve otoparklarına kurulan güneş enerjisi santralleri ile kamu binalarımız kendi elektriğini üreten konuma gelmiştir.

İstanbul’da bulunan 3 önemli üniversitelerimizden, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi ve Boğaziçi Üniversitesinin enerji verimliliği çalışmaları devam etmekte ve 2024 yılı sonunda tamamlanacaktır.

2024 yılı ilk yarısına kadar tahsis edilen kredinin %71 kullanılmıştır. Proje Kapsamında 15 adet danışmanlık ihalesi, 22 adet yapım ihalesi yapılarak sözleşmeye bağlanmıştır. KABEV Projesi 31 Aralık 2025 tarihinde tamamlanacaktır.

2025 yılı sonunda tamamlanacak olan KABEV Projesi ile 565 kamu binasında:

Yıllık 327 milyon kilowatt-saat (kWh) enerji tasarrufu

Toplam yenilenebilir enerji kurulu güç 32 MW

133 bin ton/yıl CO₂ emisyon azaltımı sağlanacaktır.

İskan Uygulamaları:

5543 Sayılı İskân Kanunu kapsamında, 2024 Yılı Yatırım Programı hazırlanmış olup, 01.03.2024 tarih ve E.8934589 sayılı oluru ile Bakan Onayı alınmıştır. Devlet Eliyle İskân Çalışmaları kapsamında 5 ilde 6 adet iş, Kırsal Alanda Fiziksel Yerleşim (KEYY) Çalışmaları kapsamında da 23 ilde 73 uygulama olmak üzere; toplamda 79 adet iş, 2024 Yılı Yatırım Programında yer almaktadır.

Ayrıca kırsal alanda fiziksel yerleşimin düzenlenmesi kapsamında muhtelif illerde (23 il) toplam 73 adet iş/2.000 aileye 250.450.000.- TL kredi tahsisi gerçekleşmiştir. Daha sonrasında açıklanan tasarruf tedbirleri kapsamında bu ödenek miktarı 225.406.400.- TL’ye düşürülmüştür. Devlet eliyle iskan kapsamında 2024 Yılı Yatırım Programında yer alan 6 adet proje için ise 286.000.000.- TL ödenek tahsis edilmiştir.

2024 Yılı Yatırım Programı çalışmaları kapsamında Ocak-Haziran Döneminde, 08.1 kaleminden (Yurt İçi Borç Verme-K.E.Y.Y’li konutlar) Yatırım Programında yer alan Aksaray, Erzincan, Erzurum, İzmir, K.Maraş, Muş ve Tunceli illerinde toplam da 28.530.000.- TL (30.06.2024 tarihi itibarıyla) tutarında ödenek harcanmıştır. İşler süratle devam etmektedir.

"06.4-Gayrimenkul Alımları ve Kamulaştırması" Ödeneği (Kırsal Alan Planlaması Sektörü) kaleminden 2024 Yılı ilk 6 aylık dilimin de; Adıyaman, Çorum, İstanbul, Samsun ve Malatya

illerinde toplam da 26 adet konut ve tarım arazisi satın alımı için 25.785.129.- TL ödenek gönderilmiştir. 2024 Yılı için Kamulaştırma ödeneği olarak 30.000.000.- TL'lik ödenek belirlenmiştir.

Kamu Binalarında Etüt, Proje ve Yapım Faaliyetleri:

Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Lojistik Merkez Proje İşleri Bakanlığımız, afet ve acil durumlarda kullanılan Bakanlığımıza ait mobil araçların, karavanların, konteynerlerin, vb. malzeme ve ekipmanların korunmasına, depolanmasına, dağıtımının sağlanmasına ve konaklama imkanı olan lojistik merkez binası yapılmasına ihtiyaç duymaktadır.

07.02.2024 tarihinde proje ihalesi yapılmış olup 06.03.2024 tarihinde 1.340.000 TL(KDV hariç) tutarına TGS Mimarlıkla proje sözleşmesi imzalanmıştır. Herhangi bir hak ediş ödemesi yapılmamıştır. Toplam 2 hakediş ödemesi yapılacaktır.

Proje süreci sözleşme imzalandığı tarihte başlamış olup haziran ayına kadar projeye ait avan proje statik ve tesisat öneri raporları hizmeti alınmıştır.

Projenin 2024 yılında bitirilmesi amaçlanmaktadır. 2024 ve 2025 yılı içerisinde yapım süreci başlayıp devam etmesi planlanmaktadır.

Yapı Denetimi Faaliyetleri:

Ulusal Yapı Denetimi Sistemi Yazılımından alınan verilere göre 2024 yılı Ocak-Haziran döneminde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerimizce laboratuvar kuruluşlarına 7 adet belgelendirmeye esas, 219 adet ara denetim, 33 kısmi denetim olmak üzere toplam 259 adet laboratuvar denetimi gerçekleştirilmiştir.

2024 yılı Ocak-Haziran döneminde 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun kapsamında görevini mevzuata uygun olarak yerine getirmeyen laboratuvar kuruluşları hakkında Kanunun 8 inci maddesi uyarınca uygulanan uyarma cezasına ilişkin idari müeyyide işlem sayısı 20, idari para cezası sayısı 71 ve belge iptali işlem sayısı 1'dir.

4708 sayılı Kanun kapsamında faaliyet gösteren laboratuvar kuruluşlarına ilişkin 24 adet yapı malzemesi laboratuvarı, 2 adet zemin laboratuvarı olmak üzere 26 adet izin belgesi verilmiş olup; 56 adet Yapı Malzemesi Laboratuvarı Denetçi Belgesi, 8 adet Zemin Laboratuvarı Denetçi belgesi olmak üzere toplam 64 adet laboratuvar denetçi belgesi düzenlenmiştir.

Elektronik Beton İzleme Sistemi ile 01.01.2024 – 30.06.2024 tarihleri arasında 83272 yapıdan 4.485.951 adet beton numunesi alınarak test edilmiş.

Yeni Yapım Teknolojileri ve Bina Modelleri

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında Bakanlığımız (Yapı İşleri Genel Müdürlüğü) tarafından yürütülen inşaat faaliyetleri için hazırlanan tip köy konutu projeleriyle ilgili olarak, bu projelerin yapımında kullanılacak yeni yapım teknolojileri üzerine çalışmalar yapılmış ve uygulanabilecek yenilikçi yöntemler üzerine çalışmalar yapılarak uygulama projeleri hazırlanmıştır. Yenilikçi bu yöntemler ve hazırlanan projelerin tanıtımını içeren kitapçık hazırlanmış ve bu kitapçıkta verilen kare kodlar ile projelere erişim sağlanmıştır. Kitapçıkta yer verilen yenilikçi yöntemlerle ilgili tanıtıcı bilgiler ve yaklaşık maliyetleri verilmiş olup, bu yöntemler;

Monolitik panel sistemler

Ahşap panel sistemler

Hafif çelik sistemler

Ağır çelik sistemler

Ön üretilmiş çift cidarlı panel sistemler

Hibrit duvarlı çelik sistemler

3D yazıcı ile beton sistemler

Donatılı panel sistemler

Çapraz lamine ahşap (CLT) sistemler

Çok katlı sıcak hadde çelik taşıyıcı inşaat sistemleri

Fiber Kompozit Modüler Taşıyıcı Sistemler

Kesme Taş ile Yapılan Yığma Yapıların Tasarım Yöntemlerinin Geliştirilmesi Ar-Ge Projesi

Bakanlığımız ve KTO-Konya Karatay Üniversitesi arasında imzalanan “Kesme Taş ile Yığma Yapıların Tasarımı Metodlarının Geliştirilmesi” Ar-Ge projesi 30.04.2024 tarihinde tamamlanmış olup; tasarımın genel esasları, malzeme, imalat-montaj, kalite kontrol, tasarımın temel esasları, yapı detayları, uygulama esasları ve kontrol esaslarına ilişkin kılavuz hazırlanmıştır.

Ulusal Deprem ve Yapı Mühendisliği Laboratuvarı Kurulması

Depreme dayanıklı yapı stoku oluşturabilmek, ekonomik ve yeni tapım teknolojileriyle çözüm önerileri sunarak ülke kaynaklarının verimli bir şekilde kullanımını sağlamak, ülkemizin bulunduğu coğrafyada hizmet vererek yapı teknolojisinin öncü ülkesi haline gelmek, bina tasarımı ve uygulamasında kullanılacak yapı malzemeleri konusunda gelişim sağlamak üzere eğitim faaliyetleri ve üniversitelerle iş birlikleri yürütülebileceği bir merkez kurmak amacıyla Gebze Teknik Üniversitesi Rektörlüğü ile Bakanlığımız arasında protokol imzalanmıştır. Kurulacak laboratuvar ile;

- Köprü kiriş/kolonları, prefabrik yapılar, kule, baca, silo, tank, ölçekli yapılar, yüksek yapı, baraj, tarihi yapılar, kıyı-liman yapıları, gömülü alt yapılar, rüzgâr titreşim ve benzeri sistem testlerinin yapılması,
- Sismik yalıtım, sönümleyici, enerji iletim bağlantı parçaları, dış cephe kaplama, iskele ve benzeri eleman testlerinin yapılması,
- Hastane ekipmanları, asma sistemleri, yükseltilmiş döşeme, IT ekipmanları, sunucu odaları, kabinleri, temiz odalar ve benzeri yapısal olmayan eleman testlerinin yapılması,
- Hidroloji, hidrolik, kıyı-liman mühendisliği ve tsunami deneylerinin yapılması,
- Afet tehlikesine karşı yapısal olan ve olmayan elemanları yapı sağlığı izleme yöntemleri ile uzaktan izlemek ve raporlamak, endüstri yapılarında risk azaltma sistemlerinin geliştirilmesi ve uygulanması,
- Zemin ve zemin yapıları deneylerinin gerçekleştirilmesi
- Malzeme deneylerinin yapılması,

planlanmaktadır. İmzalanan protokol ile laboratuvar altyapı sisteminin kurulmasına yönelik olarak mevcut altyapının geliştirilmesi için gerekli olan finansmanın sağlanmasına Bakanlığımız tarafından destek verilecektir.

4.1.2. PROJELER

Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Uygulamaları (2019D00-131876)

Bakanlığımız Yapı İşleri Genel Müdürlüğü tarafından Dünya Bankası kredisi ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı desteği ile 200 milyon Dolar finansmanlı "Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Projesi" yürütülmektedir. 16 Mart 2020 tarihinde efektif olan projenin hedefi, kamu binalarında enerji kullanımını azaltmak ve ulusal bir programı desteklemek için uygun

sürdürülebilir finansman ve kurumsal mekanizmalar geliştirmek ve ölçeklendirmek için bir geçiş planı geliştirmektedir.

Proje ile okul, hastane, idari binalar, üniversite kampüslerini içeren 500-700 adet kamu binasında enerji etütleri yapılarak elde edilecek tasarruf seviyeleri tespit edilmekte, yatırım maliyetleri ile birlikte raporlanarak ve uygun bulunan kamu binalarında minimum %20 enerji verimliliği ve enerji tüketimlerinde azalma gerçekleştirilmektedir.

Kamu ve Belediye Yenilenebilir Enerji Projesi (2023D00-215894)

Proje kapsamında kamu binalarının öz tüketimlerin tamamının veya bir kısmının karşılanması ve binalarda elektrik giderlerinin düşürülmesi sağlanacaktır. Kamu personeli ve bina kullanıcıları doğrudan etkilenecek taraflardır. Ayrıca proje fizibilite ve inşaat ihaleleri ile inşaat sektöründe çalışan mimar, inşaat mühendisi, makine mühendisi, elektrik mühendisleri, tedarikçi firmalar, inşaat şirketleri, panel üretim şirketleri, enerji verimliliği şirketleri, tekniker ve teknisyenlere yönelik yeni iş alanları ortaya çıkacak, sosyal ve ekonomik olarak sağlanacak ve sektör için pazar oluşturularak fayda sağlanacaktır.

Proje 2024 Yılı Yatırım Programının Enerji Sektöründe 9.197.500.000 TL proje tutarı ve 574.719.000 TL 2024 yılı ödeneği ile yer almaktadır. 2024 yılı Ocak – Haziran ayları arasında 1.000.000 TL harcama gerçekleştirilmiştir.

Projenin genel amacı, yıllık elektrik enerji gideri yüksek olan kamu binalarının (eğitim binaları, yurtlar, hastaneler ve idari binalar vb.) elektrik öz tüketim değerlerinin tamamını veya bir miktarını güneş enerjisi santrali kurularak yenilenebilir enerjiden karşılamaktır.

Kamu Bina Stoğu Enerji Performansı Güçlendirme [AB-1] (2023D00-217031)

Herhangi bir Harcama gerçekleşmemiş olup 2025 yılında ihalelere başlanacaktır.

Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Uygulamaları-2 (2024D00-231546)

2024 yılı yatırım programında yer alan ve cari yılda efektif olacak proje, 300 Milyon Dolar finansman sağlanmış olup 2030 yılında tamamlanması öngörülmektedir.

Hizmet Binası İnşaatı (2017K09-3813)

Siirt Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Hizmet Binası Sözleşmesi 24.01.2023 tarihinde imzalanmış ve işe başlanmıştır.

Bina %90 seviyesinde tamamlanmıştır. Çevre düzenleme imalatları devam etmektedir.

Elazığ Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Hizmet Binası Sözleşmesi 12.01.2023 tarihinde imzalanarak işe başlanmış olup Bina %65 seviyelerinde tamamlanmıştır. Kaba İnşaatı bitti. Çatı ve cephe kaplamaları devam etmektedir. İç mekan sıva ve boya imalatları devam etmektedir.

Afyonkarahisar Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Hizmet Binası Birinci kısmın iş bitim tarihi 04.07.2024 olup binanın zemin iyileştirme, kaba ve ince imalatları genel olarak tamamlanmıştır. Kapı ve pencere doğrama imalatlarının tamamlanmasını müteakip birinci kısmın geçici kabul aşamasına geçilecek olup, inşaat ilerleme oranı için birinci kısım için fiziki olarak yaklaşık %97 seviyesindedir. İşin ikinci kısmı düşünüldüğünde inşaat ilerleme yüzdesi fiziki olarak toplamda %87 seviyesindedir.

Manisa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Hizmet Binası Proje arasa karşılığı yapımından vazgeçilmiştir.

Kocaeli Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Hizmet Binası Yapım işi ihalesi henüz yapılmamıştır .

Türkiye Deprem Sonrası İyileşme ve Yeniden İmar (2023G00-217198)

6 Şubat 2023'te saat 04.17'de Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesinde 7,7 büyüklüğünde, aynı gün dokuz saat sonra yine Kahramanmaraş üslü 7,6 büyüklüğünde depremler meydana geldi. Deprem Gaziantep, Hatay, Osmaniye, Adıyaman, Şanlıurfa, Diyarbakır, Malatya ve Adana başta olmak üzere çevre illerde yoğun olarak hissedildi. Yalnızca Türkiye sınırları içinde 13 milyon kişi depremden doğrudan etkilendi

Depreminin ardından il etapta afet bölgesi ilan edilen 11 ilimiz Kahramanmaraş, Gaziantep, Hatay, Kilis, Diyarbakır, Adana, Osmaniye, Şanlıurfa, Adıyaman, Malatya ve Elâzığ ardından yapılan hasar tespit çalışmalarında 11 ilimiz Bingöl, Kayseri, Mardin, Tunceli, Niğde ve Batman illerimizde de yer alan bazı yerleşim bölgeleri genel hayata etkili afet bölgesi ilan edilmiştir.

Genel Müdürlüğümüzce Dünya Bankası finansmanı kapsamında Türkiye de Deprem Sonrası İyileşme ve Yeniden İmarı kapsamında kırsal alanlar da yapılacak olan deprem konutları yeniden yapım projesi (KADİYAP) kapsamında programa alınan illerde kırsal konut inşaatı yapılmaya başlanmıştır.

Bu kapsamda Başkanlığımızca Malatya Kahramanmaraş ve Elâzığ illerinde Genel Müdürlüğümüzce belirlenen kırsal alanlara afet konutu yapımı için ihaleler düzenlenmiş ve ihale edilen işler aşağıda tabloda belirtilmiştir.

2024 YILI KURUMSAL MALİ DURUM VE BEKLENTİLER RAPORU

İŞİN ADI	YÜKLENİCİ	SÖZLEŞME TARİHİ	SÖZLEŞME TL/ DOLAR	SÖZLEŞME DOLAR
Malatya İli Akçadağ İlçesi Ören Mah.Kırsal 287 Adet	Pekintaş Yapı San. ve Tic. Ltd. Şti.	07.11.2023	₺1.044.000.000,00	\$31.351.351,35
MALATYA-2_Pütürge/R (105 konut)	Çevre Mühendislik İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.	20.02.2024	₺330.000.000,00	\$9.909.909,91
ELAZIĞ-1_Arıcak-Alacakaya (79 Konut)	İmaj Altyapı Üst Yapı Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi	20.02.2024	\$8.190.443,63	\$8.190.443,63
K.MARAŞ-1_Soğukpınar (96 konutHÇ)	Bulut Yeşil Yapı A.Ş. ve AGV Yapı Ticaret LTD. ŞTİ. İş Ortaklığı	26.02.2024	\$8.624.799,07	\$8.624.799,07
K.MARAŞ-2_Nurhak-Kullar (151 konutHÇ)	Çevre Mühendislik İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.	20.02.2024	₺449.000.000,00	\$13.483.483,48
ELAZIĞ-2_Alacakaya-Arıcak (171 konut)	Danyal Yapı İnş. Enj. Dan. San. ve Tic. A.Ş. AGV Yapı Tic. Ltd. Şti. İş Ortaklığı	23.02.2024	\$16.818.189,05	\$16.818.189,05
ELAZIĞ-3_Merkez 10 köy (58 konut)	İmaj Altyapı Üst Yapı Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi	15.4.2024	\$5.623.625,51	\$5.623.625,51
K.MARAŞ-3_Nurhak (Yeni Mah) (68 konutHÇ)	Çevre Mühendislik İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.	03.05.2024	₺189.900.000,00	\$5.702.702,70
ELAZIĞ-4_Merkez 8 Köy (172 Konut)	ABRC İnşaat	15.05.2024	\$14.975.389,61	\$14.975.389,61
K.MARAŞ-4_Nurhak (Karşıyaka) (92 konut)	YAFAMühendislik A.Ş.	28.05.2024	₺291.845.000,00	\$8.764.114,11
ELAZIĞ-5 Merkez İlçe 7 Köy (120 konut)	ENSAR İnşaat Ticaret Ltd. Şti. – FENAS Yapı A.Ş. İş Ortaklığı	30.04.2024	₺322.249.492,00	\$9.677.161,92
K.MARAŞ-5_Afşin (B-K Tatlar) (52 konutHÇ)	YAFAMühendislik A.Ş.	28.05.2024	₺134.040.970,74	\$4.025.254,38
			toplam	\$137.146.424,73
			kdv dahil toplam	\$164.575.709,68

Başkanlığımıza aktarılan 2024 yılı bütçe dâhilinde İhale edilen işlerimiz 2024 Haziran sonu itibari ile 1.177.548.053,31 TL olup konutların fiziki seviyeleri %30 ila %40 arasındadır.2024 yılı bütçesinde projeye ayrılan ödeneklerin tümü kullanılması planlanmaktadır. Projelerin Kontrol ve denetim hizmetleri için Müşavirlik ihaleleri yapılmış olup, müşavir firmalar tarafından Faz 1 proje ve Etüt ve Faz 2 kontrol ve denetim hizmetleri alınmaktadır. Bu kapsamda müşavirlik hizmet alımları için 14.711.799,41 TL ödeme yapılmıştır.

Deprem Sonrası Yeniden Yapılanma Türkiye'de Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki Deprem Sonrası Yeniden Yapılanma (Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı-JICA) (2024G00-224663)

Projenin amacı 6 Şubat 2023 Depremin den sonrası afet bölgesi ilan edilen iller için kırsal alanlarda deprem konutu ahır gibi yeniden yapıma çalışması kapsamında Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı JICA tarafından desteklenmektedir. Proje kapsamında Genel Müdürlüğümüzce yapılacak değerlendirmeler ile afet konutunun yapılacağı il / ilçe / köy belirlenerek İhale edilmesi planlanmaktadır. 2024 yılında belirlenen ödeneğin tamamı kullanılacağı planlanmaktadır. Ağustos ayı itibari ile ihaleleri tamamlanarak sözleşmeleri imzalanması planlanan Proje de ihale edilen konutların 2025 yılı ikinci yarısında tamamlanması planlanmaktadır.

Kamu Binaları Deprem Dayanımı ve Enerji Verimlilik (2024I00-235103)

Kamu binalarının deprem dayanımı ve enerji verimliliği projesi (KADEV) Projesi kapsamında olası bir depremde kamu binalarının zarar görmemesi için mevcut kamu binaları, Üniversiteler, yurtlar vb. yapıların güçlendirme ve enerji verimliliğinin sağlanması planlanmaktadır.

Proje dünya bankası kredisi ile desteklendiğinden ihale satın alma iş ve işlemleri Dünya Bankası satın alma esasları çerçevesinde yapılmakta olup Genel Müdürlüğümüzce tespiti yapılacak kamu yapıları belirlenerek bu kapsamda müşavirlik ihaleleri yapılmış olup Faz 1 proje ve etüt çalışmaları ve Faz 2 denetim ve kontrollük hizmetleri ihale edilmiştir. Bu hizmet alımları için 2024 haziran sonu itibarı ile 60.622.395,66 TL8 ödeme yapılmıştır.

işin kodu	işin adı	yüklenici	müşavir	sözleşme tarihi	
SREEPB/WORKS-RET-P01	Boğaziçi Üniversitesi- Kilyos Kampüsü- 1. Öğrenci Yurdu Binası, Yabancı Diller Yüksekokulu (YADYOK) A ve B Blok Binaları ve Sosyal Tesis/Yurt Binası	TIGRIS-HEVSEL	TÜMAŞ	12.01.2024	\$5.500.000,00

Yine Proje kapsamında Boğaziçi Üniversitesi- Kilyos Kampüsü- 1. Öğrenci Yurdu Binası, Yabancı Diller Yüksekokulu (YADYOK) A ve B Blok Binaları ve Sosyal Tesis/Yurt Binası İhale edilmiş ve 2024 Haziran sonu itibarı ile 1.086.654,71 dolar ödeme yapılmıştır.

Bu kapsamda İTÜ, İstanbul Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Hatay Mustafa Kemal Üniversitesinde bulunan yurt ve fakülte binalarının güçlendirme ve enerji verimliliği kapsamında yapım işleri ihale edilmiş olup değerlendirme süreci devam etmektedir.

Afet ve Acil Durum Müdahale Araçları Temini (2024K14-224896)

Afet ve Acil Durum Müdahale Araçları Temini projesi hakkında yürütülen çalışmalar devam etmekte olup, bu yıl içerisinde alım iş ve işlemlerinin gerçekleştirileceği öngörülmektedir.

Afet Koordinasyon Çadırı Alımı (2024K14-224923)

Afet Koordinasyon Çadırı Alımı projesi hakkında yürütülen çalışmalar devam etmekte olup, bu yıl içerisinde alım iş ve işlemlerinin gerçekleştirileceği öngörülmektedir.

İnsansız Hava Araçları Modernizasyonu (2024K14-224931)

İnsansız Hava Araçları Modernizasyonu projesi hakkında yürütülen çalışmalar devam etmekte olup, bu yıl içerisinde proje için gerekli iş ve işlemlerin gerçekleştirileceği öngörülmektedir.

İletişim Merkezleri İnşaatı (2024K14-235229)

İhale dokümanı hazırlıkları son aşamasına getirildi. İkinci dönemde ihalesi gerçekleştirilecek

Afet ve Acil Durum Lojistik Merkezi Yapımı (2024K14-228238)

İhale dokümanı hazırlıkları son aşamasına getirildi. İkinci dönemde ihalesi gerçekleştirilecek

Sarıkeçili Göçebe Grubu İskanı (2018K07-18500)

BAŞLAMA BİTİŞ TARİHİ	REVİZE PROJE TUTARI	2023 SONU KÜMÜLATİF HARCAMA	2024 YILI REVİZE YATIRIM ÖDENEĞİ	01.01.2024 30.06.2024 ARASI HARCAMA	Gerçekleşme ORANI
2018-2026	340.000.000	-	90.000.000	0,0	% 0,0

24 Mayıs 2024 tarih ve E-98177452-602.07-29530 sayılı Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Makam Olur'u ile tahmini ödenek teminine esas revize bedeli onaylanmış olup İhale Daire Başkanlığı tarafından yeniden ihalesi yapılacaktır. Henüz harcama yoktur.

Çetintepe Barajı İskanı (2024K07-224142) (Adıyaman-Gölbaşı-Savran)

BAŞLAMA BİTİŞ TARİHİ	REVİZE PROJE TUTARI	2023 SONU KÜMÜLATİF HARCAMA	2024 YILI REVİZE YATIRIM ÖDENEĞİ	01.01.2024 30.06.2024 ARASI HARCAMA	Gerçekleşme ORANI
2024-2025	115.000.000	101.736	35.100.000	0,0	% 0,0

Bu sene yatırım programına girmiş olup önümüzdeki aylarda ihalesi yapılacaktır.

Bismil-Beritanlı Göçebeleri Dicle-Batman Barajı İskanı (2020K07-149550)

BAŞLAMA BİTİŞ TARİHİ	REVİZE PROJE TUTARI	2023 SONU KÜMÜLATİF HARCAMA	2024 YILI REVİZE YATIRIM ÖDENEĞİ	01.01.2024 30.06.2024 ARASI HARCAMA	Gerçekleşme ORANI
2020-2024	165.000.000	110.000.000	49.500.000	18.424.531,2	% 37,2

İşin ihalesi yapılmış olup, 03.08.2022 tarihinde imzalanmış ve konut inşaatlarına başlanmıştır. İş devam etmektedir.

Boyabat Barajı İskanı (2022K07-184849)

BAŞLAMA BİTİŞ TARİHİ	REVİZE PROJE TUTARI	2023 SONU KÜMÜLATİF HARCAMA	2024 YILI REVİZE YATIRIM ÖDENEĞİ	01.01.2024 30.06.2024 ARASI HARCAMA	Gerçekleşme ORANI
2022-2024	80.000.000	46.020.000	34.200.000	19.479.148,39	% 57

İşin ihalesi yapılmış olup, 28.07.2022 tarihinde imzalanmıştır. Konut inşaatları tamamlanmış olup çevre düzenleme ve altyapı işleri devam etmektedir. İşin geçici kabulünün en kısa sürede yapılması planlanmaktadır.

Perre Antik Kenti İskanı (2024K07-224145) (Adıyaman-Merkez-Örenli)

BAŞLAMA BİTİŞ TARİHİ	REVİZE PROJE TUTARI	2023 SONU KÜMÜLATİF HARCAMA	2024 YILI REVİZE YATIRIM ÖDENEĞİ	01.01.2024 30.06.2024 ARASI HARCAMA	Gerçekleşme ORANI
2024-2025	55.000.000	-	18.000.000	0	% 0,0

Bu sene yatırım programına girmiş olup önümüzdeki aylarda ihalesi yapılacaktır.

Soma Maden Rezervi İskanı (2022K07-184853)

BAŞLAMA BİTİŞ TARİHİ	REVİZE PROJE TUTARI	2023 SONU KÜMÜLATİF HARCAMA	2024 YILI REVİZE YATIRIM ÖDENEĞİ	01.01.2024 30.06.2024 ARASI HARCAMA	Gerçekleşme ORANI
2022-2024	134.000.000	111.477.335	30.600.000	21.945.135,15	% 71,70

İşin ihalesi yapılmış olup, 21.10.2022 tarihinde imzalanmış ve konut inşaatları tamamlanmak üzere olup, işin 2024 yılı içerisinde bitirilmesi beklenilmektedir.

İskan Hizmetleri Etüt İşleri (2024K07-224135)

BAŞLAMA BİTİŞ TARİHİ	REVİZE PROJE TUTARI	2023 SONU KÜMÜLATİF HARCAMA	2024 YILI REVİZE YATIRIM ÖDENEĞİ	01.01.2024 30.06.2024 ARASI HARCAMA	Gerçekleşme ORANI
2024-2024	3.000.000	-	2.700.000	0,0	% 0,00

İskan konutlarının yapılacağı yeni yerleşim yerleri ile ilgili olan bu ödenek gerek duyuldukça harcanmaktadır. Mahkemelere itirazlar sonrasında vatandaşlara ödenecek kamulaştırma farkları da bu kalemden ödenmekte olup ne zaman kullanılacağı bilinmemektedir. Ayrıca; imar planı, parselasyon, jeolojik etüt yapılması gibi işlerde kullanılmaktadır.

Kesin Hesap (2024K07-224137)

BAŞLAMA BİTİŞ TARİHİ	REVİZE PROJE TUTARI	2023 SONU KÜMÜLATİF HARCAMA	2024 YILI REVİZE YATIRIM ÖDENEĞİ	01.01.2024 30.06.2024 ARASI HARCAMA	Gerçekleşme ORANI
2024-2024	5.000.000	-	5.000.000	0,0	% 0,00

İskan Konutları Altyapı İşleri

BAŞLAMA BİTİŞ TARİHİ	REVİZE PROJE TUTARI	2023 SONU KÜMÜLATİF HARCAMA	2024 YILI REVİZE YATIRIM ÖDENEĞİ	01.01.2024 30.06.2024 ARASI HARCAMA	Gerçekleşme ORANI
2024-2024	11.000.000	-	11.000.000	0,0	% 0,00

Tamamlanarak yatırımdan çıkmış işlerde kesin hesap farkı çıkması halinde hukuki problem yaşanmaması amacıyla kullanılan bir ödenek olup gerek duyuldukça harcama yapılmaktadır. Bu sene ilk 6 aylık dilimde harcama gerçekleşmemiştir.

Kırsal Alanda Kendi Evini Yapana Yardım (2016K07-2797)

Aksaray, Ankara, Batman, Bolu, Çankırı, Çorum, Denizli, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Iğdır, Isparta, İzmir, Kahramanmaraş, Karaman, Kars, Kastamonu, Malatya, Muş, Niğde, Sivas, Tunceli ve Uşak illerinde; 94 köyde yaklaşık 2.000 ailenin konut yapım işidir. Yatırım Programında yer alan Aksaray, Erzincan, Erzurum, İzmir, K.Maraş, Muş ve Tunceli illerinde toplam da 28.530.000.- TL (30.06.2024 tarihi itibarıyla) tutarında ödenek harcanmıştır. Toplam da 5 konut tamamlanarak haksahiplerine teslim edilmiş olup, işler devam etmektedir.

BAŞLAMA BİTİŞ TARİHİ	REVİZE PROJE TUTARI	2023 SONU KÜMÜLATİF HARCAMA	2024 YILI REVİZE YATIRIM ÖDENEĞİ	01.01.2024 30.06.2024 ARASI HARCAMA	Gerçekleşme ORANI
2016-2027	1.332.900.000	311.088.000	225.406.400	28.830.000	% 12,8

Göç Ettirilenlerin İşletme Donatım Kredisi (2024K07-224136)

BAŞLAMA BİTİŞ TARİHİ	REVİZE PROJE TUTARI	2023 SONU KÜMÜLATİF HARCAMA	2024 YILI REVİZE YATIRIM ÖDENEĞİ	01.01.2024 30.06.2024 ARASI HARCAMA	Gerçekleşme ORANI
2024-2024	45.000	-	45.000	0,0	% 0,0

İhtiyaç duyuldukça harcama yapılacaktır.

4.1.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Yapı Malzemeleri ve Zemin Laboratuvarları Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 22.02.2024 tarih ve 32468 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yapılan değişiklikler ile;

- 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun kapsamında denetimi yürütülen yapılarda dökülen betondan alınan numunelerin izlenmesine yönelik olarak kullanılan etiket bedelleri ile betonarme yapının taşıyıcı sistemine ilişkin taze beton, sertleşmiş beton (karot) ve betonarme çeliği deney bedellerinin yapı denetim hizmet bedelinden ayrılarak, yapım işlerin de olduğu gibi yapı müteahhidi tarafından ödenmesi hususu düzenlenmiştir.
- 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş ilinin Pazarcık ve Elbistan ilçeleri merkezli olarak gerçekleşen depremlerden etkilenen illerde oluşan yeni laboratuvar ihtiyaçları doğrultusunda, laboratuvar hizmetlerinde herhangi bir aksamaya mahal verilmemesi adına, Yönetmeliğin afet bölgelerinde laboratuvar kuruluş sayılarının artışı ile ilgili maddesinde revize yapılmıştır.

4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun Kapsamında Denetimi Yürütülen Yapılara Ait Taze Betondan Numune Alınması, Deneylerinin Yapılması, Raporlanması Süreçlerinin İzlenmesi ve Denetlenmesine Dair Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ 22.02.2024 tarih ve 32468 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yapılan değişiklikler ile Elektronik Beton İzleme Sisteminde (EBİS) yapılan düzenlemeler yapılmış,

- EBİS sistemine yapıya ilişkin bilgilerin yapı denetim kuruluşunun ilgili denetim elemanınca girilmesi,
- Beton dökümü sırasında alınan taze beton numunelerinin şantiye şefi ile ilgili denetim elamanının kendi huzurunda gerçekleştiğine yönelik olarak EBİS mobil uygulaması üzerinden onay vermeleri işlemine şantiye şefleri de eklenmiştir.
- EBİS sistemi kullanılarak taze beton numunelerinin alınması sırasında kullanılan el terminallerinin laboratuvar kuruluşları tarafından ücretli olarak alınabilmesi düzenlemesi getirilmiştir,
- Beton etiketlerinin yapı müteahhitleri tarafından EBİS merkezi izleme yazılımı üzerinden sipariş edebilmeleri imkânı verilmiştir.

2023 yılının ilk 6 aylık diliminde 5543 sayılı İskan Kanunu kapsamında yapılan herhangi bir mevzuat çalışması olmamıştır. Ancak 2022 yılı ikinci 6 aylık dilim içerisinde aşağıdaki mevzuat değişikliklerine gidilmiştir.

- 7410 sayılı Kanun ile 5543 sayılı İskân Kanununun 27 nci maddesinin birinci fıkrasına bir cümle eklenmesi suretiyle Kanunun 10 uncu, 11 inci ve 12 nci maddeleri kapsamına giren hak sahibi ailelerden, sözleşme aşamasında borcunu peşin olarak ödemek isteyenler için yüzde altmış beş indirim yapılacağına dair düzenleme yapılmıştır. (Yürürlük tarihi: 15/6/2022)

16/9/2022 tarihli ve 31955 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan değişiklikler ile İskân Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin;

- 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası ile 12 nci maddesinin 2 nci fıkrasında, alınmış kamulaştırma bedellerinin TÜFE oranında güncellenerek hesaplanacağı,

- 12 nci maddesinin üçüncü fıkrasında, peşin ödeme indiriminin ne şekilde yapılacağı
- 12 nci maddesinin altıncı fıkrası ile 18 inci maddesinin birinci fıkrasında, temlik süresinin ne olacağı
- 12 nci maddesinin 7 nci fıkrasında, hak sahipliği iptali durumunda alınan kamulaştırma bedelinin hak sahibi aileye nasıl iade edileceği
- 15 inci maddesinin üçüncü fıkrasında, taşınmazların tespit olunmuş rayiç bedellerine, hak sahiplerinin 2/3'ünden fazlasının itirazı bulunması durumunda, rayiç bedel tespitinin gayrimenkul değerlendirme kuruluşları tarafından da yapılabileceği hususlarında gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

4.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ

4.2.1. FAALİYETLER

Binalarda Enerji Verimliliği Faaliyetleri:

İstanbul'da bulunan 3 önemli üniversitelerimizden, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi ve Boğaziçi Üniversitesinin enerji verimliliği çalışmaları devam etmekte ve 2024 yılı sonunda tamamlanacaktır.

2024 yılı ilk yarısına kadar tahsis edilen kredinin %71 kullanılmıştır. Proje Kapsamında 15 adet danışmanlık ihalesi, 22 adet yapım ihalesi yapılarak sözleşmeye bağlanmıştır. KABEV Projesi 31 Aralık 2025 tarihinde tamamlanacaktır.

İskan Uygulamaları:

Yatırım programında bulunan işlere ayrılan ödeneklerin tamamı kullanılarak hak sahibi ailelerin iskânının yapılması hedeflenmektedir. 2024 Yılı Yatırım Programında yer alan gerek Devlet Eliyle İskân ve gerekse Kırsal Alanda Fiziksel Yerleşim kapsamında yılsonu itibariyle belirlenen performans hedeflerine ulaşılması planlanmaktadır.

Kamu Binalarında Etüt, Proje ve Yapım Faaliyetleri:

Yapı Denetimi Faaliyetleri:

Zemin Etüd Denetim ve İzleme Sisteminin Geliştirilmesi

Can ve mal güvenliğini teminen; imar planına fen sanat ve sağlık kurallarına, standartlara uygun kaliteli yapılaşmanın sağlanabilmesi için, yapıların tasarım, projelendirme, inşaa ve denetimi süreçlerinde yapılması zorunlu olan zemin ve temel etütlerinin arazi araştırmaları ile laboratuvar çalışmalarında elde edilen verilerin toplanması, dışardan gelebilecek müdahaleleri en aza indirgeyecek şekilde elektronik olarak izlenmesi ve denetlenmesinin sağlanması amacıyla bir sistem kurulması planlanmaktadır. Bu amaçla Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı ile görüşmeler yapılmış ve protokol imzalanması için çalışmalar yürütülmektedir.

Ulusal BIM Entegrasyonu Planı ve İklim Değişikliği İle Mücadele

BIM (Building Information Modeling / Yapı Bilgi Modellemesi); yapının tüm yaşam döngüsü boyunca, sürdürülebilir, verimli, karbon ayak izi düşük yapılar üretilmesi için yapının dijital ikizi üzerinden gerekli kararların alındığı, tüm ilgili paydaşların entegrasyonunun yapıldığı, bina ölçeğinden kentsel ölçeğe kadar tüm yapılara (altyapı ve üstyapı) ait bilgilerin yönetildiği,

dijital teknoloji ve prosedürler bütünüdür. Yapı ile ilgili her türlü bilginin yönetilebilmesini içeren BIM süreç ve metodolojileri “İklim Değişikliği ile Mücadele”de büyük imkanlar sunmakta, sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmada ana destekleyici unsurlar arasında ön plana çıkmaktadır. BIM, küresel ölçekte yapı sektöründeki dijitalleşmenin ortak dili haline gelmiştir.

T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı yayınladığı şartname ile tüm altyapı projelerinde BIM uygulanmasını zorunlu hale getirmiştir. Ülkemizin diğer Bakanlıklarının da bu alanda gerekli adımları atması ve uluslararası standartların yapı sektöründe uygulanması ihtiyaç haline gelmektedir.

Bakanlığımız, Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı ile Yapı İşleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Türk Yapı Sektörünün Dijital Dönüşümü için yenilikçi ulusal stratejiler ve mevzuat hazırlama yönünde çalışmalara başlamıştır. Sektör profesyonelleri ve akademisyenler ile Türkiye'nin ülke ölçeğinde BIM'e entegrasyonu ve geçişi için yol haritası hazırlanmakta olup, ilgili tüm paydaşlar ile koordineli bir şekilde süreçler yürütülmektedir.

“Ulusal BIM Entegrasyonu Planı” hedefi olarak, oluşturulacak organizasyon ve bütçe ile en kısa zamanda gerekli safhaların aşılması ve bir an evvel planın işlerliğe kavuşması amacıyla çalışmalar yürütülecektir.

4.2.2. PROJELER

Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Uygulamaları (2019D00-131876)

İstanbul'da bulunan 3 önemli üniversitelerimizden, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi ve Boğaziçi Üniversitesinin enerji verimliliği çalışmaları devam etmekte ve 2024 yılı sonunda tamamlanacaktır.

Kamu ve Belediye Yenilenebilir Enerji Projesi (2023D00-215894)

81 ilde Danışmanlık İhaleleri tamamlanmış olup Yapım ihalelerine çıkılacaktır.

Kamu ve Belediye Yenilenebilir Enerji Projesi (2023D00-215894)

Kamu Bina Stoğu Enerji Performansı Güçlendirme [AB-1] (2023D00-217031)

Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Uygulamaları-2 (2024D00-231546)

Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Uygulamaları-2 Kredi Anlaşmasının efektif olması beklenmektedir.

Hizmet Binası İnşaatı (2017K09-3813)

Kamu Binaları Deprem Dayanımı ve Enerji Verimlilik (2024I00-235103)

Türkiye Deprem Sonrası İyileşme ve Yeniden İmar (2023G00-217198)

Proje kapsamında depremden hasar gören yapıların hasar tespiti yapılarak hak sahibi kabul edilen vatandaşlarımız için Genel Müdürlüğümüzce yapılacak değerlendirmeler ile 2024 yılı

Bütçe dahilinde kırsal konut yapımı çalışmaları devam edecektir. İhalesi yapılan konutların 2025 yılı ilk yarısında teslim edilmesi planlanmaktadır.

Deprem Sonrası Yeniden Yapılanma Türkiye'de Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki Deprem Sonrası Yeniden Yapılanma (Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı-JICA) (2024G00-224663)

Proje kapsamında Genel Müdürlüğümüzce yapılacak değerlendirmeler ile depremden hasar gören yapıların hasar tespiti yapılarak hak sahibi kabul edilen vatandaşlarımız için konutun yapılacağı il / ilçe / köy belirlenerek etüt ve projeler müşavirlikçe hazırlanarak Temmuz – Ağustos ayı itibarı ile ihale edilecektir. 2024 yılında belirlenen ödenek tamamı kullanılacaktır. Projede ihale edilen konutlar 2025 yılı ikinci yarısında tamamlanması planlanmaktadır.

Kamu Binaları Deprem Dayanımı ve Enerji Verimlilik (2021K14-172248)

Bu kapsamda İTÜ, İstanbul Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Hatay Mustafa Kemal Üniversitesinde bulunan yurt ve fakülte binalarının güçlendirme ve enerji verimliliği kapsamında yapım işleri ihaleleri sonuçlandırılarak sözleşmeleri yapılması planlanmaktadır. Yine Proje kapsamında İstanbul, İzmir, Tunceli, Elazığ illerinde bulunan Kamu Binaları ve Üniversite Binalarının deprem güçlendirme ve enerji verimliliği projelerine proje ve etüt çalışmaları müşavir firmalarca tamamlanmasına müteakip ihale edilecektir. 2024 yılında belirlenen ödenek tamamı kullanılacaktır. Projede ihale edilen konutlar 2026 yılı ikinci yarısında tamamlanması planlanmaktadır.

Afet ve Acil Durum Müdahale Araçları Temini (2024K14-224896)

Afet ve Acil Durum Müdahale Araçları Temini projesi hakkında yürütülen çalışmalar devam etmekte olup, bu yıl içerisinde alım iş ve işlemlerinin gerçekleştirileceği öngörülmektedir.

Afet Koordinasyon Çadırı Alımı (2024K14-224923)

Afet Koordinasyon Çadırı Alımı projesi hakkında yürütülen çalışmalar devam etmekte olup, bu yıl içerisinde alım iş ve işlemlerinin gerçekleştirileceği öngörülmektedir.

İnsansız Hava Araçları Modernizasyonu (2024K14-224931)

İnsansız Hava Araçları Modernizasyonu projesi hakkında yürütülen çalışmalar devam etmekte olup, bu yıl içerisinde proje için gerekli iş ve işlemlerin gerçekleştirileceği öngörülmektedir.

İletişim Merkezleri İnşaatı

(Singapur Kızılhaç Derneği Hibesi) (2024K14-235229)

İhale dokümanı hazırlıkları son aşamasına getirildi. İkinci dönemde ihalesi gerçekleştirilecek

Afet ve Acil Durum Lojistik Merkezi Yapımı (2024K14-228238)

İhale dokümanı hazırlıkları son aşamasına getirildi. İkinci dönemde ihalesi gerçekleştirilecek

Sarıkeçili Göçebe Grubu İskanı (2018K07-18500)

24 Mayıs 2024 tarih ve E-98177452-602.07-29530 sayılı Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Makam Olur'u ile tahmini ödenek teminine esas revize bedeli onaylanmış olup İhale Daire Başkanlığı tarafından yeniden ihalesi yapılacaktır. Henüz harcama yoktur.

Çetintepe Barajı İskanı (2024K07-224142)

Uygulama bu sene yatırım programına girmiş olup önümüzdeki aylarda ihalesi yapılacaktır.

Bismil-Beritanlı Göçebeleri Dicle-Batman Barajı İskanı (2020K07-149550)

İşin ihalesi yapılmış olup, 03.08.2022 tarihinde imzalanmış ve konut inşaatlarına başlanmıştır. İş devam etmektedir.

Boyabat Barajı İskanı (2022K07-184849)

İşin ihalesi yapılmış olup, 28.07.2022 tarihinde imzalanmıştır. Konut inşaatları tamamlanmış olup çevre düzenleme ve altyapı işleri devam etmektedir. İşin geçici kabulünün en kısa sürede yapılması planlanmaktadır.

Perre Antik Kenti İskanı (2024K07-224145)

Uygulama bu sene yatırım programına girmiş olup önümüzdeki aylarda ihalesi yapılacaktır.

Soma Maden Rezervi İskanı (2022K07-184853)

İşin ihalesi yapılmış olup, 21.10.2022 tarihinde imzalanmış ve konut inşaatları tamamlanmak üzere olup, işin 2024 yılı içerisinde bitirilmesi beklenilmektedir.

İskan Hizmetleri Etüt İşleri (2024K07-224135)

İskan konutlarının yapılacağı yeni yerleşim yerleri ile ilgili olan bu ödenek gerek duyuldukça harcanmaktadır. Mahkemelere itirazlar sonrasında vatandaşlara ödenecek kamulaştırma farkları da bu kalemden ödenmekte olup ne zaman kullanılacağı bilinmemektedir. Ayrıca İmar planı, parselasyon, jeolojik etüt yapılması gibi işlerde kullanılmaktadır.

Kesin Hesap (2024K07-224137)

İş ve işlemler devam etmekte olup, gerek duyuldukça harcama yapılmaktadır.

Kırsal Alanda Kendi Evini Yapana Yardım (2016K07-2797)

Kırsal Alanda Fiziksel Yer. Düzenlemesi kapsamında yapılan çalışmalara ikinci 6 aylık süreçte de devam edilecektir. Belirlenen hedeflere yıl sonu itibariyle ulaşılması planlanmaktadır.

Göç Ettirilenlerin İşletme Donatım Kredisi (2024K07-224136)

Göçebelilerin iskânı ile ilgili iş ve işlemlerin yapılmasına devam edilecektir.

4.2.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

“Yapı Malzemeleri ve Zemin Laboratuvarları Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ile “4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun Kapsamında Denetimi Yürütülen Yapılara Ait Taze Betondan Numune Alınması, Deneylerinin Yapılması, Raporlanması Süreçlerinin İzlenmesi ve Denetlenmesine Dair Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ” 22.02.2024 tarih ve 32468 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Uygulamada ortaya çıkacak ihtiyaçlara cevap verecek mevzuat çalışmalarına devam edilecektir.

5. MESLEKİ HİZMETLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

5.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ

5.1.1. FAALİYETLER

Binalarda Enerji Verimliliği Faaliyetleri:

- Yönetmelikler çerçevesinde yetkilendirilen şirket ve kişilerin belgelendirilmesi ve izlenmesi kapsamında; merkezi ısıtma ve sıhhi sıcak su sistemli binalarda gider paylaşımını ölçmek üzere 5 adet yeni şirket yetkilendirilmiştir.
- Binalara Enerji Kimlik Belgesi (EKB) düzenlemek üzere 264 adet EKB uzmanı yetkilendirilmiştir. 2024 yılı ilk 6 ayında Türkiye genelinde 50.870 adet enerji kimlik belgesi üretilmiştir.
- Enerji verimliliği mevzuatı çerçevesinde toplumdaki farkındalığı arttırmak ve bilinçlendirmek amacıyla Türkiye genelinde 4 adet organizasyona katılım sağlanmıştır.
- Yetkilendirilen eğitici kuruluşlar İstanbul Teknik Üniversitesi ve Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi vasıtasıyla Binalar ile Yerleşmeler için Yeşil Sertifika Yönetmeliği kapsamında 16 adet yeşil sertifika uzmanı yetkilendirilmiştir.
- YeS-TR sisteminden 6 adet binanın yeşil sertifika belgelendirme süreci devam etmektedir.

Yapı Malzemeleri Piyasa Gözetim ve Denetim Faaliyetleri:

- 2024 yılının ilk 6 ayında hazır beton denetimi olarak 3.969 adet, diğer yapı malzemeleri denetimi olarak 4.266 adet ve toplamda da 8.235 adet denetim yapılmıştır. Ülke genelinde yapı malzemeleri alanında İl Müdürlüklerimiz aracılığı ile yerine getirilen piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerine ilişkin tüm verilerin işlendiği ve merkez birime raporlama yapılmasına olanak sağlayan Yapı Malzemeleri Denetim Sisteminin (YMDS), güncellenen mevzuat hükümleri çerçevesinde yenileme çalışmaları yürütülmüştür.
- 14 Nisan 2024 – 07 Haziran 2024 tarihleri arasında 18 farklı ile merkez birim tarafından 11 personel için görevlendirme programı uygulanmıştır. İl müdürlüklerinde görevli personel ile birlikte beton ve çelik numuneleri üzerinde uygulamalı ve teorik laboratuvar faaliyeti yürütülmüş, ayrıca piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetinde bulunulmuştur.
- Merkez Laboratuvarda kullanılan cihazların ihtiyaç olanlarının (optik emisyon spektrometresi, vb.) bakımları yaptırılmış ve ihtiyaç duyulan sarf malzemesinin (argon tüpü, vb.) temini sağlanmıştır.
- Yapı Malzemeleri Yönetmeliği kapsamında görevlendirilen Onaylanmış Kuruluş sayısı 29, Onaylanmış Kuruluşların görevlendirildiği ürün standardı sayısı 262 olmuştur. Yapı Malzemelerinin Tabi Olacağı Kriterler Hakkında Yönetmelik kapsamında görevlendirilen Uygunluk Değerlendirme Kuruluşu sayısı 10, Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarının görevlendirildiği standart sayısı 81 olmuştur. Ayrıca 6 adet Teknik Onay Kuruluşunca (5 adet

ulusal Teknik Onay Kuruluşu, 1 adet Avrupa Teknik Onay Kuruluşu) düzenlenen teknik onay sayısı 346 olmuştur.

Müteahhitlerin Belgelendirilmesi Faaliyeti:

- 27319 Müteahhide “Yetki Belgesi Numarası” verilmiştir.
- 10174 Yapı Müteahhidine “Yetki Belgesi Grubu” verilmiştir.
- 53 Yıkım Müteahhidine “Yetki Belgesi Grubu” verilmiştir.
- 18 Adet Yurtdışı Müteahhitlik Belgesi verilmiştir.
- 38 Adet Yurtdışı Geçici Müteahhitlik Belgesi verilmiştir.

Plan Yapımı Yeterlilik Belgesi ile Tasarım Gözetmeni Belgesi Verilmesi Faaliyeti:

• 298 adet Plan Yapımı Yeterlilik Belgesi verilmiştir. 1 Ocak 2024 tarihi itibarıyla Plan Yapımı Yeterlilik Belge başvurularının dijital olarak yapılmaya başlanması ile 2023 yılı ilk altı ayında 198 olan belge sayısı, 2024 yılının ilk altı ayında 298’e yükselmiştir. Sürecin dijitalleşmesi ile kayıt altına alınan plan müellifi sayısı artmıştır.

- 5 adet Tasarım Gözetmeni Belgesi verilmiştir.

Yapı Sistemlerinin Araştırılması ve Geliştirilmesi Faaliyeti:

• Cumhurbaşkanlığı 100 Günlük Eylem Planında yer alan “Daha yeşil ve yaşanabilir şehirler hedefi kapsamında bisiklet yolu (3000 km) ve yeşil yürüyüş yolu (3000 km), 60 km çevre dostu sokak ve 60.000 m² gürültü bariyeri yapılması” eylemi kapsamında Bisiklet Yolları Yönetmeliği’ne uygun olarak yapılması planlanan bisiklet yolları için İller Bankası bünyesinde kurulan komisyona uzman desteği sağlanarak yerel yönetimlerin bisiklet yolu projelerinin değerlendirilmesi çalışmalarına katkı verilmiştir.

• Ahşap binaların tasarım, hesap ve yapım esaslarının belirlenmesi amacıyla Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) ile hizmet alım protokolü yürütülmüştür. Yürütülen protokol sonucunda 24/3/2024 tarihli ve 32499 sayılı Resmi Gazete’de “Ahşap Binaların Tasarım, Hesap ve Yapım Esaslarına Dair Yönetmelik” yayımlanmış olup, 1/1/2025 tarihinde yürürlüğe girecektir.

• 11. Kalkınma Planı ve Cumhurbaşkanlığı 2021 Programında yer alan; "Tedbir 703.1. Yaya trafiğinin kesintisiz hale getirilmesi için yaya yolları ve kaldırımlar ile ilgili standartlar oluşturulacaktır." tedbiri kapsamında yürütülecek "Yaya yolları ve kaldırımlara ilişkin yönetmelik hazırlanacaktır." faaliyetine ilişkin hazırlanmış olan “Yaya Yolları ve Kaldırımların Tasarım Kuralları Hakkında Yönetmelik” tamamlanarak 07.11.2023 tarihli ve 32362 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olup 01.07.2024 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

• 04/05/2023 tarihli 2023/9 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesiyle yürürlüğe giren Değişen İklim Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023-2033) "Eylem No:4.3.2. Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde değişiklik yapılarak gri su kullanımının zorunlu" kapsamında sorumlu kurum Bakanlığımız olarak hale getirileceği yapı kriterlerinin belirlenmesi eylemi belirlenmiş ve müteakiben Bakanlığımız Strateji Geliştirme Başkanlığınca ilgili eylemin yürütülmesi görevi Yönetmelikle olan ilgisi nedeniyle Genel Müdürlüğümüze tevdi edilmiştir. Bu kapsamda; Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü ve Tarım ve Orman Bakanlığı Su Yönetimi Genel Müdürlüğü ile toplantılar yapılarak, Genel Müdürlüğümüz bünyesinde 3 ayrı Daire Başkanlığı personellerinden müteşekkil çalışma komisyonu kurulmuştur. Çalışma komisyonunca gri suyun binalarda yeniden kullanımı ile yağmur suyunun bina ve parselde kullanımına yönelik projelendirme ve yapım kurallarının ve ayrıca bu sistemlerin hangi binalarda kurulması gerektiğine yönelik hususlara ilişkin yurtiçi ve yurtdışı literatür örnekleri ile hesaplamalar araştırılmış olup çalışmalar devam etmektedir. Bununla beraber oluşturulacak mevzuat taslağı ile uyumlu olacak "TS EN 16941-1: Yerde

içilebilir olmayan su sistemleri - Bölüm 1: Yağmur suyu kullanımı için sistemler" ve "TS EN16941-2 Yerinde içilemez su sistemleri – Bölüm 2: Arıtılmış gri suyun kullanımına yönelik sistemler" standartlarının çevrilmesi amacıyla Türk Standartları Enstitüsü'ne yazı yazılmış olup bir yandan da çalışma komisyonunca Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde düzenleme yapılmak üzere taslak metin hazırlama çalışmalarına başlanmıştır.

İmar Düzenleme Faaliyetleri:

- İmar mevzuatı kapsamında görüş ve inceleme taleplerini içeren dilekçelere ve yazılara ilişkin görüş verilmiştir.

5.1.2. PROJELER

Binalarda Enerji Verimliliğinin Geliştirilmesi (2023D00-207812):

Proje kapsamında öncelikle BEP-TR yazılımı ve TS-825 Isı Yalıtım Kuralları Standardı için gerekli iklim verilerinin güncellenmesi ve sürekli güncellemeyi mümkün kılacak yazılım için gerekli metodoloji ve algoritma için şartname ve protokol çalışmaları devam etmekte olup, üniversiteler ile yapılacak protokol kapsamında Araştırma ve Geliştirme Projeleri kapsamında işin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Proje kapsamında;

- 27-29/02/2024 tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenen 23. Ozon paneline katılım sağlanmıştır.
- Proje ödeneğinin 45.258 TL'si harcanmıştır.

Yapı Malzemeleri Ürün Güvenliğinin Sağlanması (2023K01-198902):

Projeye 2024 Yılı Yatırım Programının Genel İdare Sektöründe 5.000.000TL proje tutarı olan proje tasarruf tedbirleri kapsamında ve 4.500.000 TL olarak 2024 yılı ödeneği ile yer verilmiştir. Proje ödeneğinin 805.167 TL'si harcanmıştır. Bakanlığımız deney kapasitesi muhteviyatında bulunmayan deney türleri TSE laboratuvarlarına yaptırılmıştır.

5.1.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

- Yeni binaların rehabilitasyonuna yönelik gerçekleştirilen analizler neticesinde TS 825 standardının mevcut teknik gelişmeler doğrultusunda soğutma ihtiyaçlarını da göz önünde bulundurularak revizyonunun yapılması için oluşturulan teknik komite çalışmalarına devam etmektedir.

- Binalar ile Yerleşmeler İçin Yeşil Sertifika Yönetmeliği eki Değerlendirme kılavuzunun gelişen teknoloji ve yenilenen standartlar doğrultusunda güncellenmesi çalışmalarına başlanmıştır olup, hazırlanan taslak yönetmelik değişikliği hazırlanmıştır.

- Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 06.04.2024 tarih ve 32512 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış olup, yayım tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

- 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İli Pazarcık ve Elbistan İlçelerinde meydana gelen depremler neticesinde bölgedeki yeniden imar faaliyetleri öngörülemez şekilde artmıştır. Bu kapsamda bölgedeki ıslah çalışmalarının akamete uğramaması bakımından şantiye şefliği hizmetine daha süratli bir şekilde ulaşılablmesini teminen bir düzenleme yapılmıştır.

- 18.01.2024 tarihli ve 32433 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yapı Mütahhitlerinin Sınıflandırılması ve Kayıtlarının Tutulması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile Yönetmeliğin bazı hükümlerin süresi uzatıldı.

- Tasarım gözetmenliğine ilişkin; Temmuz-Aralık 2023 dönemi beklentilerinde yer almayan ancak ihtiyaca binaen aşağıda yeralan mevzuat değişikliği bu dönemde yapılmıştır.

- Bilindiği üzere 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İli Pazarcık ve Elbistan İlçelerinde meydana gelen depremler neticesinde hasar alan yapıların güçlendirme proje çalışmaları esnasında bazı binalar için Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği gereği tasarım gözetmenliği hizmetinin alınması zorunluluğu ortaya çıkmış ve bölgedeki ıslah çalışmalarının akamete uğramaması bakımından bu hizmete daha süratli bir şekilde ulaşılabilmemesini teminen bu düzenlemenin yapılması ihtiyacı doğmuş ve 1/12/2023 tarihinde 'Özellik Arz Eden Binaların Tasarım Gözetimi ve Kontrolü Hizmetlerine Dair Yönetmelik' de buna ilişkin düzenleme yapılmıştır.

- Düzenleme ile tasarım gözetmenliği hizmetine ulaşımında bir takım kolaylaştırıcı mekanizmalar hayata geçirilmiştir.

- "Ahşap Binaların Tasarım, Hesap ve Yapım Esaslarına Dair Yönetmelik" 24.03.2024 tarihli ve 32499 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup 01.01.2025 tarihi itibarıyla yürürlüğe girecektir.

- 3/7/2017 tarihli ve 30113 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'ne ilişkin 13/1/2024 tarihli ve 32428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklik ile;

- Tek bağımsız bölümlü umumi binalarda kuranglez yapılmasına ilişkin usuller belirlenmiştir.

- Yaşanan deprem felaketlerinden sonra yapı stoğunun daha güçlü hale getirilebilmesi için güçlendirme amaçlı ruhsat başvurularında uyulacak kuralların belirlenebilmesi için mevcut yönetmeliğin ruhsat alınmasına ilişkin esaslarının yer aldığı maddesinde düzenleme yapılması ihtiyacına binaen güçlendirme ruhsatı taleplerinde aranacak belgeler ve uyulacak esaslar netleştirilerek, yaşanan tereddütlerin giderilmesi sağlanmıştır.

- Mevcut yapı ruhsatı başvurularına ilişkin olarak; riskli yapı tespiti yapılmış ya da riskli alan kapsamına alınmış olup maliklerin en az üçte ikisi ile noter onaylı kat karşılığı inşaat sözleşmesi düzenlenmiş olan yapılar için de geçici 3 üncü maddenin beşinci fıkrasındaki hükümlerden faydalanılmasını sağlamak üzere anılan fıkra da süre uzatımına gidilmiştir.

- Bugüne kadar 13 ile ait imar yönetmelikleri incelenerek Resmi Gazete'de yayımlanması sağlanmıştır. (İstanbul, Ankara, İzmir, Kayseri, Gaziantep, Adana, Hatay, Sakarya, Bursa, Antalya, Sivas, Erzurum, Van)

5.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ

5.2.1. FAALİYETLER

Binalarda Enerji Verimliliği Faaliyetleri:

- Yönetmelikler çerçevesinde yetkilendirilen şirket ve kişilerin belgelendirilmesi ve izlenmesi kapsamında; merkezi ısıtma ve sıhhi sıcak su sistemli binalarda gider paylaşımını ölçmek üzere 6 adet yeni şirket yetkilendirilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca 200 adet EKB uzmanı yetkilendirilmesi ve Türkiye genelinde yaklaşık 50.000 adet enerji kimlik belgesi verilmesi beklenmektedir.

- Binalar ile Yerleşmeler için Yeşil Sertifika Yönetmeliği kapsamında 20 adet yeşil sertifika uzmanı yetkilendirilmesi beklenmektedir.

Yapı Malzemeleri Piyasa Gözetim ve Denetimi:

- Yıllık denetim programı doğrultusunda gerek hazır beton gerekse hazır beton dışı yapı malzemelerine yönelik olarak denetim faaliyetlerine devam edilecektir.
- 2 adet Onaylanmış Kuruluş başvurusu değerlendirilmekte olup, değerlendirmenin olumlu sonuçlanması halinde görevlendirilecektir.

Müteahhitlerin Belgelendirilmesi Faaliyeti:

- Yurtdışı Müteahhitlik Belgesi için 15-20 gerçek veya tüzel kişiliğin,
- Yurtdışı Geçici Müteahhitlik Belgesi için 40-50 gerçek veya tüzel kişiliğin,
- Yapı Müteahhidi “Yetki Belgesi Grubu” için 10.000 gerçek veya tüzel kişiliğin,
- Yıkım Müteahhidi “Yetki Belgesi Grubu” için 100 gerçek veya tüzel kişiliğin, başvuruda bulunacağı tahmin edilmektedir.

Plan Yapımı Yeterlilik Belgesi ile Tasarım Gözetmeni Belgesi Verilmesi Faaliyeti:

- Tasarım gözetmeni olabilmek için tahmini 10 başvurunun yapılması beklenmektedir.
- Plan müelliflerince yapılacak olan başvuruya istinaden 100 adet Plan Yapımı Yeterlilik Belgesi verileceği tahmin edilmektedir.

Yapı Sistemlerinin Araştırılması ve Geliştirilmesi Faaliyeti:

- Cumhurbaşkanlığı 100 Günlük Eylem Planı’nda yer alan “Daha yeşil ve yaşanabilir şehirler hedefi kapsamında bisiklet yolu (3000 km) ve yeşil yürüyüş yolu (3000 km), 60 km çevre dostu sokak ve 60.000 m2 gürültü bariyeri yapılması” eylemi kapsamında Bisiklet Yolları Yönetmeliği’ne uygun olarak yapılması planlanan bisiklet yolları için İller Bankası bünyesinde kurulan komisyona uzman desteği sağlanarak yerel yönetimlerin bisiklet yolu projelerinin değerlendirilmesi çalışmalarına katkı verilmesine devam edecektir.
- Gri su ve yağmur suyu sistemlerinin uygulanabilir olacağı yapı özelliklerinin belirlenmesi, böylelikle hangi binalarda kurulacağına yönelik hüküm getirilmesi ve bu sistemlerin projelendirme ve yapım kurallarının belirlenmesine ilişkin teknik hususlara dair mevzuat çalışmaları, "TS EN 16941-1: Yerinde içilebilir olmayan su sistemleri - Bölüm 1: Yağmur suyu kullanımı için sistemler" ve "TS EN16941-2 Yerinde içilemez su sistemleri – Bölüm 2: Arıtılmış gri suyun kullanımına yönelik sistemler" standartları ile uyumlu olacak şekilde devam etmekte olup çalışma komisyonunca Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde düzenleme yapılmak üzere taslak metin hazırlama çalışmalarına devam edilmektedir.

5.2.2. PROJELER

Binalarda Enerji Verimliliğinin Geliştirilmesi (2023D00-207812):

Proje kapsamında BEP-TR yazılımı ve TS-825 Isı Yalıtım Kuralları Standardı için gerekli iklim verilerinin güncellenmesi ve sürekli güncellemeyi mümkün kılacak yazılım için protokolün imzalanması beklenmektedir. Ayrıca proje kapsamında ilgili konularda eğitim, çalıştay ve konferanslara katılım sağlanacaktır.

Yapı Malzemeleri Ürün Güvenliğinin Sağlanması (2023K01-198902):

YMDS Yazılım güncelleme çalışmalarına devam edilecektir. Bakanlığımız deney kapasitesi muhteviyatında bulunmayan deney türlerinin TSE laboratuvarlarına yaptırılmasına devam edilecektir.

Deney faaliyetlerinin aksamadan yürütülmesi amacıyla cihaz kalibrasyonları için piyasa fiyat araştırması yapılmaktadır. Kalibrasyonların en kısa sürede yaptırılması amacıyla Yönetim Hizmetleri Dairesi Başkanlığına işlemin gerçekleştirilmesi için gerekli evraklar gönderilecektir.

Merkez Laboratuvarımızda aktif olarak kullanılan cihazların bakımlarının yaptırılması planlanmaktadır.

Merkez Laboratuvarın TÜRKAK kapsamında yer alan deney metodlarından (taze beton, çimento, terrazo karolar vb.) akreditasyonun devamı için gerekli çalışmalar (ölçüm belirsizliği hesaplama, personel yeterliliği ve yetkinliğinin sürdürülebilirliği için karşılaştırma deney programı ve sonrasındaki değerlendirmeler vb.) yapılacaktır.

5.2.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

- TS 825 standardının revizyonuna ilişkin çalışmalara devam edilecektir.
- Binalar ile Yerleşmeler İçin Yeşil Sertifika Yönetmeliği eki Değerlendirme kılavuzunun gelişen teknoloji ve yenilenen standartlar doğrultusunda güncellenmesi çalışmaları tamamlanacaktır.
- Enerji Kimlik Belgesi Uzmanlarının Eğitim ve Denetimlerine Dair Tebliğ ile binalarda Enerji Performansı Ulusal Hesaplama Yöntemine Dair Tebliğde değişiklik yapılması için çalışmalara başlanacaktır.
- Yapı Malzemeleri Yönetmeliği revizyon çalışmaları izlenerek, bu çerçevede uyumlaştırma süreci tamamlandıktan sonra yeni Yönetmelik yayımlanacaktır.
- Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (305/2011/AB) Kapsamında, Yapı Malzemelerinin Yangına Tepki Sınıflarına, Yapı Elemanlarının Yangına Dayanıklılığına, Çatı Ve Çatı Kaplamalarının Dış Yangın Performansına Dair Tebliğ’de, yeni yayımlanan Avrupa Komisyon Kararları doğrultusunda uyumlaştırma amacıyla revizyon yapılması planlanmaktadır.
- 27/1/1954 tarihli ve 6235 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun 26. maddesi 4/5/2023 tarihli ve 32180 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanan Anayasa Mahkemesi'nin 22/3/2023 tarihli ve E:2023/53, K:2023/49 sayılı kararı ile iptal edilmiştir. İlgili madde kapsamında hazırlanan ‘Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu Taslak’ çalışması Hukuk İşleri Genel Müdürlüğüne gönderilmiştir.
- e-Proje Sisteminin Geliştirilmesi Projesinin mevzuat alt yapısının oluşturulması çalışmalarına başlanmış ve Bakanlığımız Stratejik Planı (2024-2028) çerçevesinde 2025 yılı yatırım programına proje teklifi yapılmıştır.
- Yağmur suyu ve gri su sistemlerinin projelendirme ve yapım kurallarının belirlenmesine yönelik Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde değişiklik yapılmasına dair Enerji Verimliliği ve Tesisat Dairesi Başkanlığı ve İmar Düzenleme Dairesi Başkanlığı ile birlikte koordineli olarak yürütülen çalışmaların tamamlanarak Makam'a arz edilmesine müteakip uygun görülmesi halinde Yönetmelik değişikliği çalışmaları yürütülecektir.
- İmar Kanununun Ek 5 ve Geçici 14 üncü maddeleri ile Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin 69 uncu maddesi kapsamında Bakanlığımız onayına sunulan büyükşehir belediyeleri ile il belediyelerinin imar yönetmelik taslaklarının incelenmesi ve uygun görülmesi halinde Resmi Gazete’de yayımlanması sürecinin yürütülmesine devam edilecektir.
- 04/05/2023 tarihli 2023/9 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesiyle yürürlüğe giren Değişen İklim Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023-2033) “Eylem No:4.3.2. Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği’nde değişiklik yapılarak gri su kullanımının zorunlu hale getirileceği yapı kriterlerinin belirlenmesi eylemi” kapsamında sorumlu kurum Bakanlığımız olarak belirlenmiş ve müteakiben Bakanlığımız Strateji Geliştirme Başkanlığınca ilgili eylemin yürütülmesi görevi Yönetmelikle olan ilgisi nedeniyle Genel Müdürlüğümüze tevdi edilmiştir.

- Bu kapsamda; gri su ve yağmur suyu sistemlerinin kurulacağı binalar ile bu sistemlerin projelendirme ve yapım kurallarını belirlemeye yönelik mevzuat çalışmaları, “TS EN 16941-1: Yerde içilebilir olmayan su sistemleri - Bölüm 1: Yağmur suyu kullanımı için sistemler” ve “TS EN 16941-2 Yerde içilemez su sistemleri – Bölüm 2: Arıtılmış gri suyun kullanımına yönelik sistemler” standartları ile uyumlu olacak şekilde devam etmektedir.
- Uygulama süreçlerinde alınan yargı kararları ve gelişen ihtiyaçlar doğrultusunda gerekmesi halinde imar mevzuatında geliştirme faaliyetleri yapılabilecektir.

6. COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

6.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ

6.1.1. FAALİYETLER

Akıllı Şehirlere İlişkin Faaliyetler

Akıllı Şehirler, sunduğu bilgiyi ekonomik, sosyal ve çevresel faydaya dönüştürebilme kabiliyeti sayesinde sürdürülebilir kalkınma, rekabet gücü ve çevresel sürdürülebilirlik alanlarında önemli kazanımlar oluşturmaktadır. Bu nedenle, ülkeler Akıllı Şehir kavramını anlama, değişen koşullara hazırlıklı olma, bu dinamik sürece uyum sağlama ve yön verebilmeye yönelik özel çaba ortaya koymaktadır. Ülkemizde de benzer bir motivasyonla, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Akıllı Şehir politikalarına ulusal katmanda bütüncül bir bakış açısı getirerek birlikte çalışabilme yetisi kazanmak ve belirlenen politikalarla uyumlu yatırımları önceliklendirerek yetkin ve üreten Akıllı Şehir Ekosistemi oluşturmak amacıyla 2020-2023 Ulusal Akıllı Şehirler Strateji ve Eylem Planı hayata geçirilmiştir. 2020-2023 Ulusal Akıllı Şehirler Strateji ve Eylem Planı “Hayata Değer Katan Yaşanabilir ve Sürdürülebilir Şehirler” vizyonunu ortaya koymuştur. Bu vizyona ulaşmak için şehir hayatına değer katan ve sürdürülebilirliğe katkı sağlayan çok sayıda proje hayata geçirilmiştir.

Geçtiğimiz planlama dönemindeki stratejik amaçlar, hedefler ve eylemler doğrultusunda kapasite geliştirme ve rehberlik çalışmaları yapılmıştır. Ayrıca, akıllı şehirlerin hammadde olan verinin değere dönüşebilmesi için gereken altyapının oluşturulması faaliyetleri, şehirlerin temel ihtiyaçlarını ve sorunlarını çözmeye yönelik örnek projelerin hayata geçirilmesi ve bilgi/tecrübe paylaşımı ile akıllı yönetim ortamları oluşturma çalışmaları yürütülmüştür. Önümüzdeki dönemde yine hem küresel, ulusal ve yerel sorunlara çözüm hem de değer üretmek için akıllı şehir faaliyetlerine yön vermek üzere Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı sorumluluğunda 2024-2030 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı hazırlanmış olup resmi internet adresinde (www.akillisehirler.gov.tr) yayınlanmaktadır.

Akıllı şehirlerin inşasında bir önceki stratejiden gelen deneyimler ve gelecek yıllarda şehirlerimizin gündemini oldukça meşgul edecek kavramlar derinlemesine ele alınarak hazırlanan “2024-2030 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı” şehirlerimizin gelecekte daha yaşanabilir, sürdürülebilir ve dirençli olmasını hedeflemektedir.

T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü; akıllı şehir alanında başta Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı olmak üzere Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları, Yeni Kentsel Gündem ve Sürdürülebilir Şehirler ve Toplumlar ana başlığında ISO 37120 Şehir Hizmetleri ve Yaşam Kalitesi Göstergeleri, ISO 37122:2019 Akıllı Şehir Göstergeleri, ISO 37123:2019 Dirençli Şehir Göstergeleri gibi standartları da kapsayan bütüncül çalışmalar yürütmektedir.

Bugün Türkiye’de farklı akıllı şehir uygulamaları çeşitli düzeylerde gerçekleştirilmektedir. Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı hazırlanmadan önce de birçok uygulama hem Bakanlık hem de belediyelerimiz tarafından hayata geçirilmeye başlanmıştır. Bu alanda ulusal düzeyde stratejinin hazırlanması; birbiriyle uyuşmayan, teknik standartlara dayanmayan

münferit ve hatta bazen mükerrer uygulamaların önüne geçilerek kaynak israfının engellenmesi amacını da içermektedir. Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi standartları ile bu konuda çok önemli düzenlemeler yapılmış, geleceğin şehirlerinin teknolojik altyapısını oluşturan çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Hayata geçirilen uygulamalar yerel yönetimlerimizin, kamu kurum ve kuruluşlarımız ve vatandaşlarımızın hizmetine sunulmuştur.

Kent İçi Hareketlilik Analiz ve Rehberlik:

2020-2023 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı ve 2021-2023 Karayolu Trafik Güvenliği Eylem Planı kapsamında Genel Müdürlüğümüzce kent içi ulaşım kapsamında projeler hayata geçirilmiştir. Gerçekleştirilen projeler “Kent İçi Ulaşım, Analiz ve Rehberlik (KUARK)” üst başlığında toplanmış olup ulaşım alanında bütüncül bir ekosistem ve veriye dayalı karar destek mekanizmalarının oluşturulması hedeflenmektedir. Bu doğrultuda KUARK kapsamında aşağıda özet detayları sunulan Kent İçi Hareketlilik Analizleri Yazılımı, Trafik Güvenliği Analiz Platformu ve Trafik Yoğunluğu Analiz Platformu uygulamalarına yönelik ulusal ölçekte kapasite geliştirme ve yaygınlaştırma faaliyetleri sürdürülmektedir.

Kent İçi Hareketlilik Analizleri Yazılımı

Ülkemizde Belediyelerce gerçekleştirilecek akıllı ulaşım projelerinin etkin bir şekilde uygulanması için gerçekçi analiz yöntemleri geliştirilmesi, modellemeler doğrultusunda uygulamaların sürekli olarak iyileştirilmesi önem arz etmektedir. Bu kapsamda, sadece araçların değil, yayaların, toplu taşıma güzergâhlarının, bisiklet yollarının analizinde kent içi hareketlilik analizlerinin yapılmasına yönelik yazılım geliştirilmesi tamamlanmış olup bu yönde belediyelerde kapasite geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu doğrultuda ülkemizin ihtiyaçları gözetilerek açık kaynak kodlu ulaşım analiz ve simülasyon yazılım geliştirilmiştir. Yazılımın ara yüzleri kullanıcı dostu bir şekilde tasarlanmıştır. Belediyelerimize yazılıma ilişkin kullanım ve ulaşım analizi eğitimleri verilmektedir. Böylelikle ülke ölçeğinde hayata geçirilecek ulaşım projelerine yönelik analizlerin gerçekleştirilebileceği bir platform tüm ülkenin hizmetine ücretsiz olarak sunulmuş, ülkemizde veriye dayalı karar destek sistemlerinin yaygınlaştırılmasına ve yatırımların etkin bir şekilde projelendirilmesine katkı sağlanmış, kaynak israfının ise önüne geçilmiştir.

Trafik Güvenliği Analiz Platformu

Akıllı şehirlerin odağında insan yer almaktadır. Dolayısıyla akıllı ulaşım unsurları kullanılarak seyahat sürelerinin kısaltılması ve ulaşımın daha konforlu bir hale getirilmesi kadar trafikteki mal ve can güvenliğinin azami ölçüde korunması da hayati önem arz etmektedir. Bu doğrultuda ulaşımında güvenliğin artırılması için trafik verilerinin etkin bir şekilde kullanılması ve trafik güvenliğine yönelik veriye dayalı bir karar destek mekanizmasının oluşturulması vizyonuyla “Trafik Güvenliği Analiz Platformu” projesi hayata geçirilmiştir.

Proje ile yol altyapısı, trafik bilgileri, iklimsel koşullar ve kaza verileri gibi yol güvenliğine dair farklı kurumlar ve paydaşlarca derlenen verilerin tek bir merkezde toplanması sağlanmaktadır. Geçmiş kaza verileri, yol altyapısı, yol durumları, mevsimsel koşullar gibi trafik güvenliği kapsamında değerlendirilmekte, büyük veri analiz edilmekte, kaza unsurlarının ilişkileri irdelenmekte ve kazaya sebebiyet veren en temel bileşenler yapay zekâ teknolojileri kullanılarak ele alınmaktadır.

Trafik Yoğunluğu Analiz Platformu

Ulaşım planlamasının hem yerel hem de ulusal ölçekte gözleme veya tahmine değil veriye yönelik olarak planlanması ve yönetilmesi hayati önem arz etmektedir. Akıllı şehirlerin de temelini oluşturan veriye dayalı planlama ve karar verme mekanizmaları ile ulaşım yatırımlarının etkin bir şekilde planlanmasına, mükerrer yatırımların önüne geçilmesine ve yatırımların şehre olan etkisinin somut bir şekilde izlenmesine katkı sağlanacaktır.

Trafik yoğunluğu, bu bağlamda ele alınması gereken ve veriye dayalı ulaşım analiz ve hesaplama yöntemlerine temel teşkil eden kavramlardan biridir. Akıllı ulaşım teknolojilerinin etkin kullanımı / yaygınlaştırılması ve veri analitiği ile anlamlı sonuçlar elde edilmesi trafik yönetim sistemlerinin daha etkili bir şekilde işlemesine olanak sağlar. Bu doğrultuda, ulaşımın güncel (gerçek zamanlı) ve geçmiş veriler kullanılarak izlenmesi, trafik yoğunluğuna bağlı analizlerin sistemsel olarak tüm ülke coğrafyası üzerinde gerçekleştirilebilmesi ve yaşam kalitesinin artırılması gibi amaçlar çerçevesinde açık kaynak kodlu bir yazılıma sahip Trafik Yoğunluğu Analiz Platformu (TYAP) projesi Bakanlığımız bünyesinde hayata geçirilmiştir.

Kent Bilgi Sistemi Faaliyetleri

Belediyelerin ortak bir platformda buluşturulmasına, bilgi teknolojileri alanında ihtiyaçlarının karşılanmasına, geliştirilecek olan belediyeçilik yazılımları ile vatandaş odaklı bir yerel yönetim yapısının oluşturulması için bilgi ve iletişim teknolojilerinin etkin şekilde kullanılmasına imkân sağlayan e-Belediye sistemi ile entegre olarak bulut altyapısı üzerinden finansal ve teknik destek ihtiyacı olan belediyelere kent bilgi sistemi modüllerinin ücretsiz olarak sunulmasına ilişkin çalışmaları kapsamaktadır.

Kent Bilgi Sistemi & E-Belediye Faaliyeti

- E-Belediye kapsamında coğrafi uygulamalar olarak Bulut Kent Bilgi Sistemi Grubunda belediyelerin kullanımına yönelik modüller yer almaktadır. Bu uygulamalar Bakanlığımızca ücretsiz olarak sunulmaktadır.
- Bulut Kent Bilgi Sistemi bünyesindeki coğrafi uygulamalar yaygınlaştırılmaktadır. 2021 yılı içerisinde İçişleri Bakanlığı ile müşterek olarak belirlenen belediyelerde uygulama bütünlüğüne yönelik pilot çalışmalar yapılmış olup 2024 yılı itibarıyla yaygınlaştırma çalışmalarına devam edilmiştir. Bu sistem üzerinden Türkiye Kent Rehberinin yanı sıra 1.393 belediyeye özelleştirilmiş Kent Rehberleri hazırlanmış olup vatandaşlara açık olan bu uygulamalar belediyeler tarafından kendi web sitelerine eklenebilmektedir. Bulut Kent Bilgi Sistemi ekosistemine 1.393 belediye dâhil olmuş olup sistemde yaklaşık 3300 kullanıcı bulunmaktadır.
- Proje ile E-Belediye Bilgi Sistemi ile entegre olan ve bu kapsamda yerel yönetimlerin coğrafi uygulama ve coğrafi veri yönetimi ihtiyaçlarını karşılayan Bulut Kent Bilgi Sistemi bileşenlerinin idame ve destek hizmetlerinin karşılanması amaçlanmaktadır. Bu bağlamda; yerel yönetimlerin Bakanlık Bulut Kent Bilgi Sistemi uygulamalarını etkin bir şekilde kullanabilmeleri, projenin genel hedefini teşkil etmektedir.

Bulut Kent Bilgi Sistemi kapsamında belediyelere aşağıdaki uygulamalar ücretsiz olarak sunulmakta ve ilgili altyapıdan faydalanmaları sağlanmaktadır. Bulut Kent Bilgi Sistemlerine ilişkin uygulamalara yönelik liste aşağıda gösterilmektedir.

Uygulama Listesi

1. Kent Rehberi
2. Mezarlık Bilgi Sistemi

3. Tapu Kadastro Uygulaması
4. BKBS Portal- Proje Yönetimi Uygulaması
5. Altyapı Uygulamaları (İçmesuyu, Atıksu, Yağmursuyu, Enerji, Doğalgaz)
6. Çevre Yönetimi Uygulaması
7. Park ve Bahçe Uygulaması
8. Önemli Yerler Uygulaması
9. Bina Bilgi Yönetimi Uygulaması
10. Bina Envanteri Uygulaması
11. Numarataj Uygulaması
12. Halihazır Harita Uygulaması
13. Kamulaştırma Uygulaması
14. Madde-18 Uygulaması
15. Kent Rehberi Mobil Uygulaması
16. Mobil Arazi Çalışmaları Uygulaması
17. Akıllı-Dinamik Form Oluşturma Uygulaması
18. INSPIRE Uyumlu Katalog ve Metaveri Editörü Uygulaması
19. INSPIRE Veri Yönetim Uygulaması
20. Eğitim Portalı Uygulaması (Sakai - Big Blue Button, Jitsi Entegrasyonu)
21. Süreç Modelleme ve Yönetimi Uygulaması
22. Bulut Altyapısı Yönetimi Yazılımları
23. Bulut Depo Uygulaması
24. Parselasyon Planları İzleme ve Denetleme Sistemi
25. Ek Sistem Bileşenleri (Elastic Search, CDN Altyapısı, CI/CD Pipeline)
26. PostgreSQL Veritabanı
27. Dış Sistem Entegrasyonları ve Servisler

e-Plan Otomasyon Sistemleri Faaliyeti

e-Plan Otomasyon Sistemleri, ülkemizdeki tüm mekânsal plan süreçlerinin yönetildiği, planlara ilişkin sözel ve mekânsal verilerin bir arada tutulduğu, coğrafi verilere ilişkin sorgulama, görüntüleme ve analiz işlemlerinin gerçekleştirilebildiği gelişmiş bir coğrafi bilgi sistemi platformudur.

Uygulama süreçleri plan müelliflerinin planı hazırlayarak sisteme yüklemesi ile başlar. Planın onaylanmasından sorumlu tüm kurum ve kuruluşlar sistemde tanımlanmış olup bu kurum ve kuruluşlar planların askı ve onay süreçlerini sistem üzerinden ilerletirler. Böylelikle ülkemizde imar planlama süreçlerinin tamamı standart, şeffaf ve dijital bir altyapı üzerinde sürdürülür. Uygulamanın tüm mekânsal plan verileri için dijital bir arşiv özelliği taşıması, tüm kurum, kuruluş ve plan müelliflerinin ilgili planlara istediği an kolaylıkla erişimine olanak sağlamaktadır.

Bununla birlikte imar planı değişikliği sebebi ile ortaya çıkan değer artışları da e-Plan Otomasyon Sistemleri üzerinden yürütülmektedir. Değer artış payına ilişkin süreçler plan onaylamaya yetkili kuruluşların kıymet takdir komisyonları tarafından başlatılır, Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği'ne kayıtlı değerleme uzmanlarının ilgili planlara ataması yapılır, sonrasında parsel malikleri, Hazine ve Maliye Bakanlığı entegrasyonu ile ortaya çıkan değer artışı kadar sistem üzerinden borçlandırılır.

Bu hususlara ek olarak, plan müelliflerinin belgelendirilmesine ilişkin belge verme işlemleri de Plân Yapımını Yükümlenecek Müelliflerin Yeterliliği Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik kapsamında dijitalleştirilmiştir. Plan müellifleri karnelerini

edinmek için gerekli başvuruları Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü'ne yapmakta, sonrasında belgelerini dijital olarak e-Plan Otomasyon Sistemleri üzerinden edinmektedir.

e-Plan Otomasyon Sistemleri'nin en önemli paydaşlarından birisi ise vatandaşlarımızdır. Vatandaşlarımız askıdaki ve yürürlükteki tüm imar planlarını e-Plan Otomasyon Sistemleri üzerinden görebilir, planlara e-Devlet kullanıcıları ile itirazda bulunabilir. e-Plan Otomasyon Sistemleri üzerinde son yapılan geliştirme ile askıya çıkarılan tüm imar planları için, plan sınırı içerisindeki parsel malikleri e-Devlet üzerinden bilgilendirilmektedir.

Özetle, e-Plan Otomasyon Sistemleri ülkemizdeki tüm mekânsal planlama süreçlerini dijitalleştirmekte, planları daha standart, izlenebilir ve erişilebilir kılmaktadır. İş süreçlerinin yönetimi, sistemi kullanan tüm kamu kurum ve kuruluşları için daha kolay ve verimli bir hale gelirken, vatandaşlarımız hem web hem mobil uygulamamız ile planlara buldukları yerden anında erişebilmekte, gerektiği durumda itirazda bulunabilmektedir.

Bu kapsamda, 01.01.2024-30.06.2024 tarihleri arasında sistemden 8.049 plan işlem numarası alınmış olup, 11.294 PlanGML ve 20.396 CAD verisi kullanıcılar tarafından sisteme yüklenmiştir. Sistemde 396 plan askıya çıkarılmış ve 1.933 plan kesinleştirilmiştir. E-Plan Otomasyon Sistemleri bünyesinde; Plan Onaması Yapan 15 Bakanlık Birimi, 81 İl Müdürlüğü, 1409 Belediye, 81 İl Özel İdaresi, 120 OSB kurumu kaydı bulunmaktadır. Sistemi kullanan 23.645 kullanıcıdan; 1493'ü plan müellifi, 12158'i değerlendirme uzmanı, 9994'ü kurum kullanıcılarından oluşmaktadır.

Bununla birlikte 2024 yılının ilk 6 ayı içerisinde e-Plan Otomasyon Sistemleri'nde;

- Planlama İş Bitirme Belgesi'nin e-Plan Otomasyon Sistemleri üzerinden verilmesine ve verilen belgenin dijital olarak doğrulanmasına yönelik geliştirme çalışmaları başlatılmıştır.
- Karne süresi dolan veya yakın gelecekte dolacak olan plan müelliflerinin SMS ve e-posta ile bilgilendirilmesine yönelik yazılım geliştirme çalışmalarına başlanmıştır.
- Sistem üzerinden askıya çıkan planların ilgili parsel sahipleri ya da hissedarlarına plan değişikliğinin yapıldığına dair bilgilendirme amaçlı e-Devlet bildirim ve mail gitmesine yönelik geliştirme yapılmıştır.
- Askıya çıkarılan ve yürürlüğe giren planların kamu bilgisine sunulması için E-Plan Mobil uygulaması güncellenerek yayınlanmıştır.
- Çağrı masasına gelen kayıtların ve yazılım taleplerin karşılanması ve takibi sağlanmıştır.

Ulusal Coğrafi Bilgi Hizmetleri

2024 yılının ilk altı ayında (Ocak - Haziran 2024 dönemi) bu faaliyet kapsamında;

2024-2030 Ulusal Coğrafi Bilgi Stratejisi ve Eylem Planı Taslağının hazırlığı faaliyetleri kapsamında tüm eylemlerin tespitine yönelik raporlar ve tablo hazırlanması çalışmaları Ocak-Haziran 2024 döneminde TCBS Kurul onayına sunulmak üzere tamamlanmıştır.

Coğrafi Bilgi Sistemi ile ilgili konularda nitelikli personel istihdamına yönelik olarak Ulusal Meslek Standartları ve Yeterliliklerinin hazırlanması, güncellenmesine yönelik çalışmalar devam etmiştir. Bu kapsamda; CBS Operatörü (Seviye 4) ve CBS Uzmanı (Seviye 6) Ulusal Meslek Standartları ve Yeterliliklerinin revizyonu çalışmaları da Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) ile koordineli şekilde yürütülmüştür.

22/02/2024 tarihinde 2024-1 sayılı TCBS Yürütme Kurulu toplantısı ilgili kurum temsilcileri ile yapılmış olup, 2024/1 sayılı Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemi Yürütme Kurulu Kararları gereği Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda Uluslararası Coğrafi Bilgi Organizasyon ve Etkinliklere Katılım Çalışma Heyeti, Ulusal Uzaktan Algılama Verilerinin Entegre Yönetimi

Stratejisi Çalışma Heyeti, Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Uzaktan Algılama Eğitimleri Çalışma Heyeti ve Coğrafi Verilere İlişkin E-İmza Entegrasyonu Çalışma Heyeti oluşturulmuş olup, belirlenen takvime göre Çalışma Heyeti Sonuç Raporlarının hazırlanması süreci devam etmektedir.

Coğrafi veri ve bilginin ulusal düzeyde üretimine, kalitesine ve paylaşımına yönelik standartların belirlenmesine, belirlenen standartlara uygun olarak coğrafi veri ve servislerin uyumlaştırılmasının sağlanmasına ve Ulusal Coğrafi Bilgi Platformundan yayınlanmasına, ayrıca Bakanlığın ihtiyaç duyduğu uzaktan algılama verileri dahil her tür coğrafi verinin temin edilmesine ve 2023K60-205399 Bütünleşik Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu ve 2023K60-205413 TUCBS Çalışabilirlik, Uyumlaştırma ve Entegrasyon adlı 2023 Yılı Yatırım Programı projelerine ilişkin çalışmalar yürütülmüştür.

Coğrafi Veri Paylaşımı Faaliyeti

Coğrafi veri ve bilginin ulusal düzeyde üretimine, kalitesine ve paylaşımına yönelik standartların belirlenmesine ilişkin çalışmalar ifa edilmiştir.

Belirlenen standartlara uygun olarak coğrafi veri ve servislerin uyumlaştırılmasının sağlanmasına ilişkin çalışmalar ifa edilmiştir.

Coğrafi verilerin metaverileri ile birlikte Ulusal Coğrafi Bilgi Platformundan yayınlanmasına ilişkin çalışmalar ifa edilmiştir.

Kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, üniversiteler ve özel sektör ile coğrafi veri servislerinin paylaşılmasına ilişkin çalışmalar ifa edilmiştir.

Coğrafi Veri Temini Faaliyeti

Bakanlığın ihtiyaç duyduğu uzaktan algılama verileri dahil her tür coğrafi verinin temin edilmesi ve Bakanlık birimleri ile paylaşılmasına ilişkin çalışmalar ifa edilmiştir.

Deprem, sel, yangın gibi afetler sonrasında ihtiyaç duyulan coğrafi verilerin ve bu veriler kullanılarak yapılan analiz çalışmalarının ilgili birimler ile paylaşılmasına ilişkin çalışmalar ifa edilmiştir.

Bilgi Teknolojilerine Yönelik Faaliyetler

Gelişen teknoloji ile birlikte ilgili mevzuata ve ulusal bilgi güvenliği ile bilişim sistemleri politikalarına uygun olarak bakanlık bilgi işlem sistemlerinin işletilmesi, gerekli analizlerin yapılarak geliştirilmesi ile teknolojik kapasitelerinin artırılmasına ilişkin çalışmalara ağırlık verilmiştir. Bu kapsamda süreklilik arz eden faaliyetlerimizin yanında yeni başlatılan faaliyetler de bulunmaktadır. Süreklilik arz eden faaliyetlerimize ilişkin Ocak-Temmuz 2024 döneminde yapılanlar aşağıda belirtilmiştir.

- Proje yönetim süreçlerinin iyileştirilmesine yönelik olarak; Jira, Confluence ve sürekli entegrasyon ürünlerinin etkin kullanılması için çalışmalar yürütülmüştür.
- Bakanlığımız Merkez birimleri tarafından kullanılan pek çok yazılımın güncelleme ve bakım hizmetlerinin Bakanlığımız kaynaklarıyla yürütülmesine devam edilmiştir. Bu kapsamda gerekli güvenlik, bilgisayar ağı ve sunucu sistemlerine ilişkin periyodik çalışmaların yapılmasına devam edilmiştir.
- Bürokrasinin azaltılması e-Devlet çalışmaları kapsamında, vatandaşlarımızın hizmet binalarına gelmeden dilekçelerini verebilecekleri ve/veya başvurularını yapabilecekleri E-Başvuru (ebasvuru.csb.gov.tr) hizmetine devam edilmiştir.

- Mevcut durumda merkez/taşıra teşkilatı olmak üzere toplam 308 adet uygulama/hizmet e-Devlet kapısı üzerinden sunulmasına devam edilmiştir.
- Gerçek kişilerin ve özel hukuk tüzel kişilerinin üretecekleri coğrafi verilerin izinlerini dijital ortamda hızlı ve pratik bir şekilde alabilmesine imkân sağlayan, coğrafi verilerin satılıp izlenmesine yönelik COVİZ (Coğrafi Veri İzin Sistemi) uygulamasının Bakım ve ilave geliştirme işlemleri Bakanlığımız kaynaklarıyla geliştirilmesine devam edilmiştir.
- Kentsel Dönüşüm kapsamında e-Devlet kapısı entegrasyonu bulunan “Yerinde Dönüşüm” uygulamasının bakım ve ek geliştirme işlemlerine devam edilmiştir.
- Bakanlık çevre uygulamalarının Ulusal Çevre Bilgi Sistemi (UÇBS) çatısı altında toplama çalışmalarına başlanmıştır. Bu çalışmalar doğrultusunda; UÇBS sistemine yeni modüller eklenmekte ve mevcut olan modüllerin yeni teknolojiler kapsamında güncellenmesine devam edilmiştir.

Yapı Malzemeleri Denetim Sistemi, BEPTR, YESTR, Yıkık Bina Takip Uygulaması, Deprem Hasar Sorgulama Uygulaması, İmar Barışı Sorgulama, Yapı Mütahhitliği Bilişim Sistemi, Mütahhit Yeterlik Sistemi, Yıkım MYS ve Şantiye Şefi Bilişim Sistemi yazılımlarının bakım hizmetleri gerçekleştirilmiştir.

Bakanlık Merkez ve Taşıra birimlerince kullanılan Belge Yönetim Sistemi (Belgenet) Uygulamasının birim yöneticisi ve son kullanıcı desteği sağlanmıştır.

Bakanlık Merkez ve Taşıra birimlerince kullanılan Kurumsal Uygulamalara (TAKPAS, KPS, İmar Barışı Uygulaması vs) kullanıcı yetkilendirmesi yapılmıştır.

Bakanlığımız Merkez ve Taşıra teşkilatı bünyesinde görev yapan personellerin Bakanlığımız bünyesinde hizmet veren uygulamalarda kullanılması için e-imza temini sağlanmıştır.

Bakanlığımız ana web sayfası ve ekip uygulamasında veri güncelleme işlemleri gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımız Merkezi Veri Tabanlarının (Mssql, Postgresql) bakım ve destek hizmeti sağlanmıştır.

Talep edilen kullanıcılara internet sitesi yönetici yetkileri verilmiştir.

Bakanlığımız Merkez ve Taşıra birimleri web sayfaları ile proje web sayfalarına yönelik son kullanıcı destek çalışmaları sürdürülmüştür.

Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından yürütülen Ulusal Veri Sözlüğü çalışmaları kapsamında Bakanlık birim kullanıcılarına eğitimler verilmiş ve gerekli bildirimler yapılmıştır.

Sorumlu olunan bakanlık yazılımlarının geliştirme, bakım, güncelleme ve idame hizmetlerinin yürütülmesi sağlanmıştır.

Bakanlık Bilişim Koordinasyon Kurulu (BBKK)’nun sekretarya hizmetlerinin yürütülmüştür.

Elektronik ortamda yürütülmesine olanak bulunan tüm bakanlık hizmetlerinin dijital dönüşümlerinin yapılmasına; Bakanlık hizmetlerinin/uygulamalarının e-devlet kapısına entegrasyonuna ilişkin çalışmaları kapsamaktadır.

2024 Yılı Yatırım Programında yer alan 2022K01-181762 Mütahhitlik Bilgi Sistemleri Modernizasyonu ve 2024K60-230216 Bilgi Sistemleri İdame ve Yenileme (Toplu Proje) projelerine ilişkin çalışmalar yürütülmüştür.

- Bilgi Güvenliği kapsamında, “Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi” ile iş birliği içerisinde gerekli güvenlik bildirimleri paylaşılmıştır. Periyodik olarak güvenlik zafiyetleri taramaları gerçekleştirilerek gerekli güvenlik tedbirleri alınmıştır.

- TS ISO/IEC 20000-1 Bilgi Teknolojileri Hizmet Yönetim Sistemi 2024 yılı denetimleri gerçekleştirilmiştir.
- Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberi kapsamında 2023 denetim çalışmaları tamamlanarak raporlar paylaşılmıştır.
- Donanım ve Teknik Destek Faaliyetleri kapsamında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı personeli için bilgisayar, yazıcı ve lisans dağıtımı yapılmıştır.
- Bakanlığımız bilişim faaliyetleri kapsamında; Aktif Dizin Yönetimi, E-posta Sistemi Yönetimi, Sunucu Sanallaştırma Yönetimi, Veri Depolama Ünitesi Yönetimi, Yedekleme ve Veri Arşivleme Yönetimi, Açık Kaynak Kodlu İşletim Sistemlerinin Yönetimi, Yardım Masası, Siber Güvenlik Hizmetleri, Ağ Yönetimi ve Güvenliği hizmetleri sunulmuştur.

6.1.2. PROJELER

Müteahhitlik Bilgi Sistemleri Modernizasyonu (2022K01-181762)

Proje ile yapım ve yıkım işlerinde görev alan müteahhit ve şantiye şefleri kayıt altına alınarak, iş bazlı takibinin yapılması, tüm iş süreçlerinin merkezi ve ilişkili bir yapı ile yeniden tasarlanması, iş ve işlemlerin kolaylaştırılmasını sağlayan merkezi ve modüler bir bilişim sistemi oluşturulması ve e-devlet hizmeti olarak sunulması amaçlanmaktadır.

2024 yılı ilk 6 ay içerisinde ilgili projenin hak ediş ödemesi ve kabulü yapılmıştır. Garanti kapsamında bakım hizmetlerinin yürütülmesine başlanmıştır.

Bilgi Sistemleri İdame ve Yenileme (2024K60-230216)

Bakanlığımız web sayfalarının, Elektronik Belge Yönetim Sisteminin (BELGENET) ve İnsan Kaynakları Bilgi Sisteminin sürekliliği amacıyla söz konusu işlerin bakım, onarım ve güncelleme hizmetlerinin gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

Proje kapsamında;

- 2024 Yılı Elektronik Belge Yönetim Sistemi (Belgenet) Garanti ve Bakım Hizmeti Temini İşini için TÜRKİSAT A.Ş. ile 22.03.2024 tarihinde 1.343.816,69 TL+KDV bedelli sözleşme imzalanmıştır. İşin hakedişi henüz düzenlenmemiştir.
- Web bakım hizmeti çalışmaları devam etmektedir.
- İnsan Kaynakları Bilgi Sistemi bakım, onarım ve güncelleme hizmet işi için 28.03.2024 tarihinde 1.790.000 TL + KDV bedelli sözleşme imzalanmıştır.

Proje ile Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı bilişim altyapısının sorunsuz hizmet vermesi, iyileştirilmesi ve sistem yönetim birimlerinin lisans, yazılım, donanım, eğitim, teknik servis ve benzeri hususlar için müşavirlik hizmeti alma gibi kurumsal ihtiyaçlarının karşılanması amaçlanmaktadır.

Proje toplam 3 bileşenden oluşmaktadır.

2024 yılı Yatırım Programının Genel İdare sektöründe projeye; 213.200.000,00 TL toplam proje tutarı ve 213.200.000,00 TL 2024 yılı ödeneği ile yer verilmiştir.

2024 yılının ilk altı ayında proje ödeneğinin 5.035.750,00 TL si harcanmış olup, % 2,36 nakdi gerçekleşme sağlanmıştır.

- **Bilgisayar ve Çevre Birimleri Temini**

2024 yılı Yatırım Programında proje bileşenine; 149.200.000,00 TL 2024 yılı ödeneği ile yer verilmiştir.

2024 yılının ilk altı ayında (Ocak-Haziran 2024 dönemi) bu proje bileşeni kapsamında yapılan ihalelere ait muayene ve kabul işlemleri yapılmadığından bu ödenekten harcama yapılmamıştır.

- **Altyapı Bileşenleri Bakım, Onarım ve Lisans Temini**

2024 yılı Yatırım Programında proje bileşenine; 60.000.000,00 TL 2024 yılı ödeneği ile yer verilmiştir.

2024 yılının ilk altı ayında proje ödeneğinin 4.677.750,00 TL si harcanmış olup, % 7,80 nakdi gerçekleşme sağlanmıştır.

2024 yılının ilk altı ayında (Ocak-Haziran 2024 dönemi) bu proje bileşeni kapsamında aşağıdaki ürün, hizmet ve lisanslar alınmıştır:

- MDR Ürün temini,
- Tehdit İstihbarat hizmeti,
- Güvenlik Testleri hizmet alımı,
- Yedekleme Ürünü Lisans temini,

- **Bakanlık Merkez ve Taşra Yazılım Altyapısı Lisans Temini**

2024 yılı Yatırım Programında proje bileşenine; 4.000.000,00 TL 2024 yılı ödeneği ile yer verilmiştir.

2024 yılının ilk altı ayında proje ödeneğinin 358.000,00 TL si harcanmış olup, % 8,95 nakdi gerçekleşme sağlanmıştır.

2024 yılının ilk altı ayında (Ocak-Haziran 2024 dönemi) bu proje bileşeni kapsamında aşağıdaki hizmet alınmıştır:

- İKBS uygulaması bakım onarım hizmeti

KÖYDES Yatırım İzleme Sisteminin İdamesi (2024K60-230223)

2024 yılı 2. yarısı itibarı ile bakım idame sözleşmesi imzalanarak, bakım onarımı yapılacaktır

Dijital Şehir İkizleri (2024K60-230229)

Projeye 2024 Yılı Yatırım Programının Bilişim Altyapısı Sektöründe 10.000.000 TL proje tutarı, 2024 yılı ödeneği ile yer verilmiştir.

Akıllı şehir yönetiminde dijital şehir formasyonları ile dijital teknolojilerden faydalanılması ve ülkemizde 3 Boyutlu dijital ikizler oluşturularak yeni nesil interaktif ikiz uygulamalarının temelini geliştirilmesi 2024-2030 Ulusal Akıllı Şehirler Strateji ve Eylem Planının tüm şehirlerimizde bütünlük bir yapıda gerçekleştirilebilmesi açısından büyük önem arz etmektedir.

Bu doğrultuda gerçekleştirilecek Akıllı Şehir Dijital Yönetim Platformu Uygulaması işinin amacı entegre 3 Boyut ve etkileşim temelli dijital araçların ortak bir platformda geliştirilerek farklı kullanıcı profillerine sunulması ve yeni nesil şehir yönetim kabiliyetlerinin tek bir platform üzerinden analitik, entegre, bağlantılı, katılımcı ve kapsayıcı bir yapıda tesis edilmesidir.

Proje kapsamında ülke genelinde şehirlerin 3 boyut modelleri kullanılarak karar destek mekanizmalarına fayda sağlayacak verilerin ve bu verilerden platform aracılığı ile türetilmiş verilerin söz konusu 3 boyutlu modeller ile entegre bir şekilde gösteriminin sağlanması; karar vericiler, akademisyenler, vatandaşlar, öğrenciler gibi çeşitli kullanıcı tiplerinin ilgili platform ile veri alışverişine imkan sağlayacak altyapının kurulması, bu altyapı ile sakinlerin şehir yönetiminde etkin bir rol oynadığı etkileşimli bir yapının sunulması hedeflenmektedir.

Proje kapsamındaki iş ve ödemeler proje takvimine göre gerçekleştirilecek olup henüz hak ediş ödemesi yapılmamıştır.

Derin Öğrenme Hava Fotoğrafi İşleme ve Modelleme (2024K60-230232)

2024 Yılı Yatırım Programının Bilişim Altyapısı sektöründe projeye; 4.500.000,00 TL toplam proje tutarı ve 4.500.000,00 TL 2024 yılı ödeneği ile yer verilmiştir.

2024 yılının ilk altı ayında bu ödenekten harcama yapılmamıştır.

2024 yılının ilk altı ayında (*Ocak - Haziran 2023 dönemi*) bu proje kapsamında;

- Teknik şartname hazırlanmış ve yaklaşık maliyet çalışmaları başlatılmıştır. Gelen teklifler değerlendirildiğinde yaklaşık maliyetin proje bütçesinin çok üzerinde kaldığı tespit edilmiştir.

e-Plan Semantik Planlama ve Yaygınlaştırma (2024K60-226941)

Projenin ihalesi gerçekleştirilmiş olup 21.193.200 TL bedel ile 22.05.2024 tarihinde sözleşme altına alınmıştır. İşin bitiş tarihi 05.12.2025'tir.

e-Plan Otomasyon Sistemleri halihazırda işleyen bir sistem olduğundan, sözleşmenin imzalandığı 22.05.2024 tarihinden itibaren, projede görev alacak personellerin görevlendirilmesi yapılmış, uygulama planı ve proje takvimi hazırlanmış, çağrı merkezi, destek, bakım ve yazılım geliştirme çalışmalarına başlanmıştır. e-Plan Otomasyon Sistemleri OCR Aracı ve Entegre Arama Motoru Geliştirilmesi ve PlanCBS Masaüstü Uygulamasının Geliştirilmesi'ne yönelik analiz ve hazırlık çalışmaları devam etmektedir. Proje kapsamında henüz hak ediş ödemesi gerçekleştirilmemiştir.

Bulut Kent Bilgi Sistemi Yenileme ve Geliştirme (2024K60-226942)

Projenin ihalesi gerçekleştirilmiş olup 29.748.000 TL bedel ile 04.07.2024 tarihinde sözleşme altına alınmıştır. İşin bitiş tarihi 01.12.2025'tir.

Bulut Kent Bilgi Sistemi Uygulamaları halihazırda işleyen bir sistem olduğundan, sözleşmenin imzalandığı 04.07.2024 tarihinden itibaren, projede gerçekleştirilecek çalışmalar başlatılmış, bakım, destek ve yazılım geliştirme planlama çalışmalarına başlanmıştır. Ayrıca sistem altyapısına yönelik gerçekleştirilecek yenileme ve taşıma işlerinin planlamaları gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında henüz hak ediş ödemesi gerçekleştirilmemiştir.

Dijital Dönüşüm V4 (2024K60-230228)

Projenin kapsamında, 08.01.2024 tarihinde yüklenici ile sözleşme imzalanmıştır. Proje kapsamında Bakanlık Yazılımlarına ait bakım ve güncelleme çalışmaları devam etmektedir. Şu ana kadar 2 hakkediş ödemesi gerçekleştirilmiş olup, yüklenici firmaya KDV dahil 24.807.024 TL ödeme yapılmıştır.

Yerel Yönetimlerde Akıllı Şehir Dönüşüm Desteği(2024K08-226946)

Projeye 2024 Yılı Yatırım Programının Belediye Hizmetleri Sektöründe 2024 yılı 2.000.000 TL ve 2025 yılı 3.000.000 TL proje tutarı olmak üzere toplam 5.000.000 TL 2024 yılı ödeneği ile yer verilmiştir.

Akıllı Şehir Dönüşümü kapsamında şehirlerimizin insan odaklı ve yaşanabilir yerler olmasını hedefleyen yatırımlarla ülkenin ekonomik büyümesini destekleyerek, teknoloji ve inovasyon ile şehircilik hizmetlerinin iyileştirilmesine ivme kazandırılmaktadır. Akıllı şehir veri altyapısını tesis eden kent bilgi sistemi yazılımları, planlama sistemi yazılımları, trafik güvenliği, trafik yoğunluğu, optimizasyon ve simülasyon yazılımları, yapay zekâ, açık veri platformu gibi sistemler merkezi bir yapıda geliştirilerek belediyelerin kullanımına sunulmuştur. Belediyelerimize geniş bir yelpazede açık kaynaklı yapılar kullanılarak ücretsiz olarak sunulan sistemlerin belediyelerde kullanımının artırılması, veri altyapısının standart bir yapıda geliştirilmesi için teknik kapasite artışı ve desteklerin artırılması ihtiyacı bulunmaktadır.

Bununla birlikte akıllı şehir vizyonunun ve stratejisinin geliştirilmesi, akıllı şehir projelerinin geliştirilmesi ve uygulanması, insan kaynağının geliştirilmesine yönelik eğitim ve destek sağlanması ile toplumla etkileşim gibi hususlar gerçekleştirilerek, şehirlerin daha akıllı ve verimli kentsel ortamlara dönüşmesine katkı sağlanacaktır.

Akıllı Şehir Dönüşüm Desteği İşi Pilot Uygulaması Projesi ile pilot olarak belirlenen ilde yer alan belediyelerde; akıllı şehir stratejik çerçeveyi oluşturmak, mevcut uygulamalardan faydalanılmasının artırılmasını sağlamak, standart veri altyapısını oluşturmak, verilerin akıllı hale getirilmesini sağlamak ve akıllı şehir uygulamaları ile güçlenmesini sağlamak amacıyla akıllı şehir dönüşümünün belediyelerimizde hızlandırılmasını gerçekleştirmektedir.

Proje kapsamındaki iş ve ödemeler proje takvimine göre gerçekleştirilecek olup henüz hak ediş ödemesi yapılmamıştır.

Akıllı Şehir Standartlarının Yaygınlaştırılması (2024K09-229670)

Projenin ihalesi gerçekleştirilmiş olup 4.393.200 TL bedel ile 22.05.2024 tarihinde sözleşme altına alınmıştır. İşin bitiş tarihi 06.12.2024'tür.

İşin başlangıcından bu yana proje ekibi oluşturulmuş, proje yöneticisi ve akademik danışmanlara yönelik görevlendirmeler yapılmış, proje takvimi ve uygulama planı hazırlanmıştır. Bununla birlikte proje kapsamında geliştirilecek olan yazılımın temel altyapısı ve fonksiyonları istişare edilmiştir. Proje kapsamında henüz hak ediş ödemesi gerçekleştirilmemiştir.

Ulusal Çevre Bilgi Sistemine Modül Eklenmesi (2024K10-226936)

Bu proje, Mobil Altyapı Geliştirme projesi ile birleştirilmiş olup, proje kapsamında henüz ihale gerçekleştirilmemiştir.

Mobil Altyapı Geliştirme (2022K60-181765)

Bu proje, Ulusal Çevre Bilgi Sistemine Modül Eklenmesi projesiyle birleştirilmiş olup, proje kapsamında henüz ihale gerçekleştirilmemiştir.

Bütünleşik Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu (2023K60-205399)

Projeye 2023 Yılı Yatırım Programının Bilişim Altyapısı Sektöründe 22.000.000 TL proje tutarı ve 12.000.000 TL 2023 yılı ödeneği ile yer verilmiştir. Projenin 2023 yılı ödeneğinin 7.770.334 TL si harcanmıştır. 2024 yılında tasarruf tedbirleri kapsamında proje ödeneğinde revize olmuş, toplam proje tutarı 14.970.000 TL olarak belirlenmiş, 2024 yılı kalan ödenek ise 7.200.000 TL'dir. 2024 yılında herhangi bir ödeme gerçekleştirilmemiştir.

Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında 49 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde ise "Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu: Bakanlık tarafından oluşturulan e-Devlet kapısına entegre elektronik altyapı" olarak tarif edilmiş ve "Coğrafi bilgi sistemleri kapsamında Ulusal Coğrafi Bilgi Platformunu kurmak, yönetmek, güvenliğini ve sürdürülebilirliğini sağlamak" görevi Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na verilmiştir. Bu kapsamda, Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü bünyesinde aşağıdaki uygulamalar geliştirilmiştir:

- Atlas Uygulaması (<https://www.atlas.gov.tr/>)
- Metaveri Kayıt Portalı (<https://www.mv.atlas.gov.tr/>),
- Metaveri Sorgulama ve Coğrafi Metaverileri Doğrulama Sayfaları
- Coğrafi Veri Format ve Projeksiyon Dönüşümü Uygulaması,
- TUCBS Coğrafi katman ve servis takip uygulaması (<https://tucbskontrol.csb.gov.tr/>)
- Ulusal Coğrafi Açık Veri Platformu (<https://tucbskontrol.csb.gov.tr/TUCBSAcikVeri?>)
- TUCBS Servis Kontrol Uygulaması (<https://tucbskontrol.csb.gov.tr/tucbskontrol?>)
- Coğrafi Veri İhtiyaç Matrisi Uygulaması (<https://cvim.csb.gov.tr/>)
- Coğrafi Veri Paylaşım Matrisleri, vd.

Proje kapsamında 2023 yılında yukarıda yer alan uygulamalarda bakım, idame ve ek fonksiyonların geliştirilmesi hizmeti alınmış, kurumsal coğrafi orta katman yapısı ile entegrasyonu gerçekleştirilmiştir.

TUCBS Çalışabilirlik, Uyumlaştırma ve Entegrasyon (2023K60-205413)

2018 yılından bu yana kesintisiz sürdürülen Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS) Entegrasyon Projesi teknik şartnamenin önemli bir konusunu teşkil eden veri uyumlaştırma ve otomatik metaveri oluşturma aracı gibi yazılım bilgisi gerektiren konuları kapsadığından, entegrasyon çalışmalarının veri kaybına sebebiyet vermeden yapılabilmesi ve hizmette yaşanabilecek olası aksaklıkların önüne geçilmesi ve geçmiş ihalelerde yapılan hizmetlerle uyumlaştırılabilmesi adına 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun doğrudan temin başlıklı 22 nci maddesinin (c) bendi hükmü çerçevesinde yüklenici ile sözleşme 26.09.2023 tarihi itibarıyla imzalanmış olup; 28 il özel idaresiyle yürütülen çalışmalar 17.04.2024 tarihinde tamamlanmıştır. Öte yandan geriye kalan 18 il özel idaresi için 05.06.2024 tarihinde NETCAD A.Ş. ile sözleşme imzalanmıştır.

Bulut Kent Bilgi Sistemi Veri Konsolidasyonu (2023K60-205704)

Projenin ihalesi gerçekleştirilmiş olup 6.485.160 TL bedel ile 30.05.2024 tarihinde sözleşme altına alınmıştır. İşin bitiş tarihi 02.12.2025'tir.

Bulut Kent Bilgi Sistemi Veri Konsolidasyonu çalışmalarına yönelik proje personeli mobilize edilmiş, planlamalar yapılmıştır. 9-10-11/07/2024 tarihlerinde Büyükşehir, İl ve İlçe Belediyeleri ve Su-Kanal İdareleri ile Ankara'da toplantılar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Hareketli Araç Verisi Temini kapsamında 2024 yılına ait veri temini yapılmakta olup bu kapsamda bir hak ediş ödemesi gerçekleştirilmiştir.

Merkezi Orta Katman Yaygınlaştırma Projesi (2023K60-205743)

Gerekli donanım alımları yapılmış olup, TUCBS ve E-Devlet entegrasyonu çalışmaları kapsamında değerlendirilmek üzere yönetim tarafından ertelenme kararı alınmıştır.

TUCBS E-Devlet Entegre., İşletme, Bakım, Güncelleme (2023K60-217018)

24/08/2022 tarih 2022/01 sayılı Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemi Kurulu Kararının 8 numaralı maddesinde bulunan “Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi altyapısının e-devlet entegrasyonu kapsamında yürütülmesi ve daha gelişmiş bir teknolojik altyapı ile sağlanması kararı neticesinde Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi e-Devlet Entegrasyonu, İşletme ve Güncelleme Projesi oluşturulmuştur.

Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS) E-Devlet Entegrasyonu, İşletme ve Güncelleme Projesi" işi için Genel Müdürlüğümüz ile TÜRKSAT Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketi (YÜKLENİCİ) arasında 20.11.2023 tarihinde sözleşme imzalanmıştır.

Ulusal Coğrafi Bilgi Platformunun daha etkin ve verimli çalışması için analiz ve tasarım çalışmaları tamamlanmıştır.

MEBİS Projesi Bakım Onarımı İşi İdamesi (2023K60-230220)

Hazine Taşınmazlarına İlişkin Diğer Yönetim Faaliyetler

Söz konusu faaliyet ile ilgili sorumlu Bakanlığımız birimleri; Milli Emlak Genel Müdürlüğü, Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleridir.

Bu alandaki Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü faaliyeti; Milli Emlak Genel Müdürlüğü görev, yetki ve sorumlulukları kapsamındaki iş ve işlemlerin bilişim teknolojileri kullanılarak yürütülmesini sağlayan Milli Emlak Otomasyon Projesi (MEOP) yazılımlarının günümüz teknolojilerine ve Bakanlığımız bilişim stratejilerine uygun, açık kaynak kodlu olarak yeniden geliştirilmesi kapsamında” Milli Emlak Otomasyon Projesi (MEOP) yerine 16.01.2023 tarihi itibarıyla kullanılmaya başlanılan Milli Emlak Bilgi Sistemi (MEBİS)’nin hizmet (bakım), yazılım güncelleme ve geliştirme ihtiyaçlarının karşılanarak kesintisiz bir şekilde uygulamanın idame ettirilmesine ilişkin çalışmaları kapsamaktadır.

2024 yılının ilk altı ayında (Ocak - Haziran 2024 dönemi) bu faaliyet kapsamında;

- Bakanlığımız Milli Emlak Genel Müdürlüğü Merkez ve il teşkilatları tarafından talep edilen yeni yazılımların geliştirilmesi, mevzuat değişikliklerinin MEBİS Projesine yansıtılması, dış kurumlar ile servis entegrasyonlarının ve var olan entegrasyonlar için gerekli olabilecek düzenlemelerin yapılması, Belgenet entegrasyonunun yapılan değişiklikler ile uyumlu hale getirilmesi, MEBİS-CBS uygulamasında talep edilen değişiklik ve güncellemelerin yapılabilmesi, Milli Emlak Genel Müdürlüğü İlan sitesi (milliemark.gov.tr), dış kurumlar tarafından kullanılan Kurum Tahsis uygulaması, Milli Emlak Genel Müdürlüğünün ihtiyacı doğrultusunda hazırlanan rapor ve istatistiklerin hazırlanması amacıyla oluşturulan MEBİS-İş Zekası uygulamasına yönelik iletilen sorunlar ile mevzuat değişiklikleri kapsamında bugüne kadar 600 civarı talep (hata, iyileştirme, yeni özellik) karşılanmış olup çalışmalar devam etmektedir.

Bakanlık Uygulamaları Performans İzleme-Yönetim (2023K60-230225)

Bu proje kapsamında ihtiyaç duyulan ürün belirleme çalışmaları devam etmektedir.

6.1.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Anayasa Mahkemesi 2/6/2023 tarih ve 32209 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2022/147 sayılı kararı ile; **49 sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde** yer alan bazı hükümlerin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenemeyeceği, bu konuların kanunla düzenlenmesi gerektiği gerekçesi ile iptal kararı vererek bu kapsamda düzenleme yapılması için 9 aylık süre vermiştir. Bu süre **2 Mart 2024** tarihinde dolmuştur.

Anayasa Mahkemesi 4/10/2023 tarih ve 32329 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2023/99 sayılı kararı ile; **7221 sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun** 1 inci maddesinin 2 inci fıkrasında yer alan “izne tabi olacaklar ile izin süresi ve verilere ilişkin usul ve esasların kanunda daha detaylı düzenlenmesi gerektiği” gerekçesi ile iptal kararı vererek bu kapsamda düzenleme yapılması için 9 aylık süre vermiştir. Bu süre **4 Temmuz 2024** tarihinde dolacaktır.

Genel Müdürlüğümüz bilgi işlem faaliyetlerinin düzenlenmesine yönelik genelge çalışmaları başlatılmış olup, taslak aşamasındadır.

6.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ

6.2.1. FAALİYETLER

Akıllı Şehirlere İlişkin Faaliyetler

Önümüzdeki dönemlerde, şehirlerin ürettiği tüm verilerle büyük veri, yapay zekâ analizleri kullanılarak verilerin daha etkin ve verimli çözümlerin üretilmesi sağlanacaktır.

Akıllı ulaşım sistemlerinden enerji yönetimine, atık yönetiminden su kaynaklarının korunmasına kadar geniş bir yelpazede sürdürülebilir akıllı şehir uygulamaları kullanılacaktır.

Vatandaşların şehir yönetimine aktif katılımı sağlanarak, toplumsal katmanlar arasında daha güçlü bir iletişim ve işbirliği ortamı oluşturulacaktır. Akıllı şehir uygulamaları sayesinde vatandaşlar, şehirdeki hizmetlere daha hızlı ve kolay erişim sağlayabilecek, günlük yaşamlarını daha konforlu ve güvenli bir şekilde sürdürebileceklerdir.

Şehirlerin enerji verimliliğini artıracak, karbon ayak izini azaltacak ve doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlayacak projelere öncelik verilecektir. Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı teşvik edilerek, şehirlerin enerji bağımsızlığı artırılabilecektir. Ayrıca, akıllı aydınlatma sistemleri, enerji tüketimini optimize eden binalar ve çevre dostu ulaşım çözümleri gibi uygulamalarla, şehirlerin çevresel etkileri en aza indirilecektir.

Su yönetimi ve atık yönetimi gibi kritik alanlarda da akıllı çözümler geliştirilecektir. Su kaynaklarının korunması ve etkin kullanımı için akıllı sensörleri ve izleme sistemleri devreye alınacak, su kaçaklarının tespiti ve onarımı hızlandırılacaktır. Atık yönetiminde ise geri dönüşüm oranlarını artıracak, atık miktarını azaltacak ve atıkların etkin bir şekilde toplanmasını sağlayacak yenilikçi çözümler desteklenecektir.

Şehirlerdeki trafik sorunlarını çözmek ve ulaşım altyapısını iyileştirmek amacıyla akıllı ulaşım sistemleri desteklenecektir. Trafik akışını, yoğunluğunu izleyen ve yönlendiren akıllı trafik sinyalizasyon sistemleri, toplu taşıma araçlarının entegrasyonunu sağlayacak mobil uygulamalar ve alternatif ulaşım yöntemlerini teşvik eden çözümler ile ulaşım daha verimli hale getirilecektir. Bu sayede, şehirlerdeki trafik sıkışıklığı ve çevre kirliliği gibi sorunlar minimize edilecektir.

Ülkemizin 2030 Vizyonu doğrultusunda daha yaşanabilir, sürdürülebilir ve dirençli bir ortam yaratmayı amaçlamaktadır. Şehirlerimizin akıllı teknolojilerle donatılması, ülkemize hem

çevresel hem de toplumsal açıdan büyük faydalar sağlarken, gelecek nesillere daha iyi bir yaşam sunma hedefimize katkı sağlayacaktır.

Kent İçi Hareketlilik Analiz ve Rehberlik

Kent İçi Hareketlilik Analizleri Yazılımı, Trafik Güvenliği Analiz Platformu ve Trafik Yoğunluğu Analiz Platformu uygulamalara yönelik ulusal ölçekte kapasite geliştirme ve yaygınlaştırılması faaliyetleri sürdürülecektir.

Kent Bilgi Sistemi Faaliyetleri

Bulut Kent Bilgi Sistemleri kapsamında; çağrı merkezi ve destek çalışmaları devam edecek olup yazılımın ihtiyaçlar dahilinde geliştirilmesi ve güncellenmesi süreçleri sürdürülecektir.

Temmuz -Aralık döneminde;

- Bulut Kent Bilgi Sistemi Donanım Taşıma ve Kurulumu
- Bulut Kent Bilgi Sistemi Yazılım Altyapısı Güncelleme Çalışmaları
- Bulut Kent Bilgi Sistemi İdame ve Geliştirme Çalışmalarının Yürütülmesi planlanmaktadır.

Bulut Kent Bilgi Sistemi İdame ve Geliştirme Çalışmalarının Yürütülmesi kapsamında;

- Genel hususlar, dinamik form geliştirme esasları, portal, kent rehberi mobil, kent rehberi, mobil arazi, mezarlık, park bahçe, çevre yönetimi, altyapı, önemli yerler ve arayüzlerinin (dashboard) geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.

Ulusal Coğrafi Bilgi Hizmetleri

Ulusal Coğrafi Bilgi Hizmetleri: 2024 yılının ikinci altı ayında (Temmuz - Aralık 2024 dönemi) bu faaliyet kapsamında;

Gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişilerine 30 adet izin ve lisans belgesi verilmesi öngörülmektedir. TCBS Yürütme Kurulu ve TCBS Kurulu toplantılarının ilgili tarihlerde koordinasyonunun sağlanarak gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

2024-2030 Ulusal Coğrafi Bilgi Stratejisi ve Eylem Planı Taslağının yayınlanmasından itibaren tüm eylemlerin gerçekleştirilmesine yönelik rapor ve tablo hazırlanması çalışmalarının 2024 yılı sonu itibariyle (1. Dönem) için tamamlanması öngörülmektedir.

CBS Operatörü (Seviye 4) ve CBS Uzmanı (Seviye 6) Ulusal Meslek Standartları ve Yeterliliklerinin revizyonu çalışmalarının tamamlanması hedeflenmektedir.

2024 yılının ikinci altı ayında (Temmuz - Aralık 2024 dönemi) bu faaliyet kapsamında; 2023K60-205399 Bütünleşik Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu ve 2023K60-205413 TUCBS Çalışabilirlik, Uyumlaştırma ve Entegrasyon adlı 2024 Yılı Yatırım Programı projelerine ilişkin çalışmalar yürütülecektir.

Bilgi Teknolojilerine Yönelik Faaliyetler

Yapı Malzemeleri Denetim Sistemi, BEPTR, YESTR, İmar Barışı Sorgulama, Yapı

Müteahhitliği Bilişim Sistemi, Müteahhit Yeterlik Sistemi, Yıkım MYS ve Şantiye Şefi Bilişim Sistemi yazılımlarına bakım hizmetleri verilmeye devam edilecektir.

Bakanlık Merkez ve Taşra birimlerince kullanılan Belge Yönetim Sistemi (Belgenet) Uygulamasının birim yöneticisi ve son kullanıcı desteği sağlanacaktır.

Bakanlık Merkez ve Taşra birimlerince kullanılan Kurumsal Uygulamalara (TAKPAS, KPS, İmar Barışı Uygulaması vs) kullanıcı yetkilendirmesi yapılacaktır.

Bakanlığımız Merkez ve Taşra teşkilatı bünyesinde görev yapan personellerin Bakanlığımız bünyesinde hizmet veren uygulamalarda kullanılması için e-imza temini sağlanacaktır.

Bakanlığımız ana web sayfası ve ekip uygulamasında veri güncelleme işlemleri gerçekleştirilecektir.

Bakanlığımız Merkezi Veri Tabanlarının (Mssql, Postgresql) bakım ve destek hizmeti devam edecektir.

Talep edilen kullanıcılara internet sitesi yönetici yetkileri verilecektir.

Bakanlığımız Merkez ve Taşra birimleri web sayfaları ile proje web sayfalarına yönelik son kullanıcı destek çalışmaları sürdürülecektir.

- Bilgi Güvenliği kapsamında, “Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi” ile iş birliği içerisinde gerekli güvenlik bildirimleri paylaşılmıştır. Periyodik olarak güvenlik zafiyetleri taramaları gerçekleştirilerek gerekli güvenlik tedbirleri alınacaktır.
- TS ISO/IEC 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi kapsamında 2024 yılı denetimleri gerçekleştirilmiştir.
- Donanım ve Teknik Destek Faaliyetleri kapsamında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı personeli için ihtiyaç duyulacak bilgisayar, yazıcı ve lisans dağıtımı gerçekleştirilecektir.
- Bakanlığımız bilişim faaliyetleri kapsamında; Aktif Dizin Yönetimi, E-posta Sistemi Yönetimi, Sunucu Sanallaştırma Yönetimi, Veri Depolama Ünitesi Yönetimi, Yedekleme ve Veri Arşivleme Yönetimi, Açık Kaynak Kodlu İşletim Sistemlerinin Yönetimi, Yardım Masası, Siber Güvenlik Hizmetleri, Ağ Yönetimi ve Güvenliği Hizmetleri sunulacaktır.

Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından yürütülen Ulusal Veri Sözlüğü çalışmaları kapsamında birimlerden talep gelmesi halinde kullanıcılara eğitimler verilecek ve DDO ile koordinasyon sağlanacaktır.

Bakanlık Bilişim Koordinasyon Kurulu (BBKK)’nin sekretarya hizmetlerinin yürütülmesine devam edilecektir.

2024 yılının ikinci altı ayında (Temmuz - Aralık 2024 dönemi) yapılması planlanan işler kapsamında Ocak-Haziran 2024 dönemindeki süreklilik arz eden işlere devam edilmesi planlanmaktadır. Bu işlemlere ek olarak aşağıdaki faaliyetlerin yapılması planlanmıştır.

- Bakanlığımız Yüksek Fen Kurulu arşiv sisteminin Bakanlığımız kaynaklarıyla hayata geçirilmesi için gerekli uygulamanın geliştirilmesinin tamamlanması ve ilgili birimin hizmetine açılması planlanmıştır.
- Bakanlığımız Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmekte olan Çalışma Heyetleri faaliyeti kapsamında yapılan tüm işlemlerin elektronik ortamda yürütülmesi için geliştirilmekte olan uygulamanın testlerinin yapılması planlanmıştır.
- Bakanlık yazılımlarının iz kayıtlarının merkezi olarak tutulmasını sağlamak için gerekli sunucu ve veritabanı işlemlerinin tamamlanması ve yazılımların merkezi log

sistemini kullanarak log tutması için gerekli çalışmaların başlatılması planlanmıştır.

- Kamu Yazılımları Envanter Sistemi (KAYES) için bakım çalışması planlanmıştır.

6.2.2. PROJELER

Müteahhitlik Bilgi Sistemleri Modernizasyonu (2022K01-181762)

Proje kapsamında;

- 1) İlgili projenin düzenli olarak yazılım güncellemelerini, güvenlik yamalarını ve performans optimizasyonlarını yapılması.
- 2) Kullanıcılara teknik destek sağlamak için bir destek ekibi oluşturulması veya mevcut ekibin genişletilerek kullanıcıların karşılaştığı sorunları hızlıca çözmek için bir destek talep sistemi kurulması.
- 3) Eğitim programları düzenlenmesi: Yeni kullanıcılar için başlangıç eğitimleri ve mevcut kullanıcılar için ileri düzey eğitimler planlanması.
- 4) Oluşturulmuş olan kullanıcı dostu dokümantasyonlar, kullanım kılavuzları ve video rehberlerinin ihtiyaca göre düzenli olarak güncellenmesi.
- 5) Kullanıcı geri bildirimlerini toplamak için anketler ve geri bildirim formları oluşturulması. Kullanıcıların ihtiyaçlarını ve karşılaştıkları zorlukları anlamak için düzenli olarak toplantılar yapılması.
- 6) Toplanan geri bildirimleri analiz ederek iyileştirme planları oluşturulması. Hızlıca uygulanabilecek küçük iyileştirmeler ve uzun vadeli büyük geliştirmeler için bir yol haritası hazırlanması.
- 7) Kullanıcı ihtiyaçlarına ve geri bildirimlere dayanarak yeni özellikler geliştirilmesi. Örneğin, raporlama araçları, analiz modülleri veya mobil uygulama entegrasyonları gibi.
- 8) Veri paylaşımını ve işlemlerin daha hızlı gerçekleştirilmesini sağlamak için sistemin diğer e-devlet hizmetleri ve mevcut iş süreçleri ile entegrasyonunun sağlanması.
- 9) Sistemin güvenliğini sağlamak için düzenli güvenlik taramaları ve penetrasyon testleri yapılması. Veri güvenliği ve gizliliği konularında gereken hassasiyetin gösterilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Sistemleri İdame ve Yenileme (2024K60-230216)

- Belgenet Bakım ve Güncelleme

Yüklenici kurum/firma tarafından gerekli bakım, iyileştirme ve güncelleme hizmetleri temin edilecektir.

- Bakanlık Kurumsal İnternet Sitesi Bakım ve Ek Geliştirme

Web bakım hizmeti çalışmaları devam edecektir.

- İnsan Kaynakları Bilgi Sistemi Bakım ve Güncelleme

İnsan Kaynakları Bilgi Sistemi (İKBS) bakım güncelleme çalışmaları devam edecektir.

2024 yılı sonunda projenin 213.200.000,00 TL olan 2024 yılı ödeneğinden 208.164.250,00 TL (%97,64) sinin harcanması öngörülmektedir.

2024 yılının ikinci altı ayında (Temmuz-Aralık 2024 dönemi) bu projenin 3 bileşeninin her biri kapsamında yapılması öngörülen çalışmalar aşağıda maddeler halinde özetlenmektedir.

• **Bilgisayar ve Çevre Birimleri Temini**

2024 yılı sonunda proje bileşeninin 149.200.000,00 TL olan 2024 yılı ödeneğinin tamamının harcanması öngörülmektedir.

2024 yılının ikinci altı ayında (Temmuz-Aralık 2024 dönemi) bu proje bileşeni kapsamında aşağıdaki donanımların alınması planlanmaktadır:

- Sunucu Temini,
- SSL Inspection,
- Veri Depolama Cihazı,
- Veri Merkezi Ağ Altyapısı Modernizasyonu kapsamında donanım alımı,
- Bilgisayar Temini,
- Tarayıcı-Yazıcı-Toner Temini,

• **Altyapı Bileşenleri Bakım, Onarım ve Lisans Temini**

2024 yılı sonunda projenin 60.000.000,00 TL olan 2024 yılı ödeneğinden 55.322.250 TL (%92,20) sinin harcanması öngörülmektedir.

2024 yılının ikinci altı ayında (Temmuz-Aralık 2024 dönemi) bu proje bileşeni kapsamında aşağıdaki ürün, hizmet ve lisansların alınması planlanmaktadır:

- Endpoint Protection (antivirüs , Active Response and TIE),
- Web Protection Suite (webgateway),
- Adv Threat Def (Sandbox),
- Log-SIEM Yazılımı,
- IPS,
- SSL Sertifika Temini,
- Ağ Erişim Kontrol Yazılımı,
- OSKA,
- AMP,
- PROTA,
- Yardım Masası,
- ADOBE CREATIVE,
- Siber Güvenlik Eğitimleri,

• **Bakanlık Merkez ve Taşra Yazılım Altyapısı Lisans Temini**

2024 yılı sonunda projenin 4.000.000,00 TL olan 2024 yılı ödeneğinden 3.642.000 TL (%91,05) sinin harcanması öngörülmektedir.

2024 yılının ikinci altı ayında (Temmuz-Aralık 2024 dönemi) bu proje bileşeni kapsamında Bakanlık Merkez ve Taşra Yazılım Altyapısı Lisans Temini yapılması planlanmaktadır.

KÖYDES Yatırım İzleme Sisteminin İdamesi (2024K60-230223)

2024 yılı 2. yarısı itibarı ile bakım idame sözleşmesi imzalanarak, bakım onarımı yapılacaktır.

Dijital Şehir İkizleri (2024K60-230229)

Akıllı Şehir Dijital Yönetim Platformu Uygulaması Projesi ile 3D Tiles ve CityGML gibi çeşitli 3 boyutlu modellerin web platformu ile gösteriminin sağlanacaktır. 3 boyutlu modeller ve entegre edilen ilgili veriler kullanılarak gerçek zamanlı veya statik bir şekilde görselleştirme, veri işleme, modelleme, veri sunma, veri optimizasyonu, veri dönüştürme ve karar destek

mekanizmalarına katkı sağlayan çeşitli coğrafi analizlerin yapılabilmesi için gerekli araçların geliştirilecektir. Nesnelere ilişkin kolay tanımlama yapılabilecek hazır 3 boyutlu model kütüphanelerinin oluşturulması ve Kütüphane modülünün geliştirilecektir. 3 boyutlu modellerin verilere uygun bir şekilde tematik ve etiket gösteriminin sağlanacaktır. Uygulama kapsamında belirlenen analizlerin gerçekleştirilmesi ve söz konusu analizlere yönelik senaryoların oluşturulması ve gösterilmesi sağlanacaktır.

Derin Öğrenme Hava Fotoğrafi İşleme ve Modelleme (2024K60-230232)

2024 yılının ikinci altı ayında harcama yapılmayacaktır.

e-Plan Semantik Planlama ve Yaygınlaştırma (2024K60-226941)

e-Plan Otomasyon Sistemleri OCR Aracı ve Entegre Arama Motoru Geliştirilmesi , ayrıca PlanCBS Masaüstü Uygulamasının Geliştirilmesi'ne yönelik yazılım geliştirme çalışmaları 2024 yılı içerisinde tamamlanacaktır. Bununla birlikte çağrı merkezi, destek, bakım ve yazılım geliştirme çalışmaları devam edecektir. İlgili iş paketlerinin tamamlanmasını müteakip 2024 yılı içerisinde 6.993.756 TL hak ediş ödemesi gerçekleştirilecektir.

Bulut Kent Bilgi Sistemi Yenileme ve Geliştirme (2024K60-226942)

Bulut Kent Bilgi Sistemi altyapısı sunucu taşıma ve altyapı yenileme işleri yapılacaktır. Uygulama yazılımlarının yeni mimaride tasarlanmasına ve kodlanmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir. Bununla birlikte çağrı merkezi, destek, bakım ve yazılım geliştirme çalışmaları devam edecektir. İlgili iş paketlerinin tamamlanmasını müteakip 2024 yılı içerisinde 14.874.000 TL hak ediş ödemesi gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Dijital Dönüşüm V4) (2024K60-230228)

Bu proje 31.12.2026 tarihine kadar sürecek olup, danışman personel tarafından Temmuz – Aralık (2024) arası Bakanlık yazılımlarının geliştirme, bakım ve idame çalışmalarına devam edilecektir. Yine aynı dönemde 3 hakediş ödemesinin daha yapılması planlanmaktadır.

Yerel Yönetimlerde Akıllı Şehir Dönüşüm Desteği (2024K08-226946)

Akıllı Şehir Dönüşüm Desteği İşi Pilot Uygulaması Projesi ile pilot olarak belirlenen Kırıkkale ilinde Bakanlığımızca geliştirilen Ulusal Akıllı Şehir Açık Veri Platformu, Akıllı Şehir Ekosistemi Platformu, Şehir Endeksi, Ulusal Kent Rehberi ve Belediye Kent Rehberi, Bulut Kent Bilgi Sistemi Uygulamaları, E-Plan Otomasyon Sistemleri, Trafik Güvenliği Analiz Platformu, Trafik Yoğunluğu Analiz Platformu, Kent İçi Hareketlilik Yazılımı SUMO, Mobilite Sayım Uygulaması ayrıca ilgili olabilecek diğer uygulama ve yazılımlara yönelik; yerel bazda veri yönetimi, merkezi uygulamalara entegrasyon, veri toplama ve analizleri ile raporlama çalışmaları yapılacaktır. Ayrıca proje ile yerel akıllı şehir stratejisi ve yol haritasının hazırlanması, akıllı şehir standartlarına, referans ve ulusal akıllı şehir mimarisine uyumlu yerel akıllı şehir mimarisinin oluşturulmasına yönelik kapasite geliştirme ve rehberlik çalışmaları, yerel akıllı şehir ekosistem paydaşlarına yönelik farkındalık çalışmaları gerçekleştirilecektir.

Akıllı Şehir Standartlarının Yaygınlaştırılması (2024K09-229670)

Akıllı Şehir Güncel Teknoloji Eğilimleri Raporu ve Teknoloji Radarı'nın oluşturulması, Referans ve Ulusal Akıllı Şehir Mimarisi'nin güncellenmesi ve yaygınlaştırılması, Akıllı Şehir Terminolojisi ve Akıllı Şehir Veri Sözlüğü'nün güncellenmesi ve yaygınlaştırılması ve RUMİ ve Standartlar Dijital Platformu'nun Geliştirilmesi çalışmaları tamamlanacaktır. Projenin tamamlanmasını müteakip 2024 yılı içerisinde 4.393.200 TL hak ediş ödemesi gerçekleştirilecektir.

Ulusal Çevre Bilgi Sistemine Modül Eklenmesi (2024K10-226936)

5 Ağustos 2024 tarihinde ihalesi yapılacaktır. Proje süresi ve sözleşme süresi 365 günden fazla olarak görüldüğünden dolayı fiyat farkından kaynaklı olarak ek ödenek talebinde bulunulabilecektir. Ulusal Çevre Bilgi sistemine Modül eklenmesi çalışmaları yürütülecektir.

Mobil Altyapı Geliştirme (2022K60-181765)

5 Ağustos 2024 tarihinde ihalesi yapılacaktır. Proje süresi ve sözleşme süresi 365 günden fazla olarak görüldüğünden dolayı fiyat farkından kaynaklı olarak ek ödenek talebinde bulunulabilecektir. Bakanlığımız mobil uygulama altyapısının geliştirme çalışmaları gerçekleştirilecektir.

Bütünleşik Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu (2023K60-205399)

Atlas Uygulaması, Metaveri Kayıt Portalı ve Metaveri Sorgulama ve Coğrafi Metaverileri Doğrulama Sayfalarının bakım ve idamesine ilişkin çalışmalar yürütülecektir.

TUCBS Çalışabilirlik, Uyumlaştırma ve Entegrasyon (2023K60-205413)

18 il özel idaresi tarafından üretilen coğrafi/sözel veri varlığının belirlenmesi, tespit edilen veri varlığının coğrafi veri servisleri ve metaverileri ile birlikte Ulusal Coğrafi Bilgi Platformuna aktarılması ile ilgili faaliyetler yürütülecektir.

Bulut Kent Bilgi Sistemi Veri Konsolidasyonu (2023K60-205704)

2024 yılının ikinci altı ayında (Temmuz- Aralık 2024 dönemi) bu proje kapsamında;

- 10 ile gidilerek uygulamalara ilişkin yerinde veri temin ve aktarım yönlendirme çalışmaları ile kentsel veri mevcudiyeti analizi çalışmaları yürütülecektir.
- Görüşülen kurumlarda iş kapsamında kullanılacak uygulama ve araçların tanıtımı çalışmaları gerçekleştirilecektir.
- Çalışma kapsamında 3 iş paketi tanımlanmış olup 2024 yılının ikinci altı ayında tamamlanacaktır.

<ul style="list-style-type: none">
İş Paketi 1: Veri Konsolidasyonu Çalışmaları
<ul style="list-style-type: none">
İş Paketi 2: Saha Ziyaretlerinin Gerçekleştirilmesi
<ul style="list-style-type: none">
İş Paketi 3: Bulut Kent Bilgi Sistemi Veri Konsolidasyonu Konferansı

Projenin tamamlanmasını müteakip 2024 yılı içerisinde yapılacak işlere yönelik 7.733.160 TL hak ediliş ödemesi gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Merkezi Orta Katman Yaygınlaştırma Projesi (2023K60-205743)

TUCBS E-Devlet Enteg., İşletme, Bakım, Güncelleme projesi altında tahsis edilmiştir.

TUCBS E-Devlet Entegre., İşletme, Bakım, Güncelleme (2023K60-217018)

Ulusal Coğrafi Bilgi Platformunun daha etkin ve verimli çalışması için yazılım geliştirilmesi kapsamında çalışmalar devam etmektedir.

Hazine Taşınmazlarına İlişkin Diğer Yönetim Faaliyetleri

2024 yılının ikinci altı ayında (Temmuz - Aralık 2024 dönemi) bu faaliyet kapsamında; Milli Emlak Bilgi Sistemi (MEBİS)'nin hizmet (bakım), yazılım güncelleme ve geliştirme ihtiyaçlarının karşılanarak kesintisiz bir şekilde uygulamanın idamesi devam edecektir.

Bakanlığımız Milli Emlak Genel Müdürlüğü Merkez ve il teşkilatları tarafından talep edilen yeni yazılımların geliştirilmesi, mevzuat değişikliklerinin MEBİS Projesine yansıtılması, dış kurumlar ile servis entegrasyonlarının ve var olan entegrasyonlar için gerekli olabilecek düzenlemelerin yapılması, Belgenet entegrasyonunun yapılan değişiklikler ile uyumlu hale getirilmesi, MEBİS-CBS uygulamasında talep edilen değişiklik ve güncellemelerin yapılabilmesi, Milli Emlak Genel Müdürlüğü İlan sitesi (milli.emlak.gov.tr), dış kurumlar tarafından kullanılan Kurum Tahsis uygulaması, Milli Emlak Genel Müdürlüğünün ihtiyacı doğrultusunda hazırlanan rapor ve istatistiklerin hazırlanması amacıyla oluşturulan MEBİS-İş Zekası uygulamasına yönelik iletilen sorunlar ile mevzuat değişiklikleri kapsamında iletilen talepler (hata, iyileştirme, yeni özellik) karşılanacaktır.

MEBİS Projesi Bakım Onarımı İşi İdamesi (2023K60-230220)

Milli Emlak Otomasyon Projesi (MEOP) yazılımlarının günümüz teknolojilerine ve Bakanlığımız bilişim stratejilerine uygun, açık kaynak kodlu olarak yeniden geliştirilmesi kapsamında, Yönetim Modülü, Login Modülü, Taşınmaz Modülü, Ecrimisil Modülü, Taşınır Mal ve Tasfiye Modülü, Belgenet Modülü, Satış Modülü, İmar Barışı, Tahsis, Kurum Tahsis Modülü, Kira Modülü, İrtifak Modülü, CBS Web, Edinim ve Trampa Modülü, Davalar Modülü, Ohal Modülü, Kamu Konutları, Onarım Modülü, SMS Modülü, İş Zekâsı - Rapor Modülü, Yardım Modülü, Muvafakat Modülü ve Terk Modülü ile MİLE İlan sitesi (milli.emlak.gov.tr), MİLE Kurum Tahsis sitesi (kurumtahsis.csb.gov.tr), MİLE Evrak Arşiv sitesi (mileevrak.csb.gov.tr) ve MİLE Kamu Taşınmazları Sistemi (milekts.csb.gov.tr) web

siteleri Milli Emlak Bilgi Sistemi (MEBİS) Projesi yazılım çalışmaları tamamlanarak 16.01.2023 tarihinde devreye alınmıştır.

Bakanlık Uygulamaları Performans İzleme-Yönetim (2023K60-230225)

Söz konusu işin ihale henüz gerçekleştirilmediğinden Temmuz – Aralık (2024) arası döneme ait yapılacak işler işin sözleşmesi kapsamında belirlenecektir. İşin 2024 yılında bitirilmesi planlanmaktadır.

6.2.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Anayasa Mahkemesi 2/6/2023 tarihli ve 32209 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 30/11/2022 tarihli ve E:2020/4 K:2022/147 sayılı kararı ile 07/11/2019 tarihli ve 30941 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 49 sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde yer alan bazı maddeleri Anayasa gereği Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile değil Kanunla düzenlenmesi gerektiği gerekçesi ile iptal etmiştir. Buna ilişkin Torba Kanun çalışmaları tamamlanmış olup Cumhurbaşkanlığına gönderilmiştir. Cumhurbaşkanlığında sonuçlandırılmasının sonrasında TBMM’ye gönderilecektir.

Anayasa Mahkemesi’nin 4/10/2023 tarihli ve 32329 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 18/5/2023 tarihli ve E:2020/42 K:2023/99 sayılı kararı ile 7221 sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda iptal edilen maddeye ilişkin hazırlanan Torba Kanun çalışması tamamlanmış olup Cumhurbaşkanlığına gönderilmiştir. Cumhurbaşkanlığında sonuçlandırılmasının sonrasında TBMM’ye gönderilecektir.

7. AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

7.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ

7.1.1. FAALİYETLER

Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) Kapsamındaki Destek Faaliyetleri:

Başvurusu yapılan projelerden (altyapı ve kapasite artırım projeleri) Avrupa Komisyonunca kabul edilen proje sayısı 36’dır.

Kurumsal Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri:

7.1.2. PROJELER

Çevre ve İklim Eylemi Sektör Operasyonel Programı [AB-1] (2018K10-18396):

Çevre ve İklim Değişikliği Sektör Operasyonel Programı kapsamında 3. eylem dâhilinde Kapasite Geliştirme Teknik Yardım Projesinin bir adet ara ödeme gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda AB hibesinden 140.275,91 Avro, Genel Müdürlüğümüz katkısından 24.754,57 Avro olmak üzere toplamda 165.030,48 Avro harcanmıştır.

Kümülatif olarak tüm program boyunca harcanan toplam tutar 7.298.846,40 Avro olup, gerçekleştirme oranı %81,7’dir.

IPA Altyapı Yatırımları Programı [AB] (2019K05-93010):

- AB Hibesi; 9.746.235,25 Avro
- Bakanlığımız Hibesi; 716.878,21 Avro

- Mahalli İdare Katkısı; 1.003.045,64 Avro

1. Eylem altyapı projeleri olan Yüksekova, Bismil, Bandırma, Niksar, Şırnak, Kastamonu, Doğubayazıt, Trabzon, Giresun, Çankırı, Elbistan, Çarşamba, Rize, Iğdır, Suluova ve Sivas müşavirlik sözleşmeleri kapsamında toplam 15 adet; Yüksekova, Bismil, Bandırma, Niksar, Şırnak, Kastamonu, Bandırma, Trabzon, Giresun, Çankırı, Elbistan, Çarşamba, Bismil, Iğdır, Rize, Sorgun, Doğubayazıt, Sivas ve Niksar yapım işi sözleşmeleri kapsamında toplam 34 adet ara ödeme gerçekleştirilmiştir.

7.1.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Herhangi bir mevzuat çalışması yapılmamıştır.

7.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ

7.2.1. FAALİYETLER

Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) Kapsamındaki Destek Faaliyetleri:

Kapasite Geliştirme Teknik Yardım projesi kapsamında 1 adet ara ödemenin yapılması beklenmektedir. Aynı zamanda imzalanması planlanan yeni Teknik Destek projesi kapsamında avans ödemesi yapılması öngörülmektedir.

Kurumsal Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri:

Uluslararası platformda çevre ve şehircilik alanında işbirliğini içeren anlaşmalar üzerindeki çalışmalar devam edecektir.

7.2.2. PROJELER

Çevre ve İklim Eylemi Sektör Operasyonel Programı [AB-1] (2018K10-18396):

Çevre ve İklim Değişikliği Sektör Operasyonel Programı kapsamında 3. eylem dâhilinde Kapasite Geliştirme Teknik Yardım çalışmalarına devam edilecektir. Bu kapsamda, AB Katkısından 807.007,00 Avro, Genel Müdürlüğümüz katkısından 142.413,00 Avro olmak üzere toplamda 949.420,00 Avro harcanması planlanmaktadır.

IPA Altyapı Yatırımları Programı [AB] (2019K05-93010):

- AB Hibesi: 44.840.388,51 Avro
- Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Hibesi: 3.256.789,41 Avro
- Mahalli İdare Katkısı: 4.656.220,28 Avro

Çarşamba, Bandırma, Bismil, Çankırı, Doğubayazıt, Elbistan, Giresun, Iğdır, Kastamonu, Niksar, Rize, Sivas, Sorgun, Suluova, Şırnak, Trabzon, Yüksekova projelerine yönelik ara ödemeler ve imzalanması beklenen Hakkari Katı Atık, KASMİB ve Tunceli Katı Atık projelerinin tedarik sözleşmelerine ait avans ödemelerinin yapılması planlanmaktadır.

7.2.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Herhangi bir mevzuat çalışması öngörülmemektedir.

8. TABİAT VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

8.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ

8.1.1. FAALİYETLER

Korunan Alanlarda ve Tabiat Varlıklarında Planlama ve Yatırım:

Sorumluluk alanlarımızda yaşayan insanların yaşam kalitesini ve standartlarını arttıracak nitelikte sürdürülebilir koruma kullanma dengesini gözeterek ortamları sağlamak üzere; çevre düzenleme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

Su temini için gerekli olan kuyu açılması, iletim hattı döşenmesi, arıtma tesisi yapılması, su deposu yapılması ve şebekesinin döşenmesi gibi işlere yapılacak olan destekle herkesin yeterli, güvenli, fiziki olarak ulaşılabilir ve bedeli ödenebilir suya erişim hakkı sağlanmaktadır.

Kanalizasyon sisteminin sağlıklı çalışması için atık su arıtma tesisleri, iletim hattı döşenmesi gibi işlere destek olarak çevrenin korunması faaliyetlerine destek sağlanmaktadır.

Korunan Alanları ve Tabiat Varlıklarını Tespit, Tescil, Araştırma:

"Öncelikli hedefimiz, %12,87 olan korunan alanlar miktarının yıl sonuna kadar ülke yüzölçümünün % 13'üne çıkarılması, 2030 yılına kadar da %30 seviyesine çıkarılması için çalışmalar yürütülmektedir. Ayrıca biyoçeşitlilik araştırmaları, nesli tehlike altında bulunan tür ve habitatların araştırılması ile korunması, iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılması, mağaraların ve anıt ağaçların belirlenmesi ile korunması çalışmalarına devam edilmektedir."

8.1.2. PROJELER

Korunan Alanlarda Turizm Amaçlı Proje Temini (2024F00-224143):

Proje hizmet alımına yönelik teknik şartname ve ihale doküman hazırlıkları devam etmektedir.

Dalyan Kanalları Kıyı Düzenleme (2021F00-161821):

10.740.202,99TL hakediş ödemesi gerçekleştirilmiştir.

Marmara Adası Maden Ocağı Rehabilitasyon (2024K10-225397)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın (Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü) bahse konu proje alanında aktif işletme ruhsatlarının bulunduğu, madencilik faaliyetlerine devam edildiği için alanın rehabilitasyon aşamasında olmadığı görüşü üzerine proje gerçekleştirilememiştir. 2024/7 sayılı Tasarruf Tedbirleri konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi kapsamında 2024 yılı ödeneği 1.800.000 TL olarak revize edilen projenin 1.460.000 TL si "2024K10-225398 numaralı Marmara Denizinde Deniz Çayırı Alanı Tespiti Projesi"ne, 300 TL si ise "2024K10-225399 numaralı Marmara Denizi Denizanası Artışı Araştırılma FAZ-II Projesi"ne aktarılması Bakanlık Makamının 03/07/2024 tarih ve 9874522 sayılı Oluru ile uygun görülmüştür.

Marmara Denizinde Deniz Çayırı Alanı Tespiti (2024K10-225398)

Projeye ait Teknik Şartname ile Protokol çalışmaları yürütülmüş ve 05/04/2024 tarihinde imzalanan Protokolle proje çalışmalarına başlanılmıştır. Sunulan Ön Raporla istinaden projeye ait 1.Hakediş hazırlanmış olup, yükleniciye ödeme yapılma aşamasındadır. Haziran itibariyle projenin Ara Raporu da sunulmuş ve 2.Hakediş hazırlıkları devam etmektedir.

Marmara Denizi Denizanası Artışı Araştırılma FAZ-II (2024K10-225399)

Projeye ait Teknik Şartname ile Protokol çalışmaları yürütülmüş ve 04/04/2024 tarihinde imzalanan Protokolle proje çalışmalarına başlanılmıştır. Sunulan Ön Raporla istinaden projeye ait 1.Hakediş hazırlanmış olup, yükleniciye ödeme yapılma aşamasındadır.

Mağaraların Araştırılması (2024K10-225400)

Karasal Mağaraların Araştırılması hizmet alım işi sözleşmesi imzalanmış olup, çalışmalar başlamıştır.

Edremit Körfezi Doğal Yaşam Parkı (2023F00-198824):

Harcama yapılmamıştır.

Karahayıt Kırmızı Su Travertenleri Çevre Düzenleme (2024F00-224157)

Harcama yapılmamıştır.

Köyceğiz Çevre ve Sahil Düzenleme (2024F00-224162)

Harcama yapılmamıştır.

Büyükada Meydan Düzenleme ve Cephe Yenileme(2024F00-224165)

2024 Yatırım programında yer alan Büyükada Meydan Düzenlemesi ve Cephe Yenileme Projesi Hizmet Alımı işi için 4.000.000 TL Ödenek ayrılmıştır.

Bu kapsamda; Teknik Şartname hazırlanmış, Yaklaşık Maliyet Komisyonu tarafından Kültür ve Müzeler Genel Müdürlüğünden «2023 Yılı Proje İşleri İçin Ön Yeterli İstekli Listesi» nde yer alan 3 firmadan yaklaşık maliyet alınmıştır. İhale süreci devam ederken,

Adalar Belediye Başkanlığı, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Mimarlar Odası ve Adalar Tabi Değerlerini Koruma ve Turizm Vakfı tarafından açılan davalar sonucu Danıştay Dördüncü Dairenin 09.05.2024 tarih ve K: 2024/2867, K: 2024/2866, K: 2024/2868, K: 2024/2869 sayılı kararıyla Marmara Denizi ve Adalar Özel Çevre Koruma Bölgesi sınırının adalar kısmı iptal edilmiştir. Bu sebeple projeye devam edilememektedir.

Korunan Alanlarda İçmesuyu Temini (2018K05-18615):

Toplam ödenek içerisinde herhangi bir sermaye transferi yapılmamıştır. Yerel Yönetimler tarafından yapılan taleplerin değerlendirilme sürecine devam edildi.

Korunan Alanlarda Atıksu Yönetimi (2021K06-161764):

Toplam ödenek içerisinde “Cihanbeyli (Konya) Belediyesi Yağmursuyu Şebeke Hattı 1.Etap Yapım İşinin Tamamlanması” işi kapsamında 7.000.000,00TL sermaye transferi yapılmıştır. Kalan ödenek için Yerel Yönetimler tarafından yapılan taleplerin değerlendirilme sürecine devam edildi.

Korunan Alanlar Planlama Çalışmaları (2017K09-3807):

Korunan Alanlarda İmar Planı Yapımı (06 – Gayri Maddi Hak Alımı Tertibi)

1-Datça-Bozburun ÖÇKB, Cumalı Köyü Ve Karaköy İmar Planları ve Kentsel Tasarım Rehberi İş (Kurum Görüşü Beklendiğinden İş Durduruldu) 247.800 TL

2-Bodrum Kızılağaç 1/5000-1/1000 İmar Planı Revizyonu İş (Kurum Görüşü Beklendiğinden İş Durduruldu) 159.300 TL

3-Muğla İli, Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgesi, 1/25.000 Ölçekli Nazım İmar Planı Arazi Kullanıma Esas Gözlemsel Jeolojik Etüt Raporu Hazırlanması İş. (İş tamamlandı) 708.000 TL

4-Köyceğiz-Dalyan ÖÇKB 1/25.000 Ölçekli Nazım İmar Planı Yapımı İş (İhale Öncesi Çalışmalar Devam Ediyor)

5-Ihlara ÖÇKB 2. Etap 1/25.000 Ölçekli Nazım İmar Planı Yapımı İş (Sözleşme İmzalandı) 360.000 TL

6-Ankara İli, Gölbaşı İlçesi, Gölbaşı ÖÇKB, Ballıkpınar ve Yavrucuk Mahalleleri “Ankara Üniversitesi Yeni Veterinerlik Fakültesi Çiftliği Kurulmasına İlişkin” 1/5000 Ölçekli Nazım Ve 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı Yapımı İş (Kurum Görüşü Beklendiğinden İş Durduruldu) 198.240 TL

7-Ankara İli, Çankaya İlçesi, Yalıncak-Karakusunlar Mahallesi Adalet Akademisi İmar Planı ve İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik Etüt İş (1. Aşama İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik Etüt İş Tamamlandı 2. Aşama İmar Planı İş Devam Ediyor) 140.000 TL

8-Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesi 1/25.000 Ölçekli Nazım İmar Planı Revizyonu İş (İhale Aşamasında)

9-İmar Planı Paftalarının Taranması Ve Koordinatlandırılması İş (İhale Öncesi Çalışmalar Devam Ediyor)

10-Muğla İli, Bodrum İlçesi, Yalı Kıyı Kesimi 1.Etap 1/5000 Ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı ve 1/1000 Ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı (Sözleşme İmzalandı) 73.200 TL

11- Datça-Bozburun ÖÇKB, Muğla İli, Datça İlçesi, Emecik Mahallesi, Kızlanaltı Kesimi, Karaincir Mevkiine İlişkin 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı ve 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı Değişikliği (İhale Öncesi İşlemler Devam Ediyor)

Korunan Alanlarda İmar Planı Yapımı (07 – Sermaye Transferi Ödeneği)

Devam eden herhangi bir protokolümüz bulunmamaktadır.

Tür ve Habitat Koruma-İzleme ve Uygulama (2021K10-169752):

Göksu Deltası Özel Çevre Koruma Bölgesi Sulak Alan ve Karasal Alan Ekosistem Rehabilitasyon Projesi: Proje kapsamında Göksu Deltası ÖÇK Bölgesinde; koruma önceliği bulunan canlı türleri ve hassas ekosistemler için rehabilitasyon ve restorasyon uygulamalarına

yönelik kısa ve orta vadeli çözüm önerilerinin ortaya konması ve raporlanması gerektiği düşünülmüş olup, 2021 yılında fizibilite çalışması yapılmıştır. 2022 ve 2023 yılında yatırım projesinde yer alan Ekosistem Rehabilitasyon projesi Uygulamasına ilişkin çalışmalar gerçekleştirilmiş olup proje 2024 yılında ekosistem izlemesi olarak devam etmektedir.

Tuz Gölü ÖÇKB Tür ve Habitatların Araştırılması, Korunması ve İzlenmesi Projesi: Projenin amacı, Tuz Gölü ÖÇKB sınırları dâhilinde bozkır iklimine uyum sağlamış ve çevresel faktörlerden en çok etkilenen türler olan Flamingo (*Phoenicopterus roseus*), Toy kuşu (*Otis tarda*), Bozkır kartalı (*Aquila nipalensis*) popülasyonlarının araştırılması, izlenmesi ve korunmasıdır.

Korunan Alanlarda Yönetim Planı Hazırlama (2021K10-161752):

Karaburun-Ildır Körfezi ÖÇKB Kıyı ve Denizel Alan Yönetim Planı Hazırlama Projesi:

Projeye ilişkin ihale süreci tamamlanmış, 05.06.2024 tarihinde sözleşmesi imzalanmıştır. İşin süresi 360 takvim günüdür.

Projenin amacı Karaburun-Ildır Körfezi Özel Çevre Koruma Bölgesi kıyı, adalar ve denizel alandaki doğal güzellikleri, tarihi ve kültürel kaynakları, biyolojik çeşitliliği, canlı ve cansız varlıkları korumak ve bu değerlerin gelecek nesillere aktararak, sürdürülebilirlik anlayışı çerçevesinde bölgenin ekonomik gelişmesini sağlamak, doğa koruma ve çevre bilincini artırmaktır. 11.07.2024 tarihinde proje ön raporu teslim edilmiştir.

Karaburun-Ildır Körfezi Özel Çevre Koruma Bölgesi Sosyo-Ekonomik Araştırma ve Yönetim Planı Hazırlama Projesi:

Projenin amacı Karaburun-Ildır Körfezi Özel Çevre Koruma Bölgesi karasal alandaki doğal güzellikleri, tarihi ve kültürel kaynakları, biyolojik çeşitliliği, su altı, su üstü canlı ve cansız varlıkları korumak ve bu değerlerin gelecek nesillere aktararak, sürdürülebilirlik anlayışı çerçevesinde bölgenin ekonomik gelişmesini sağlamak ve çevre bilincini artırmaktır.

Projeye ilişkin ihale süreci devam etmektedir.

Nesli Tehlike Altındaki Tür ve Habitatların Korunması ve İzlenmesi (2024K10-225388):

Köyceğiz-Dalyan ÖÇK Bölgesinde Deniz ve Nil Kaplumbağaları Araştırma, Koruma ve İzleme Projesi: Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgesi kumsal alanlarında, (*Caretta caretta*, *Chelonia mydas*) popülasyon izleme ve koruma çalışmalarının devam ettirilmesi, yerel halk, ziyaretçi ve turizm yatırımcılarının eğitim ve bilinçlendirme yolu ile koruma faaliyetlerine iştirakinin sağlanması ve yönlendirilmesidir.

Fethiye-Göcek ÖÇK Bölgesinde Deniz ve Nil Kaplumbağaları Araştırma, Koruma ve İzleme Projesi: Fethiye-Göcek Özel Çevre Koruma Bölgesi kumsal alanlarında, (*Caretta caretta*, *Chelonia mydas*) popülasyon izleme ve koruma çalışmalarının devam ettirilmesi, yerel halk, ziyaretçi ve turizm yatırımcılarının eğitim ve bilinçlendirme yolu ile koruma faaliyetlerine iştirakinin sağlanması ve yönlendirilmesidir.

Patara ÖÇK Bölgesinde Deniz ve Nil Kaplumbağaları Araştırma, Koruma ve İzleme Projesi: Patara Özel Çevre Koruma Bölgesi kumsal alanlarında, (*Caretta caretta*, *Chelonia mydas*) popülasyon izleme ve koruma çalışmalarının devam ettirilmesi, yerel halk, ziyaretçi ve turizm yatırımcılarının eğitim ve bilinçlendirme yolu ile koruma faaliyetlerine iştirakinin sağlanması ve yönlendirilmesidir.

Belek ÖÇK Bölgesinde Deniz ve Nil Kaplumbağaları Araştırma, Koruma ve İzleme Projesi: Belek Özel Çevre Koruma Bölgesi kumsal alanlarında, (Caretta caretta, Chelonia mydas) populasyon izleme ve koruma çalışmalarının devam ettirilmesi, yerel halk, ziyaretçi ve turizm yatırımcılarının eğitim ve bilinçlendirme yolu ile koruma faaliyetlerine iştirakinin sağlanması ve yönlendirilmesidir.

Göksu Deltası ÖÇK Bölgesinde Deniz ve Nil Kaplumbağaları Araştırma, Koruma ve İzleme Projesi: Göksu Deltası Özel Çevre Koruma Bölgesi kumsal alanlarında, (Caretta caretta, Chelonia mydas) populasyon izleme ve koruma çalışmalarının devam ettirilmesi, yerel halk, ziyaretçi ve turizm yatırımcılarının eğitim ve bilinçlendirme yolu ile koruma faaliyetlerine iştirakinin sağlanması ve yönlendirilmesidir.

Tabiat Varlıkları ve Potansiyel Doğal Sit Alanları Değerlendirme (2017K10-3827):

“Artvin, Gümüşhane, Tunceli, Kars, Erzurum, Bingöl, Bayburt, Iğdır, Siirt, Sinop, Amasya İllerinde Bulunan Potansiyel Doğal Sit Alanlarının Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesi”ne ilişkin çalışmalar 2024 yılında tamamlanacaktır.

“Korunan Alan Sisteminin Güçlendirilmesi Amacıyla Ülkemizin Yeşil Damarları Ekolojik Koridorların Belirlenmesi Projesi”ne ilişkin çalışmalar 2024 yılında tamamlanacaktır.

“Ülkemizde Korunan Alan Miktarının Arttırılması Amacıyla Potansiyel Doğal Sit Alanlarının Araştırılması Projesi”ne ilişkin 16.08.2023 tarihinde sözleşme imzalanmış olup proje çalışmaları devam etmektedir.

"Balıkesir, Bartın, Çanakkale, Düzce, Edirne, Kastamonu, Kırklareli, Kocaeli, Ordu, Sakarya, Samsun, Sinop ve Zonguldak İlleri Potansiyel Doğal Sit Alanlarının Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesi”ne ilişkin 27.06.2024 tarihinde sözleşme imzalanmış olup proje çalışmaları başlatılmıştır.

"Antalya, Karaman, Denizli, Aydın, Afyonkarahisar ve Muğla İlleri Potansiyel Doğal Sit Alanlarının Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesi” hizmet alımı işine ilişkin ihale işlemleri devam etmektedir.

"Ayder Yaylası Doğal Sit Alanı Yönetim Planının Hazırlanması Projesi" hizmet alımı işine ilişkin ihale işlemleri devam etmektedir.

Özel Çevre Koruma Biyoçeşitlilik Araştırmaları (2020K10-152855):

Ihlara Özel Çevre Koruma Bölgesi Biyolojik Çeşitlilik Araştırma 01.07.2022 tarihinde başlatılmış olup 01.07.2024 tarihinde tamamlanarak Proje Sonuç Raporu ekleriyle birlikte teslim edilmiştir.

İklim Değişikliğinin Ekosisteme Etkisi Araştırması (2021K10-169741):

Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesinde İklim Değişikliğinin Denizel ve Karasal Ekosistemler Üzerindeki Etkilerinin Araştırılması ve Uyum Kapasitesinin Artırılması Projesi ihalesi 18.10.2021 tarihinde yapılmıştır. 26.11.2021 tarihinde sözleşme imzalanmış olup, 02.12.2021 tarihinde işe başlanılmıştır. 30.12.2021 tarihinde ön rapor (ödemesiz) sunulmuş olup 07.02.2022 tarihinde 1. Ara Rapor (1. Hak ediş %20), 07.07.2022 tarihinde 2. Ara Rapor (2. Hak ediş %15), 08.02.2023 tarihinde 3. Ara Rapor (3. Hak ediş %20), 06.07.2023 tarihinde 4. Ara Rapor (4. Hak ediş %20) ve 13.03.2024 tarihinde Kesin Rapor (5. Hak ediş %25) sunularak Proje tamamlanmıştır.

İklim Değişikliğinin Tuzgözü ÖÇKB'ye Etkisi (2024K10-225401)

İklim Değişikliğinin Tuz Gölü ÖÇK Bölgesi Üzerine Etkilerinin Araştırılması Projesi ihalesi 05.08.2024 tarihinde yapılacaktır.

İklim Değişikliğinin Salda Gölü ÖÇKB'ye Etkisi(2024K10-225402)

İklim Değişikliğinin Salda Gölü ÖÇK Bölgesi Üzerine Etkilerinin Araştırılması Projesi ihalesi 06.08.2024 tarihinde yapılacaktır.

Kızılırmak Deltası Kuş Cenneti Koruma ve İzleme (2024K10-225410)

Kızılırmak Deltası Sulak Alan ve Kuş Cenneti UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesinde yer alan, çok önemli doğal zenginliğe sahip, eşsiz habitata, flora, fauna özellikleri ve biyolojik çeşitliliği barındıran, ekolojik ve ekonomik değerler içeren bir alan olmakla birlikte aynı zamanda bölgenin en büyük sulak alanı konumunda olup, UNESCO Dünya Mirası ilan edilmesi süreciyle ilgili çalışmalar Bakanlığımız tarafından yoğun bir şekilde devam ettirilmektedir. Alanda koruma ve izleme faaliyetleri ile ilgili olarak, önceki yıllara ek olarak, 2022 ve 2023 yıllarında Bakanlığımız Döner Sermayesinden ödenek alınarak Samsun Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'ne yetkilendirme yapılması suretiyle devam etmiştir. 2024 yılı için de aynı yöntemle koruma izleme faaliyetlerine devam edilecektir. Bu kapsamda 05.06.2024 tarihinde Samsun İl Müdürlüğüne ihaleyi başlatması için talimat verilmiştir. İhaleye ait ödeme bilgileri tarafımıza iletildikten sonra bütçede gerekli kısımlar serbest bırakılacaktır.

Marmara Denizinde Pina Koruma ve İzleme (2024K10-225412)

Projeye ait Teknik Şartname ile Protokol çalışmaları yürütülmüş ve 05/04/2024 tarihinde imzalanan Protokolle proje çalışmalarına başlanılmıştır. Proje süresi 2 yıldır. Sunulan Ön Raporla istinaden projeye ait 1.Hakediş hazırlanmış olup, yükleniciye ödeme yapılma aşamasındadır.

Anıt Ağaç Envanteri, Budanması ve Rehabilitasyonu (2024K10-225417)

Antalya, Isparta ve Burdur İllerinde Bulunan Anıt Ağaçların ve Tescilli Ağaç Topluluklarının Mevcut Durumlarının Belirlenmesi Projesi sözleşmesi imzalanmış olup, çalışmalar başlamıştır.

Marmara Denizi ve Adalar ÖÇKB Koruma ve Araştırma (2022K10-188090):

“Marmara Denizi ve Adalar Özel Çevre Koruma Bölgesi (Kara-Kıyı ve Denizel Alanda) Biyolojik Çeşitlilik Araştırma Projesi” işine ilişkin 20.12.2022 tarihi itibarıyla yüklenici firma ile sözleşme imzalanmış olup; sözleşme bedeli 8.900.000,00 TL (KDV hariç)'dir. İşe başlama tarihi 04.01.2023 olup, proje kapsamında 7 il (İstanbul, Kocaeli, Yalova, Bursa, Balıkesir, Çanakkale, Tekirdağ), Adalar ilçesi (Prens adaları), Erdek ve Marmara ilçeleri dahil olmak üzere 1.223.666 ha (adalar dahil deniz ve kıyı alanı) alan çalışılacaktır. İşin süresi 730 takvim günüdür. İş bitim tarihi ise 04.01.2025'dir.

2023 yılı sonu itibarıyla Ön rapor, 1. Ara Rapor ve 2. Ara Rapor Bakanlığımıza teslim edilmiş ve sözleşme gereği yüklenici firmaya sözleşme bedelinin %10, %25 ve %25'lik hakedişleri düzenlenerek ödenmiştir. 2023 sonu itibarıyla işin %60'lık kısmı tamamlanmıştır.

2024 yılı ilk 6 ayında iş takvimine göre belirlenen arazi çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

İzmit Körfezi Doğu Baseni Dip Çamuru Temizliği (2022K10-190089):

1, 2 ve 3 Nolu Hakedişlerin toplam bedeli olan 109.054.650,96 TL'lik tutar, Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanlığına sermaye transferi yapılmıştır.

Fethiye İç Körfezi Deniz Dibi Tarama ve Temizliği (2024K10-225405)

Fethiye Körfezi Dip Çamuru Temizliğine Yönelik Fizibilite Raporunun Güncellenmesi Projesi 21.12.2023 tarihinde başlamış olup 16.05.2024 tarihinde tamamlanmıştır.

8.1.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Bu dönemde yapılmış bir mevzuat çalışması bulunmamaktadır.

8.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ

8.2.1. FAALİYETLER

Korunan Alanlarda ve Tabiat Varlıklarında Planlama ve Yatırım:

Sorumluluk alanlarımızda yaşayan insanların yaşam kalitesini ve standartlarını arttıracak nitelikte sürdürülebilir koruma kullanma dengesini gözetilen ortamlar sağlamak üzere; çevre düzenleme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

Su temini için gerekli olan kuyu açılması, iletim hattı döşenmesi, arıtma tesisi yapılması, su deposu yapılması ve şebekesinin döşenmesi gibi işlere yapılacak olan destekle herkesin yeterli, güvenli, fiziki olarak ulaşılabilir ve bedeli ödenebilir suya erişim hakkı sağlanmaktadır.

Kanalizasyon sisteminin sağlıklı çalışması için atık su arıtma tesisleri, iletim hattı döşenmesi gibi işlere destek olarak çevrenin korunması faaliyetlerine destek sağlanmaktadır.

Korunan Alanları ve Tabiat Varlıklarını Tespit, Tescil, Araştırma:

"Öncelikli hedefimiz, %12,87 olan korunan alanlar miktarının yıl sonuna kadar ülke yüzölçümünün % 13'üne çıkarılması, 2030 yılına kadar da %30 seviyesine çıkarılması için çalışmalar yürütülmektedir. Ayrıca biyoçeşitlilik araştırmaları, nesli tehlike altında bulunan tür ve habitatların araştırılması ile korunması, iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılması, mağaraların ve anıt ağaçların belirlenmesi ile korunması çalışmalarına devam edilmektedir."

8.2.2. PROJELER

Korunan Alanlarda Turizm Amaçlı Proje Temini (2024F00-224143):

Bu proje kapsamında Ayvalık Arberatum Projesi, Eğirdir Çevre Düzenleme Projesi ve Seydikemer Çevre Düzenleme projelerinin teknik şartname ve yaklaşık maliyet çalışmaları tamamlanmak üzere olup ihale aşamalarına geçilerek proje temini yapılacaktır. Ayrıca Yerel Yönetimlerce proje temini talep edilen alanlarda ise gerekli arazi incelemeleri ve alanın doğal kültürel, jeolojik özellikleri ve planlama durumları incelenerek proje uygunluk değerlendirme çalışmaları yapılmaktadır. Talep edilen alanlardan proje yapılması uygun olanlar için ve teknik şartname çalışmaları yürütülen projeler için yıl sonuna kadar ayrılan ödeneğin harcanması hedeflenmektedir.

Dalyan Kanalları Kıyı Düzenleme (2021F00-161821):

2024 yılı sonuna kadar ödeneğinin tamamının harcanması hedeflenmektedir.

Marmara Adası Maden Ocağı Rehabilitasyon (2024K10-225397)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın (Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü) bahse konu proje alanında aktif işletme ruhsatlarının bulunduğu, madencilik faaliyetlerine devam edildiği için alanın rehabilitasyon aşamasında olmadığı görüşü üzerine proje gerçekleştirilememiştir. 2024/7 sayılı Tasarruf Tedbirleri konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi kapsamında 2024 yılı ödeneği 1.800.000 TL olarak revize edilen projenin 1.460.000 TL si "2024K10-225398 numaralı Marmara Denzinde Deniz Çayırı Alanı Tespiti Projesi"ne, 300 TL si ise "2024K10-225399 numaralı Marmara Denizi Denizanası Artışı Araştırılma FAZ-II Projesi"ne aktarılması Bakanlık Makamının 03/07/2024 tarih ve 9874522 sayılı Oluru ile uygun görülmüştür.

Marmara Denzinde Deniz Çayırı Alanı Tespiti (2024K10-225398)

Projeye ait 2.Hakediş ödemesi yükleniciye yapılacak olup, yıl sonu tamamlanacak projeye ait sunulacak Sonuç Raporuna istinaden projenin son Hakediş ödemesi yapılacak ve nihai hale getirilmiş olacaktır.

Marmara Denizi Denizanası Artışı Araştırılma FAZ-II (2024K10-225399)

Arazi çalışmaları devam eden projenin Ara Rapor ve yıl sonunda Sonuç Raporunun sunulması ile 2. ve 3.Hakediş ödemeleri yapılarak proje sonuçlandırılacaktır.

Mağaraların Araştırılması (2024K10-225400)

Karasal Mağaraların Araştırılması projesinin tamamlanması planlanmaktadır.

Edremit Körfezi Doğal Yaşam Parkı (2023F00-198824):

Yerel Yönetim tarafından planlama çalışmalarının tamamlanması sonrasında mali katkı protokol çalışmaları başlayacaktır.

Karahayıt Kırmızı Su Travertenleri Çevre Düzenleme(2024F00-224157)

Yerel Yönetim tarafından projeye yönelik iş ve işlemlerin tamamlanması sonrasında mali katkı protokol çalışmaları başlayacaktır.

Köyceğiz Çevre ve Sahil Düzenleme (2024F00-224162)

Yerel Yönetim tarafından projeye yönelik iş ve işlemlerin tamamlanması sonrasında mali katkı protokol çalışmaları başlayacaktır.

Büyükada Meydan Düzenleme ve Cephe Yenileme(2024F00-224165)

2024 Yatırım programında yer alan Büyükada Meydan Düzenlemesi ve Cephe Yenileme Projesi Hizmet Alımı işi için 4.000.000 TL Ödenek ayrılmıştır.

Bu kapsamda; Teknik Şartname hazırlanmış, Yaklaşık Maliyet Komisyonu tarafından Kültür ve Müzeler Genel Müdürlüğünden «2023 Yılı Proje İşleri İçin Ön Yeterli İstekli Listesi» nde yer alan 3 firmadan yaklaşık maliyet alınmıştır. İhale süreci devam ederken,

Adalar Belediye Başkanlığı, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Mimarlar Odası ve Adalar Tabii Değerlerini Koruma ve Turizm Vakfı tarafından açılan davalar sonucu Danıştay Dördüncü Dairenin 09.05.2024 tarih ve K: 2024/2867, K: 2024/2866, K: 2024/2868, K: 2024/2869 sayılı kararıyla Marmara Denizi ve Adalar Özel Çevre Koruma Bölgesi sınırının adalar kısmı iptal edilmiştir. Bu sebeple projeye devam edilememektedir.

Korunan Alanlarda İçmesuyu Temini (2018K05-18615):

Korunan Alanlarda İçmesuyu Temini kapsamında kalan ödeneğin yıl sonuna kadar yerel yönetimlerden gelen talepler doğrultusunda mali katkı protokol yapılarak harcanması hedeflenmektedir.

Korunan Alanlarda Atıksu Yönetimi (2021K06-161764):

Korunan Alanlarda Atıksu Yönetimi kapsamında kalan ödeneğin yıl sonuna kadar yerel yönetimlerden gelen talepler doğrultusunda mali katkı protokol yapılarak harcanması hedeflenmektedir.

Korunan Alanlar Planlama Çalışmaları (2017K09-3807):

1-Datça-Bozburun ÖÇKB, Cumalı Köyü Ve Karaköy İmar Planları ve Kentsel Tasarım Rehberi İş (Yıl içinde bitirilmesi planlanmaktadır.)

2-Bodrum Kızılağaç 1/5000-1/1000 İmar Planı Revizyonu İş (Yıl içinde bitirilmesi planlanmaktadır.)

3-Köyceğiz-Dalyan ÖÇKB 1/25.000 Ölçekli Nazım İmar Planı Yapımı İş (Yıl içinde bitirilmesi planlanmaktadır.)

4-Ihlara ÖÇKB 2. Etap 1/25.000 Ölçekli Nazım İmar Planı Yapımı İş (Yıl içinde bitirilmesi planlanmaktadır.)

5-Ankara İli, Gölbaşı İlçesi, Gölbaşı ÖÇKB, Ballıkpınar ve Yavrucuk Mahalleleri “Ankara Üniversitesi Yeni Veterinerlik Fakültesi Çiftliği Kurulmasına İlişkin” 1/5000 Ölçekli Nazım Ve 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı Yapımı İş (Yıl içinde bitirilmesi planlanmaktadır.)

6-Ankara İli, Çankaya İlçesi, Yalıncak-Karakusunlar Mahallesi Adalet Akademisi İmar Planı ve İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik Etüt İş (Yıl içinde bitirilmesi planlanmaktadır.)

7-Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesi 1/25.000 Ölçekli Nazım İmar Planı Revizyonu İş (İhale Aşamasında) (Yıl içinde bitirilmesi planlanmaktadır.)

8-İmar Planı Paftalarının Taranması Ve Koordinatlandırılması İş (Yıl içinde bitirilmesi planlanmaktadır.)

9-Muğla İli, Bodrum İlçesi, Yalı Kıyı Kesimi 1.Etap 1/5000 Ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı ve 1/1000 Ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı (Yıl içinde bitirilmesi planlanmaktadır.)

10- Datça-Bozburun ÖÇKB, Muğla İli, Datça İlçesi, Emecik Mahallesi, Kızlanaltı Kesimi, Karaincir Mevkiine İlişkin 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı ve 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı Değişikliği (Yıl içinde bitirilmesi planlanmaktadır.)

Tür ve Habitat Koruma-İzleme ve Uygulama (2021K10-169752):

Göksu Deltası Özel Çevre Koruma Bölgesi Sulak Alan ve Karasal Alan Ekosistem Rehabilitasyon Projesi: Proje kapsamında Göksu Deltası ÖÇK Bölgesinde; koruma önceliği bulunan canlı türleri ve hassas ekosistemler için rehabilitasyon ve restorasyon uygulamalarına yönelik kısa ve orta vadeli çözüm önerilerinin ortaya konması ve raporlanması gerektiği düşünülmüş olup, 2021 yılında fizibilite çalışması yapılmıştır. 2022 ve 2023 yılında yatırım projesinde yer alan Ekosistem Rehabilitasyon projesi Uygulamasına ilişkin çalışmalar gerçekleştirilmiş olup proje 2024 yılında ekosistem izlemesi olarak devam etmektedir. Ağustos ayı içerisinde ihale gerçekleştirilecektir.

Tuz Gölü ÖÇKB Tür ve Habitatların Araştırılması, Korunması ve İzlenmesi Projesi: Projenin amacı, Tuz Gölü ÖÇKB sınırları dâhilinde bozkır iklimine uyum sağlamış ve çevresel faktörlerden en çok etkilenen türler olan Flamingo (*Phoenicopterus roseus*), Toy kuşu (*Otis tarda*), Bozkır kartalı (*Aquila nipalensis*) popülasyonlarının araştırılması, izlenmesi ve korunmasıdır. 1 Temmuz 2024 tarihinde söz konusu projenin ihalesi gerçekleştirilmiş olup henüz herhangi bir hakkeş ödemesi yapılmamıştır.

Korunan Alanlarda Yönetim Planı Hazırlama (2021K10-161752):

Karaburun-Ildır Körfezi ÖÇKB Kıyı ve Denizel Alan Yönetim Planı Hazırlama Projesi: 2024 Temmuz-Aralık döneminde Yönetim Planının hazırlanmasına ilişkin alanda literatür taraması, arazi gözlem, inceleme ve araştırma ve paydaş analizleri yapılacaktır. Paydaşlar ile ikili görüşmeler gerçekleştirilecektir. Paydaş toplantısı ile odak grup toplantıları yapılacak, korunan alana ilişkin sorun analizleri, vizyon, ideal hedefler, uygulama hedefleri, faaliyet ve faaliyet planları oluşturulacaktır.

Karaburun-Ildır Körfezi Özel Çevre Koruma Bölgesi Sosyo-Ekonomik Araştırma ve Yönetim Planı Hazırlama Projesi:

İhale sürecinin tamamlanmasının ardından proje takvimi oluşturulacaktır.

Nesli Tehlike Altındaki Tür ve Habitatların Korunması ve İzlenmesi (2024K10-225388):

Köyceğiz-Dalyan ÖÇK Bölgesinde Deniz ve Nil Kaplumbağaları Araştırma, Koruma ve İzleme Projesi: Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgesi kumsal alanlarında, (*Caretta caretta*, *Chelonia mydas*) popülasyon izleme ve koruma çalışmalarının devam ettirilmesi, yerel halk, ziyaretçi ve turizm yatırımcılarının eğitim ve bilinçlendirme yolu ile koruma faaliyetlerine iştirakinin sağlanması ve yönlendirilmesidir. Proje devam etmekte olup henüz hakkeş ödemesi gerçekleştirilmemiştir.

Fethiye-Göcek ÖÇK Bölgesinde Deniz ve Nil Kaplumbağaları Araştırma, Koruma ve İzleme Projesi: Fethiye-Göcek Özel Çevre Koruma Bölgesi kumsal alanlarında, (*Caretta caretta*, *Chelonia mydas*) popülasyon izleme ve koruma çalışmalarının devam ettirilmesi, yerel halk,

ziyaretçi ve turizm yatırımcılarının eğitim ve bilinçlendirme yolu ile koruma faaliyetlerine iştirakinin sağlanması ve yönlendirilmesidir. Proje devam etmekte olup henüz hakediş ödemesi gerçekleşmemiştir.

Patara ÖÇK Bölgesinde Deniz ve Nil Kaplumbağaları Araştırma, Koruma ve İzleme Projesi: Patara Özel Çevre Koruma Bölgesi kumsal alanlarında, (Caretta caretta, Chelonia mydas) populasyon izleme ve koruma çalışmalarının devam ettirilmesi, yerel halk, ziyaretçi ve turizm yatırımcılarının eğitim ve bilinçlendirme yolu ile koruma faaliyetlerine iştirakinin sağlanması ve yönlendirilmesidir. Proje devam etmekte olup henüz hakediş ödemesi gerçekleşmemiştir.

Belek ÖÇK Bölgesinde Deniz ve Nil Kaplumbağaları Araştırma, Koruma ve İzleme Projesi: Belek Özel Çevre Koruma Bölgesi kumsal alanlarında, (Caretta caretta, Chelonia mydas) populasyon izleme ve koruma çalışmalarının devam ettirilmesi, yerel halk, ziyaretçi ve turizm yatırımcılarının eğitim ve bilinçlendirme yolu ile koruma faaliyetlerine iştirakinin sağlanması ve yönlendirilmesidir. Proje devam etmekte olup henüz hakediş ödemesi gerçekleşmemiştir.

Göksu Deltası ÖÇK Bölgesinde Deniz ve Nil Kaplumbağaları Araştırma, Koruma ve İzleme Projesi: Göksu Deltası Özel Çevre Koruma Bölgesi kumsal alanlarında, (Caretta caretta, Chelonia mydas) populasyon izleme ve koruma çalışmalarının devam ettirilmesi, yerel halk, ziyaretçi ve turizm yatırımcılarının eğitim ve bilinçlendirme yolu ile koruma faaliyetlerine iştirakinin sağlanması ve yönlendirilmesidir. Proje devam etmekte olup henüz hakediş ödemesi gerçekleşmemiştir.

Tabiat Varlıkları ve Potansiyel Doğal Sit Alanları Değerlendirme (2017K10-3827):

“Artvin, Gümüşhane, Tunceli, Kars, Erzurum, Bingöl, Bayburt, Iğdır, Siirt, Sinop, Amasya İllerinde Bulunan Potansiyel Doğal Sit Alanlarının Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesi”ne ilişkin çalışmalar 2024 yılında tamamlanacaktır.

“Korunan Alan Sisteminin Güçlendirilmesi Amacıyla Ülkemizin Yeşil Damarları Ekolojik Koridorların Belirlenmesi Projesi”ne ilişkin çalışmalar 2024 yılında tamamlanacaktır.

“Ülkemizde Korunan Alan Miktarının Arttırılması Amacıyla Potansiyel Doğal Sit Alanlarının Araştırılması Projesi”ne ilişkin çalışmalar devam etmekte olup 2024 yılında tamamlanacaktır.

"Balıkesir, Bartın, Çanakkale, Düzce, Edirne, Kastamonu, Kırklareli, Kocaeli, Ordu, Sakarya, Samsun, Sinop ve Zonguldak İlleri Potansiyel Doğal Sit Alanlarının Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesi"ne ilişkin 27.06.2024 tarihinde sözleşme imzalanarak çalışmalar başlatılmış olup 2025 yılında tamamlanacaktır.

"Antalya, Karaman, Denizli, Aydın, Afyonkarahisar ve Muğla İlleri Potansiyel Doğal Sit Alanlarının Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesi" hizmet alımı işine ilişkin ihale işlemleri devam etmektedir.

"Ayder Yaylası Doğal Sit Alanı Yönetim Planının Hazırlanması Projesi" hizmet alımı işine ilişkin ihale işlemleri devam etmektedir.

Özel Çevre Koruma Biyoçeşitlilik Araştırmaları (2020K10-152855):

2024 Yılı Yatırım Programına teklif edilen Biyoçeşitlilik Araştırma Projeleri için ödenek çıkmadığı için Temmuz-Aralık 2024 yılı takvimi içerisinde ilgili proje kapsamında yapılacak işlem kalmamıştır.

İklim Değişikliğinin Ekosisteme Etkisi Araştırması (2021K10-169741):

Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesinde İklim Değişikliğinin Denizel ve Karasal Ekosistemler Üzerindeki Etkilerinin Araştırılması ve Uyum Kapasitesinin Artırılması Projesi ihalesi 18.10.2021 tarihinde yapılmıştır. 26.11.2021 tarihinde sözleşme imzalanmış olup, 02.12.2021 tarihinde işe başlanılmıştır. 30.12.2021 tarihinde ön rapor (ödemesiz) sunulmuş olup 07.02.2022 tarihinde 1. Ara Rapor (1. Hak ediş %20), 07.07.2022 tarihinde 2. Ara Rapor (2. Hak ediş %15), 08.02.2023 tarihinde 3. Ara Rapor (3. Hak ediş %20), 06.07.2023 tarihinde 4. Ara Rapor (4. Hak ediş %20) ve 13.03.2024 tarihinde Kesin Rapor (5. Hak ediş %25) sunularak Proje tamamlanmıştır.

İklim Değişikliğinin Tuzgölü ÖÇKB'ye Etkisi (2024K10-225401)

İklim Değişikliğinin Tuz Gölü ÖÇK Bölgesi Üzerine Etkilerinin Araştırılması Projesi ihalesi 05.08.2024 tarihinde yapılacak olup, ihale sürecinden sonra proje çalışmalarına başlanılacaktır.

İklim Değişikliğinin Salda Gölü ÖÇKB'ye Etkisi(2024K10-225402)

İklim Değişikliğinin Salda Gölü ÖÇK Bölgesi Üzerine Etkilerinin Araştırılması Projesi ihalesi 06.08.2024 tarihinde yapılacak olup, ihale sürecinden sonra proje çalışmalarına başlanılacaktır.

Kızılırmak Deltası Kuş Cenneti Koruma ve İzleme (2024K10-225410)

Kızılırmak Deltası Sulak Alan ve Kuş Cenneti UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesinde yer alan, çok önemli doğal zenginliğe sahip, eşsiz habitatu, flora, fauna özellikleri ve biyolojik çeşitliliği barındıran, ekolojik ve ekonomik değerler içeren bir alan olmakla birlikte aynı zamanda bölgenin en büyük sulak alanı konumunda olup, UNESCO Dünya Mirası ilan edilmesi süreciyle ilgili çalışmalar Bakanlığımız tarafından yoğun bir şekilde devam ettirilmektedir. Alanda koruma ve izleme faaliyetleri ile ilgili olarak, önceki yıllara ek olarak, 2022 ve 2023 yıllarında Bakanlığımız Döner Sermayesinden ödenek alınarak Samsun Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'ne yetkilendirme yapılması suretiyle devam etmiştir. 2024 yılı için de aynı yöntemle koruma izleme faaliyetlerine devam edilecektir. Bu kapsamda 05.06.2024 tarihinde Samsun İl Müdürlüğüne ihaleyi başlatması için talimat verilmiştir. İhaleye ait ödeme bilgileri tarafımıza iletildikten sonra bütçede gerekli kısımlar serbest bırakılacaktır. Alanda 3 yıl boyunca kesintisiz koruma ve izleme faaliyeti öngörülmektedir.

Marmara Denzinde Pina Koruma ve İzleme (2024K10-225412)

Arazi çalışmaları devam eden ve 2025 yılı sonunda tamamlanacak olan projenin 2024 yılı sonu itibarıyla 1.Yıl Sonuç Raporu sunulacak ve 2.Hakediş ödemesi yapılarak ilk yıl çalışmaları tamamlanacaktır.

Anıt Ağaç Envanteri, Budanması ve Rehabilitasyonu (2024K10-225417)

Antalya, Isparta ve Burdur İllerinde Bulunan Anıt Ağaçların ve Tescilli Ağaç Topluluklarının Mevcut Durumlarının Belirlenmesi Projesinin tamamlanması planlanmaktadır.

Marmara Denizi ve Adalar ÖÇKB Koruma ve Araştırma (2022K10-188090):

Marmara Denizi ve Adalar Özel Çevre Koruma Bölgesi (Kara-Kıyı ve Denizel Alanda) Biyolojik Çeşitlilik Araştırma Projesi' 2024 yılı ikinci yarısı planlanan diğer arazi çalışmalarına

devam edilecek olup, yıl sonu tamamlanacak projeye ait sunulacak sonuç raporuna istinaden projenin son ödemesi yapılacak ve nihai hale getirilmiş olacaktır.

İzmit Körfezi Doğu Baseni Dip Çamuru Temizliği (2022K10-190089):

4 Nolu Hakedişin bedeli olan 52.206.959,32 TL'lik tutar, Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanlığına sermaye transferi yapılmıştır.

Fethiye İç Körfezi Deniz Dibi Tarama ve Temizliği (2024K10-225405)

Fethiye Körfezi Dip Çamuru Temizliğine Yönelik Fizibilite Raporunun Güncellenmesi Projesi 21.12.2023 tarihinde başlamış olup 16.05.2024 tarihinde tamamlanmıştır. Projenin uygulama aşaması için yatırım programından ödenek talep edilmiştir.

8.2.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

20/07/2022 tarihli, 31898 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 01/07/2022 tarihli, 117 sayılı Tabiat Varlığı Olarak Belirlenecek Anıt Ağaçların Tespitine İlişkin İlke Kararı; Danıştay Altıncı Dairesinin 02/03/2023 tarih ve E:2022/7308 sayılı kararı ile yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiş olup, yeni ilke kararı çıkarılması planlanmaktadır.

9. YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

9.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ

9.1.1. FAALİYETLER

Yerel Yönetimlerin Hizmet Kapasitelerinin Artırılması ve Performans İzlemesi:

Belediyelerin ve bağlı idarelerinin hizmet kapasitelerinin artırılması için Bakanlığımıza 1 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile verilen “Mahalli idareleri ve bunların merkezi idare ile olan alaka ve münasebetlerini düzenlemek.” görevi çerçevesinde belediye, bağlı idare ve bunların kurdukları birlikler ile ilgili olarak hizmet kapasitelerinin artırılması, hizmetlerinin etkin, verimli ve standart bir şekilde yürütülmesi için hem Bakanlığımızca alınan kararlar hem de merkezi idare tarafından alınan kararların duyurulması ve takibi yapılmaktadır. Bu kapsamda;

- 03.02.2023 tarihli ve 32093 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı (2023-2025) ile engellilik alanında hak temelli yaklaşımın yaygınlaştırılması; engelli bireylerin sosyal, kültürel etkinlikler ile turizm, rekreasyon ve spor faaliyetlerine katılımlarının güçlendirilmesi; kamu kullanımına açık alanların, ulaşım sistem ve hizmetlerinin, konut hizmetlerinin ve bilgi ve iletişim teknolojileri hizmetlerinin erişilebilirliğinin sağlanması; erişilebilirlik izleme ve denetim mekanizmasının güçlendirilmesine yönelik tedbirlerin alınması,
- Tarım ve Orman Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünün 02.02.2024 tarihli ve 13032477 sayılı yazısı ile Kahverengi Kokarca (*halyomorpha halys*) Eylem Planı kapsamında kahverengi kokarca mücadele seferberliğinde belediyelerce alınacak tedbirlerin bildirilmesi,
- Hazine ve Maliye Bakanlığının (Gelir İdaresi Başkanlığı) 27.02.2024 tarihli ve E-17290 sayılı yazısı ile belediye kayıtları ve emlak vergi değerini gösteren belgelerde, rayiç bedel veya belediye rayici gibi 1319 sayılı Kanunda karşılığı olmayan ifadelerin kullanılmaması, bu belgelerde "vergi değeri" ibaresinin kullanılması; vergi değerinin ise 1319 sayılı Kanunda belirtildiği şekilde bin liraya kadar olan kesirler dikkate

alınmaksızın hesaplanması, diğer bir ifadeyle bu kesirler atılmak suretiyle kullanılmasına azami özen gösterilmesi gerektiği,

- Kültür ve Turizm Bakanlığının (Telif Hakları Genel Müdürlüğü) 29.02.2024 tarihli ve E-4777812 sayılı yazısı ile belediyeler tarafından gerçekleştirilen festival ve konser gibi etkinlikler başta olmak üzere birçok etkinlikte telif izinlerinin alınmasında gerekli özenin gösterilmediği belirtilmiş olup konuya ilişkin yasal yükümlülüklerin yerine getirilerek olası ihtilafların önlenmesi ve hukuki/cezaî müeyyidelerle karşılaşılması amacıyla belediyelerce düzenlenen veya alan tahsis edilen konser etkinliklerinde telif izni alınmasına ilişkin süreçlere riayet edilmesi hususunda gerekli bilgilendirmenin yapılması,
- İçişleri Bakanlığının (Emniyet Genel Müdürlüğü) 2024 yılı Ramazan Bayramında alınacak trafik tedbirleri kapsamında belediyelerce alınacak önlemlerin bildirilmesi,
- Hazine ve Maliye Bakanlığının (Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü) 05.04.2024 tarihli ve E-3041228 sayılı yazısı ile Kamu İç Kontrol Standartlarının uygulanmasını sağlamak ve kolaylaştırmak üzere Kamu İç Kontrol Rehberinin hazırlanarak 2014 yılında yayımlandığı, anılan düzenlemeler çerçevesinde gelinen aşamada idarelerin iç kontrol sistemlerinin izlenmesi ve değerlendirilmesi yoluyla sistemin daha da güçlendirilmesi ihtiyacının ortaya çıktığı, bu kapsamda "İç Kontrol Sistemi İzleme ve Değerlendirme Rehberi" ile kamu idarelerinde risk yönetimi uygulamalarının daha da güçlendirilmesi amacıyla "Kamu Kurumsal Risk Yönetimi Rehberi" hazırlandığı, Bakanlık Makamının 04.04.2024 tarihli ve 3036727 sayılı Onayı ile yürürlüğe konulduğu ve belediyeler, bağlı idareler ve birliklerce söz konusu Rehber çerçevesinde gerekli çalışmaların yapılması,
- Tarım ve Orman Bakanlığının (Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü) 08.04.2024 tarihli ve E-14150812 sayılı yazısı ile Trakya Bölgesinde şap hastalığının önlenmesi amacıyla yerel yönetimlerce alınacak tedbirlerin bildirilmesi,
- İçişleri Bakanlığının (Emniyet Genel Müdürlüğü) 16.05.2023 tarihli ve E-20153969 - sayılı yazısı ile Kurban Bayramında alınacak trafik tedbirleri kapsamında belediyelerce alınacak önlemlerin bildirilmesi,
- Sağlık Bakanlığının (Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü) 29.05.2024 tarihli ve E-244998280 sayılı yazısı ile Sağlık Raporlarının Geçerlilik Süreleri” hakkında bilgilendirmenin yapılması,
- Tarım ve Orman Bakanlığının (Tarım Reformu Genel Müdürlüğü) 29.06.2024 tarihli ve E-14721698 sayılı yazısı ile tarımsal niteliği korunacak alanlara ilişkin bilgilendirmenin yapılması

Sağlanmıştır.

Diğer taraftan Cumhurbaşkanlığı tarafından yayımlanan Genelgeler çerçevesinde belediye, bağlı idare ve mahalli idare birliklerinin nasıl bir yol izleyeceği, buna ilişkin alınacak izin süreçleri gibi durumlarda Genel Müdürlüğümüz bahsi geçen idareleri bilgilendirmekte ve yönlendirmektedir. Bu çerçevede 17.05.2024 tarihli ve 32549 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Tasarruf Tedbirleri” konulu 16/05/2024 tarihli ve 2024/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesinin “Personel Görevlendirmeleri” bölümünde zorunlu hâllerde yapılacak yurt dışı geçici görevlendirmelerinde görevlendirme onayları ile görevlendirme sonucuna ilişkin raporların, görevlendirmenin bitimi tarihinden itibaren 15 gün içinde Cumhurbaşkanlığına bildirileceği düzenlenmiş olup bu kapsamda Bakanlığımızın 31.05.2024 tarihli ve 9650001 sayılı yazısı ile idarelerin nasıl bir yol izleyeceği düzenlenmiştir.

Öte yandan, merkezi idare tarafından yürütülen ve belediyelerin sorumlu olduğu eylem planlarında da Genel Müdürlüğümüz belediyeler ve merkezi idare arasında koordinasyonu sağlamakta, istatistikî bilgileri toplamakta, eylem planları çerçevesinde gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamaktadır.

9.1.2. PROJELER

Köylerin Altyapısının Desteklenmesi Projesi (KÖYDES) (2024K07-224132)

2024 KÖYDES Projesi Cumhurbaşkanı Kararı 31 Mayıs 2024 tarihinde yayımlanmıştır. Kararda bulunan il, ilçe ödenek dağılımlarına göre büyükşehir olmayan 51 il'den KÖYDES Projesi kapsamında yapacakları projeler kontrol edilmek ve Bakan Oluruna sunulmak üzere istenilmiştir. Yılın ilk yarısında projeler ile ilgili fiziki ve maddi gerçekleşme bulunmamaktadır.

Yerel Yönetimler Bilgi Tabanı (2003K08-656):

YERELBİLGİ Sistemi 2022 yılında tüm belediyeler tarafından kullanılmaya başlanmıştır.

Bu Sistem ile Ocak – Haziran 2024 dönemde aşağıdaki veriler toplanmıştır;

- Personel bilgileri
- Demirbaş-Kiralık taşıt bilgileri
- Anaokulu, kreş ve gündüz bakımevi ile çocuk bakımevleri
- Belediye kimlik bilgileri
- Belediye meclis üyeleri
- Personel giderleri
- Deprem bölgesine yapılan harcamalar
- Sosyal yardımlar (Devlet yardımları)
- Danışma merkezleri (kadın-aile-gençlik)
- Konukevi (misafirhane)
- Kadın konukevi
- Gençlik merkezi ve gençlik kampı
- Yaşlılara sunulan hizmetler.

Büyükşehir Belediyelerinde Hizmet Sunum Yöntemlerinin Geliştirilmesi (2017K08-3797):

Belirtilen hizmet sunumu yöntemleri çerçevesinde ön çalışmalar yapılmıştır. Bu kapsamda, belediyelerde katılımcılığın artırılması için kent konseylerine özel önem verilmesi öngörülmüştür.

Bu çerçevede belediyelerde kent konseylerinin oluşumu ve çalışması usul ve esaslarını düzenleyen Kent Konseyi Yönetmeliği ile ilgili çalışma yapılması uygun görülmüştür.

9.1.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

- 11125 sayılı Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik, 02.06.2024 tarihli ve 32564 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren değişiklikler ile güncellenmiştir.
- 34662 sayılı Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik, 22.03.2024 tarihli ve 32497 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren değişiklikler ile güncellenmiştir.
- İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 06.04.2024 tarihli ve 32512 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Yönetmelik ile değiştirilmiştir. (Karar Sayısı: 8320)
- 31 Mart 2024 Mahalli İdareler Genel Seçim Sonuçlarından sonra 2024/4 sayılı Bakanlığımız Genelgesi yayımlanmış olup, bu çerçevede belediye meclis toplantılarına ilişkin usulün nasıl olacağı, belirtilen süreçlerin 2024 yılı Ramazan Bayramı tatiline denk gelmesi nedeniyle meclis toplantılarının toplanıp toplanmayacağı gibi hususlar düzenlenmiştir.

9.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ

9.2.1. FAALİYETLER

Yerel Yönetimlerin Hizmet Kapasitelerinin Artırılması ve Performans İzlemesi:

Bakanlığımızca Yerel Yönetimlerin Hizmet Kapasitelerinin Artırılması çalışmaları devam edecektir.

Bu kapsamda Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde yapılacak değişikliklerle belediye, bağlı idare ve bunların kurdukları birliklerin program bütçe sistemine geçişi sağlanacaktır.

5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunda, 7521 sayılı Kanunla yapılan ve 26/7/2024 tarihli ve 32613 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan değişikliklerle deprem bölesinde yer almakla birlikte nüfusu azalan belediyeler bakımından 2023 yılı Ocak ayı nüfus verilerinin esas alınması sağlanmıştır.

9.2.2. PROJELER

Köylerin Altyapısının Desteklenmesi Projesi (KÖYDES) (2024K07-224132)

KÖYDES Projesi kapsamında planlanan işlerin ihale işlemlerinin tamamlanarak yıl sonuna kadar işlerin tamamlanması ve aylık olarak Bakanlığımıza izlemelerin gönderilmesi beklenmektedir.

Yerel Yönetimler Bilgi Tabanı (2003K08-656):

Sistem ile Temmuz – Aralık 2024 dönemde aşağıdaki verilerin toplanması planlanmaktadır.

- Personel bilgileri
- Personel giderleri
- Deprem bölgesine yapılan harcamalar
- Bütçe tahminleri

Büyükşehir Belediyelerinde Hizmet Sunum Yöntemlerinin Geliştirilmesi (2017K08-3797):

Proje kapsamında Kent Konseyi Yönetmeliği ile ilgili değişiklik yapılmasına ilişkin gerekli toplantı ve/veya çalıştay düzenlenmesi öngörülmekte ve çıkacak sonuçlar çerçevesinde Yönetmelik'te gerekli düzenlemelerin yapılması planlanmaktadır.

9.2.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Belediye İtfaiye Yönetmeliğinde belediyelerin itfaiye teşkilatlarının arama, kurtarma ve müdahale hizmetlerine ilişkin kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik düzenlemelerinin yapılması planlanmaktadır.

10. MİLLİ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

10.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ

10.1.1. FAALİYETLER

Mülkiyet Sorunlarının Çözümü

Mülkiyet sorunlarının çözümüne ilişkin olarak; 6292 sayılı Kanun gereğince 2/B satışları ile Hazineye ait tarım arazilerinin satışına yönelik işlemler yürütülerek vatandaşlarımız tapularına kavuşturulmuştur. 2/B satışları kapsamında, 2024 yılı ilk 6 ayında 16 bin 590 hak sahibine 9 bin 433 taşınmaz satılmış, 1 milyar 393 milyon 710 bin TL tahsilat sağlanmıştır. Proje kapsamında bugüne kadar; 945 bin hak sahibine 661 bin adet taşınmaz satılmış olup, 15,3 milyar TL tahsilat sağlanmıştır. Hazineye ait tarım arazilerinin satışı kapsamında ise, 2024 yılı ilk 6 ayında 5 bin 26 taşınmaz 6 bin 708 hak sahibine satılmış, 623 milyon TL tahsilat sağlanmıştır. Tarım arazilerinin satışı kapsamında bugüne kadar, 93 bin adet taşınmaz 124 bin hak sahibine satılmış olup, 3 milyar 200 milyon TL tahsil edilmiştir. Vadeli ödemeyi tercih eden vatandaşlarımızın taksit ödemeleri devam etmektedir.

Hazine Taşınmazlarının Ekonomiye Kazandırılması

Hazine taşınmazlarının satış, kira, irtifak hakkı tesisi gibi işlemler yoluyla ekonomiye kazandırılmasına ilişkin çalışmalara devam edilmiştir. Bu kapsamda 2024 yılı Haziran ayı sonu itibariyle;

- 2 milyar 685 milyon TL kira,
- 4 milyar 397 milyon TL irtifak hakkı,
- 6 milyar 203 milyon satış, olmak üzere toplam 13 milyar 286 milyon TL gelir elde edilmiştir.

Tarım ve Hayvancılık Sektörünün Desteklenmesi

Hazineye ait tarım arazilerini tarımsal amaçlı olarak kullanan çiftçilerimizin tarımsal üretim destekleri gibi sözleşmeye bağlı haklardan yararlanması ve sözleşmesiz kullanımdan kaynaklanan ihtilafların giderilmesi amacıyla, bu taşınmazların cari yıl ecrimisil bedelinin yarısı üzerinden kiralanması projesi kapsamında 2024 yılı ilk 6 ayda 3 bin 868 çiftçimiz ile sözleşme imzalanmıştır.

Ülkemizde yetiştirilme potansiyeli bulunan ürünlerin ithalatının azaltılarak yerli üretiminin desteklenmesi amacıyla; başta ceviz, badem ve antepfıstığı olmak üzere ağaçlandırma amacıyla 3 milyon 564 bin m² yüzölçümlü Hazine taşınmazı kiralanmıştır.

2024 yılının il 6 ayında, yerli hayvancılık faaliyetlerinin desteklenmesi amacıyla 4.088.872,20 m² Hazine taşınmazı için irtifak hakkı tesis edilmek üzere talimat verilmiştir.

Sanayi ve Enerji Başta Olmak Üzere Yatırımların Desteklenmesi

Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar uyarınca yürütülen yatırım teşvik faaliyetleri kapsamında yaklaşık 1 milyon 57 bin metrekare yüzölçümlü 29 adet taşınmaz eğitim, tarım ve hayvancılık, turizm ve diğer amaçlı yatırımlar için ilana çıkarılmış olup, 803 milyon 63 bin TL yatırım tutarlı ve 421 kişilik istihdam taahhütlü yatırım için 695 bin 814 metrekare taşınmaz yatırımcılara tahsis edilmiştir.

Proje bazlı yatırımların desteklenmesine ilişkin olarak 2024 yılının ilk 6 ayında 9 milyar 181 milyon 700 bin TL yatırım tutarlı ve 40 kişilik istihdam taahhütlü yatırım için 120 bin m² taşınmaz yatırımcıya tahsis edilmiştir.

İklim değişikliği ile mücadele kapsamında, kendi iç kaynaklarımızı kullanarak çevre dostu yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretimini desteklemek amacıyla Hazine taşınmazları üzerinde güneş enerjisi ve rüzgar enerjisi başta olmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı lisanssız elektrik üretimi yapılması için 29 yıla kadar irtifak hakkı tesis edilmesine yönelik hayata geçirilen proje kapsamında, 130 milyon 548 bin m² yüzölçümlü 546 adet taşınmaz üzerinde ön izin ve irtifak hakkı tesis edilmiştir.

Kentsel Dönüşüm ve Yaşanabilir Çevre Uygulamalarının Desteklenmesi ve İlk Evim Arsa, Sosyal Konut, Kahramanmaraş Depremi Projelerine İlişkin Çalışmalar

Kentsel dönüşüm faaliyetlerinin desteklenmesi ve şehirlerimizin doğal afetlere dayanıklı ve daha sağlıklı alanlara dönüştürülmesini desteklemek amacıyla 2024 yılında 56 milyon 448 bin m² yüzölçümlü Hazine taşınmazının “Rezerv Yapı Alanı” olarak kullanılmak üzere Kentsel Dönüşüm Başkanlığına devri yapılmıştır.

Konut sorununun çözümü ve çarpık kentleşmenin önüne geçilmesinin desteklenmesi amacıyla yaklaşık 29,8 milyon m² yüzölçümlü taşınmazın Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devri uygun görülmüştür.

Bununla birlikte, 2024 yılı ilk 6 ayında Genel Müdürlüğümüzce,

- İlk Evim Arsa Projesi kapsamında 21,3 milyon m² yüzölçümlü,
- Sosyal Konut Projesi kapsamında 8,5 milyon m² yüzölçümlü,
- İlk İşyerim Projesi kapsamında yaklaşık 8,9 milyon m² yüzölçümlü,

Hazine taşınmazının/hissesinin Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devri uygun görülmüştür.

Ayrıca;

- Kahramanmaraş merkezli deprem afetine ilişkin belirlenen geçici ve kesin iskan alanlarında kalan Hazine mülkiyetindeki 40,1 milyon m² yüzölçümlü taşınmaz ile 81,3 milyon m² yüzölçümlü tescil harici alanın, 141,8 milyon m² yüzölçümlü mera vasıflı taşınmazın, 9,1 milyon m² yüzölçümlü vasıf değişikliği yapılan orman alanınının Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devri uygun görülmüştür.

Daha yeşil ve yaşanabilir bir çevre için; Orman Genel Müdürlüğüne 5,1 milyar m² taşınmaz orman amaçlı kullanılmak üzere; belediye, il özel idaresi ve köylere ise 1,7 milyon m² taşınmaz park, rekreasyon ve yeşil alan gibi hizmetlerde kullanılmak üzere tahsis edilmiştir.

Yerel yönetimleri desteklemek amacıyla, belediye, il özel idaresi ve köylere, 10,9 milyon m² yüzölçümlü 417 adet taşınmaz tahsis edilmiştir. Ayrıca, belediyelere katı atık depolama alanı için 1 milyon 835 bin m² taşınmaz tahsis edilmiştir.

Sağlık ve Eğitim Yatırımları Başta Olmak Üzere Kamu Hizmetleri İçin Arazi Temin Edilmesi ve Sosyal Sorumluluk Projelerinin Desteklenmesi

Gençliğin kişisel ve sosyal gelişimini destekleyici spor faaliyetlerinin gelişmesini ve yaygınlaşmasını desteklemek amacıyla Hazine taşınmazlarının spor alanı olarak tahsis edilmesine ilişkin çalışmalar yürütülmüş ve Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri, Belediyeler ve köylere toplam 699 bin m² yüzölçümlü taşınmaz tahsis edilmiştir.

Yeşilay rehabilitasyon merkezleri ile danışmanlık merkezleri için Hazine taşınmazlarının kullanılması amacıyla Yeşilay ile imzalanan protokol kapsamında, 171 bin 523 m² yüzölçümlü 45 adet taşınmaz üzerinde 49 yıl süreli bedelsiz irtifak hakkı tesis edilmiştir.

Kızılay'ın kan merkezi, kan bankası, aşevi vb. faaliyetleri için Hazine taşınmazlarının kullanılmasına yönelik Kızılay ile imzalanan protokol kapsamında ise 807 bin 539 m² yüzölçümlü 130 adet taşınmaz üzerinde Türkiye Kızılay Derneğinin kuruluş gayesinde belirtilen faaliyetlerde kullanılmak üzere irtifak hakkı tesis edilmiştir.

Eğitim yatırımlarını desteklemek amacıyla, Devlet üniversitelerine 13,9 milyon m² yüzölçümlü 51 adet taşınmaz; Millî Eğitim Bakanlığına ise 4 milyon 328 bin m² yüzölçümlü 592 adet, taşınmaz tahsis edilmiştir. Sağlık yatırımlarının desteklenmesi amacıyla, Sağlık Bakanlığına 3 milyon 748 bin m² yüzölçümlü 247 adet taşınmaz tahsis edilmiştir.

10.1.2. PROJELER

Herhangi bir yatırım projesi bulunmamaktadır.

10.1.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Yönetmelik çalışmaları:

1- 5661 sayılı Kanunda ve 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede yapılan değişikliklerin Yönetmeliğe aktarılmasına yönelik olarak Kamu Taşınmazları Üzerinde Eğitim Ve Yurt Faaliyetleri İçin Üst Hakkı Tesis Edilmesine İlişkin Yönetmelikte değişiklik yapılmış ve bu Yönetmelik 28/3/2024 tarihli ve 32503 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

10.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ

10.2.1. FAALİYETLER

Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından Temmuz-Aralık 2024 döneminde yapılması planlanan faaliyetler,

Hazine ile vatandaşlar arasındaki mülkiyet ihtilafları çözülerek vatandaşlarımız tapularına kavuşturulacaktır.

Vatandaşlarımıza mülkiyet hakkının sağladığı sınırsız tasarruf etme hakkının sağlanması amacıyla Hazine ile olan mülkiyet sorunlarının çözümüne yönelik uygulamalar kapsamında,

-2B arazileri ile Hazineye ait tarım arazilerini hak sahiplerine,

-İmar uygulamaları ve benzeri nedenlerle Hazine ile hisseli hale gelen taşınmazların hissedarlarına,

-Yapı kayıt belgesine konu Hazine taşınmazlarının hak sahiplerine,
Satışları yapılarak vatandaşlarımızın mülkiyet sorunu çözüme kavuşturulacaktır.

Hazine taşınmazları ekonomiye kazandırılmak üzere uygulayıcı kuruluşlara devredilecektir.

Kentsel dönüşüm faaliyetlerinin desteklenmesi amacıyla, rezerv yapı/riskli alan ve toplu konut yapılmak üzere arsa üretim alanı ilan edilen veya küçük sanayi sitesi yapılmak üzere planlanan Hazine taşınmazları uygulayıcı kuruluşların kullanımına bırakılacaktır. Bu sayede, şehirlerimizin doğal afetlere dayanıklı ve daha sağlıklı alanlara dönüştürülmesinde Hazine taşınmaz desteği sağlanacaktır.

Teşvik mevzuatı kapsamındaki Yatırımlar Hazine taşınmazları ile Desteklenecektir.

Hazine taşınmazlarının, yatırımların ve istihdamın teşvikinde değerlendirilebilmesi kapsamında, teşvik edilen sektörler için uygun, optimal büyüklükte ve imarlı taşınmazlar belirlenerek arz edilecektir. Yatırım teşvik mevzuatı doğrultusunda, Hazinesinin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki alanlar üzerinde yatırımcılar lehine irtifak hakkı tesis edilerek ve kullanma izni verilerek ekonomiye kazandırılan taşınmazlara ilişkin işlemlere devam edilecektir.

Hazine taşınmazları tarımsal üretimin arttırılması ve yerli üretimin teşvik edilmesi amacıyla kiralanmak üzere ilana çıkarılacaktır.

Ülkemizde yetiştirilme potansiyeli bulunan ürünlerin ithalatının azaltılarak yerli üretiminin desteklenmesi amacıyla; başta ceviz, badem ve antepfıstığı olmak üzere ağaçlandırma faaliyetlerini ve ilaç ve kozmetik sektöründe yaygın olarak kullanılan tıbbi, aromatik ve süs bitkilerinin yetiştirilmesini teşvik etmek üzere Hazine taşınmazları üreticilerimize kiralanmaktadır. Bu kapsamda, üreticilere yer temini sağlamak üzere, ağaçlandırmaya ve tıbbi, aromatik ve süs bitkilerinin üretimine elverişli olan Hazine taşınmazları periyodik aralıklarla ilana çıkarılacaktır.

Hazine taşınmazları kamu idarelerinin yeşil alanların artırılması ve çevre kirliliğinin önlenmesine yönelik faaliyetleri için tahsis edilecektir.

Hazine taşınmazları şehirlerimizin yaşam alanlarını güzelleştirmek ve yeşil alanlarını arttırmak amacıyla kullanılmak üzere yerel yönetimlere tahsis edilecektir. Bu amaçla başta millet bahçesi yapılmak üzere imar planlarında park, rekreasyon, ağaçlandırma ve yeşil alan olarak ayrılan Hazine taşınmazları piknik alanları, çocuk oyun sahaları, yürüyüş ve koşu yolları, parklar ve geniş yeşil alanlar oluşturabilmek üzere kamunun kullanımına sunulacaktır. Ayrıca iklim değişikliği ile mücadele kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim tesislerini desteklemek amacıyla kamu kurumları ve yatırımcılar lehine lisanslı ve lisanssız Rüzgar Enerjisi Santrali (RES) ve Güneş Enerjisi Santrali (GES) yapılmak üzere Hazine taşınmazları tahsis edilecektir.

10.2.2. PROJELER

Herhangi bir yatırım projesi bulunmamaktadır.

10.2.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Herhangi bir mevzuat çalışması bulunmamaktadır.

11. ÇÖLLEŞME VE EROZYONLA MÜCADELE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

11.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ

11.1.1. FAALİYETLER

Çölleşme ve Erozyonla Mücadele:

Türkiye’de her yıl 642 milyon ton toprak su erozyonu sonucu yer değiştirmekte, bu da hektarda yıllık 8,24 ton toprağa denk gelmektedir. Erozyonun ülke yüzölçümünün %60,28’inde çok hafif, %19,13’ünde hafif, %7,93’ünde orta, %5,97’sinde şiddetli ve %6,7’sinde çok şiddetli olduğu belirlenmiştir. Toprak kayıplarında %14,26 yağış, %3,36 toprak, %47,55 topoğrafya ve %34,82 bitki örtüsü etkili olmaktadır. Arazi kullanımı açısından toprak kayıplarının %38,71’i tarım, %4,17’si orman ve %53,66’sı mera alanlarında meydana gelmektedir.

İklim değişikliğine karşı dirençli toplum oluşturma ve arazi bozulmasının önlenmesi kapsamında, karbon bütçesinin arttırılmasına yönelik bitkilendirme çalışmaları yaygınlaştırılmaktadır. Hazine arazileri ve arazi bozulmasına uğramış bölgelerde gelir getirici türlerle yeni karbon yutak alanları oluşturulmaktadır.

Türkiye’de kurak ve yarı kurak alanlarda doğal kaynakların korunması, karbon yutak alanı olarak değerlendirilmesi ve kırsal fakirlik, iklim değişikliği, çölleşme/arazi tahribatı ve erozyonla mücadele için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile paydaş Bakanlıklar, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerle ortak çalışmalar yürütmektedir.

İklim değişikliği nedeniyle artan sel, çığ ve heyelan olayları ile erozyon sorunları, önleyici veya kontrol edici projelerin hazırlanmasını ve uygulanmasını gerektirmektedir. Bu projelerin amacı, büyük zararları ve afetleri kontrol altına almak ve azaltmaktır. Havza bütünlüğü dikkate alınarak orman, mera, toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı sağlanmakta, çeşitli gelir getirici ve refah artırıcı faaliyetlerle yöredeki hayat kalitesi ve gelir seviyesi arttırılmakta, tabii kaynaklar üzerindeki baskı hafifletilmektedir. Bozulan tabii denge rehabilite edilerek tabii afetlere karşı tedbirler alınmakta, iklim değişikliğinden kaynaklı değişikliklere uyum sağlanmakta, arazi tahribatı dengelenmekte, biyolojik çeşitlilik geliştirilmekte ve toprak organik karbonun tutumu yükseltilmektedir.

Bitki örtüsü bakımından zayıf olan proje alanlarında bitki varlığı artırılarak toprağın taşınması azaltılmakta ve toprağın verimli hale getirilmesi sağlanmaktadır. Ağaçlandırma ve erozyon kontrolü projeleri kapsamında hem orman varlığı arttırılmakta hem de yaban hayatının yem ihtiyacı kısmen karşılanmaktadır.

Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma hedeflerinden 15.3 no.lu alt hedef, 2030 yılına kadar arazi tahribatının dengelendiği bir dünya oluşturmaktır. 2015 yılında Türkiye’de düzenlenen Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi 12. Taraflar Konferansı’nda, gönüllü ulusal arazi tahribatını dengeleme hedefleri oluşturulmasına yönelik karar alınmış ve Türkiye 2016 yılında bu hedefleri belirlemiştir. Projeler, bu hedeflere ulaşmaya, arazi tahribatı dengeleme parametrelerini izlemeye ve mevcut kapasitenin geliştirilmesine katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi’ne göre çölleşme, kurak, yarı kurak ve yarı nemli iklim özelliklerine sahip bölgelerde iklim değişikliği ve insan faaliyetleri gibi çeşitli faktörlerden kaynaklanan arazi tahribatıdır. Çölleşme/arazi tahribatı, bir milyardan fazla insanı doğrudan etkileyen küresel bir olgudur.

Türkiye, coğrafi konumu, iklimi, topoğrafyası ve toprak şartları nedeniyle çölleşme/arazi tahribatı, erozyon ve kuraklığa karşı hassastır. İklim değişikliği ve insan etkinlikleri ile birlikte bu etkiler giderek artmaktadır.

11.1.2. PROJELER

Çölleşme ve Erozyonla Mücadele (2024A05-229765):

Arazi Tahribatının Dengelenmesi Projesi

Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından 15.3 no.lu alt hedef “2030 yılına kadar, Arazi Tahribatının Dengelendiği (ATD) bir Dünya’ya ulaşmaktır. 2015 yılında, ülkemizde düzenlenen, Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi (BMÇMS) 12. Taraflar Konferansında (COP 12), Tarafların, “Gönüllü Ulusal ATD hedefleri oluşturmasına yönelik karar alınmış olup, ülkemiz de ATD Ulusal Hedeflerini 2016 yılında belirlemiştir. Proje sonucunda; ülkemizin bu hedeflere ulaşmasına katkı sağlamak, ATD parametrelerini izlemeye yönelik çalışmalar yürütmek ayrıca ATD konusunda mevcut kapasitenin geliştirilmesini sağlamak hedeflenmektedir. Proje kapsamında bugüne kadar;

- 2024 yılında, Çölleşmeyle Mücadele Ulusal Stratejisi ve Eylem Planı’nın güncellenmesi kapsamında ÇMUSEP IDR Sistem ihtiyaçları tespit edilmiş ve durum değerlendirilmesi gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda henüz harcama gerçekleştirilmemiştir. 2024 yılı sonunda proje tamamlanmış olacaktır.
- 2023 yılında, Çölleşmeyle Mücadele Ulusal Stratejisi ve Eylem Planı’nın güncellenmesi kapsamında 365.000 TL harcama gerçekleştirilmiştir. 192.000 tl Çölleşmeyle Mücadele Ulusal Stratejisi ve Eylem Planı’nın güncellenmesi kapsamında alınan danışmanlık hizmeti için, 173.000 tl ise ÇMUSEP Çalıştayı için harcanmıştır.
- 2022 yılında, Konya Selçuk Üniversitesi, Ziraat Fakültesi ile birlikte gerçekleştirilen çalışma kapsamında, deneme alanlarında kurulmuştur. Bu kapsamda 80.000 TL harcama gerçekleştirilmiştir.
- 2021 yılında, “EİT Bölgesinde Arazi Bozulumu ve Çölleşmeyle Mücadele Projesinin Geliştirilmesi Çalıştayı” gerçekleştirilmiştir. Arazi Tahribatının Dengelenmesi, Yukarı Sakarya Havzası Projesi kapsamında, ATD parametrelerini izlemek ve karar vericilere yol gösterici nitelikte olması amacıyla oluşturulan Karar Destek Sistemi’nin, Teknoloji Transferine yönelik bir Proje önerisi hazırlanması hususu Bölge ülkeleriyle tartışılmıştır. Bu kapsamda, "Organizasyon Hizmet Alımı" için 62.386,60 TL, "Simultane Çeviri Hizmeti" için 27.140 TL, Toplamda; 89.526,6 TL harcama gerçekleştirilmiştir.
- 2020 yılında, Nasrettin Hoca Entegre Havza Rehabilitasyon Projesi kapsamında kafes tel eşik uygulaması gerçekleştirilmiş bu kapsamda, 49.560 TL harcama gerçekleştirilmiştir.
- 2019 yılında, ATD Çalıştayı için 58.374 TL, ATD Raporu için 84.960 TL harcama gerçekleştirilmiştir.
- 2018 yılında; ATD Raporlaması için 71.390 TL, ATD Çalıştayı için 36.807 TL harcama gerçekleştirilmiştir.

Arazi tahribatı sonucunda, sadece tarım arazileri ve meralar gibi üretim alanlarında değil aynı zamanda orman, sulak alan, bozkır ve maki/fundalık gibi doğal alanlarda da biyolojik/ekolojik ve ekonomik olarak verimlilik azalması veya kaybı görülmektedir. Bu durum, özellikle iklim değişikliği, çölleşme/arazi tahribatından etkilenen alanlarda doğal kaynaklara bağımlı olarak yaşayan nüfusun kadınlar ve gençler başta olmak üzere yaşam koşulları ve geçim kaynakları üzerinde olumsuz etkilere neden olmaktadır.

Yanlış arazi kullanımları sonucu tarım, orman ve mera alanlarındaki erozyon; tarım, mera arazilerindeki tahribat, verimlilik azalması veya kaybı; orman, sulak alan, bozkır gibi doğal ekosistemlerin tahribatı ve biyolojik çeşitlilik kaybı; verimli tarım ve mera alanlarının amaç dışı kullanımı ve usulsüz faydalanmalar, hızlı nüfus artışı ve kentleşmenin getirdiği olumsuz etkiler gerçekleşen temel olgulardır.

İklim Değişikliğiyle Mücadele Kapsamında Bitkilendirme Projeleri İklim değişikliğine karşı dirençli toplum oluşturma ve arazi bozulunun önlenmesi kapsamında, karbon bütçesinin arttırılmasına yönelik, bitkilendirilmeye uygun hazine arazileri ile arazi bozulumuna uğramış bölgeler başta olmak üzere kırsal kalkınmaya katkı sağlayacak şekilde başta gelir getirici türler olmak üzere, bitkilendirme çalışmaları yaygınlaştırılarak yeni karbon yutak alanları oluşturulmaktadır.

İklim Değişikliğine Uyum Kapsamında Rüzgâr Erozyonuyla Mücadele Projesi: Konya (Adakale Mevkii) Örneği ve Konya-Karapınar (Hotamış Mevkii) Örneği; Kuraklık ve çölleşme tehdidi altında olan sahalarda, ivedilikle toprağın korunarak yerinde tutulması, toprak ıslahı, biyokütlenin artırılması, arazi bozulumunun engellenmesi, karbon yutak alanı oluşturma, çölleşme ve erozyonun önüne geçilmesi amacıyla bitkilendirme esaslı projeler başlatılmış, 2024 yılı Ocak-Haziran döneminde proje alanlarına ilişkin arazi incelemesi ve ön etüt yapılmış, ihale için proje metni ve teknik şartnamenin hazırlanması ile yapılacak işler belirlenmiştir. Proje kapsamında uygulama yapılması için 2024 yılı için yaklaşık 1.000.000 TL bütçe ayrılmıştır.

İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri İllerine Ait Kent Peyzajında Kullanılabilecek Doğal Bitki Rehberleri Oluşturulması Projesi; ülkemizin zengin bitki varlığı dikkate alındığında yapılacak bitkilendirme/ağaçlandırma çalışmalarında her bir ilimiz için küresel iklim değişikliğine uyumlu, kent kimliğini yansıtacak ve karbon depolama potansiyeli yüksek doğal taksonların seçilmesi, yapılacak bitkilendirme çalışmalarının başarıya ulaşması bakımından çok önemlidir.

Bu nedenle; Genel Müdürlüğümüz tarafından, kent içi bitkilendirme/ağaçlandırma çalışmalarında uygulayıcılara yol göstermek, doğal bitki türlerimizin kullanımını arttırmak, kent kimliğini yansıtacak ve karbon depolama potansiyeli yüksek doğal taksonların kullanımı imkânlarının artırılması amacıyla her bir ilimiz için ayrı ayrı Kent Peyzajında Kullanılabilecek Doğal Bitki Rehberi oluşturulması projesi başlatılmıştır. 2024 yılı Ocak-Haziran döneminde Proje kapsamında ihaleye çıkmış ve projenin tamamlanan ilk bölümü için 294.000 TL. Ödeme işlemi gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında uygulama yapılması için 2024 yılı için yaklaşık 1.000.000 TL bütçe ayrılmıştır.

Erozyonla Mücadele, İklim Değişikliğine Uyum Kapsamında Yeni Karbon Yutak Alan Oluşturma Projesi kapsamında:

Toprağın korunarak yerinde tutulması, biyokütlenin artırılması, arazi bozulumunun engellenmesi, karbon yutak alanı oluşturma, çölleşme ve erozyonun önüne geçilmesi amacıyla Ankara İli Etimesgut İlçesi sınırları içerisinde, bitkilendirme esaslı proje başlatılmış, 2024 yılı Ocak-Haziran döneminde proje alanlarına ilişkin arazi incelemesi ve ön etüt yapılmış, ihale için proje metni ve teknik şartnamenin hazırlanması ile yapılacak işler belirlenmiştir. Proje kapsamında uygulama yapılması için 2024 yılı için yaklaşık 700.000 TL bütçe ayrılmıştır.

Araştırma ve Geliştirme (Ar-Ge) Projeleri

Ülkemizin %65'ini içeren kurak ve yarı kurak alanların sürdürülebilir yönetimi, arazi kullanımı ve bozulumunun önlenmesi, İklim değişikliğinin etkilerini azaltma ve uyum stratejilerinin belirlenmesi aşamasında risk faktörlerinin tanımlanması, kırılganlıkların belirlenmesi, öncelikli müdahale alanlarının ortaya konulması ve bu yönde politikalar/ faaliyetlerin gerçekleştirilmesi, İklim değişikliğinin çölleşme ve arazi tahribatıyla birlikte biyolojik çeşitlilik ve ekosistemler

üzerindeki etkilerinin belirlenmesine ve uyum ile azaltım tedbirleri almaya yönelik çalışmalar ile erozyon kontrolü, bitki beslenmesi, gen kaynaklarının tespiti ve toprak ıslahı gibi konularda Ar-Ge projeleri yürütülmektedir.

Kurak ve/veya Yarı Kurak Alanların Restorasyonunda Farklı Su Hasadı Tekniklerinin Etkinliğinin Belirlenmesi Projesi: Ankara Örneği;

Kurak ve yarı kurak alanlarda yapılacak bitkilendirme çalışmalarında mikro havza su hasadı yoluyla suyun toprakta depolanması ve kümülatif etkisinin bitki su ihtiyacının karşılanmasındaki etkinliğinin belirlenmesi yanı sıra, toprak nemi periyodik olarak (günlük) izlenerek meteorolojik veriler, toprak özellikleri ve bitki gelişimiyle ilişkilendirilmesi ve toprak nem bütçesinin mevsimsel trend analizlerinin ortaya konulması amacıyla ar-ge projesi başlatılmış, 2024 yılı Ocak-Haziran döneminde deneme deseni üzerinde periyodik ölçümler gerçekleştirilmiştir.

Orman Dışı Alanlarda, Özel ve/veya Tüzel Kişiler Tarafından Oluşturulacak Yeni Karbon Yutak Alanları Tesisinin, Karbon Kredilendirme ve Sertifikalandırmaya Uygunluğunun Araştırılması ve Geliştirilmesi (AR-GE) Projesi;

Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın 2021 Eylül ayında Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda Türkiye'nin Paris Anlaşması'na taraf olacağını açıklamasının ardından anlaşma, 6 Ekim 2021 tarihinde TBMM'de onaylanmıştır. Taraf olmamız ile birlikte ülkemizin karbon piyasalarındaki rolüne yönelik değerlendirme çalışmaları yürütülmektedir.

Bu kapsamda ülkemizde orman dışı alanlarda karbon kredilendirme ve sertifikasyona konu olabilecek yeni olası karbon yutak alanlarının potansiyelini ve yöntemlerini belirlemek, hukuksal açıdan gereklilikleri ortaya koymak ve bu yutakların kapasitelerinin hesaplanmasına yönelik, orman dışı alanlarda olası karbon ağaçlandırmaları/yeniden bitkilendirme ve/veya karbon tarımı uygulamaları yapıldığında biokütlede tutum sağlanacak karbon miktarının uygun karma metodolojileri de kullanmak suretiyle değerlendirilmesi, kredilendirme ve sertifikasyona uygunluk fizibilitesinin ortaya konulmasına ilişkin hususların belirlenmesi amacıyla Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü (Ana Yürütücü) ile İklim Değişikliği Başkanlığı olarak projeye başlanmıştır. 2024 yılı Ocak-Haziran döneminde projeye ilişkin ihale gerçekleştirilmiş ve proje açılış çalışmaları düzenlenmiştir. Projenin tamamlanması için 2024 yılı için yaklaşık 3.700.000 TL bütçe ayrılmıştır.

Kapasite Geliştirme, Eğitim ve Tanıtım

Türkiye'de kurak ve yarı kurak alanlarda, doğal kaynakların korunması, karbon yutak alanı olarak değerlendirilmesi, planlaması, yönetimi ve kırsal fakirlik, iklim değişikliği, çölleşme/arazi tahribatı ve erozyonla mücadele üzerine uygulanacak yaklaşımların belirlenmesi gayesiyle Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına bağlı kuruluşlar ile paydaş Bakanlıklar, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerle ortak çalışmalar yürütülmektedir.

Kentsel Yeşil Alanların Sürdürülebilir Yönetimi İklim Değişikliğine Uyum ve Yeşil Altyapı Çözümleri Çalışması

Kentsel çevre, insanların kendi elleri ile oluşturdukları, yüksek nüfus yoğunluğu, binalar, park ve bahçeler, yollar ile birbirine bağlanan bir bütün olmakla birlikte yapılaşma çeşitliliği değişiklik arz eden mikro-iklim karakterlerine sahiptirler. Şehirlerde bulunan yeşil alanlar, hem iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini azaltmak için hem de ekosistem bütünlüğünün korunması için yerleşim yerleri içerisinde kilit rol oynarlar ve sera gazları içerisinde yoğunluğu en yüksek olan CO₂ gazının tutulumunu gerçekleştirerek bizlere yardımcı olmaktadır.

İklim değişikliği ile mücadele kapsamında ekosistem bütünlüğünün korunmasında uygulanacak “doğa kaynaklı çözümler” bugün bütün dünyanın sürdürülebilir bir yaşam için takip ettiği çözümlerin başında gelmektedir.

Bu itibarla, asli görevleri içerisinde yutak alanların artırılması ve bu kapsamda ulusal düzeyde strateji ve politikalar geliştirmek olan başta Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın diğer ilgili kurumları ve Üniversitelerimizde bu konularda yetkin akademisyenlerin desteğiyle 15-16 Aralık tarihinde, Kayseri ilimizde; 30 Büyükşehir Belediyelerinin “ İklim Değişikliği ve Sıfır Atık“ yetkilileri ve yine 81 ilimizin Park ve Bahçeler bölümünde çalışan yerel yöneticilere çalıştay düzenlemiştir. Çalıştay kapsamında 2024 yılı için yaklaşık 3.000.000 TL bütçe ayrılmıştır.

Erozyon, Sel, Çığ, Kaya Yuvarlanması ve Heyelanla Mücadele Projeleri

3 adet çığ tehlike değerlendirme projesi (çığ tehlike haritası) ve 1 adet revize sel kontrol projesi tamamlanmıştır. 4 adet yutak alan ağaçlandırma projesi çalışmaları ile potansiyel çığ başlama bölgeleri haritaları verilerinin güncellenmesi projesi başlatılmıştır. 5 adet projenin de ihale hazırlık çalışmaları tamamlanmış olup, ihale süreçleri devam etmektedir. İhale süreci devam eden bu projeler 1 adet sel kontrol projesi, 3 adet sel ve erozyon kontrol projesi, 1 adet ağaçlandırma ve erozyon kontrolü projesinden oluşmaktadır.

Entegre Havza Rehabilitasyon Projeleri

Ülkemizde su havzalarında ıslah faaliyetleri 1950'li yıllarda sel ve taşkın zararlarının azaltılması ve mevcut barajların güvenliğinin sağlanması düşüncesi ile başlatılmıştır. 1970'li yıllardan itibaren işin içine insanlarda dahil edilmeye başlanmış, doğal kaynak tahribatının önlenmesi amacıyla havzada yaşayan insanlara yönelik «gelir artırıcı» ve «odun tüketimini azaltıcı» yönde desteklemeler sağlanmıştır. 1990'lı yıllardan sonra, Su havzalarındaki çalışmaların birden fazla devlet kuruluşunun görev ve yetki alanında kaldığı fark edilmiş, yerel halkın ve sivil toplum kuruluşlarının projelere katılımının önemi anlaşılmış, bunun sonucunda da, “entegre havza rehabilitasyon projeleri” kavramı ortaya çıkmıştır.

Bu kapsamda; su havzalarında faaliyet gösteren ilgili tüm sektörlerin bütünlük olarak çalışmasıyla, orman, mera, toprak, su ve diğer doğal kaynaklarının sürdürülebilir kullanımını sağlayarak kırsal kalkınmaya, çölleşme ve iklim değişikliği ile mücadeleye yönelik ekolojik, sosyal, kültürel ve ekonomik boyutları içeren katılımcı bir yaklaşımla entegre havza projeleri yapılmakta ve uygulayıcılara gönderilmektedir.

Genel müdürlüğümüz kuruluş tarihinden itibaren; kendi kaynakları ve dış finans destekli projelere imza atmaktadır. Bu doğrultuda, bir fiil olarak iç kaynaklarıyla 10 Ana Su Havzasında yaklaşık olarak 695.500 Hektarlık sahada 193 mahallede/ köyde 25 adet entegre havza rehabilitasyon projesi hazırlanmış olup her yıl 2 adet uygulama projesi hazırlanması hedeflenmiştir.

Uygulamaya yönelik olarak hazırlanan bu projelerde ***katılımcılığın daha da artırılmasıyla*** su havzalarında faaliyet gösteren ilgili tüm sektörlerin ***bütünlük olarak çalışmasına imkan sağlanması ile birlikte;***

- Orman, mera, toprak ve su gibi doğal kaynaklarının sürdürülebilir kullanımının sağlanması,
- Çeşitli gelir getirici ve refah artırıcı faaliyetlerle yöredeki hayat kalitesinin ve gelir seviyesinin artırılarak tabii kaynaklar üzerindeki baskının hafifletilmesi,

- İklim değişikliğinden kaynaklı küresel ısınmadan doğacak değişikliklere karşı uyum sağlanması, arazi tahribatının dengelenmesi, biyolojik çeşitliliğin geliştirilmesi ve toprak organik karbonun tutumunun yükseltilmesi
- İklimsel acil durumlar için (sel, erozyon, taşkın, çölleşme, kuraklık vb.) önceden tedbir alınması hedeflenmektedir.

2023 yılında tesis edilen Aksaray Gülağaç Demirci 100. Yıl Karbon Yutak Alanına ait sahada bakım çalışmaları yıl sonuna kadar tamamlanacak olup bakım maliyetleri 1.100.000 TL olarak öngörülmektedir.

Eskişehir, Çankırı ve Kırşehir illerinde Yeni Karbon Yutak Alanları yıl sonuna kadar oluşturulacak olup projelendirme süreci devam etmektedir. Bu projelerin uygulanması için öngörülen harcama tutarı 8.000.000 TL dir.

Doğal Kaynakların İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (2023A05-196779):

Türkiye Çölleşme Hassasiyet Haritası

Arazi tahribatı/çölleşme hassasiyetinin tespit edilebilmesi, havza ölçeğinde hassasiyet haritalarının üretilebilmesi ve dinamik yapısıyla Türkiye Çölleşme Modeli; arazi tahribatı/çölleşme hassasiyetinin izlenebilmesi, Türkiye sıcak noktalarının belirlenmesi, müdahale alanlarının önceliklendirilmesi ve doğal kaynakların korunması ve geliştirilmesi süreçlerine katkı sunmayı amaçlamaktadır.

- 2024 yılı için 2017-2019 yılları arasında ÇEM Genel Müdürlüğü tarafından doğrulama ve kalibrasyon çalışmaları tamamlanan Türkiye Çölleşme Hassasiyet Haritasının Güncellenmesi çalışmaları kapsamında Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) Genel Müdürlüğü ile görüşmeler ve akabinde teknik toplantılar yapılmıştır.
- 2023 yılında da kurumlardan gelen verilerin incelenmesi, temizliği ve analizi yapılmıştır. Bu doğrultuda, 2023 yılı için ayrılan bütçe kaleminden bir harcama yapılmamıştır.
- 2022 yılı sonu itibariyle ilgili kurumlardan güncel veri talebinde bulunulmuştur.
- 2020 -2021 yıllarında mevcut durum tespiti, ham verilerin depolanması çalışmaları yürütülen TCM; Arazi Tahribatının Dengelenmesi- Karar Destek Sistemine entegre edilmiştir.

Fırat-Dicle Havzaları Kum ve Toz Kaynak Alanlarının Değişimlerinin İncelenmesi

Proje yapımı için literatür taraması ve piyasa fiyat araştırması yapılmıştır. Projenin ilk kısmında yapılacak olan arazi örtüsü değişimleri konusunda geliştirilecek yazılım ve CBS işlemleri için bilişim firmaları 2024 yılı ödeneğinden fazlasını istemektedir. Bu sebeple proje revize yapılması ve ödenek artırılması kararlaştırılmıştır. 2024 yılı ödeneği ile geliştirilecek yazılımların ve CBS işlerinin kontrolünün yapılabilmesi ve ihale sonunda güncelleme yapılabilmesi için yüksek kapasiteli donanım alınmasına ve yapay zeka konusunda eğitim alınmasına harcanması planlanmıştır.

Türkiye'nin içinde bulunduğu coğrafi konum, iklim, topografya ve toprak şartları, ülkemizin erozyona karşı hassasiyetini artırmaktadır. Organik madde ve besin elementlerince zengin üst toprak örtü katmanının erozyon ile taşınması, ekosistem işlev ve hizmetlerinin kaybolmasına, araziye bağlı üretim süreçleri ve ilişkilerinin bozulmasına neden olmaktadır. İklim değişikliği, çölleşme/arazi bozulması ve ekosistem hizmetleri ile bağıntılı bir şekilde doğal kaynakların sürdürülebilir kullanım politikaları çerçevesinde erozyonun yerinde tespit edilmesi, zamansal-

mekânsal olarak izlenmesi ve yapılacak erozyon kontrol çalışmaları ile gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir.

Bu gaye ile Genel Müdürlüğümüz kuruluşundan itibaren ulusal ölçekte erozyon sonucu meydana gelen toprak kayıplarını izleme ve değerlendirme çalışmalarını yürütmektedir. Bu kapsamda kurulan izleme sistemleri ile erozyon şiddeti sınıfları, farklı arazi kullanım türleri ve farklı eğim grupları açısından mekânsal olarak belirlenmiştir. Yapılan çalışmalarla birlikte ana su havzası ölçeğinden parsel ölçeğine doğru artan hassasiyette arazi yönetim planlarına destek verecek şekilde toprak erozyonu verilerini üretmek mümkün hale gelmiştir.

Toprağın korunması, erozyonla mücadele edilmesi ve bu kapsamda değerlendirme sistemlerinin kurulması Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğümüzün görevleri arasında yer almaktadır. Bu sebeple erozyon miktarının belirlenmesi ve dinamik olarak izlenmesi erozyonla mücadele kapsamında büyük önem arz etmektedir.

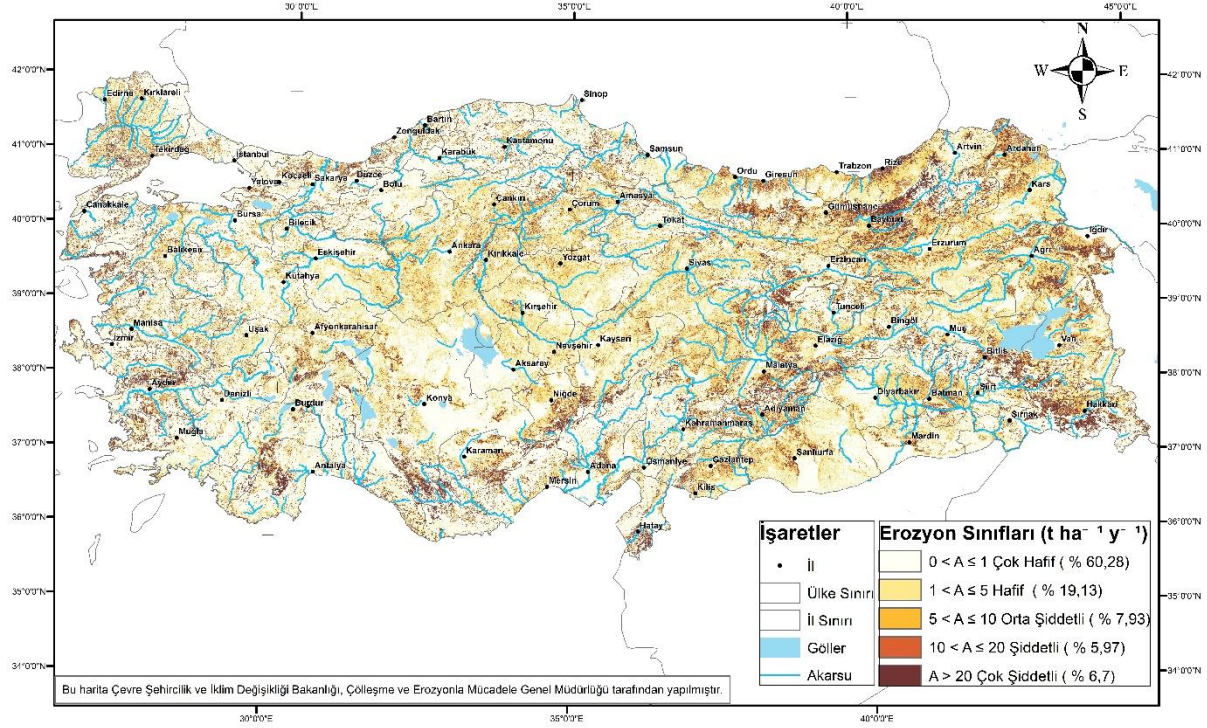
Erozyon Kaynaklı Toprak Kayıpları İzleme Sistemi

Ülkemizde meydana gelen erozyonun dinamik olarak izlenmesi ve buna bağlı olarak gerekli önlemlerin alınmasına yönelik politikaların belirlenebilmesi için Genel Müdürlüğümüz tarafından Dinamik Erozyon Modeli ve İzleme Sistemi (DEMİS) yazılımı geliştirilmiştir. Erozyon sonucu meydana gelen toprak kayıplarının tahmin edilmesi, havza temelli yönetim planlarının belli başlı girdilerinden bir tanesidir. Bu çalışma ülkemizde yapılacak olan doğal kaynak planlamalarına ve erozyon kontrol çalışmalarına hizmet etmesi noktasında önemli bir kaynak veri niteliği taşımaktadır.

Su erozyonu sonucu oluşan toprak kayıplarının miktar ve şiddet sınıfı açısından, kullanıcı ve araştırmacıların kullanımına hızlı ve her an ulaşılabilir nitelikte sunulması, erozyon konusunda bilgilendirme ve bilinçlendirme yapılması, toplumsal farkındalığın oluşturulmasına katkı sağlanması amacıyla mobil uygulama geliştirilmiştir.

Doğal Kaynakların İzlenmesi ve Değerlendirilmesi Projesi Kapsamında Coğrafi Bilgi Sistemleri (Cbs) İle Web Portal Yazılım Projesi: WEB tabanlı CBS özelliklerine sahip yapılacak bir yazılım oluşturularak daha önce farklı projelerde ulusal bazda üretmiş olduğu haritaların (çölleşme, organik karbon, erozyon, oyuntu erozyonu vd.) ve bunlara ait tematik haritaların oluşturulmuş olduğu raster ve vektör verilerin CBS ortamında yayınlanması amacıyla ihale yapılmıştır. 2024 yılı Ocak-Haziran döneminde Proje kapsamında ihale için proje metni ve teknik şartnamenin hazırlanması ile yapılacak işler belirlenmiştir. Proje kapsamında uygulama yapılması için 2024 yılı için yaklaşık 600.000 TL bütçe ayrılmıştır.

TÜRKİYE SU EROZYONU HARİTASI

Toprak Bilgi Sisteminin Geliştirilmesi

Toprak bilgi sistemi projesinin geliştirilmesi çalışmaları devam etmektedir.

Ulusal Arazi Örtüsü Sınıflandırma ve İzleme Sistemi (UASİS)

Ulusal Arazi Örtüsü Sınıflandırma ve İzleme Sistemi ile tüm paydaşların ihtiyaçları doğrultusunda belirlenmiş arazi örtüsü/kullanımı sınıflarının yapay zeka ve makine öğrenmesi teknolojilerini kullanarak yarı otomatik olarak tüm Türkiye için üretilmesi ve izlenmesi amaçlanmıştır. Yerli imkânlar ile geliştirilmiş açık kaynak kodlu yazılımlar ile Ülkemize özgü Arazi Örtüsü sınıflarının en az maliyetle tespit edilmesi hedeflenmiştir.

UASİS Çıktıları

- Arazi örtüsü haritası
- Arazi örtüsü değişim haritası
- Ulusal CORINE haritası
- Orman kapalılık haritası
- Geçirimsizlik haritası

UASİS Çıktıları Kullanım Alanları

- Erozyon, Çölleşme, Sel, Heyelan Modelleri
- Karbon emisyon hesaplamaları
- İklim Değişikliği etki senaryoları
- Ulusal ve Uluslararası raporlamalar

• Arazi Örtüsü Değişkenliği İzleme çalışmaları

UASİS projesi kapsamında; 2021 yılı taslak arazi örtüsü haritasını üretilmiş olup, üretilen harita üzerinde veri etiketleme ve düzenleme çalışmaları gerçekleştirilmiştir. 2021 nihai ulusal arazi örtüsü haritası üretimi ve 2023 yılı arazi örtüsü haritası üretim çalışmalarına başlanılmıştır. TÜBİTAK BİLGEM ile kurulan sistemin kesintisiz çalışabilmesinin sağlanması adına 1 yıllık bakım sözleşmesi imzalanmıştır.

Doğu Karadeniz Bölgesinde Entegre Doğal Kaynak Yönetimi

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) Hibesi (2024A05-225371):

Proje başlangıç çalışmayı 2024 yılı içinde gerçekleştirilecek olup çalıştayda alınacak kararlar doğrultusunda yıl içerisinde yapılacak harcama tutarı 2,203,000 TL olarak öngörülmektedir.

11.1.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Mevzuat çalışmaları devam etmektedir

11.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ

11.2.1. FAALİYETLER

Çölleşme ve Erozyonla Mücadele:

Erozyon, sel, çığ, kaya yuvarlanması ve heyelanla mücadele projelerine devam edilecektir. Kuraklık ve çölleşme tehdidi altında olan sahalarda ivedilikle toprağın korunarak yerinde tutulması, toprak ıslahı, mera biyokütlesinin artırılması, arazi bozulmasının engellenmesi, karbon yutak alanı oluşturma, çölleşme ve erozyonun önüne geçilmesi amacıyla bitkilendirme esaslı projeler uygulanacaktır.

Kurak ve yarı kurak alanların sürdürülebilir yönetimi ve arazi kullanımının sağlanması, bozulmanın önlenmesi, iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılması ve uyum stratejilerinin belirlenmesi aşamasında risk faktörlerinin tanımlanması, kırılganlıkların belirlenmesi, öncelikli müdahale alanlarının ortaya konulması ve bu yönde politikalar ile faaliyetlerin gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca, iklim değişikliğinin çölleşme ve arazi tahribatıyla birlikte biyolojik çeşitlilik ve ekosistemler üzerindeki etkilerinin belirlenmesine yönelik çalışmalar ile uyum ve azaltım tedbirleri alınacaktır.

Erozyon kontrolü, bitki beslenmesi, gen kaynaklarının tespiti ve toprak ıslahı gibi konularda Ar-Ge projeleri devam edecektir.

11.2.2. PROJELER

Çölleşme ve Erozyonla Mücadele (2024A05-229765):

İklim Değişikliğiyle Mücadele Kapsamında Bitkilendirme Projeleri

İklim değişikliğine karşı dirençli toplum oluşturma ve arazi bozulmasının önlenmesi kapsamında, karbon bütçesinin arttırılmasına yönelik, bitkilendirilmeye uygun hazine arazileri ile arazi bozulmasına uğramış bölgeler başta olmak üzere kırsal kalkınmaya katkı sağlayacak şekilde başta gelir getirici türler olmak üzere, bitkilendirme çalışmaları yaygınlaştırılarak yeni karbon yutak alanları oluşturulması projeleri devam etmektedir.

Bu kapsamda;

İklim Değişikliğine Uyum Kapsamında Rüzgâr Erozyonuyla Mücadele Projesi: Konya (Adakale Mevkii) Örneği ve Konya-Karapınar (Hotamış Mevkii) Örneği;

Kuraklık ve çölleşme tehdidi altında olan sahalarda, ivedilikle toprağın korunarak yerinde tutulması, toprak ıslahı, biyokütlenin artırılması, arazi bozulunun engellenmesi, karbon yutak alanı oluşturma, çölleşme ve erozyonun önüne geçilmesi amacıyla bitkilendirme esaslı proje çalışmalarında; 2024 yılı Temmuz-Aralık Döneminde proje alanına fidan dikimleri ve diğer öngörülen faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri İllerine Ait Kent Peyzajında Kullanılabilecek Doğal Bitki Rehberleri Oluşturulması Projesi

Kent içi bitkilendirme/ağaçlandırma çalışmalarında uygulayıcılara yol göstermek, doğal bitki türlerimizin kullanımını arttırmak, kent kimliğini yansıtacak ve karbon depolama potansiyeli yüksek doğal taksonların kullanımı imkânlarının artırılması amacıyla her bir ilimiz için ayrı ayrı Kent Peyzajında Kullanılabilecek Doğal Bitki Rehberi oluşturulması projesi 2024 yılı Temmuz-Aralık Döneminde tamamlanacaktır.

Erozyonla Mücadele, İklim Değişikliğine Uyum Kapsamında Yeni Karbon Yutak Alan Oluşturma Projesi kapsamında:

Toprağın korunarak yerinde tutulması, biyokütlenin artırılması, arazi bozulunun engellenmesi, karbon yutak alanı oluşturma, çölleşme ve erozyonun önüne geçilmesi amacıyla Ankara İli Etimesgut İlçesi sınırları içerisinde, bitkilendirme esaslı proje başlatılmış ve 2024 yılı Temmuz-Aralık Döneminde proje alanına fidan dikimleri ve diğer öngörülen faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

Araştırma ve Geliştirme (Ar-Ge) Projeleri

Kurak ve/veya Yarı Kurak Alanların Restorasyonunda Farklı Su Hasadı Tekniklerinin Etkinliğinin Belirlenmesi Projesi: Ankara Örneği

Kurak ve yarı kurak alanlarda yapılacak bitkilendirme çalışmalarında mikro havza su hasadı yoluyla suyun toprakta depolanması ve kümülatif etkisinin bitki su ihtiyacının karşılanmasındaki etkinliğinin belirlenmesi yanı sıra, toprak nemi periyodik olarak izlenerek meteorolojik veriler, toprak özellikleri ve bitki gelişimiyle ilişkilendirilmesi ve toprak nem bütçesinin mevsimsel trend analizlerinin ortaya konulması amacıyla ar-ge projesi çalışmalarında; 2024 yılı Temmuz-Aralık Döneminde proje alanına araştırma deseninde öngörülen faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

Orman Dışı Alanlarda, Özel ve/veya Tüzel Kişiler Tarafından Oluşturulacak Yeni Karbon Yutak Alanları Tesisinin, Karbon Kredilendirme ve Sertifikalandırmaya Uygunluğunun Araştırılması ve Geliştirilmesi (AR-GE) Projesi

Ülkemizde orman dışı alanlarda karbon kredilendirme ve sertifikasyona konu olabilecek yeni olası karbon yutak alanlarının potansiyelini ve yöntemlerini belirlemek, hukuksal açıdan gereklilikleri ortaya koymak ve bu yutakların kapasitelerinin hesaplanmasına yönelik, orman dışı alanlarda olası karbon ağaçlandırmaları/yeniden bitkilendirme ve/veya karbon tarımı uygulamaları yapıldığında biyokütleye tutum sağlanacak karbon miktarının uygun karma metodolojileri de kullanmak suretiyle değerlendirilmesi, kredilendirme ve sertifikasyona uygunluk fizibilitesinin ortaya konulmasına ilişkin hususların belirlenmesi amacıyla yürütülen projede 2024 yılı Temmuz-Aralık Döneminde tamamlanarak sonuç raporu çıkarılacaktır.

Erozyon, Sel, Çığ, Kaya Yuvarlanması ve Heyelanla Mücadele:

Devam eden 9 adet projenin yılsonuna kadar tamamlanması ve bunlara ilaveten 2 adet proje yapılması planlanmaktadır. Ayrıca 1 adet sel ve erozyon kontrol projesi uygulaması yapılacaktır. Potansiyel çığ başlama bölgeleri haritaları verilerinin güncellenmesi projesi de yıl sonuna kadar tamamlanacaktır.

Entegre Havza Rehabilitasyon Projeleri

2024 yılında yapılması hedeflenen 2 adet projenin ihale işlemlerinin Ağustos ayının 2.çeyreğinde tamamlanması hedeflenmektedir.

Doğal Kaynakların İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (2023A05-196779):

Türkiye Çölleşme Hassasiyet Haritası

2024 yılında, Türkiye Çölleşme Hassasiyet Haritasının güncellenme çalışmalarının devam etmesi planlanmaktadır.

Fırat-Dicle Havzaları Kum ve Toz Kaynak Alanlarının Değişimlerinin İncelenmesi

İhale işlemleri yapılacaktır. Yapay zeka konusunda eğitim alınacaktır. Atmosferik modelleme konusunda WMO-SDS-WAS merkezlerinden eğitim alınacaktır. Arazi örtüsü değişiminin yapay zeka ile belirlenmesi konusunda pilot bir alanda çalışma yapılacaktır. Çıktıları 2025 yılı ihale teknik şartname hazırlığında kullanılacaktır.

Erozyon Kaynaklı Toprak Kayıpları İzleme Sistemi

Ülkemizde meydana gelen erozyonun dinamik olarak izlenmesi ve buna bağlı olarak gerekli önlemlerin alınmasına yönelik politikaların belirlenebilmesi için Genel Müdürlüğümüz tarafından geliştirilen, Dinamik Erozyon Modeli ve İzleme Sistemi (DEMİS) yazılımı sayesinde ülkemizde yapılacak olan doğal kaynak planlamalarına ve erozyon kontrol çalışmalarına hizmet etmesi noktasında önemli bir kaynak veri niteliği taşıması ve Su erozyonu sonucu oluşan toprak kayıplarının miktar ve şiddet sınıfı açısından, kullanıcı ve araştırmacıların kullanımına hızlı ve her an ulaşılabilir nitelikte sunulması, erozyon konusunda bilgilendirme ve bilinçlendirme yapılması, toplumsal farkındalığın oluşturulması çalışmalarına devam edilecektir.

Proje Kapsamında; 2024 yılı Temmuz-Aralık Döneminde; Doğal Kaynakların İzlenmesi Ve Değerlendirilmesi Projesi Kapsamında Coğrafi Bilgi Sistemleri (Cbs) İle Web Portal Yazılım Projesi: WEB tabanlı CBS özelliklerine sahip yapılacak bir yazılım oluşturularak daha önce farklı projelerde ulusal bazda üretmiş olduğu haritaların (çölleşme, organik karbon, erozyon, oyuntu erozyonu vd.) ve bunlara ait tematik haritaların oluşturulmuş olduğu raster ve vektör verilerin CBS ortamında yayınlanması tamamlanacaktır.

- **Toprak Bilgi Sisteminin Geliştirilmesi:**
Toprak bilgi sistemi projesinin geliştirilmesi çalışmaları devam edecektir.
- **Ar-Ge Projesi :**
1 adet Ar-Ge çalışması ön görülmektedir.

Ulusal Arazi Örtüsü Sınıflandırma ve İzleme Sistemi (UASİS)

2024 yılı sonuna kadar, 2021 yılı nihai arazi örtüsü haritasının üretilmesi, 2023 yılı arazi örtüsü haritasının üretilmesinde kullanılacak verilerinin temini çalışması, 2023 yılı taslak arazi örtüsü haritasının üretilmesi çalışmalarının tamamlanması hedeflenmiştir.

11.2.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Mevzuat çalışmaları devam etmektedir

12. PERSONEL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

12.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ

12.1.1. FAALİYETLER

İnsan Kaynakları Yönetimine İlişkin Faaliyetler:

İnsan kaynakları yönetim faaliyetleri kapsamında Bakanlığımızca insan kaynakları yönetimi, planlaması ve iş analizleri ile buna bağlı iş tanımları yapılmış, ihtiyaçlar doğrultusunda personel alımı gerçekleştirilmiştir.

12.1.2. PROJELER

Herhangi bir yatırım projesi bulunmamaktadır.

12.1.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Disiplin Amirleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı hazırlanmış olup yayımlanmasına ilişkin çalışmalara devam edilmektedir.
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı hazırlanmış olup yayımlanmasına ilişkin çalışmalara devam edilmektedir.
- Genel Müdürlüğümüzün görev alanı ile ilgili kanun, tüzük, yönetmelik, genelge, yönerge ve benzeri mevzuatların hazırlanmasına ve yayımlanmasına ilişkin çalışmalara devam edilmektedir.
- İnsan kaynaklarına ilişkin kullanılan mevzuatlar takip edilerek, günün değişen ve gelişen şartlarına göre yeni düzenlemeler yapılmaya devam edilmektedir.
- Bakanlığımız birimlerinden Genel Müdürlüğümüze intikal eden mevzuat çalışmalarına ilişkin görüş yazıları gönderilmiştir.

12.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ

12.2.1. FAALİYETLER

İnsan Kaynakları Yönetimine İlişkin Faaliyetler:

2024 yılının ikinci yarısında da insan kaynakları yönetimi, planlanması ve iş analizleri yapılması faaliyetlerine devam edilecektir.

12.2.2. PROJELER

Herhangi bir yatırım projesi bulunmamaktadır.

12.2.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Ocak-Haziran döneminde başlanılan çalışmaların devam ettirilmesine ek olarak Genel Müdürlüğümüzün görev alanı ile ilgili kanun, tüzük, yönetmelik, genelge, yönerge ve benzeri mevzuatların hazırlanmasına ve yayımlanmasına ilişkin çalışmalara devam edilecektir.

13. EĞİTİM VE YAYIN DAİRESİ BAŞKANLIĞI

13.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ

13.1.1. FAALİYETLER

Toplumsal Çevre Koruma Bilincinin Geliştirilmesi:

Diğer Destek Hizmetleri:

Bakanlığımız Uzaktan Eğitim Portalı (akademi.csb.gov.tr) ile hizmet içi, oryantasyon, hizmete özel, üst göreve hazırlama, bilgileri tazeleme, değişiklik ve yeniliklere uyarlama, kişisel gelişim ve meslek elemanı yetiştirme eğitimleri başlıklarında eğitimleri gerçekleştirmekteyiz.

01.01.2023 – 01.07.2023 tarihleri arasında 28 farklı eğitim ile hizmet vermiş olup başarılı olan kursiyerleri belgelendirmiş bulunmaktayız.

Bakanlığımız tanıtım faaliyetleri kapsamında 30 kolaj film hazırlanmış, 25 etkinlik ve organizasyon gerçekleştirilmiştir.

13.1.2. PROJELER

Herhangi bir yatırım projesi bulunmamaktadır.

13.1.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Herhangi bir mevzuat çalışması yapılmamıştır.

13.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ

13.2.1. FAALİYETLER

Toplumsal Çevre Koruma Bilincinin Geliştirilmesi:

Diğer Destek Hizmetleri:

13.2.2. PROJELER

Herhangi bir yatırım projesi bulunmamaktadır.

13.2.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Herhangi bir mevzuat çalışması planlanmamaktadır.

14. REHBERLİK VE TEFTİŞ BAŞKANLIĞI

14.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ

14.1.1. FAALİYETLER

Teftiş, İnceleme ve Soruşturma:

YILI	GENEL TEFTİŞ	ÖZEL TEFTİŞ	ARAŞTIRMA-İNCELEME	ÖN İNCELEME	DİSİPLİN SORUŞTURMASI	İNCELEME-ARAŞTIRMA	TEVDİ RAPORU	GENEL TOPLAM
VERİLEN GÖREVLER								
2023	-	25	1	5	10			
2024 YILI	5	24	54	10	6	15	23	15
TOPLAM	5	24	79	11	11	25	23	15

SUNULAN RAPORLAR								
2024	5	13	56	11	9	17	23	15

14.1.2. PROJELER

Herhangi bir yatırım projesi bulunmamaktadır.

14.1.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Bakanlığımızın diğer birimleri tarafından Başkanlığımıza iletilen mevzuat değişikliği hakkında Başkanlıkça değerlendirme yapılmış ve ilgili birimlere hukuki görüşlerimiz bildirilmektedir.

14.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ

14.2.1. FAALİYETLER

Teftiş, İnceleme ve Soruşturma:

Teftiş ve Denetim çalışmalarımız devam edecektir.

14.2.2. PROJELER

Herhangi bir yatırım projesi bulunmamaktadır.

14.2.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Hukuki görüş haricinde herhangi bir mevzuat çalışması bulunmamaktadır.

15. STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI

15.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ

15.1.1. FAALİYETLER

Şehit Yakınları ve Gazilere Konut Edinimi Desteği:

02/03/1984 tarihli ve 2985 sayılı Toplu Konut Kanununun ek 2 nci maddesinin uygulanmasına ilişkin hazırlanan ve 13 Şubat 2014 tarih ve 28912 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Toplu Konut İdaresi Tarafından Şehit Ailelerine, Harp ve Vazife Malulleri ile Dul ve Yetimlerine Açılacak Faizsiz Konut Kredisi Hakkında Yönetmelik" çerçevesinde Bakanlığımız aracılığıyla Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından Faizsiz Konut Kredisi kullanılmaktadır.

7489 sayılı 2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu (E) Cetveli'nin 64 üncü maddesinin (b) bendinde yer alan "Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bütçesinin 10-20.23-01-05.02 tertibinde yer alan ödenek, 02/03/1984 tarihli ve 2985 sayılı Toplu Konut Kanununun Ek 2 nci maddesi kapsamında şehit yakınları ile harp veya vazife malullerinin konut edinebilmeleri amacıyla Toplu Konut İdaresi Başkanlığına aktarılır." hükmü gereğince 2024 yılının ilk altı ayında 188.637.000,00 TL tutarında ödenek TOKİ'ye aktarılmıştır.

Sosyal Konut Yapımının Desteklenmesi

7489 sayılı 2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu (E) Cetveli'nin 64 üncü maddesinin (a) bendinde yer alan "Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bütçesinin 11-20.23-01-07.03 tertibinde yer alan ödenek, Toplu Konut İdaresi Başkanlığına aktarılmak üzere sosyal konut yapımının desteklenmesi amacıyla kullanılır." hükmü gereğince 2024 yılının ilk altı ayında 10.000.000.000,00 TL tutarında ödenek TOKİ'ye aktarılmıştır.

Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler:

- Bütçe ve yatırım uygulama işlemleri yürütülmüştür.
- 2024 yılı Kesin Hesap çalışmaları tamamlanmıştır.
- Ön mali kontrol işlemleri yürütülmüştür.
- Parlamentodan Sayın Bakana yöneltilen yazılı soru önergelerine koordine edilerek cevap verilmiştir.

Kentsel Dönüşüm Başkanlığına Hazine Yardımı

16/10/2023 tarihli ve 32341 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 153 sayılı Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının hizmet birimi olan Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğü kapatılarak özel bütçeli Kentsel Dönüşüm Başkanlığının kurulmuştur.

Hazine yardımı alan özel bütçeli bir idare olan Kentsel Dönüşüm Başkanlığı'nın hazine yardımları aktarılmaktadır. Bu kapsamda 2024 yılının ilk altı ayında 39.408.326.000,00 TL tutarında hazine yardımı Başkanlığa aktarılmıştır.

15.1.2. PROJELER

Birimin yatırım projesi bulunmamaktadır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin yatırım projelerini Strateji Geliştirme Başkanlığı tarafından koordine edilmektedir. Diğer bilgilere Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri alanından ulaşabilirsiniz.

15.1.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Herhangi bir mevzuat çalışması bulunmamaktadır. Bakanlığın diğer birimlerinin yaptığı mevzuat çalışmaları birimce koordine edilmektedir.

15.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ

15.2.1. FAALİYETLER

Şehit Yakınları ve Gazilere Konut Edinimi Desteği:

02/03/1984 tarihli ve 2985 sayılı Toplu Konut Kanununun ek 2 nci maddesinin uygulanmasına ilişkin hazırlanan ve 13 Şubat 2014 tarih ve 28912 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Toplu Konut İdaresi Tarafından Şehit Ailelerine, Harp ve Vazife Malulleri ile Dul ve Yetimlerine Açılacak Faizsiz Konut Kredisi Hakkında Yönetmelik" çerçevesinde Bakanlığımız aracılığıyla Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından Faizsiz Konut Kredisi kullanılmaktadır.

7489 sayılı 2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu (E) Cetveli'nin 64 üncü maddesinin (b) bendinde yer alan "Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bütçesinin 10-20.23-01-05.02 tertibinde yer alan ödenek, 02/03/1984 tarihli ve 2985 sayılı Toplu Konut Kanununun Ek 2 nci maddesi kapsamında şehit yakınları ile harp veya vazife malullerinin konut edinebilmeleri amacıyla Toplu Konut İdaresi Başkanlığına aktarılır." hükmü gereğince 2024 yılı ikinci altı ayında Şehit Yakınları ve Gazilere Konut Edinimi desteği kapsamında ihtiyaç duyulan ödeneğin TOKİ'ye aktarılmasına devam edilecektir. Kalan ödenek miktarı 154.271.000,00 TL dir.

Sosyal Konut Yapımının Desteklenmesi

7489 sayılı 2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu (E) Cetveli'nin 64 üncü maddesinin (a) bendinde yer alan "Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bütçesinin 11-20.23-01-07.03 tertibinde yer alan ödenek, Toplu Konut İdaresi Başkanlığına aktarılmak üzere sosyal konut yapımının desteklenmesi amacıyla kullanılır." hükmü gereğince 2024 yılının ikinci altı ayında 6.000.000.000,00 TL tutarında ödeneğin TOKİ'ye aktarılması planlanmaktadır.

Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler:

- 2025 yılı Bütçe ve Yatırım Hazırlık çalışmalarına devam edilecektir.
- Ön mali kontrol işlemlerine devam edilecektir.
- Parlamentodan Sayın Bakana yöneltilecek yazılı soru önergelerine koordine edilerek cevap verilecektir.

Kentsel Dönüşüm Başkanlığına Hazine Yardımı

Hazine yardımı alan özel bütçeli bir idare olan Kentsel Dönüşüm Başkanlığı'nın bütçe gerçekleştirmeleri doğrultusunda ihtiyaç duyacağı hazine yardımları aktarılacaktır. Kalan ödenek miktarı 180.331.702.000,00 TL dir.

15.2.2. PROJELER

Birimin yatırım projesi bulunmamaktadır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin yatırım projelerini Strateji Geliştirme Başkanlığı tarafından koordine edilmektedir. Diğer bilgilere Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri alanından ulaşabilirsiniz.

15.2.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Herhangi bir mevzuat çalışması bulunmamaktadır. Bakanlığın diğer birimlerinin yaptığı mevzuat çalışmaları birimce koordine edilmeye devam edilecektir.

16. HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

16.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ

16.1.1. FAALİYETLER

Hukuki Danışmanlık ve Muhakemat Hizmetleri:

01.01.2024 - 30.06.2024 döneminde;

Genel Müdürlüğümüze 15019 adet adli ve idari dava, 131 adet mevzuat çalışması ve düzenlemesi, 188 adet hukuki görüş ve 197 adet icra takibine ilişkin olarak toplam 15.543 adet dosya intikal etmiştir. Bu dosyalara ilişkin Genel Müdürlüğümüze gelen evrak sayısı 106.213, giden evrak sayısı 52.693 adettir. İntikal eden dosyaların iş ve işlemlerin bir kısmı tamamlanmış, bir kısmının ise işlemleri devam etmektedir.

16.1.2. PROJELER

Herhangi bir yatırım projesi bulunmamaktadır.

16.1.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

1) 7410 sayılı Çevre Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 10.06.2022 tarihli ve 31867 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kanun’un bazı maddelerinin iptali talebiyle Anayasa Mahkemesi’nde dava açılmış olup, halen devam etmektedir.

2) 06.02.2023 tarihinde meydana gelen deprem nedeniyle Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde 6785 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararı ile 3 ay süreyle olağanüstü hal ilan edilmiştir. Bakanlığımızca hazırlanan 126 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme Ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi 24/2/2023 tarihli ve 32114 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanmıştır. Müteakiben 7452 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Kabul Edilmesine Dair Kanun kabul edilerek yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kanunun iptali talebiyle Anayasa Mahkemesi nezdinde açılan dava devam etmektedir.

3) 05.4.2023 tarihli ve 32154 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevre Kanunu İle Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un iptali talebiyle Anayasa Mahkemesi nezdinde açılan dava devam etmektedir.

- 4) Kentsel Dönüşüm Başkanlığı'nın Kurulması ilişkin 4 sayılı CBK'da değişiklik yapılmıştır.
- 5) 6306 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına ilişkin çalışmalar yapılmış ve 7471 sayılı Kanun ile 6306 sayılı Kanunda değişiklik yapılmıştır.
- 6) 7491 sayılı Kanun ile 7452 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme Ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Kabul Edilmesine Dair Kanun'a beton fiyatlarında fahiş artışların önlenmesine ilişkin madde eklenmiştir.
- 7) 7491 sayılı Kanun ile 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa "Yapım işlerine ek fiyat farkı ve süre uzatımı verilmesi" ne ilişkin madde eklenmiştir

16.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ

16.2.1. FAALİYETLER

Bakanlığımıza intikal edecek olan adli ve idari dava, **(11 ilimizi etkileyen deprem felaketinden dolayı öngörülen 1 milyon adet maddi manevi tazminat davaları)**, mevzuat çalışması ve düzenlenmesi, hukuki görüş ile icra takibi dosyalarına ilişkin iş ve işlemlere devam edilecektir. Bakanlığımızda mevcut ve yeni işe başlayan avukatlara yönelik intibak eğitimleri planlanmaktadır.

16.2.2. PROJELER

Herhangi bir yatırım projesi bulunmamaktadır.

16.2.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

- 1) İnsan Hakları Eylem Planı'nın etkin bir şekilde uygulanması amacıyla 2021/9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi 30 Nisan 2021 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Söz konusu Genelge gereğince eylemlerin gerçekleştirilmesinden sorumlu olan bakanlıkların gerekli çalışmaları yürütmeleri karara bağlanmıştır. Bu kapsamda, Genel Müdürlüğümüze verilen özellikle kamulaştırmadan kaynaklı mülkiyet ihlali hususuna yönelik çalışmalar devam etmektedir.
- 2) Hazırlanan İklim Değişikliği Kanunu Taslağına yönelik çalışmalar devam etmektedir.
- 3) 49 Nolu Coğrafi Bilgi Sistemleri ile ilgili CBK hakkında AYM'de açılan davada verilen iptal kararına ilişkin mevzuat çalışmaları yapılmış olup Cumhurbaşkanlığı'na intikal eden taslağın yasama süreci beklenilmektedir.
- 4) 7261 sayılı Türkiye Çevre Ajansının Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun bazı maddelerinin iptaline ilişkin AYM kararı doğrultusunda mevzuat çalışmaları Cumhurbaşkanlığı'na intikal eden taslağın yasama süreci beklenilmektedir.
- 5) Bakanlığımızın görev alanına giren hususlara ilişkin olarak kurum ve kuruluşlardan veya Bakanlığımızın ilgili icracı birimlerinden gelen mevzuat çalışmaları düzenleme taslakları (kanun, yönetmelik, tebliğ vs.) hakkında Genel Müdürlüğümüzce gerekli hukuki değerlendirmeler yapılmış olup Cumhurbaşkanlığı'na intikal eden taslağın yasama süreci beklenilmektedir.
- 6) Bir önceki dönemde yürürlüğe girmeyen Kanun Taslaklarının tamamlanmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.
- 7) İcra birimlerin Mevzuat değişikliklerine yönelik talepleri Genel Müdürlüğümüzce değerlendirilmekte ve buna yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

17. YÜKSEK FEN KURULU BAŞKANLIĞI

17.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ

17.1.1. FAALİYETLER

Diğer Destek Hizmetleri:

01.01.2024-30.06.2024 tarihleri arasında Gelen Evrak 1363 Adet olmak üzere incelenmiş ve giden evrak olarak cevaplanan, 994 Adet evrak sonuçlandırılarak gönderilmiştir. 369 Evrak bilgilendirme olarak dosyasına kaldırılmıştır.

17.1.2. PROJELER

Herhangi bir yatırım projesi bulunmamaktadır.

17.1.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Herhangi bir mevzuat çalışması bulunmamaktadır.

17.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ

17.2.1. FAALİYETLER

Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı görev ve yetkileri dahilinde yılın ilk 6 ayı için yapılan çalışmalar 2. 6 ayda da devam edecektir.

17.2.2. PROJELER

Herhangi bir yatırım projesi bulunmamaktadır.

17.2.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Herhangi bir mevzuat çalışması planlanmamaktadır.

18. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜKLERİ

18.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ

18.1.1. FAALİYETLER

1 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde yer alan Bakanlığımız görev ve yetkileri, taşrada Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü tarafından yürütmekte olup Bakanlığımızın tüm faaliyetlerini içermektedir.

18.1.2. PROJELER

Lojman Onarımı (2024G00-224585):

Bu proje kapsamında; Bakanlığımız Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından kamu lojmanlarının satışına yönelik olarak çalışmalar devam etmektedir. Bakanlığımıza tahsisli ve herhangi bir kuruma tahsisli olmayan lojmanlardan henüz satım işlemi tamamlanmayan lojmanların zorunlu bakım giderleri Bakanlığımız tarafından yürütülmekte ve bu kapsamda ödenek tahsis edilmektedir.

2024 yılı yatırım programında yer alan 2024G00-224585 numaralı proje kapsamında da Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin Lojman binası onarımı için, İl Müdürlüklerine toplam 3.400.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Tasarruf Genelgesi kapsamında ödenek tutarı 3.060.000 TL olarak revize edilmiştir.

2024 yılı ilk 6 aylık döneminde İl Müdürlüklerine 367.201 TL tutarında 3 adet ihale talimatı verilmiş olup, harcama yapılmamıştır.

Hizmet Binası İnşaatı (2017K09-3813):

Bu proje Yapı İşleri Genel Müdürlüğü ile Strateji Geliştirme Başkanlığı koordinasyonunda yürütülmektedir.

Projeye 2024 Yılı Yatırım Programının Şehirleşme Sektöründe, Döner Sermaye ve Arsa Karşılığı olmak üzere iki bölümde yer verilmiştir. Döner Sermaye için; 136.129.000 TL proje tutarı ve 36.692.000 TL 2024 yılı ödeneği tahsis edilmiş olup, detayında Siirt Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Hizmet Binası yapımı, Trabzon Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Ek Hizmet Binası yapımı ile Hizmet Binaları Kesin Hesabı yer almaktadır.

Arsa karşılığı için ise; 194.345.000 TL proje tutarı ve 104.894.000 TL 2024 yılı ödeneği tahsis edilmiş olup, detayında Elazığ, Manisa, Afyonkarahisar ve Kocaeli Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü hizmet binaları yapımı yer almaktadır.

Siirt Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Hizmet Binası

Sözleşmesi 24.01.2023 tarihinde imzalanmış ve işe başlanmıştır. Fiziki gerçekleşmesi %98 seviyesinde olan inşaatı işinin Eylül ayı içerisinde tamamlanması planlanmaktadır.

2024 yılı ilk altı ayında 26.692.866,46 TL ödeme yapılmıştır.

Trabzon Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Ek Hizmet Binası

İhalesi 12.06.2024 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Sözleşmesi henüz imzalanmamıştır.

Elazığ Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Hizmet Binası

Sözleşmesi 12.01.2023 tarihinde imzalanarak işe başlanmıştır. Fiziki gerçekleşmesi %70 seviyesinde olan inşaatı işinin Aralık ayı içerisinde tamamlanması planlanmaktadır.

Afyonkarahisar Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Hizmet Binası

Sözleşmesi 25.01.2023 tarihinde imzalanarak işe başlanmıştır. Fiziki gerçekleşmesi %97 seviyesinde olan inşaatı işinin Eylül ayı içerisinde tamamlanması planlanmaktadır.

Manisa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Hizmet Binası

Yapım işi ihalesi henüz yapılmamıştır.

Kocaeli Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Hizmet Binası

Yapım işi ihalesi henüz yapılmamıştır.

Muhtelif İşler (2024K09-224619):

Mefruşat ve Makine-Teçhizat Alımı

Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğünün mefruşat ve makine-teçhizat alımı ihtiyaçlarını karşılamak için, 2024 yılı yatırım programında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerine 6.900.000,00 TL ödenek tahsisi yapılmıştır. Tasarruf Genelgesi kapsamında ödenek tutarı 6.300.000,00 TL olarak revize edilmiştir.

2024 yılı ilk 6 aylık döneminde Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerine ödeneğin tamamı kullanılacak şekilde 18 adet ihale talimatı verilmiş olup, harcama tutarı 6.157.577,30 TL'dir.

Hizmet Binası Onarımı

Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin hizmet binası onarımı için, 2024 yılı yatırım programında İl Müdürlüklerine toplam 7.900.000,00 TL ödenek tahsisi yapılmıştır. Tasarruf Genelgesi kapsamında ödenek tutarı 7.200.000,00 TL olarak revize edilmiştir.

2024 yılı ilk 6 aylık döneminde Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü ödeneğin tamamını kullanılacak şekilde 24 adet ihale talimatı verilmiş olup, harcama tutarı 6.115.874,99 TL'dir.

Deprem Yeni İnşaat İşleri (Hatay Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü hizmet binası) (2024K09-230960)

Hatay Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne 07.02.2024 tarihinde ihale talimatı verilmiştir. İhale hazırlıkları devam etmektedir.

18.1.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Mevzuat çalışmaları Bakanlığımız merkez birimleri tarafından yapılmakta olup uygulama safhasında pilot çalışmalar İl Müdürlüklerimizde gerçekleştirilmektedir.

18.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ

18.2.1. FAALİYETLER

1 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde yer alan Bakanlığımız görev ve yetkileri, taşrada Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü tarafından yürütmekte olup Bakanlığımızın tüm faaliyetlerini içermektedir.

18.2.2. PROJELER

Lojman Onarımı (2024G00-224585):

2024 yılı yatırım programında yer alan 2024G00-224585 numaralı proje kapsamında da Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin Lojman binası onarımı için, İl Müdürlüklerinden gelen talepler incelenerek karşılanacaktır.

Hizmet Binası İnşaatı (2017K09-3813):

Bu proje Yapı İşleri Genel Müdürlüğü ile Strateji Geliştirme Başkanlığı koordinasyonunda yürütülmektedir.

Projeye 2024 Yılı Yatırım Programının Şehirleşme Sektöründe, Döner Sermaye ve Arsa Karşılığı olmak üzere iki bölümde yer verilmiştir. Döner Sermaye için; 136.129.000 TL proje tutarı ve 36.692.000 TL 2024 yılı ödeneği tahsis edilmiş olup, detayında Siirt Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Hizmet Binası yapımı, Trabzon Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Ek Hizmet Binası yapımı ile Hizmet Binaları Kesin Hesabı yer almaktadır.

Arsa karşılığı için ise; 194.345.000 TL proje tutarı ve 104.894.000 TL 2024 yılı ödeneği tahsis edilmiş olup, detayında Elazığ, Manisa, Afyonkarahisar ve Kocaeli Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü hizmet binaları yapımı yer almaktadır.

Siirt Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Hizmet Binası

Bina inşaatının yıl sonuna kadar tamamlanması ve hizmet binasının yıl bitmeden hizmete açılması planlanmaktadır.

Trabzon Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Ek Hizmet Binası

Sözleşmesi imzalanma aşamasında olan binanın, inşaat işine başlanacak olup, yılın sonuna kadar %30 seviyesinde ilerleme sağlanması planlanmaktadır.

Elazığ Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Hizmet Binası

Bina inşaatının yıl sonuna kadar tamamlanması ve hizmet binasının yıl bitmeden hizmete açılması planlanmaktadır.

Afyonkarahisar Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Hizmet Binası

Bina inşaatının yıl sonuna kadar tamamlanması ve hizmet binasının yıl bitmeden hizmete açılması planlanmaktadır.

Manisa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Hizmet Binası

Yapım işi ihalesi henüz yapılmamıştır.

Kocaeli Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Hizmet Binası

Yapım işi ihalesi henüz yapılmamıştır.

Muhtelif İşler (2024K09-224617):

Mefruşat ve Makine-Teçhizat Alımı

Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından talep edilecek mefruşat ve makine-teçhizat alımı ihtiyaçları karşılanacaktır.

Hizmet Binası Onarım

Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından talep edilecek hizmet binası onarım ihtiyaçları karşılanacaktır.

Deprem Yeni İnşaat İşleri (Hatay Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü hizmet binası) (2024K09-230960)

Hatay Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne 07.02.2024 tarihinde ihale talimatı verilmiştir. İhalenin yapılması planlanmaktadır.

18.2.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Mevzuat çalışmaları Bakanlığımız merkez birimleri tarafından yapılmakta olup uygulama safhasında pilot çalışmalar İl Müdürlüklerimizde gerçekleştirilmektedir.

19. YURTDIŞI TEŞKİLATI

19.1. OCAK – HAZİRAN 2024 DÖNEMİ GERÇEKLEŞMELERİ

19.1.1. FAALİYETLER

Kurumsal Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri:

Yurtdışı teşkilatımıza ilişkin teşkilatlanma çalışmalarına devam edilmektedir.

19.1.2. PROJELER

Herhangi bir yatırım projesi bulunmamaktadır.

19.1.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Herhangi bir mevzuat çalışması bulunmamaktadır.

19.2. TEMMUZ – ARALIK 2024 DÖNEMİ BEKLENTİLERİ

19.2.1. FAALİYETLER

Kurumsal Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri:

Yurtdışı teşkilatına ilişkin teşkilatlanma çalışmalarına devam edilecektir.

19.2.2. PROJELER

Herhangi bir yatırım projesi bulunmamaktadır.

19.2.3. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Herhangi bir mevzuat çalışması bulunmamaktadır.

